PL
248
A46A17
1888
v.1-6

Akif, Mehmet
Safahat

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

725
22150

Akif, Mehmet
Safahat

صفحات

برنجی کتاب

محمد عاکف

26.10.1962
Beyazıt
Atlamış

ایکنجی طبعی

ناشری

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی صاحبی
ح. اشرف ادیب

نومرو : ۱۷

PL
248
H46 H7
1333
v.1-6

LIBRARY
DEC 14 1965
UNIVERSITY OF ...

1030579

اولادم محمد علی یه

یادکار ودادمدر

بکا صور سوکیلی قارء ، سکا بن سویلیه‌یم ،
نه هویتده شو قارشیکده طوران اشعارم :
بر بیغین سوز که ، صمیمیق آنجق هنری ؛
نه‌تصنع بیلیرم، چونکه ، نه‌صنعتکارم .
شعر ایچون « کوز یاشی » دیرلر ؛ اونی بیلمم ، یالکز ،
عجزیمك کریه‌سیدر بنجه بوتون آثارم !
آغلارم ، آغلاده‌مام ؛ حس ایدرم ، سویلیه‌مم ؛
دیلی یوق قلبمك ، اوندن نه‌قدر بیزارم !
اوقو ، شاید سکا برحسلی یورك لازمسه ؛
اوقو ، زیرا اونی یازدم‌ایکی سوز یازدمسه .

فاتح جامعی

یاتارکن یرده الحادیله حشر اولمش سفیل افکار ،
یاروب ادواری یوکسلمش بومدهش هیکل اقرار .
سپهرنك ضلالت بربولوط شکلنده ماضیلر ،
قاچار پیرامنندن بولمایوب برلحظه استقرار ؛
ضیاریز حقیقت برسحر طورنده مستقبل ،
کلیر فوقندن ایلر سرمدی بیکلرجه نور ایثار .
در آغوش ایتمك ایستر نازنین بزم لاهوتی :
قول آچمش هرمناری صانکه براٌمید جراٌتکار !

اورروزنلر ، نظرلردن نهان ديداره مستغرق ،
برر كوزدركه صيريلمش اوكندن پردهٔ اسرار .
بوقدسى معبدكاوستنده تابان فوج فوج ارواح ،
بوعلوى قبه‌نك آلتنده جوشان موج موج انوار .
تجسد ايله‌مش كويا كه صبحك روح مخمورى ؛
سمادن ياخود ايتمش خاكه، سينارنك اولوب،ديدار !
طبيعت پرده پوش ظلمت اولمش ، خوابه طالمشكن ،
او ، كويا قلب نورانيسيدر ليلك، طورور بيدار .
أوت برقلبدر ، برقلب جوشا جوش عاشقدر ،
كه‌جوفندن دمادم يوكسلير بيك نالهٔ اذكار .
نمايان جبهه‌سندن صدر اسلامك معاليسى :
اوصدرك فيض انفاسيله كويا برييغين احجار ،
قيام ايتمش ، علودينه برتمثال نور اولمش ؛
نصل تمثال نور اولماز؟ شويك ساكن طوران ديوار،
عصرلر كچدى حالا باطلك پيش هجومنده
كوكس كرمكده‌در بركره اولسون اولمه‌دن بيزار .
بوبر معبد دكل ، معبوده يوكسلمش عبادتدر ؛
بوبرمنظر دكل ، ديداره واصل موكب انظار .
سمادن ايمه‌مشدر ، شبهه‌سز،لكن سماويدر :

زمینی اولیان برجلوهٔ فیاضی جاویدر .

بر انفلاق صفادرکه یارجانمدر ،
صباحی یك سوه‌رم ، اك کوزل زمانمدر .
ردای لیلی هنوز آچامشدی دست سما ،
صباده خواب سکوندن آییلمامشدی دها ،
فضای روحده عکس ایتدی ، الصلا پرداز
مؤذنك دم مخموری ، بر حزین آواز .
ایچمده جوشه کلوب لجه‌لجه استغراق ،
اذان اوقوندیمی بیلمم ، آچیلمه‌دن آفاق ،
ظلامی سینه‌یه چکمش یاتان سوقاقلردن
کمال وجد ایله کچدم ، اوکمده بر میدان
کوروندی ؛ فاتحه کلمشدم آکلادم ، آزیجق
کیدنجه جامعه باقدم‌که بکلیور اویانیق !
صوقولدم آرتق اونك سینهٔ منورینه ،
اوطوردم اوکده‌کی مقصورەجکلرك برینه .
فضای معبدك انجم نما مشاعلنی ،
او لمعه لمعه دیزیلمش ضیا قوافلنی
کورونجه کلدی چوجوقلق زمانلرم یاده ..
نه‌لر دوشوندم او ساعتده بیلسه‌کز اوراده !

سكز یاشنده قدردم . بابام کلیر : « بو کیجه
سز کله جامعه کیتسه‌ك چوجوقلر ایرکنجه .
کیدرسه‌کز کلیك اما نمازده اوصلو طورك ،
مراەمکز یارامازلقسه ایشته اُو ، اوطورك ! »
دییوب آلیردی برابر بنمله قارده‌شمی .
کیرنجه جامعه حالیله قویویریر پشمی ،
نماز قیلاردی . بن آرتق قالنجه آزاده
نه عاشقانه قوشاردم حصیرلر اوستنده !
خیال اوتوز سنه اولکی حالی پیشمدن
کچیردی ، باشلادم آرتق یانمده کورمه‌یه بن :
بیاض صاریقلی ، تمیز ، یاشجه اللی بش آنجق ؛
وجودی زنده ، فقط صاچ ، صقال زیاده‌جه آق ؛
مهیب یوزلو بر آدم: ادب کزین نماز ؛
یانده بر کوچوجك قیزجغزله یك یاراماز
یشیل صاریقلی براوغلان که: باشده پوسکول یوق .
امامه‌سنده فسك باغلی ساده بر بونجوق !
صاریق همان بوزولور ، صوکره شویله بر طولانیر ؛
بر آز کچر ، ینه زایت متالی طالغه‌لانیر !
قوشار قوشار طوره‌ماز ، عاقبت دینیر « آمین »

نماز بیتر . او زمان قالقه‌رق او پیر کزین ،
آلیر چوجوقلری ، اوغلان فنار چکر اوکده .
کلوب دوشر أوه یورغون ، دالار یك آسوده
درین بر اویقویه ...

دیرکن بو خاطرات لطیف
چکیلدی اصلنه ، آرتق حقیقتك او کثیف
لقاسی باشلادی قارشیمده جلوه ایله‌مه‌یه ؛
زمان‌ده قالمادی ذاتاً خیالی دیکله‌مه‌یه :
صاغم ، صولم ، اوکم ، آرقه‌م خشوعه مستغرق
ظلال آدم ایکن، بر صدا بلند اوله‌رق ،
سکونی دیکله‌ین آذان مستی چینلاتدی ؛
او کائنات خضوعی یرندن اویناتدی !
صفوف آیاقده مسلسل جبال ولوله‌دار
کبیدی . هر بریسندن طویولدی سینه فکار
برر انین تضرع ، برر نیاز حزین
که قلب رحمتی صیزلاتدی شبهه‌سز اوانین !
اکیلدی صوکره اوطاغلر حضور عزتده ؛
کوروندی صوکره او طاغلر زمین خشیتده !
عنایتله خدا قالدیرنجه هر برینی ،

سمایه طوغری اوطاغلرده آچدی اللرینی .
او آنده قوپدی یورکلردن اویله بر فریاد،
که روحم ایلیه‌جك تا ابد او دهشتی یاد !
کسیلدی بر آرالق ایکله‌ین حزین آواز ...
نه اولدی عرشه قدر یوکسلن او سوز وکداز ؟
او جوش صفوت وجدان ؟
أوت ، خروشه کلوب بحر رحمت سبّوح ،
قلوبه ایندی سمادنده بر الهی روح :
روح اطمینان .

خسته

« وقعه حلقه‌لی زراعت مکتبنده کچمشدی »

— بنجه ، دوقتور، اونی سز برصویه‌رق دیکلیکز ؛
خسته‌لق چونکه دکل اویله اهمیتسز :
ساده بر نزلهٔ صدریه‌می علت ؟ نرده !
چوجوغك حالی فنالاشدی شو صوك کونلرده .
اون کون أول عملیاته چیقارکن طلبه ،
اوده کلمشدی ؛ فقط یولده نوبتلر غلبه
ایدرك ویرمدی بیچاره‌یه بردم راحت .
دیدم : « اوغلم، نه‌یه کلدك؟ هادی کیت مکتبه، یات! »

او زماندن بریدر ضعف تزاید ایدییور ،
شبهه‌لر طوغروسی کیتدکجه تأید ایدییور .
اویقو یوقمش ، کیجه هپ اوکسوریورمش ، آتشلک
اولمیورمش آزیجق دیندیکی ...
— بن ذاتاً ایشلک ،
بر آی اول بیلیوردم نه وخیم اولدیغنی . .
بکا اخطاره نه‌حاجت ، آبکم ، شیمدی بونی ؟
مع‌مافیه یکیدن برباقالم دقتله :
حکمی قطعی ویره بیلمك ایچون اولماز عجله .
— چاغیرك خسته‌یی کلسین .

قاپینك پرده‌سنی
آچه‌رق کیردی اوآنده دوزلتوب فسنی ،
براوزون بویلو چوجوق .. لکن اوبرلوحه ایدی !
اویله برلوحهٔ رقت‌که اونوتمام ابدی .
رنکی اوچمش یوزینك ، کوزلری چوکمش ایچری ؛
الماجقلر ایکی باشدن چیقیویرمش ایلری .
اوشاقاقلر کوچه‌رك جبهه‌یی یاندن صیقمش ؛
قیرلامش آلنی ، طامارلرده برابر چیقمش !
بت بکز کول کبی اولمش اوچه‌رق نور شباب ؛

اویاناقلر ایکی صولغون کله دونمش، بی‌تاب !
او دوداقلر موراروب قاولامش آرتق دریسی ؛
اوزامش صاچ کبی کیرپیکلرینك هر بریسی !
قفا بر یوك کسیلوب بویننه ، چوکمش باغری ؛
ایکی دکنك کبی یوکسلمش اوموزلر یوقاری .
— اوطور اوغلم ، سنی دقتلیجه بر دیکلیه‌لم . . .
صویون اولجه فقط . .

— سز صویبکز ، یوق حالم !
صویدی بیچاره‌یی اوچ بش کیشی بردن ، او زمان
آلدی بر هیکل عریان سفالت میدان !
بوکمیك کولچه‌سنك دیکلنه‌جك بر جهتی
یوقدی . ظنمجه طبیبك جوشه‌رق مرحمتی ،
« باقماسه‌ق خسته‌یی نومید ایدرز بلکه . » دییه ،
چوجوغك کوکسنه یاقلاشدی براز دیکله‌مه‌یه :
— اوکسور اوغلم .. نفس آل .. آلمه نفس .. اولدی ، کیین ؛
باقه‌یم نبضکه .. اعلا .. سکا یاوروم ، قوده‌ئین
یازه‌یم ؛ اوکسوریپورسك ، او ، کسر پك أییدر ..
آرسینیق حبلری آل ، سویلرم اجزاجی ویرر .
هادی کیت کندیکه أیي باق ...

— نصل ایتدك دوقتور ؟

— ایده‌جك یوق، چوجوق آرتق یوله کیرمش، کیدیور!
صول طرفدن رنه‌نك ذروه‌سی تکمیل چورومش ،
خسته‌لق سیر طبیعیسنی آلمش یورومش .
دور ثالثده‌کی آثاری او ملعون مرضك
وار تمامیله ، دکل هیچ بری اکسیك عرضك .
بوتون اعراض ، شهیقیله ، زفیریله ...

— یتر !

خسته‌نك چهره‌سی میدانده‌یا ! انسانده مکر
اولماسین حس ده‌نیلن شی .. اودکل، لکن بز
بونی « تبدیل هوا » دیرده نصل کونده‌ریرز ؟
شورده‌اوچ بش کونی‌وار.. کوندره‌لم: یولده‌أولور ..
« کیت !» دیمك، هم، دوشونورسه‌ك نه‌بویوك برذلدر!
هادی کوندرمیه‌لم . . وارمی فقط امکانی ؟
کیمه درد آکلادیرز ؟ بولسه‌ك آ درد آکلایانی !
— سوزیکز طوغری مدیر بك؛ نه‌یاپوب یاپملی؛تك
بو چوجوق کیتملیدر . چونکه یاشارسه بلك بلك .
دها برهفته یاشار ، صوکره سرایت‌ده اولور ،

بويله برخسته‌يی كوندرمه‌ده مكتب معذور .
— بر مبصر چاغيرك .
— بويورك افندم .
— بكا باق :
خسته‌نك كيتمسی هرحالده موافق اوله‌جق .
« سكا تبديل هوا توصيه ايتمش دوقتور .
كزمش اولسه‌ك آچيليرسك ..» ديه برفكرينی صور .
« ايسته‌مم ! » دير او ، فقط ديكله‌مه ، اقناعه چاليش :
كيم بيلير ، بلكه‌ده بيچاره چوجوق آكلامامش ؟

— شيمدی تبديل هوا وارمی بنم ايستديكم ؟
براقك حالمه آرتق بنی راحت أوله‌يم !
اوچ بوچوق ييل بكا قاتلاندی بو مكتب ، اوچ كون
دها قاتلانسه قيامتمی قوپار ؟ هم نه‌ايچون
بنی بيللرجه باريندير مش اولان بر يردن ،
«أوله‌جكسك !» ديه قوغمق ؟ بوقوغولمقدر . بن
كيمسه‌سز بر چوجوغم ، نرده كيدر ير بولورم ؟
ايتمه‌ييك ، صوكره سوقاقلرده قالير محو اولورم !
آنام أولمش ، بابامك بيلميورم هيسچ يوزينی ؛

قارده‌شم وار ، اوده لكن بكا ديكمش كوزينى :
صانكه آتيده‌كى موهوم رفاهم كيده‌رك ،
اونى چالقانديغى خسرانلر ايچندن جكه‌جك !
قارده‌شم ، قورديغك آمالى ده‌ويرمكده اُولوم ،
بنى كوم حفرهٔ منسيته ، آتيكى‌ده كوم !
هانكى بردردم ايچون آغلايه‌يم ، بيلميورم .
دوكديكم ياشلرى معذور كورك : مغدورم !
او قدر سعى بليغك بوسفالتمى صوكى ؟
برى اولجه اكر سويلمش اولسه‌يدى بونى ،
چاليشوب عمريمى چيلغينجه هبا ايتمزدم ،
بن بو مستقبله ماضيمى فدا ايتمزدم !
مرحمت بيلمه‌ين انسانلره باق ، يارىى ،
قوغيورلر بنى بر سائل آواره كبى !
— سنى بركره قوغان يوق ، بو سوزك پك حقسز .
« ايسته‌مم ، يوللامايك . » ديرسه‌ك اكر ، قال ، يالكز ...
خسته‌سك ...

— هم ورمم ! سويله ، نه‌وار صاقلايه‌جق ؟
— يوق جانم اويله دكل ...
— اويله ، يا هركس احمق !

براقیرلرمی اگر کیتمه‌مش اولسه‌م عجبا !
طوغریدر ، کیتملی‌یم ... قوشدیریکز بر عربه .

صوك صنفدن ایکی وجدانلی رفیقك قولنه
دایانوب چیقدی او بیچاره سفالت یولنه .
آته‌رق آرقه‌یه بر لمحهٔ لبریز الم ،
اونی تبعید ایده‌جك پایطونه یاقلاشدی « ورم ! »
طوتدی بیندیردی چوجوقلر صاره‌رق هر یرینی ،
اوپدیلر گریهٔ ماتم دوکه‌رك کوزلرینی :
— چکیویر طوغریجه استاسیونه ...
— یوق یوق ، بنی تا ،
کوتور استانبوله بر یرده براق که : غربا ،
— کیمسه‌نك اونلره آلدیرمدیغی بر صیره‌ده —
اوزانوب اولمه‌یه بر شیلته بولورلر اوراده !

توحيد

یاخود

فریاد

ای نور الوهیتنك ظلّی عوالم ،
ظلك بیله اسرار ظهورك کبی مظلم !
کرسیٔ جلالك - که سمالرله زمینلر
بر نقطه قدر صحن محیطنده طوتار یر -
ادراکك ایدر غایهٔ امیدینی خیبت . .
یارب، او نه دهشتدر، الٓهی ، او نه هیبت !
جولاننه یتمز کبی پهنای عوالم ،
کاهی سنی بولمق ایچون آواره خیالم

برشوق ایله لاهوته قدر یوکسله‌یم دیر .
لکن نصل اولسون‌که بومعراجه مظفر ؟
ناسوت محیطنده هنوز چالقالانیرکن ،
بردست تجبّر دایانوب کوکسنه بردن ؛
مدهوش ومحقر سریلیر اسفل خاکه !
باشلار اورادن نادم اولوب باغرینی چاکه .
یالکنز اومی ؟ بیك فکر سماوی بوزمینده
بیتاب تحری قالەرق آه وانینده !
اشباحه‌می قربك اوله‌جقدر جولانکاه ؟
ارواح بوتون مندهش « ثم رددناه ! »
صنعگده‌کی اسراره تعالی بزه ممنوع
اولمازمی، ردا پوش طوروركن دها مصنوع ؟
خورشید ازلدن نصل ایسترکه خبردار
اولسون دها برذره‌یی درك ایتمه‌ین افکار ؟
ای نامتناهی سکا نسبت ایله محدود ،
محصور محیط قدرکدر نه‌که موجود .
دیباجهٔ اوصافکی آلماز بوتون ابعاد ،
اعداد ایده‌من سلسلهٔ فیضکی تعداد .
عمان شئونك‌که برر موجیدراعصار ،

هر موجه سیدر بریم بی ساحل آثار !
فرمانکه محکوم ازلیت ، ابدیت ،
ای پادشه عرش کزین صمدیت .
ابداع بدیعك ـ که جهانلرله بدایع
میدانه کتیرمش ـ بزه ای خالق مبدع ،
مبهم نصل اولماز که ؟ عدمدن دکل اثبات ،
بر ذرهٔ موجودی یوق ایتمك بیله هیهات ،
قابل اوله ماز چیقسه ده بیك دست مخرّب .
یا رب، بو نصل عالم لبریز غرائب !
سر حد ازل بدأ حدود ملکوتك ،
پهنای ابد غایهٔ صحن جبروتك .
حکمك که تحکم ایده مز سیرینه بر شی ؛
بر آنده بوپایانسز اولان جوّی ایدر طی .
بر آن، دییه رك ایلمشم بیلمیه رك، باق ،
تقیید زمانله سنی ای فاطر مطلق !
باقی بی بشر هر نه قدر ایلسه تنزیه ،
فانیتی ایجابی ایدر کندینه تشبیه !
اطلاقه نصل یول بوله بیلسون که تفکر ؟
اشباحی کورور ایلر ایکن روحی تصور !

ای روح فضا کرد، کرانسیر حریمك ،
ای ناطقه، دمبستهٔ اسرار عظیمك ؛
مقصود بو خلقتدن اکر معرفتکسه ؛
وارمشمی او مدهش کورونن غایته کیمسه ؟
بر صحنه‌میدر یوقسه بو عالم نظرکده ؟
بر صحنه‌که ملیارله اویون وار اوزرنده !
بر صحنه که هر پرده‌سی ترتیب مشیت ؛
اشخاصی‌ده بازیچهٔ آوارهٔ قدرت !
جانیلری ، قاتللری میدانه سورن سن ؛
جانیده‌کی ، قاتلده‌کی جرأت ینه‌سندن !
سنسك یارادان، باشقه دکل، ظلمتی ، نوری ؛
سنسك ویرن الهام ایله تقوایی ، فجوری !
ظالمده تعدّی‌یه اولان میل نه‌دندر ؟
مظلوم نیچون اولمه‌ده اوندن متنفر ؟
عاقل نره‌دن کوردی بو جدّی حرکاتی ؟
احمق نه‌دن اوکرنمدی آداب حیاتی ؟
بر فاعلك اجباری بوتون کوردیکم آثار !
جبری دکلم . . اولسه‌م آلهی نه صوچم وار ؟

بر صحنه دیمك عالمه بك طوغریدر البت ؛
آنجق كورولن وقعه‌لرك هپسی حقیقت .
هم اویله وقایع كه تماشاسی حزیندر ،
آهنك طربسازی بوتون آه وانیندر !
زیرا ایدرك بونجه سفالتزده فریاد ؛
واویل صداسیله طولار سینهٔ ابعاد .
یارب، بو یوركلرده‌كی سس دینمیه‌جكمی ؟
سندن دها بر امر سكون اینمیه‌جكمی ؟
هر آن ایدییورسك بزی مقهور جلالك ،
قربان اوله‌یم یوقمی تجلیٔ جمالك ؟
سندنسه اگر چكدیكمز بونجه دواهی ،
كیمدن كیمه فریاد ایده‌لم سویله الٓهی !
لایسئله بیكلرجه سؤال اولسه‌ده قربان .
انسان بو معماره دهشتله نگهبان .
بر شخصه اسیر اولمه‌یی بر قوسقوجه ملت ،
مكر گلمه‌می یارب صانیور كندینه دولت ؟
دنیایی یاقوب ییقمایه برسیف تعدّی
امر گلمه‌می یارب ایدیور بویله تصدّی ؟
ظالملره قهرك او قدر ویردیكه میدان :

« یوق عادل مطلق ! » دییه‌جك یأس ایله وجدان !
یردن چیقیور کوکلره بیك آه شرر بار ،
کوکلر ایدیور ساده چیقان ناله‌یی تکرار !
بر یانده یانار لانه‌سی بیك خانه خرابك ،
بر یانده سونر لمعه‌سی ملیونله شبابك!
قالمش ألی بوکرنده فلاکتزده مادر ؛
أولادینی کوممش قاره طوپراقلره ، ایکلر !
آغلار بریدن بر سورو آوارهٔ طالع ،
ناپاره ایچون ایلیه‌رك عرضنی ضایع .
بوکمش اورادن بوینی بیکلرجه یتیمان ،
مأوی آرییور عائله‌لر لانه پریشان !
مظلوم شکایتده ، ندامتده ستمکار ؛
خونابهٔ مقتوله غریق اولمه‌ده خونخوار !
بیماری ، فلاکتلی‌یی ، عریانی ، سفیلی ،
مفلوجی ، عملمانده‌یی ، مسکینی ، ذلیلی ،
غدّاری ، جفا دیده‌یی ، محکومی ، أسیری ،
هیهات ، شوپایانسز اولان جمّ غفیری
تشهیر ایله شهرت قازانان صحنهٔ دنیا
کلزمی الٓهی سکا بر قانلی تماشا ؟

لکن بو سفیلان بشردن کیمنك ، وار
قلبنده بر امید که انجم کبی پارلار :
ایماندر او جوهر که الٓهی نه بیوکدر . . .
ایمانسز اولان پاسلی یورهك سینه‌ده یوکدر !
مؤمن - که بیلیر کوردیکی یکروزه جهانك
فوقنده نه‌عالملری وار صبح بقانك ؛ -
بیك جان ایله البت چکه‌جك ایتسه‌ده بالفرض ،
هر آنی حیاتك اوکا بیکلرجه بلا عرض .
فردادهکی اذواقی او ایتدکجه تأمل ،
ایلر بو کون آلامه نصل اولسه تحمل ..
بر ملحدی لکن کیم ایدر تسلیه هیهات ؟
صیغماز اونك آفاقنه فردای مکافات !
عندنده سماوات وزمین بر قوجه بوشلق ،
فریادینی کوش ایلیه‌جك کوش کرم یوق !
الجای تصادفله شو « بوش ! » عالمه دوشمش ؛
اطرافنه بیکلرجه شدائد کلوب اوشمش .
هر لحظه بوغوشمقله کچوب دورحیاتی ،
بر شی اوله‌جق غایهٔ خسرانی : مماتی !
وارلقدن اونك ایکلیه‌رك أولمه نصیبی !

بونلر بشرك ایشته الك آواره غریبی .
مؤمنلره امداده یتیش مرحمتکله ،
ملحدلره لکن دها چوق مرحمت ایله :
گمراهلر گدرکه عمی لیلنه طالمش ،
بر رهبر اولور نجم أمل یوقده بونالمش !
سنسك بوشبستانه سورن‌اونلری ألبت ،
سندن طوغه‌جق طوغسه‌ده بر فجر هدایت .
ملحدده‌سنك ، قلب موحدده سنگدر ؛
الحاد ایله توحید نه‌در ؟ منشأی هپ بر .
اویله‌یسه نه‌دندر بو تفاوت آره‌یرده ؟
اسباب تخالف نه‌در افکار بشرده ؟
یارب، بو سرائر کون اولورده آچیلیرمی ؟
بر لیل مؤبد اوله‌رق یوقسه قالیرمی ؟
هر ذره‌ده آهنك جلالك طویولور کن ،
هر نغمه‌ده بیکلرجه لسان ناطق اولور کن ،
جلوه‌گده‌کی اسرار نصل قالمه‌ده مظلم ؟
أی نور الوهیتنك ظلی عوالم !

كوفه

بش اون كون اولدی‌كه، معتاده انقیاد ایله بن
صباحلین چیقیو یرمشدم أودن ایركندن .
بزم محله‌ده استانبولك كناری دیمك :
سوقاقلرنده كزلمز كه یوزمه بیلمیه‌رك !
آدیم باشنده درین بر بحیره طالغه‌لانیر ،
صولر قاراردیمی ، آرتق كلن كلیر طایانیر !
بر ألده اوللی قندیل ، بر ألده اسقاندیل ،
سلامتك یولی انسان ایچون بو ، باشقه دكل !

ألمده بر قوجه دكنك ، اونكله يوقلايه‌رق ،
اوكم آطه‌يسه باصوب ، يوق ، دكيزسه آتلايه‌رق ،
ـــ آياقده طورمايه أل برلكيله غيرت ايدن ،
لسان حال ايله اما ركوعه نيت ايدن ـــ
اوسالخورده ، خراب أولرك صاچاقلرينه
صيغينمش اويله كيدركن، همان آياقلرينه
دليلمك قوجه بر شی طاقيلدی .. باقدم‌كه :
كنيشجه بر كوفه ياتمقده ، همم ابی أسكی .
بو برحال كوفه‌سيمش .. عجب كيمك ؟ ديركن ؛
اون اوچ ياشنده قدر بر چوجوق كلوب اوته‌دن ،
كريلدی تكمه‌يی ايندبردی اويله بر كوفه‌يه :
تكر مكر كوفه بيتاب دوشدی تا اوته‌يه .
ـــ بنم بابام سنك آلتكده أولدی،سن حالا
قورومله يات سوقاغك اورته‌سنده بويله دها !
او آنده قارشيكی أودن بر اورته ياشلی قادين
كوروندی : ـ اوح بنم‌اوغلم ، كل‌ايتمه قيرمه صاقين!
نه ايسته‌دك كوفه‌دن‌ياوروم ؟ آغزی يوق،ديلی‌يوق،
باباك سكزسنه قوللاندی .. هم‌ده ديردی‌كه : «چوق
اوغورلی بر كوفه‌در ، قالمادم همان يوكسز .. »

باباڭ كيدنجه ديمك قالدى عادتا اوكسوز !
اونكله بسليه‌جكسك آنا كله قارده‌شكى.
ببكميسك دها اوكره‌نمدكمى سن ايشكى ؟
ديدم كه بن‌ده : ـ آيول ديكله آنه‌كك سوزينى ..
فقط چوجوق بكا حايقيردى‌ا كشيدوب يوزينى :
— صقاللى، يوقمى ايشك؟ كيت، جهنم‌اول شورادن!
نه‌ديرلانوب طورويورسك صباحلين اورادن ؟
بنم ايچم يانيور : طاغ قدر بابام كيتدى . . .
— باباڭ يرنده آدامدن نه ايستدڭ شيمدى ؟
آداجغز سكا باق حال ديلنجه سويلركن . . .
— براق خانم ، اوچوجوقدر ، قصوره باقما‌بن ..
سنك آدڭ نه‌در اوغلم ؟
— حسن .
— حسن ديكله :
ضررلى سن چيقه‌جقسك بوتون بو حدتله .
بنم‌ده ياندى ايچم آ كلاينجه درديكزى . . .
فقط ، باباڭ سكا اصمارليوب‌ده كيتدى سزى .
او ، بونجه ييل چاليشوب آلننك تريله سنى
نصل بويوتدى ؟ بوكون ، سن‌ده كندى قارده‌شكى،

یتیم براقمایه‌رق بسلیوب بویوتملیسك .
— کوفه‌یله اویله‌می ؟
— های های ! نه‌دن بوسوزلـکن ؟
قوزوم ، عیبمی چالیشمق ، کناهمی یوك طاشیمق ؟
عیب دیلنجیلك ایتمك ، طوتار ایکن أل آیاق .
— نه‌طوغری سویلدی ! اوپ اوغلم عمجه‌ككك ألنی...
— اونوتدك اویله‌می ؟ بایرامده قومشـونك کلینی :
« حسن ، دایم یاتی مکتبلرنده ضابطدر ؛
سنك‌ده ذهنك آچیق . . سویله‌مش اولایدق بر . .
قویاردی مکتبه . . طور سویله‌یم . » دیمشدی هانی ؟
اوقوتمه سن‌ده حمال یاپ بویاشده شیمدی بنی !

سوز آکلادم‌که اوزون، هم‌ده یك اوزون سوره‌جك؛
نمسه واردی او کون برچوق ایشلرم کوره‌جك ؛
براقدم اونلری ، صاپدم یوقوشلی بر یولدن .
نه اولدی شیمدی عجب ، کیم بیلیر ، زواللی حسن ؟

بزم چوجوق یاراماز ، أوده دیکلنوب طورماز؛
کچنده فاتحه چیقدق اکندی اوستی براز .

کومورجیلر قاپیسندن کیرنجه بز ، دوه‌لر
قیزك مراقنی جلب ایتدی ، دائماده ایدر :
اویامری یومرو بدن ، اوپ اوزون بویون ، اوباجاق ،
او آرقه‌سنده‌کی پوسکول که قویروغی اوله‌جق !
حقیقةً کوره‌جك شی دکلمی‌یا ؟ دیرکن ،
دونجه آرقه‌مه ، باقدم: بش اون آدیم کریدن .
بلنده أکلیجه بر شال ، باشنده آبانی ،
بر اورته بویلی ، کولر یوزلی پیر نورانی ؛
یاننده قوس قوجه‌مان برکوفه‌یله برچوجوجاق ،
یاواش یاواش کلیورلر . فقط تصادفه باق :
چوجوق، بنم او صباح کوردیکم زواللی یتیم ..
نصل‌ده منظره ، غایتله جانکداز وألیم !
جیلبز باجاقلرینك دیزدن آلتی چیر چیپلاق . .
بر ایجه مینتانك آلتنده تتره‌یور ، طونه‌جق !
آیاقده قوندوره یوق، باشده وارمی فس؟ نه کزر !
دوکوملی آلتنك اوستنده ساده بر چنبر .
نفس دکل او صولوقلر ، برر انین مدید !
نظر دکل او باقیشلر ، برر بکای شدید :
بوبر آیاقلی سفالت که یالن آیاق ، باش آچیق ؛

اون اوچ یاشنده بوروشمش جبین صافی ، یازیق !
او آنده مکتب رشدیه‌دن طابورله چیقان
برأللیدن متجاوز جوجوقکه ، منتظماً
کچرکن ایلدیلر اختیاری وقفه گزین . .
حسنله قارشیلاشیرکن بو صحنه اولدی حزین :
أوت ، بو یاورولرك هپسی ، بر سرود شباب ،
ایدر طوروردی بر آشیان نوره شتاب .
بر آزدن اوینایه‌جق هپسی بونلرك ، نه أیی !
فقط حسن ، باباسندن قالان او پیس کوفه‌یی ،
— که أزملك ایستدی کورمکله رهگذارنده —
الی الأبد چکه‌جك دوش اضطرارنده !
او ، یوك دکل ، قدرك برجزاسی معصومه . .
یازیق ، کناهی نه‌در ، بیلمه‌ین شو محکومه !

طورمایه‌لم !

سعدی دیورکه : « بر کیجه بز کاربان ایله
آهسته سیر ایکن یولمز دوشدی برچوله .
سرعتله طی ایچون اوبیابان وحشتی ،
هپ یولجیلر فدا ایده‌رك استراحتی ،
کیتمکده‌لردی . بر آرالق بنده مشیه‌تاب
هیچ قالمامشده دوشمشم آرتیق زبون خواب .
آواره برپیاده‌یی بکلرمی قافله ؟
ناچارشدّ رحل ایده‌جك تابمرحله .

طورمش ، دییوردی ، برده اویاندمکه ، ساربان :
« قالق ای زواللی یولجی ، اوزاقلاشدی کاربان !
اویقوم بنمده یوق دکل اما بودشتزار
آرامگاه اولورمی که بیك دورلو قورقو وار ؟
سرمنزل مرامه واریر طورمایوب کیدن ؛
یوقدر نجات امیدی بوچوللر کچیلمه‌دن .
هیهات ، یولده بویله دوشن اویقو دردینه ،
هپ یولجیلر کیدرده قالیر کندی کندینه ! »

وقعه هیچ برشی دکلدر ؛ حقلیسك . لکن دوشون ،
باشقه بردستور حکمت وارمی ، انصاف ایت ، بوکون ؟
وارمق ایسترسه‌ڭ ـ دییور سعدی ـ اکر برمقصده ؛
طوتدیغك یوللر توکنمکدن معرّی اولسه‌ده ؛
شد رحل ایت ، طورمایوب کیت ، یولده قالمقدن صاقین !
مردصاحب عزم ایچون نه‌یمش اوزاق ، نه‌یمش یاقین ؟
هانکی مشکلدرکه همت اولسون آسان اولماسون ؟
هانکی دهشتدرکه انساندن هراسان اولماسون ؟
عبرت آل ارباب اقدامك باقوب آثارینه :
طاغ دایانماز أرلرك طاغلر سوکن پیکارینه !
برمنوّم سس دکل یریر خروشان ولوله :

فوج فوج آققده انسانلر بونون مستقبله .
نهر فیضا فیض انسانیتك آهنکینه
اویمادن قابل دکلدر دوشمه‌مك برانکینه !
منزل مقصوده وارمارسك اویاتمازسه‌ك اکر ..
وارمی باق یوللرده هیچ بیدار اولانلردن اثر ؟
ایشته آتیدر او سرمنزل دینن آرامکاه ؛
کاروان اقوام ؛ چول ماضی ؛ عطالت سدّ راه .
طورمه ، ماضی برمغیلانزار دهشتزا کدر ؛
کیتکه ، آتی قورقوسزدر ؛ هم نه‌قدسی خاکدر !
چوق شدائد اقتحام ایتمك کرکدر ، طوغرودر ..
وهلهٔ آواره برسیاحی یوللر قورقودور .
قورقو ، لکن ، عزمی تحکیم ایله‌مك ایجاب ایدر :
قورتولورسك شد رحل ایتمشده کیتمشسه‌ك اکر .
چونکه دوشمشسك حیاتك - از قضا - فیفاسنه ،
کیتمه‌ك ایجاب ایلیور تا منزل اقصاسنه .
دوشمه‌مك مادام الکدن کله‌مش اول سنك ،
اولمه‌دن اولسونمی ، ای مسکین ، بوچوللر مدفنك !
انتحار ایتمك دکلسه یولده طورمق ، کیتمه‌مك ،
آسماندن رفرف ایندیرسین دیمکدر بر ملك !

« ليس للانسان الا ماسعی » دیرکن خدا ،
آ کلامام هیچ مسکنتدن سن نه بکارسك دها ؟
طاوران آرتیق کاربانك آرقه‌سندن طورمه ، قوش !
محو اولورسك بردقیقه‌ده‌ك کچسه حتی بویله بوش .
منزل آلمشلرده یورغون ، بلکه سندن بی مجال !
بلکه یوق ، البته اویله ! سن نه ایتمشدك خیال ؟

شویله کوزدن کچسه برخلقت تماشا خانه‌سی :
چیقمیور برذره فعالیتك بیکانه‌سی .
آسمانی ، خاکدانی جمله موجودات ایچون
قورتولیش یوق سعی دائمدن ، ترقیدن بوکون !
یر چالیشسون ، کوك چالیشسون ، سن صیقلمازسه‌ك اوطور ؟
بونلرك حقنده بیلمم بربهانه‌ك وارمی ؟ طور !
ماسوی ، برشیمیدر ، بوش طورمیور خالق بیله :
باق تجلی ایلیور بیك شأن کونا کون ایله !
یوق ، اگر حالا صیقیلمق بیلمیورسه‌ك خلقدن ؛
باری ، اللهك قولی ، اللهدن اولسون اوتان !

حصير

كچنده ، يايلا جوارنده بر اوفاق جولان
بهانه‌سيله ، بزم اسكى آشنالردن
بر عطارك آز يجق كيتمك ايسته‌دم يانته ،
كه هرزمان بنى دعوت ايدردى دكاننه .
براز مصاحبه‌دن صوكره سوكدى مشتريلر :
— وير اورادن اون پاره‌لق زنجفيل ، چورك اوتى ، بيبر .
كچنكى بش پاره بورجله اون بش ايتمديمى ؟
— سيليك بويكرميلك آلمام . .

— اوزاتمه کورایشمی !

— اوغول ، چابوق . . بکا تیراق .. اوقونمش اولمالی‌ها !

بزم چوجوق ، آدی باتسین ، ییلانجق اولمش . .

— یا ؟

— سوبك قدر یوزی‌هوت‌طاغی کسیلدی !

— واه واه واه !

— خانم ، کچر ، نفس ایتدیر . .

— کچرمی ؟ انشاالله .

— بی یکرمیلك یا کت اما صباحکی توزدی بوتون . .

— آیول ، هپ ایچدیکمز توز . . بوزولدی اسکی توتون!

— افندی عمجه ، ساقیز ویر . . برازده بال مومی کس .

— قیزم ، پاره‌یله اولور ها ! پشینجی باق هرکس .

بشر اون پاره‌لر هپسی یاقلاشوب دلیکه ،

سوزولدیلر اورادن برکیلیدلی چکمجه‌یه .

ایچه‌فاصله‌دن صوکره کلدی باشقه بوی :

— کنیشجه بر حصیرك وارمی ؟ نه‌یسه هم دکری ،

جنازه صارمق ایچوندر ، اذیت اتمه‌صاقین !

محله‌مزده بش آیدر یاتان اوخسته قادین

بوکون صباحلین آرتق جهاندن آل چکمش . .

— نه چاره ! قسمتی بر بویله کونده أولمکمش .
— یاننده یمسه‌ده یوقمش . . آمان براق نه‌یسه . .
أجل کلنجه ها اولمش ، هااولمامش کیمسه !
— طوقوزغروش بوحصیر، سز، سکنزویرك هایدی . .
بازارلق ایتمیه‌لم بر غروش ایچون شیمدی!

حصیر بوکولدی ، اوموزلاندی ، طالدی برسوقاغه ؛
صوقولدی کیم بیلیر اوردن‌ده هانکی بر بوجاغه.
آچیلدی برأولو صاقلانمق اوزره سینه‌سنه ؛
قاباندی کتم عدم هیبتیله صوکره ینه !
بش اون فقیره اولوب باردوش استثقال ،
حضور لالنی بر نوحه ایتمه‌دن اخلال ،
سکون ایچنده اوزاقلاشدی آشیانندن .
کچنجه سوری شهرك ، اوزاندی سروستان
عریب یولجی‌یی توقیفه بیك بوکولمز قول !
اوموزدن ایندی حصیر ، یوقدی چونکه آرتیق یول !
مزارجینك اوکورك یوزلی دست لاقیدی
اعانه‌سیله نهایت مزاره یاصلاندی .
هجوم محنت بیدر بیله دنیانك ،

حیاتی بر ییغین آلام اولان زواللی قادین ،
حصیردن اورتوسی دوشنده حفره‌دن ایندی ..
انین روحی‌ده ایلك دفعه دیندی ، هم ابدی !

بوتون بو خاطره‌لر بنده کریه خیز ملال
اولنجه طورمادم آرتق ، قیام ایدوب درحال ؛
— یوزمده عالمه نفرین ، ایچمده شوق ممات ؛
کوزمده ایچ‌یوزی دهرك : ییغین ییغین ظلمات ! —
اوطوردیغم اومقسی محلدن آیریلدم .
بو پرده بیتدیمی ؟ هیهات ! آتمادم بر آدیم
که روحی ایله مسین بویله بیك فجیعه خراب !
حیات نامنه ، یارب ، نه‌در بودور عذاب ؟

كچینمه بلاسی

« عمر گرانمایه درین خرف شد :
تا چه خورم صیف ، چه پوشم شتا »

سعدی

طقسان سنه‌لك عمره‌شو سوزلرله نهایت
ویرمكده .. نه‌عالم بوجدلگاه معیشت !
قورقونج اولیور بویله حقیقتلری ، كرچك ،
سعدی كبی برعصر فضیلتدن ایشتمك .
سعدی اوقدر فلسفه‌سیله ، هنریله ،
فكرنده‌كی حریت فوق‌البشریله ،
اسباب معیشت دەنیان قیده كیررسه ،

یاد ایتمسون آزاده‌لکك نامنی کیمسه .
انسانکه چیقار پردهٔ مکتوم عدمدن ،
تا صحنهٔ هستیده ظهور ایتدیکی دمدن ،
اکماله قدر فاجعهٔ دور حیاتی ،
آتلاتمه‌یه محکوم نه مهلك عقباتی !
ظن ایتمه اولوم شخصنه بر کره مهاجم ..
بیك کره اولور کونده او دشمنله مزاحم .
آواره بشر ساحهٔ غبرایه دوشونجه ،
اطرافنه بیکلرجه دواهی اوشوشونجه
میدانمی بولور راحتی اسبابی جلبه ؟
باشلار او جیلیز قوللرنی دنیا ایله حربه !
قایناز کونشك آتشی محراق سرنده
قارلر بوز اولور هپ بدن بی سپرنده .
مدهوش نگاهنده کوپوردکجه دکیزلر ؛
بیننده بوتون دالغه‌لر اوتدکجه مکرر ؛
ساحلدن اوزاقلاشمق ایچون طیّ مراحل
ایلر .. اونی بیلمزکه اوزاقلر دها صائل :
طاغلر او نهایتسز اولان سلسله‌سیله ،
اورمانلر او دنیایی طوتان ولوله‌سیله ،

امواج سرابیله ، وحوشیله بوادی ،
هر خطوهٔ عزمنده اولور یأسنه بادی .
فوقنده سماواتك اواجرام مهیبی ؛
پیشنده زمینك اوتماثیل عجیبی ؛
بیچاره‌یی مدهوش ایده‌رك هر نفسنده .
مضطر براقیر منعدم اولمق هوسنده .

لکن بوهوس برهوس دیکره مغلوب :
انسان یاشامق حرص جبلیسنه مجلوب .
هر دوره‌سی بردور عذاب اولسه حیاتك ،
راضیسی دکلدر ینه بردورلو مماتك ؟
عمر اولسه‌ده بیکلرجه شدائد ایله مشحون ،
انسان یاشامقدن ینه ممنون ، ینه ممنون !
آرتق نه‌یه موقوف ایسه تأمین بقاسی ،
یالکز اوکا مصروف اولور آواره قواسی .
طورماز بوغوشور بونجه مهاجملره رغماً ،
دوشمز او مساعی ده‌نیلن سیفی الندن .
چیپلاقدر او، ایسترکه صوغوقلرده ایصینسون ؛
برطام چاتەرق هرکیجه آلتنده باریتسون .

ایستر یییه‌جك شی ، کیه‌جك شی، یاقه‌جق شی ..
بیك دورلو حوائج دها وار بونلره درپی !
آواره بشر ایشته بوبازار جهانده
هر کون یکی برکار پشندن جولانده .
مقصد بو قدر دغدغه‌دن برپاشامقدر ..
لکن بونك آلتنده نه مقصد اوله‌جقدر؟
هیهات، اونی ادراك ایچون اعمال خیاله
یوق وقتی : بوتون دملری موقوف جداله !
انسانکه اونك روح ایله انسانلغی قائم ،
دائم اولیور جسمنك آمالنه خادم ؛
کلسه‌یدی اکر روحنی اعلایه‌ده نوبت ،
آکلاردی نه‌در ، بلکه ، حیاتنده‌کی غایت .
بر آکلادیغم وارسه شودر : خالق عالم ،
خلقت قالیویرسون ، دییه برعقدهٔ مبهم
طالدیرمه‌ده انسانلری حاجات حیاته ،
دوندرمه‌ده اذهانی بوتون باشقه جهاته .
عمرك اوته‌دن برق سوارانه شتابی ،
عیشك بریدن لازم بحد وحسابی ،
کوسترمه‌ده دنیایه ، نه‌در مقصد خالق ..
« کیمدن کیمه شکوی ایده‌لم بزده شاشیردق ! »

میخانه

خروشان باد سفلیت درونندن ، کنارندن ؛
گریزان روح علویت حریمندن ، جوارندن .
چیقار بیڭ نالهٔ نومید خاكڭ رعشه‌دارندن ؛
اینر بیڭ ظلمت مقبر فضای شب نثارندن .
کلیر فریادلر ابکم طوران هر سنكڭ زارندن :
ییقیلمش خانمانلر صانکه چیقمش ده مزارندن .
دهان حسرت آچمش رخنه‌دار اولمش جدارندن !؟
چوکر بردود ماتم تیره‌ین قندیل تارندن :

سونوب كيتمش اوجاقلر يوكسلير كويا غبارندن !
كيرن بر كره نادمدر حيات مستعارندن ؛
چيقان آوارەدر آرتق جهانك كاروبارندن .
دوكولمش آبرولر بادۀ پسمانده حالنده ..
أمل بر منكسر پيمانەدر صف نعالنده !
بوغولمش روح انسانى شرابك موج آلنده .
نمايان ملعنت ساقيسنك چيركين جمالنده !
نەماضى وار ، نه آتى باق شوعياشك خيالنده ..
طوتوب برزهر آتشناك دست بى مجالنده ،
زوال عمرى بكار هم شبابك تا كمالنده !
مرارت انطباع ايتمش جبين انفعالنده ..
درين برالنوانك سينۀ زرد ملالنده
اودر آنجق هويدا سرنوشت بى مآلنده ،
مؤبد برده نسيانِ نظرۀ سنكين لالنده .

جانم صيقيلدى دون اقشام ، سوقاق سوقاق كزدم ؛
صوكنده بريره صايدم كه اوكجه بيلمزدم .
بيتينجه برصيره أو ، صوكره برده ويرانه ،
ديكيلدى قارشيمه برخان قيليقلى ميخانه :
باصيق طاوانلى ، قارا كَلق ، سفيل بر دكان ؛

ایچنده برماصه ، یاخود جوار تابوتلقدن
آتیلمه چوق اولو کورمش آجیقلی بر تنشیر !
یاننده خورده‌سی چیقمش بر اسکی بوسکی سدیر .
سقط ، باجاقسز اون‌اون بش حصیرلی اسکمله :
قیریق دوکوك شیشه‌لر ، برده چنقو تپسیله
بش اون قدح ، ایکی اوچ دستی .. صوکره تزکاهلق
ایدن یان اوستنه دوریله کیرلی برصاندیق .
سونوك سونوك یانیور رافده ایسلی برلامبا ..
اوکنده برکومه : فس ، تاکیه ، خرقه ، صالطه ، عبا
قیمیلدانوب طوریورکن ، سفیل برصحبت ،
بوایسلی ظلمته ویرمکده بوسبوتون وحشت :
— قوزوم دیمتری ، بو آقشام براز زیاده‌جه ویر ..
— زیاده ، آکلادق اما یا ایچدیکك شیشه‌لر ؟
— چیزه‌رسك ..
— اویله‌می ؟ لکن سیلمیور چتله !
باقك تاوان تبشیردن کورونمز اولدی ...
— هله !
— بزم پشین پاره‌مز .. آلمادکمی دون غروشی ؟
— آیول ، توکندی مزه‌ك .. باری‌قوی براز تورشو .

آراتدی کندینی اوستهلک .. دینجه دیناذمیین !

— حسن به ! سن ده نصل نازلی نازلی سویلرسین ؟

نه‌در اوتورکو .. آمان باشقه یوقمی؟ هاه، شویله !

— عمر ، نه نازلانیورسك ؟ برازده سن سویله .

— نوازن اولمشم احمد ، براق ، سسم یوق هیچ ..

— سسلکمی یوق ؟ آچیلیر شیمدی: برامام صوینی ایچ !

— یارین نه‌ایشده‌سك عثمان ؟

— نه ایشده‌یم .. بوزاده !

— دیمتری چورباجی، طولدور! نه طورمشلك اوراده؟

— او کیم کان ؟

— بابا عارف .

— صقاللی ، کل باقه‌لم ..

یاناش !

— سلام علیکم .

— اوطور براز چاقه‌لم ...

— دیمتری ، هی، پاره‌سز کلدی صانمه ، ایشته پاره!

— ای آ کلادق آ قوزوم ...

— صار به یولداشم جیغاره ..

— آمان بزم بابا عارف صوسز موسز ایچیور !

— اونك بی‌دالغه‌سی اولمق كرك : تونل كچیور .
— موروق ، قاچنجی قدح؟ شیمدیجك صیزارسك‌ها !
— صیزارسه میس كبی یر، یاتمامش آدام دكل‌آ .

یاواش یاواش قفالر ، كله‌لر قیزیشمشدی ،
آغیز، بورون ، هله سسلر بوتون قاریشمشدی ؛
دیكیلدی آغزینه ، باقدم ، آچیق طوران قاپینك ،
فنر الندە برآدم ، یاننده برده قادین .
بش اون دقیقه سوورن بردوشونجه‌دن صكره ،
قادین‌ده كیردی اوظلمتسرای منفوره .
كوزنده ابر تأثر ، یوزنده خون حجاب ،
وجودی رعشهٔ ناچار یأس ایچنده خراب ،
توجه ایلیه‌رك صوكره‌دن كان بابایه :

— دیمك ، طاشینمالی آرتیق چولوق چوجوق بورایه !
آیول، نه‌در بوسنك یایدیغك ؟ اوتان آزیجق ..
آناك‌ده ، بن‌ده ، یومورجاقلرك‌ده آچ قالدق ؟
نه‌ایش، نه كوج ، كیجه كوندوز ایچوب زیبار ساده ؛
صاقین دوشونمه چوجوقلر عجب نه یر أوده ؟

اوت ، سن ایلی قاپیسنده سوروں ایشك یوقسه ؛
کتیر بو سرخوشه یوتسون ، کتیر پاره‌ڭ چوقسه !
زواللی بن .. چاماشیر ، تخته ، هر کون اوغراش‌ده ،
صوکنده بر پاره‌لر یوق ، ال الده باش باش‌ده !
او تخته‌لر ، چاماشیرلرده کچدی : یوق حالم . .
آیاقده صاللانیشم زورله‌در خدا عالم !
چالیشمادڭ ، بنی هپ بوڭجه ییل چالیشدیردڭ ؛
او یاوروجقلری چیپلاق ، سفیل آلیشدیردڭ .
بیلیر محله‌لی کیم آلدیغك زمانده بنی ،
چهیز چیمنله دوناتمشدی بك بابام اویکی .
نه اولدی شیمدی او اشیا ؟ صاتوب قمارده یدڭ ؛
اوت ، قمارده یدڭ ، هم‌ده قارشیلرده یدڭ !
قیزڭ یتشدی ، آلان یوق . نصل اولورکه؟ صوران
« شو سرخوشك قیزی عفت دکلمی ؟ واز کچ آمان ! »
دیین قادینلره «پك‌طوغری، پك ...» دییوب کیدییور.
بو سوز زواللی‌یی بیلسه‌ڭ نه دولو اینجیدییور !
بنم کوزل ملکم ، هیچ‌ده طالعك یوقمش :
آناڭ بنم کبی سرسم ، بابا کسه بر سرخوش !
نجیب‌ده مندری قولتوقده کلدی مکتبدن . .

دیمش که قالقه : « سکز آیدر آلمادم هله بن
نه هفته‌لق ، نه‌ده آیلق . . . سنك باباڭ اوله‌جق
قارجی ، اوغلی ایچون آز یسونده طوتسون اوشاق ! »
قوغولدم آننه ! دییوب آغلیور زواللی چوجوق ..
نه یاپسون آننه‌سی ؟ دنیاده بر کوندیکی یوق !
او باری بر آدام اولسونده قالماسین جاهل ،
دیمشدم اولمادی . . لکن قباحت اونده دکل :
او هر صباح اوقویوردی کورول کورول جوزینی ؛
آییرمیوردی کتابدن نه اولسه هیچ کوزینی .

اوچ آقشام اولدی‌که یوقسك . نجیب : بابام نرده !
بن ایسترم اونی مطلق ، دیمزمی ؟ باق درده !
صولر قارارردی ؛ بو ساعتده هیچ کزرمی قادین ؟
او ، سرخوشلك بری ؛ طوت کیم سوقاق سوقاق آراداڭ ..
نصل بولورسك آیاوروم ؟ یارین کلیر بلکه ،
دیدم . فقط چوجوغك طورمیوردی . باقدم‌که
آووتمه‌نك یولی یوق ؛ قومشونك حسین اغانی
آلوب دولاشمادەیم یاتسو وقتی دنیانی .
آنام بنم کبی اولاد طوغورماز اولسه‌یدی ،

بو حالی کورمه‌دن اول کوزم یوموله‌یدی !
حریف ، شو حالمه باق ، مرحمتلی اول آزیجق . . .
براق او زیقّیمی ، ایچدکلرك یتر آرتیق .
افندیلر ، اغالر سزده بر نصیحت ایدك ،
سزکده بلکه وار اولادیکز . . .
— حسن ، نه دیدك ؟
— براق ، کوپك اوغلی قادین اما چال چکه‌یمش‌ها !
— بنمکی چوق دها فضله‌یدی .
— ایته !
— البتیا !؟
اونك ایچون بوشادم . سن ایشیتمدکمی حلیم ؟
— قادین لاقیردیسی کیرمز قولاغمه ذاتی بنم .
سنك قادین دیدیکك عادتا پابوج کیبدر :
بر آز وقت طاشینیر ، صوکره‌دن ده کیشدیریلیر .

قادین بو سوزلری دویماز ، تظلم ایلردی ؛
حریف مزار طاشی طوریله ساده دیکلردی .
آچیلدی آغزی نهایت ، آچیلماز اولسه ایدی !
طاشوب دوکولدی ایچندن شو لعنت ابدی :

— جهنم اول سن خنزیر اوروسپو ، کیت : بوشسك !

— بن آ کلادم ایشی: سن قومشو ، ایجه سرخوشسك! بیلتیکز شونی یاهو !

— ایلیشمیك !

— براقیلك !

حریف آ ییلدیمی ، بیلمم ، دوشوب باییلدی قادین !

مزارلق

باقمه قبرستانك آنجق ساحهٔ مدهوشنه ،
طورده بر مدت قولاق وير نالهٔ خاموشنه !
قلبي هيچ بكنزرمی باق سيمای هيبت پوشنه ؟
كيم قاپيلمشسه حياتك سيل جوشا جوشنه ،
جان آتار ، بر كون كلير ، يورغون دوشوب آغوشنه !

ای مزارستان، نه عالمسك، نه علوی فطرتك !
سنده پنهان الا كزين اولادی انسانيتك ؛

سندن استمداد ایدر فریادی یأسك ، خیبتك .
بر یبقین کوز نوریسك ، یاخود مخمر طینتك
روح یا کندن حوشان کوز یاشلرندن ملتك !

شانلی بر تاریخسك : ماضیٔ ملت سنده‌در .
وارسه عبرت سنده‌در ، حکمت‌ده البت سنده‌در .
دون استیلا طورور یادکده ، دولت سنده‌در .
چونکه حریت ، حماست سنده ، غیرت سنده‌در ؛
زندکی ذلتدر آرتیق ، بنجه عزت سنده‌در !

ای عدمله وارلغك سرحدی ، اقلیم صلاح !
باشلرنده سرمدی بر سایه ، بر مشفق جناح
اولماسه‌ك بیوایه‌لر نردن بولورلر انشراح ؟
ظل ممدودکده وار آسوده بر رنك فلاح ؛
لیل دورا دوریکه اولسون فدا یوز بیك صباح ؟

جوهرك ، طوپراق دکل ، پك باشقه بر معدن سنك .
آه بیلمزلرکه اوستکدن کچرلرکن سنك ،
بیك دماغك لبیدر هر ذره خاککدن سنك !

اویله فیاض ای زمین معرفت مایه‌ڭ سنڭ :
سایه‌کاهڭدن چیقارکن روح اولور هر تن سنڭ !

ای مزارستان ، نهان قعرکده یوز بیڭلرجه ماه ؛
فیشقیران خاك رمیمکدن بوتون نور نگاه !
نازنینلر یال وبالندن نشان هر بر گیاه ..
سرویلر مولایه یوکسلمش برر برجسته « آه »
حفره‌لر مولادن ایتمش اك امین برخوابگاه .

ای شبستان ، ای عدم ، ای پرده پرده کبریا ،
سنده‌در امیدلر : سندن طوغار فجر بقا .
هر حجر پاره‌ڭ اوقور بیڭ شعر لاهوتی ادا ؛
هر نشیده‌ڭ روحی ایلر سرمدیت آشنا .
بندن ای خاك سماوی بیڭ سلام اولسون سکا .

*
* *

صیقنجه روحمی کامی مطالبیله حیات ،
اولور یگانه مسیرهم محلهٔ اموات .
محیط ولوله‌دارنده زندگانینڭ ،
فراغ دائمی یوقدر حیات ثانینڭ .
نه‌لوث حرص ومذلت زمین پا کنده ،

نەهای وهوی معیشت حریم خانەنده .
بو کائنات حضورك فضای صامتی
کورونجه ، عمر پریشانمك مرارتی
ولو بر آن ایچون اولسون آتوب خیالمدن ،
اوزاقلاشیر کیدیم ماسوایه آرتیق بن .
شو ماسوی دەنیلن قید عقده بر عقده
قیریلمادن اولەماز روح بردم آسوده .
فقط قیریلمق ایچون بویله برزمین ایستر ..
زمین دکل یالکز ، قلب آهنین ایستر !

کچن صباح ایدی ایو به طوغری چیقمشدم .
آشوبدە سورینی شهرك آنجه برقاچ آدیم ،
افق دەکیشدی ، اوکمدن چکیلدی اسکی جهان ؛
کوروندی قارشیده فسحتسرای قبرستان .
فقط او برقوجه دریای سرمدیت ایدی ،
که هرحظیرهٔ سنکینی موج منجمدی !
کناردە طورمایەرق کیردم اك درین یرینه ؛
اوطوردم آرقەمی ویردمدە طاشلرك برینه .
ورای صمته بورونمش بوتون یسار ویمین ،

حضور ایچنده آغاجلر ، سکون ایچنده زمین .
بوتون اویو کسلمن امواج ، اوبی نهایه دکیز ،
درین براویقویه طالمشدی ، هرطرف سس‌سز .
یاواش یاواش آچیلوب پردهٔ لقای محیط ؛
حریم روحمی طولدوردی کبریای محیط .
فقط بوبستهٔ لاهوت نردن عکس ایدیور ،
که « الذی خلق‌الموت والحیاة . . . » دییور ؟
نه‌در صمیم سکونتده بویله برفریاد ؟
نشیده خالقك ، اما کیم ایلیور انشاد ؟
زمان زمان ایده‌رك یوکسلن ترانه خروش ،
انینه باشلادی ناکاه کائنات خموش !
اوسرویلر متهیج جماعت کبری
کسیلدی . . هر بریسندن طویولدی عینی صدا .
مقابر ایکله‌دی ، طاشلر برر لسان اولدی .
کتابه‌لرده اوطاشلرله همزبان اولدی .
کورنجه زنده بوتون محشر هیولایی ،
مزاره روح ویرن نفخ پاك مولایی ،
خیاله‌طالدم ؛ اوفسحتسرای دورادور
کوروندی دیدهٔ مدهوشه برجهان نشور !

کفن بدوش بقا بی نهایه اجسادك ،
او ، دهری هیچه صایان ، کاربان اجدادك
آقین آقین کچه‌رك پیشگاه عزتده ،
— محیط خوف ورجادن مقام حیرتده —
قیام عجزینی سیر ایلدم .. نه‌دهشتمش
سجود خلقی کورمك حضور قدرتده !

بو هرج ومرج قیامت نمونه حاکم اولان
خطیب عالم علوی نهایت اولدی عیان :
کوزم ، اوزاقده‌کی بر مدفنك آیاق اوجنه
چوکوب زیارت ایدن ، برجوجوقله برقادینه
ایلیشدی . صوکره برآز یاقلاشنجه ، ایپدن ایی
تظاهر ایلدی : باقدم ، چوجوق « تبارك » ی
کمال وجد ایله از بر تلاوت ایله‌مه‌ده ؛
یاننده آنه‌سی کوزیاشلریله دیکله‌مه‌ده .
زمینه رعشه ویررکن نشانهٔ ملکوت ،
نه‌منظره‌یدی الٓهی اومقبر مبهوت ؟
چوجوق حیاته ، او مقبرده موته برلوحه ؛
تضاد قدرتی کور : باق شو لوح ذی‌روحه !

براز کچنجه اوسسلر بوتون خموش اولدی ،
دمینکی محشر پرجوش سایه‌پوش اولدی .
چوجوق قادینله برابر چکیلدی عائله ،
کومولدی کیتدی مزارلق سکون دائمنه .

بایرام

آفاق بوتون خنده ، جهان باشقه جهاندر ؛
بایرام نه‌قدر خوش ، نه‌معطارتلی زماندر !
بایرامده کولر چهرهٔ معصوم صباوت ،
آمید چوجوق صورت صافنده عیاندر .
هر جبهه‌ده بر نور مجرد لمعانده ؛
هر دیده‌ده بر روح دمادم جولاندر .
آلام حیاتک ایکی قات بوکدیکی اجساد
فیضنده‌کی تأثیر ایله آسوده رواندر .

فردای سکونپروریدر سال جدالك ،
نومید دوشن قلبه امید آور جاندر .
هیجای معیشتده‌کی فریاد مهیبك
دنیاده برآز دیندیکی آن وارسه بوآندر .
صبحندە بهارك شو صباحت بولنورمی ؟
باق چهرهٔ غبرایه : نصل شن ، نه‌جواندر !
هرسینه‌ده برقلب مسرت ضربانده ،
هرقلبده برعالم اشواق نهاندر .
رقصان اولیور جنبش دوشیله عناصر ،
کویا که بوتون صدرزمین پرغلیاندر .
اشباحی‌ده جوشان ایدیور فیض مبینی ،
یارب بونصل روح عوالم سریاندر !
بایرامده کلیر یاده نه‌خوش خاطره‌لرکه :
بیك عمره ویرلمز ، اوقدر قدری کراندر .
هیدلد بکا دائم کورونور لوح کریمی :
ماضیٔ طفولیتمك یاد بسیمی .

برنجی کون هوا برپارچه نامساعددی ؛
ایکنجی کون آچیلوب ؛ صوکره پك کوزل کیتدی .

دیدمکه : «فاتحه چیقسه‌م یاواشجه» بریانده
طوروب او عالمی سیر ایلسه‌مده میدانده ،
زیارت ایتسه‌م احبابی صوکره‌دن .. خوش اولور .
بوتون کون اوده اوطورمق نه اولسه یك بوش اولور . »
بو آرزوی تنزه کنجه آرتیق بن
طورورمی‌یم ؟ نه گزر ! فیرلادم همان اودن .
کلیك‌ده بایرامی فاتحده سیر ایدك ، زیرا
خیاله ، خاطره صیغماز اوهرج ومرج صفا !
قوجاقده کزدیریلن برقاریش جوجوقلردن
طوتك‌ده ، تا دده‌مز دملرندن آرته قالان
بر ر عصر یاشامش قدخمیدکانه قدر
بویوك کوچوك بوتون افراد بلده ، بوی بوی ، وار !
آدیم باشنده قورولمش بشیك صالنجاقلر ،
ایچنده داربوقه ، دفلرله زیللی شاقشاقلر .
براز کیدك : قوجه‌مان برچادیر .. اوکنده بوتون
چولوق چوجوق برر اونلق ویروب‌ده کیرمك ایچون
نوبتله بکله‌شیورلر . عجب ایچنده نه وار ؟
« جاپونیادن کلن ، انسان صوراتلی برجاناوار ! »
کچیك : صیره‌یله چادیرلر . اوکنده هر برینك

دییور: «قوزوم ، کیره‌جك‌وارسه، طورماسین کیرسین.»
باغیرمادن سسی بیتمش آیاقلی براعلان .
« آلیك‌کوزم ، بوکا دیرلر ... » صداسی هریاندن .
آلتریکجیلرك کینی یك یولنده هله :
کلن یاپیشماده بر مطلقا اوصاپلی تله .
ترازیلردن آدام اکسیك اولمیور ؛ بریسی
اینجه بینمه‌ده آرتیق اونك‌ده همشهریسی :
« حق اوقه چونکه بوقنطار .. فرنك اِجادی غرام
دکل ! درملری درت‌یوز ، حسابده شاشماز آدام . »
— محله‌بیم نه‌ده قایماق !
— شفالیدر معجون !
سیمیدمی ایستدك اغا ؟
— یوقش اونلغم، طورسون.
اوباشده: قوسقونی قوپمش اکرلی دلداللر ،
بوباشده: پالدیمی دوشمش سمرلی بلباللر !
بالونجیلر ، حاجی‌یاتمازجیلر ، فیریلداقلر ،
خروس‌شکرلری ، جیوجیو اوتن اویونجاقلر ؛
صاغکده آتلی‌قارنجه ، صولکده تخت‌روان ؛
اوککده برسوری چکچك ، تپه‌کده چفته قولان .

اوبك اوبك يره چوكمش كومورچكن دوه‌لر ..
فراغ بال ايله بردن كويش كتيرمه‌ده‌لر .
قوشان، كزن، اوطوران ، مانيلر دوزوب چاغيران ،
داووللی زورنالی «دانس!» ايلين ، جوشوب باغيران
بو كائنات سرورك ايچنده كزدكجه ،
چوجوقلرك طرفنده يدی الك چوق اكلنجه .
كوزلجه سوسلنه‌رك دست ناز مادرله ،
برر چيچك كبی نوار اولان بيكلرله
كليردی صفحهٔ مواج عيده باشقه حيات . .
بوتون سرور وشطارتدی كورديكم حركات !
اونر پاره‌يله براز صاللانيرديلر .. ديركن
طوروردی « ياندی ! » صداسيله توركولر بردن .
— آيول ، دمين دها ايانمشدی آ ! حريف سن‌ده ..
— يكی قيزم ، آزيجق فضله صاللارم بن‌ده .

« دكيز طالغه‌سز اولماز ،
كوكل سوداسز اولماز .
ياری كوزل اولانك
باشی بلاسز اولماز !

هایدکدی مینی‌مینی ماشاألله
قاووشورز انشاألله ... »

فقط بو لوحهٔ خندانه قارشی ، بك یاشلی
بر اختیار قادینك قونتوغنده ، کور قاشلی ،
اوزونجه صاچلی کوزل بر قیز آغلیوب طورویور .
کلن کچن ، بونیچون آغلیور ، دییوب صورویور .
— یتیم آیول . . بکا اولاد بلاسیدر بو آجی .
چوجوق دکلمی ؟ « صالنجاق ! » دییور ..
— صالنجاقجی !
قوزوم ، براز بوده بینسین .. نه وار ثوابکه صای..
یتیم سویندیره‌نك عمری چوق اولور ...
— های های !

همان او قیزده صالنجاقجینك مروتنه ،
قاتیلدی آغلامایان قیزلرك شطارتنه .

حسبحال

ای بلبل ترزبان عرفان ،
دمبسته نوالرکله وجدان .
هم صفوت روح اولان او آواز
اولدقجه حریم جانده دمساز ،
پامالم اولور بوتون عوالم ؛
لاهوته قدر چیقار خیالم .
اشواقمه طار کلیرده ابعاد ،
ایلر فکرم فضالر ایجاد !

ای نور مبینی کبریانك ،
سینه‌م اوله‌مازمی آسمانك ؟
کوکلرمی بوتون قرارکاهك ؟
هیچ یرلره اوغرامازمی راهك ؟
ای طائر ناز سدره‌پرواز ،
قلبمده اوله‌یدك آشیانساز ؛
برباشقه ترانه کوش ایدردك ،
روحم کبی سن‌ده جوش ایدردك .
یادمده طوران نشائدکدن
دائم جذبات ایچنده‌یم بن .
ویردکجه درونه وجد او آهنك ،
دنیا نظرمده تنك اولور تنك !
آزاده‌سی بوسبوتون قیودك ،
برشعر سما زمین سرودك !
برشعر روان که : جوی‌جاری
فیضیله بهار عمره ساری .
برنغمه که : روحدر ، لدندر ؛
قرآن کبی راسخین ایچوندر .
برناله‌که : شوقسوز ادراك

حولنده ندای « ماعرفناك ! »
ای شاعر رازدان ملهم ،
بن رازیکه اولماسه‌مده محرم ،
حیران کمالکم .. بیانك
کویا که خطابیدر خدانك !

ای صبح ازل جبین صافی ،
انواریکك اولماز انکسافی .
یلدای عدم جهانی آلسه ،
اشباح بوتون ظلامه طالسه ،
حالا کورونور او روح الارواح
بر جو منیر ایچنده سباح !
ای صفحهٔ وجهی آیت نور ،
جبهه‌کده مآل کون مسطور ؛
چشمکده مبین سرمدیت :
سونمز ابدی سراج قدرت .
لاهوت ایله آشنا نکاهك ،
اجرام شهود انتباهك !
هر دم لمعان ایدر او مردم ،

محراقیده زاهرات انجم !

هر صبح کلیر نسیم دلجو
دوشنده شمیم ناز کیسو .
ایلر یکیدن هوای دیدار
بر نفخه ایله بنی هوادار !
سودا کسیلیر بوتون سویدا ،
کویا آچیلیر نقاب لیلا :
کهوارهٔ دلده نائم امید
ایلر اویانوب فغانی تشدید .
صوصدورمق ایچون او طفل زاری ،
قالقار آرارم لیال تاری !

ای لیل، وقارینك مثالی ،
یاخود بکا قارشی انفعالی !
وقتاکه ایدر رواق دیجور
آلتنده یاتان جهانی مخمور ؛
اطرافده قالمایجه بر فرد ،
همراهم اولور خیال شبکرد ،

قالقار، کزدم غریب وتنها ؛
بر یر بولوردم سکونت آرا .
فوقمده سمای انجم آلود ؛
پیشمده ردای لیل ممدود ؛
یادمده نشانهٔ کمالك ؛
قارشیمده خیال یال وبالك ؛
آزاده قیود ماسوادن ،
بی‌غائله خوفدن ، رجادن ؛
بر بزم فتوح آچارکه وجدان :
لبریز صفای عشق اولور جان .
تصویر دکل اوذوقی ، حتی
ممکن اوله‌ماز تصور اصلا !
یارب او نه‌فیض جوش برجوش !
یارب او نه‌لیلهٔ ضیاپوش !
یارب او نه جلوه جلوه انوار !
یارب او نه لمعه لمعه دیدار !
یارب او نه انجمن ، نه‌عالم !
یارب او نه‌محفل معظم !
ای‌لیل ، نهارك اولماسه‌یدی ..

ای نشوه ، خمارك اولماسه‌یدی !
بیدارك ایكن اویانماسه‌یدم ؛
دنیا وارمش ایناناماسه‌یدم !

ای یار وفا گزین جانم ،
ویردیسه ملال داستانم ،
معتادك اولان عنایتكله
صوصدورمه بوروح زاری ، دیكله !
هپ ولوله‌ٔ حیات دینسه ،
دوشمز بوزواللی روح، یأسه .
اولمازسه زمین ، زمان مساعد ؛
فریادینه آسمان مساعد !
كوندر بكا سن‌ده نه‌یسه دردك ..
یادكده‌می برزمان نه‌دیردك ؟
مستقبلی آكلایوب خیاله ،
كل بز طالعلم بوحسبحاله !
ادوار حیات پرده پرده ..
الله بیلیر نه‌وار ایلرده .

سلمی

« همشیره زاده‌مدر . درت
یاشنده أولدی . »

بوتون کون ایشته بوغوشدم ، برازده دیکلنسه‌م . .
یارین‌ده عینی مزاحمله اوغراشوب طوره‌جق
دکلمی‌یم ؟ بکا اویله‌یسه شیمدی پك الزم :
فراغ ایچنده دوشونمك ، دماغی یورمایه‌رق .
حیات، جنك معیشت ؛ جهانسه معرکه‌در ؛
زمان زمان بوسکونلر برر متارکه‌در .

دیبوبده یاصلانیویردم . فقط بزم بو حضور
بش اون دقیقه یا ایتمش ، یا ایتمه‌مشدی دوام . .
بر أسکی قومشو کلوب : « والده‌ك سلام ایدیور ،
دییور که : خسته آغیرلاشدی ، طورماسین ، آقشام
همان بزم أوه کلسین . » دیینجه طاوراندم ،
او آشیانهٔ غمکینه طوغری یوللاندم .

صاریلدی بوینمه آننه‌م کیرنجه ، بن ایچری .
دییوردی آغلایه‌رق : ـ کورمه، عاکفم ، چوجوغی!
سنك دکل ، یدی قات ایللرك یانار جکری ،
أولوم دوشکلری اوستنده کورسه یاوروجوغی .
شکر ، بوکون آزیجق فرقلیدر ، دییوردق دون . .
او پنبه پنبه یاناقلر کیرچ کسیلدی بوکون !

فلان هکیم ، دیدیلر . کلدی ، باقدی ، آکلامادی.
خایر ، فلان دها بر آکلاییشلیدر ، دیدیلر .
مکر یالان یره چیقمش او سرسمك‌ده آدی !
براق که آکلاسه‌لر وارمی چاره هیسچ ؟ نه کزر !
هکیم علاجلری ، اوغلم ، بوتون تسلیدر .

علاج يبوب ايى اولمق ، او بر تجليدر .

كسيلدى قاردەشك آرتق يمكدن ، ايچمكدن ؛
لاقيردى ديكلەميور ، كنديني هلاك ايديور .
او ، خستەدن دها شايان مرحمت . . كورسەڭ . .
ديدكجه « آننه ، چوجقدن اميدى كس . . كيديور ! »
تلاش ايچندە قالوب بوسبوتون شاشيرمادەيم .
اكر يتشمسه امدادە يوقمى قومشو خانم . . .

— كورونميور ، هانى همشيرە نرەدەدر ؟ كلسين .
بنم سوزم نەقدر اولسه باشقەدر ، بلكه
براز بولوردى تسلى . . .

— نصل‌ده سويلرسين !
لاقيردى كار ايدەجك كيم ؟ طويارمى هيچ بريكى ؟
قولاى بر ايشمى ؟ سنك آننه اولديغك وارمى ؟
چوجوق او حالدە ايكن آننه سوزدن آكلارمى ؟

بو هم قاچنجى فلاكت ؟ بشنجى ! ياربى ،
تمام بشنجى سفردركه قيز أولوم كورەجك ؟

بوصوك اميدی‌ده شاید کیدرسه دردی کبی ،
زواللی کندینی وقتندن اول أولدوره‌جك .
چیقوب‌ده کور هله بر کره شیمدی سلمایی . .
نه‌حاله قویدی فلك سودیکك او سیمایی !

صباحلین دیلی، باقدم، براز آغیرلاشیور . .
ملیل ملیل باقیور شیمدی بلبل اولادم !
نه ظالم علت ایمش : برچوجوقله اوغراشیور . .
او اولماسه‌یدی‌ده بن کاشکی خسته اولسه‌یدم .
شکایت اولماسین اما تحملم بیتدی . .
کناهه کیرمه‌ده‌یم طورمشم‌ده باق شیمدی !

نه‌منظره‌یدی که برقوش قدر اوچان او ملك
طورووردی بی‌حرکت ، قول قاناد قیمیلدامیور !
کوزنده نور نظر تیتریور همان سونه‌جك . .
دوداقده ناطقه طونمش ؛ قولاق سوز آکلامیور !
تراب رنکنه کیرمش جبین سیمینی ؛
أولوم مرارتی طویدم أو غنچه لبلرینی !

باشنده آنه‌سی — ماتم تجسم ایتمش‌ده

قادین قیافتی آلمش کبی — طورور مبهوت ؛
یاننده قومشو قادینلر خروشه آماده ،
اگرچه اورته‌ده دونمکده بر مهیب سکوت .
کیرنجه بن اوطه‌دن هپسی قالقدیلر آیاغه ،
قیزیله آننه‌سی میخلیدیلر فقط یاتاغه !

دیدم : نه‌در بوسنك یاپدیغك ، دوشونسه‌که بر . .
براق شو خسته‌یی آزتیق برازده کندیسنه .
نه‌چاره ، حکم قدر عاقبت ظهوره کلیر ،
جنازه شکلنه کیرمکده بویله فائده نه ؟
سنك بویاپدیغك اللهه قارشی عصیاندر ؛
اصل فلاکته صبر ایلینلر انساندر . . .

شویولده باشلایان آواره بر طلاقتله ،
دوام ایدوب کیده‌جکدم بو اسکی حکمتده .
نه اولدی ، خسته‌یه بر شیمی اولدی ، آکلامادم . .
او بهت ایچنده کی قیزدن کمال شدتله
شو صیحه قوپدی که حالا صماخ دهشتده :
نه طاش یورکلیسکز . . . آه کیتدی اولادم ! . .

مرحوم ابراهیم بك

[ابراهیم بك مرحوم که طبابت بیطریه علماسندندر ، خاك پاك شرقك یتشدیردیکی نوادرعرفان وفضیلتك بریدر . مرحومی یاقیندن طانیانلر درت سنه اولکی فجیعهٔ ارتحالنك ملت ایچون نه الیم برضیاع، حکومت ایچون نه عظیم برخجالت اولدیغنی تسلیمده تردد ایتمزلر . شرقك، غربك بدایع علم وفنی طوپلایوب حافظه‌سنه طولدورمش ؛ محفوظاتنی محا کاتیله ، مشهوداتیله شایان حیرت بر صورتده توسیع ایتمش ؛ شرقك هر طرفنی دفعات ایله طولاشمش ؛ غربك اك مدنی ممالکنی کورمش کزمش ؛ السنهٔ شرقیه‌یی ادبیاتیله بیلیر ؛ فرانسز ، روس لسانلرینی حقیله اوکرنمش اولان بو بیوك آدم فطرةً محویته عاشق ، اشتهاره دشمن اولماسه‌یدی ؛ امینم که ؛ حکومت سابقه‌نك او سابقه‌لی رجالی یوزندن غربا خسته خانه‌لرنده أولن ، اویله بر حکیم ذوفنونی طانیمق ایچون قارئین کرام بنم کبی بر عاجزك دلالتنه مفتقر قالمازلردی !]

دونن محیط نکاهمده یال وبالکدر ،
بوتون خیالم او فوق الخیال حالکدر .
ظلام حیرت ایچنده شناه ایدرکن امید ،
او کنده رهبر اولان مشعله‌م خیالکدر .
سما کزین اوله‌رق کیتدك ای آلهی نور ،
پیکده شیمدی افقدن کچن ظلالکدر !
بو کائنات سنك خاطره‌کله هپ لبریز :

زمین ، زمان بکا یاد آور جمالکدر .
بوتون جهانده عکس ایله‌ین همالکدر ،
اثیر، صانکه بر آیینهٔ جلالکدر !
نجوم لامعه‌زا بارقات عرفانک ،
لیال، احاطهٔ اشیاده‌کی کمالکدر .
سحر او ناصیه‌دن بر نشان فیضا فیض ،
شفقده دالغه‌لانان رنك رنك آلَکدر .
علو کعبکی تصویر ایدر نکاهمده
سما اولانجه وضوحیله بر مثالکدر .
جبال، هیکل صاحب وقار عزمکدر ،
صخور، خفته دشمن اولان خصالکدر .
بولوط یمین لآلی نثار جود کدر ،
کونش مفکرهٔ هردم اشتعالکدر .
طلوع ، لوحهٔ رنکین ابتسامکدر،
غروب ، صفحهٔ غمکین انفعالکدر .
هواده موجه‌لنیر سانحات قدسیه‌ك ،
ریاح، روحمی پرجوش ایدن مقالکدر .
چمنده جلوه‌لر ایلر بهار دیدارك ،
صبا نوید امید آور وصالکدر .

شتا ، پیکده خروشان قیامت کبری ،
ربیع، خاطرهٔ شعر لایزالکدر.
خلاصه ، نظرهٔ امعانمك اوکنده جهان
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مألکدر .

سنك خیال صبیحك ـ که برزمان ای‌یار ،
ایدنجه لیلهٔ روحمده بیك امل بیدار ؛
قیاس ایدردم آچیلمش صباح استقبال ـ
بوکون بولوطلرك آلتنده ایله‌مکده قرار !
غریب ، شام غریبان قدر حزین اولیور ،
نگاه رقتمك قارشیسنده فجر بهار .
برر برهنه قدید مهیبی آکدیریور
حیات حلهٔ سبزنده جلوه‌کر اشجار .
بوتون بوساحهٔ خضرا ، بونودمیده چمن
یشیل بر اورتونك آلتنده برعمیق مزار !
صماخ جانمه بیك اخروی صدا کلیور
نشیده‌لر اوقویورکن غصون ترده هزار .
تموج ایلیه‌رك کوزلرنده ژالهٔ نور

شکوفه زارده کویاکه آغلیور ازهار .
سنك صحیفهٔ ذاتك ، سنك مآلك ایکن
بوتون جهان بدایعده منجلی آثار ،
صمیم روحمی پرجوش وبی‌قرار ایدیور
بوکون اوسینهٔ خلقتده ایکله‌ین اشعار !
محیط شیمدی شبستان اغترابکدر :
بوکون اویانمیور آرتق اونازنین اسحار !
سن ای سمالری اشراق ایدن ضیای ازل ،
بوخاکدانی براقدك پیکده ظلمتزار !
کریلدی برابدی پرده بینمزده ، سنك
آچیلدی پیش جلالکده عالم دیدار .
جهان جهان طولاشیرسك فضای لاهوتی ،
نصل‌که یادحزینك کزر دیار دیار !
حیات وارسه سنك سرمدی حیاتکدر ،
عذاب ، یوقسه ، بوفانی حیات ولوله‌دار .
سکونی نرده بولور آه قلب مهجورم ؟
درون سینه‌ده بیك هرج ومرج دائم وار !

دیمك، کورونمیه‌جکسك الی‌الابد بکا سن ،
دیمك، اوزاقده‌سك‌ای‌یار مهربان بندن !
حیاته سن بنی ربط ایلمش ایکن ، شیمدی
عجب نصل یاشارم سویله آه سنسز بن ؟

« کونك برنده کلیرسك‌ده اسکی عالملر
دوام ایدر ینه برلکده اویله شاطر ، شن ..
بوکیرودار معیشتدن ال چکر، آرارز
سنکله سینهٔ عزلتده کیزلی برمأمن ..
قاریشمایز شوجهانك نبود وبودینه هیچ ،
نصل‌که بونجه زماندر قاریشمادق ذاتاً !
اوزاقده عکس ایده‌طورسون اوهای‌وهوی‌مهیب ..
سکون ایچنده بز ای‌دوست ، یکروان ، یکتن ،
دوام ایدر کیدرز هرزمانکی آهنکه ،
دونر محیطمز اوستنده هپ سنك نغمه‌ك ..
بیان عقده کداز کله مبهمات شئون
یاواش یاواش آچیلوب بروضوح اولور روشن .
ورای پردهٔ قدرتده کیزله‌نن رازك
اوکنده فیض بیانك آچارده بیك روزن ،

عیان اولور اوزمان قارشیمزده عالم روح ،
دوشوب کیدر کوزیمزدن بوتون قیود بدن !
بر ترانهٔ الهام اولان نشانه‌دیکی
کمال وجد ایله تکرار دیکلرم ... » دیرکن ،
بوکون امللریمك هپسی سرنکون اولدی ..
مکرسه اولمایه‌جقمش نه‌برکلن ، نه‌کیدن !
مکر آچیلمایه‌جقمش مؤبداً آرتیق
اوپرده پرده حقائق ، اوعقده‌لر ، اودهن !
یازیق‌ده یوکسله‌رك مطلعنده ایتدی قرار
او لمعه لمعه سنوحات .. هم‌ده پك ایرکن !
نیچون غروب ایدیوردك سن ای ستارهٔ شرق ،
هنوز کمالکی دورك ایتمه‌دن زواللی‌وطن ؟

شوصوك زمانده ضیاعك قدر ضیاع الیم
اصابت ایتمدی آفاق شرقه ، ابراهیم !
اکرچه ملتك امیدکاه اقبالی
اولان بش‌اون بویوك آدم ، بش‌اون وجود کریم
بربربر هدر اولمشدی سندن اولجه ..

سنك پيكرده فقط قالدى بيك اميد عقيم !
يارېم عصرده اويانمش چراغ فيضه باقك :
برآنده اولدى سونوب پرده‌پوش خاك رميم !
تصور ايليه‌مزدم كه آنسزين طورسون
فلاح امت ايچون چارېينان اوقلب رحيم !
تخيل ايليه‌مزدم كه سيردن قالسون
محيط شرقده جولان ايدن اوفكر حكيم !
رداى خاكه بوروندك سن اى سراج ادب ،
فقط اولمه كه يادمده‌در .. زوالى عديم !
طوروب مزاريكك اوستنده آغلادقچه سحاب ؛
كلوب باشكده انين ايلدكجه روح نسيم ؛
اينوب ملائك رحمت جهان بالادن ،
حريم قبريكه ايتدكجه هر زمان تعظيم ؛
بهار وقتى چيچكلرده ياد انفاسك
مشام جانه طويوردقچه بيك لطيف شميم ؛
دونر خيالمك اك محترم حريمنده
سنك او طيف لطيفك اى آشناى قديم !
مصاب اولان يالكز عائله كميدر ؟ هيهات ،
براقدك آرقه‌ده بيكلرجه خانمانى يتيم !

اولوردی دست تسلی مدار لطفکله
سرشك ایچنده یوزەن چهرەلر بر آنده بسیم ؛
ایدردی جود مراحم نمود فیاضك
خزائن اولسه بوتون اهل فاقه‌یه تقسیم .
او بر جهان فضائلدی ، محو اولوب کیتدی ..
نەدر ؟ نیچوندر الٰهی بو انقلاب عظیم ؟

ای یاد کزین احترامی ،
روحمده حیاتنك دوامی ؛
ای لمعهٔ فیضنك تمامی ،
صبح ازلینك احتشامی ؛
آمالکه طار کلنجه ناسوت ،
اقبالکه سینه آچدی لاهوت .

باقازده بودار ابتلایه ،
روحك جان آتاردی اعتلایه ؛
الك صوکره او نور عرش پایه
یوکسلدی جوار کبریایه ..

دم شیمدی دم سعادتکدر :
ارواح، ندیم حضرتکدر .

توفیق اوله‌رق یولکده همراه ،
آشدك شو فضای تاری ناکاه ؛
تا فجر بقاده اولدك آگاه ...
حالا کیدییورسك الله الله !
پروازیکه یوقمیدر تناهی ؟
ای طائر گلشن الٓهی !

هر گل دیبی مدفن خیالك ،
هر غنجه کتابۀ کمالك ؛
هر پرده نهان اولان جمالك ،
هر یرده عیان اولان مآلك ؛
بر یرده کورونمیورسك اما ؛
هر یرده بدایعك هویدا !

ای سن که حریم حقه محرم
اولدکده یابانجیك اولدی عالم ؛

یاد ایلیه‌جکمیسك‌که بیلمم ؟
دنیا دینیلن بوسجن ماتم
حالا بکا دار امتحاندر ..
قورتولمدم ایشته آن بو آندر !

ای‌یار عزیز غمگسارم ،
محواولدی خدا بیلیر قرارم ،
صارصیلدی اولانجه اصطبارم ؛
بیزار پیکده روح زارم !
کیتدك، بنی کیمسه‌سز براقدك ،
یاقدك بنی حسرتکله یاقدك !

عزم

سعدی ، اوبزم شرقمزك روح کمالی ،
بر درس حقیقت ویرییور ، ایشته مألی :

« وقتیله بش اون قافله صحرادە بولوندق ؛
کوندوز یورودك هپ ، کیجه بر منزله قوندق .
باقدم که بر آدم قوشیور خاسر وخائب ،
چوللردە .. مکر ایلمش اولادینی غائب .
بیچارە کیدوب خیمه‌لرك هپسنه صورمش ،
« اوغلم ! » دییه برطاش بیله کورمشسه‌باش اورمش.

آواره پدر ، نرده بولورسلك اونی ؛! دیرکن . .
کوردم که جکر پارەسنك طوتمش الندن .
لبریز مسرت کلیور بزلره طوغرو ،
طاشمش‌ده کوزندن آقیور صانکه سروری !
یاقلاشدی شتربانه نهایت ، دیدی یکدن :
« اولادیمی بولدم . . نصل اما ؟ اونی بیلسه‌ڭ . .
قارشیمده نه کورسه‌م ، او ! دیدم چکمدم اصلا .
آلداتسه‌ده تخمینمی بیکلرجه هیولا ،
عزمده فتور ایله‌مدم ، یأسی براقدم . .
مادام که دنیاده‌در البت بوله‌جقدم . .
قوملرده یوزوب ، ظلمتك اعماقنه طالدم ؛
هپ روح کسیلدم . . نه‌بوغولدم ، نه‌بونالدم .
توفیق الٰهی ایدوب اك صوکره عنایت ،
کوردم کوزیمك نورینی قارشیمده نهایت . . »

امعان ایله باقسه‌ق اولیور ایشته نمایان ،
سعدی بزه کوسترمه‌ده برمسلك عرفان :
بر غایهٔ مقصوده شتاب ایله‌ین آدم ،

طوتمشسه بدایتده اکر عزمنی محکم ،
ار کیچ بوله‌جق سعی ایله دلخواهنی البت .
زیرا بوشئونزار تجلیده ، حقیقت ،
توفیق، تحری‌یه ، تحری او کا عاشق ؛
عزمکده امل لازمیدر ، غیر مفارق .
اولسونده امل عزم وتحری‌یه مقارن ؛
توفیق ظهور ایله‌مسین صوکره . . . نه‌ممکن !
بعضاً ایکی اوچ خیبت اولور رهزن امید ..
انسان اوزمان ایتملیدر عزمنی تشدید .
یأسك صوکی یوقدر ، او کا بر کره دوشرسه‌ك
خسرانه دوشرسلك ، چیقه‌مزسك ابدیاً !
محکوم اوله‌رق یأسه شو بیچاره پدرده ،
اولادینی شاید او قاراکلق کیجه‌لرده ،
واز کچمش اولایدی آرامقدن ، نه‌بولوردی ؟
البت بری جاندن ، بری جاناندن اولوردی ! . .

سیفی بابا

کچن آقشام اوه کلدم . دیدیلر : سیفی بابا
خسته‌لانمش ، یاتیورمش .

— نه‌سی وارمش عجبا ؟

— بیلمه‌یز ، اوغلی خبر ویردی کچرکن بوصباح .

— کاشکی بن اوده اولایدم .. اسف ایتدم ، واه واه !
بر فنر یوقمی ، ویرك . . نرده‌صوپام ؟ قیزچابوق اول ..
کجیکیرسه‌م قالیرم بکله‌میك . . زیرا یول
هم اوزون ، هم‌ده باتاقدر . .

ـــ دها اعلا، قاليكز :
تنزه کز کلدی ، بو آقشام د کلز بز یالکز .

صوپا بر الده ، قيريق جاملی فنر بر الده ؛
بوشانان یاغمور ایلیکلرده ، چامور تا بلده !
ایکی اوچ یوز سنه اول دوشه‌نن قالدیریمك
جابجا یادنهایسی اولوب ، باستونمك
نادراً یوقلایه‌رق بولدیغی احجار رمیم
اوزرندن سه که‌رك خیلی زمانلر کیتدم .
دها سیر کلشیویرمزمی او طاشلر کیده‌رك ؟
دوشدی آرتیق بزه کوللرده سباحت ایتمك !
یاقاموزلر یاپه‌رق هر ایکی یاندن فنرم ،
زورق آسا یوزویوردق ، او یوزر ، بن یوزرم !
چوقمی یوزدك ، بیله‌مم ، طوپراغی بولدق نه‌یسه ؛
فنرم باشلادی اطرافنی تك توك حسه .
واقعا بن‌ده یورولدم ، او فقط پك یورغون . .
باقیوردم دها مخمورلغی اوستنده اونك :
كاه اولور ، كور كبی چارپار صیواسز بر دیواره ؛
كاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مزاره ؛

کاه بر سقفی چوکوك خانه‌نك آلتنده قوشار ،
کاه بر معبد فرسوده‌نك اوستندن آشار ؛
وقت اولور بك صاپا یرلرده ، باقارسك ، طولاشیر ؛
صوکره الك قورقولی اشخاصه چکینمز صاتاشیر ؛
کیجه‌نك سترهٔ یلداسنی چکمش ، عریان ،
صوقولوب بر صاچاغك آلتنه کویا اویوبان
خانمان یوقسولی بیکلرجه سفیلان بشر ؛
سسی دینمش یووالر ، خاکه سریلمش اولر ؛
قوجه‌سندن بوشانان بر سوری نسوان ذلیل ؛
لانه‌سندن آتیلان بر آلای اطفال سفیل ؛
لجهٔ ظلمت ایچندن قاباران مزبله‌لر :
اوی صرتنده، سوقاقلرده کزن عائله‌لر !
کیجه رهزن ، صباح اولمازمی باقارسك، سائل !
سرسری ، دربدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ؛
نه قدر منظره‌لر وارسه نظر سوز ورذیل ،
بکا کوسترمه‌دن اولمازدی بزم کور قندیل !
یا او بیچاره‌ده رحمت صویی نوش ایلیه‌رك ،
ختم انفاس ایدیویرمزمی همان « جیز ! » دییه‌رك ؟
او زمان سامعه‌نك ، لامسه‌نك سوقیله

یوروین کورلره دوندم ، او نه دهشتدی هله !
صوپام آرتیق بکا هم کوز ، هم آیاق ، هم ألدی . .
نه یالان سویلیه‌یم قلبمه خشیت کلدی .

هله یاربی شکر ، قارشیدن اوچ دانه فنر
کچیور . . صاپمایه‌رق طوغرو یوروورلرسه اکر ،
کیدرم آرقه‌لرندن . . یولی بولدم ذاتاً .
یولی بولدم ، دییورم ، کلمش ایکن حالا بن !
ایشته قارشیمده بزم یار قدیمك یوردی !
باقالم وارمی ایشیق ؟ یوقسه محقق اویودی .
قاپینك اورته یرندن اوجی دکنکلی بر ایپ
صارقیدیلمش اوله‌جق ، بر اونی بولسه‌مده چکوب
آچیویرسه‌م . . ایی اما قاپی ذاتاً آرالق . .
غالبا بر چیقان اولمش . . نه‌مه لازم ، آرتیق
کیره‌رم بن دییه‌رك کندیمی آتدم ایچری ،
آیاغمدن چیقاروب لاستیکی کچدم ایلری .
صاغه دوندم ، آزیجق کیتمه‌دن اوچ بش باصاماق
مردیون کلدی که زورجه‌یدی براز طیرمانمق !
صوله دوندم ، اوطه‌نك اسکی شاياق پرده‌سنی

آرالارکن قولاغمه طویدی فقیرك سسنی :

— نرده قالدك ؟ بنی هیچ یوقلامادك‌اولادم !
حقلیسك ، بنده قباحت که خبر یوللامادم .
بیلیرم چوقدر ایشك ، صوکره بزم‌یول پك‌اوزون ..
هله دیکلن آزیجق ، آکلاشیلان یورغونسك .
برکت ویرسون آتش قویدی دمین قومشو قادین ..
اوشویورسه‌ك اشیویر مانغالی ، اش اش‌ده ایصین .. »

اوطه‌نك لوشلغی قسوت ویریور پك‌باقدم ،
شوفنریانسه ، دییوب برقوطو کبریت چاقدم !
هله‌صوك‌کبریتی طوتدم‌ده یاقیندن یوزینه ،
سرمه چکمش کبی‌نور ایندی مومك کورکوزینه ،
اوزمان نیم‌آچیلوب پردهٔ ظلمت ، ناکاه ،
کوردی برصحنهٔ عریان سفالت‌که نکاه ،
شاعر اولسه‌م ینه تصویری اولور نجه محال :
اوپریشانلغی درپیش ایده‌مز چونکه خیال !
چکه‌رك دیزلرینك اوستنه براسکی‌عبا ،
سورونوب مانغاله یاقلاشدی بزم‌سیفی بابا .

ـــ اخلامورویردیدمینقومشو.. بولهیدق شونی، بر..
ـــ سن اوطور ، بن آرارم ..
ـــ اولسه ایچردك ایپدر ..
آها بولدم ، آرامق ایستهمز اوغلم ، کیتمه ..
بنده برقارنی کنیش جزوه کچیردم اًلمه ،
باشلادم قایناده‌رق ویرمه‌یه فنجان فنجان ،
آزیجق کلدی بزم اختیارك بکزینه قان .

ـــ شیمدی آکلات باقالم، نهیدی سنك خسته‌لغك ؟
نزله اولدك صانیرم ، چونکه بوقیش پك صالغین .
ـــ محمدآغانك اوی آقمش . اونی آقطارمق‌ایچون
طامه‌چیقدم ، صوغوق آلدم، اولیور اونبش کون.
نه‌ایشك وار کیره‌میدلرده‌آ سرسم دیسه‌که !
اختیارلقمی نه‌در، شاشقینم اوغلم بوسنه .
هادی آقطارمایه‌یم .. کیم کتیریر ا کمکمی ؟
اوطوروب کورکبی، نامرده ال آچمق‌ایمی ؟
کیم قازانمازسه بودنیاده برا کمك پاره‌سی :
دوستنك یوزقاره‌سی ؛ دشمننك مسخره‌سی !
یوقسه یتمش‌بشی کچمش بر آدام ایش یاپه‌ماز ؛

اوكا آنجق يابه‌جق : بش وقت آبدستله نماز .
خسته‌لاندم ، باقه‌جق كيمسه‌جكم يوق ؛ عثمان
كيجه كوندوز قوشيور ايش دييه ، بيلمم نه‌زمان
الى‌ا كمك طوته‌جق ! ايشته ساعت بلمكه‌ده اوچ
كوربيورسك دهاكلمز .. يالكزلق پك كوچ .
بعضى برهفته‌كجر اوغرايان اولمز يانمه ؛
كيمسه‌سزلك بوسفر طاق‌ديدى آرتيق جانمه !
— سنى برترلته‌يم صيم‌صيقى اورتوب بوكيجه !
آچيليرسك، صانيرم، ترله‌مش اولسه‌ك ايچه .
اختيار ترله‌يه طورسون كومولوب يورغانته . .
آته‌رق بن‌ده كنيش بركبه منغال يانته ،
باشلادم اويقو تحريسنه ، لكن نه‌كزر !
صيزمشم برآرالق نه‌يسه يورولمش‌ده مكر .
اورته‌لق آچمش اويانم . ديدم ، آرتق كيده‌يم ،
اوكجه‌اما شوفقير آدمى ممنون ايده‌يم .
برده‌باقدم‌كه: تك‌اولنلق بيله‌يوقمش كيسه‌ده ؛
مهرم بوينى بوكمش طورويورمش ساده !
اوزمان قوبدى ايچمدن شوتحسر ابدى :
ياحميتسز اوله‌يدم ، ياپاره‌م اولسه ايدى !

انسان

« وتزعم انك جرم صغير ،
وفيك انطوى العالم الاكبر. »
امام علی

خبردار اولمامشسك كندی ذاتكدن‌ده حالاسن ،
« محقر برموجودم! » دیرسك ای انسان، فقط بیلسه‌ك..
سنك ماهیتك حتی ملكلردن‌ده علویدر :
عوالم سنده پنهاندر ، جهانلر سنده مطویدر !
زمینلردن ، سمالردن طاشارکن فیض ربانی ،
اولور قلبك تجلیزار نورانور یزدانی .

مصغر جرمك اماغاية صنع آلهيسك !
بوحيثيتله پايانك بولونماز ، بی‌تناهیسك !
اديب قدرتك بيت‌القصيد شعری اولمشسك ؛
حكيم فطرتك بر آكلاشيلماز سری اولمشسك .
اسيرکدر طبيعت ، دست تسخيركده‌در اشيا ؛
سنك احكامكك منقاديدر ، محكوميدر دنيا .
بولوطلردن صواعق صيدايدر عرفان چالاکك ؛
يرك آلتنده معدنلر بولور نقاد ادراکك ،
دکيزلر بسترکدر ، طالغه‌لر کهوارهٔ نازك ؛
نه‌درطاغلر، سماپيما سنك شهبال پروازك !
هوا، بررفرف سيال حکمکدرکه بردمده
اولور دمساز آوازك بوتون اقطار عالمده .
داياناماز پيش اقدامكده مانعلر ، مزاحملر ؛
قاچار سن رزمگاه عزمه کيردکجه مهاجملر .
قاراکلقلرده کزسه‌ك شبچراغك فکر حکمتدر ،
که هر اشراقی برسونمز ضيای سرمديتدر ؛
صوسز چوللرده قالسه‌ك بدرقه‌ك الهام سعيكدر ،
که هرخطوه‌كده ايلر سايه‌ کستر واحه‌لر ظاهر .
نه‌زندانلر اولور حائل ، نه‌منفالر ، نه‌مقتللر . .

یورورسك سدّ راهك اولسه حتی آهنین اللر .
ییقار باروی استبدادی بر آسوده تدبیرك ؛
سهالردن اینن تأییدیسك کویا که تقدیرك !
تحریدن اوصانمازسك ، تعالیدن تعالی‌یه
آتیلدقجه ، آتیلسه‌م شیمدی ، دیرسك ، باشقه آتی‌یه !
سنك اك شانلی ایامکده ، اك مسعود حالکده
بر استقبال دورادور واردر هپ خیالکده .
او استقباله درشوقك ، اودر معشوق وجدانك ،
اوقدسی نشوه‌نك شیدای بی آرامیدر جانك .
اوشوقك دائم الجاسیله سیرك اضطراریدر ؛
ترقی میلی آرتیق فطرتکده روح ساریدر !
بوتون اسرار خلقتدن خبردار اولمق ایسترسك ،
بوغیبستان هیچاهیچدن قورتولمق ایسترسك !
معادك ، مبدئك ، حالك که اوج مدهش معمادر . .
طورور ادوار مستقبل کبی قارشیکده هپ حاضر .
قوشارسك بونلرك سودای ادراکیله طورمازسك ،
حقیقتدن ولو برشمه طویمازسه‌ك اوطورمازسك .
سرائر پرده پوش ظلمت اولسون وارسین ایسترسه . .
دوشورمز دوشدیکك یلدای حرمان روحکی یأسه :

امل مشعل کشك ، بر رهنما همراهك اولمشكن ،
تحاشی ایله‌مز سك سینهٔ دیجوره کیرمکدن .
کلوب برکون تجلی ایتسه ماهیّات مصنوعات ،
تحریدن‌کچر، بردم قرار ایلرمیسك ؟ هیهات !
طوتار ماهیت صانع ، او اك هیبتلی ماهیت
اولور آتشزن آرامك ، آرتیق طورمه جولان‌ایت!
توقف یوق سنکچون ، دائمی برسیره تابعسك ..
نه‌زیرا حاله راضیسك ؛ نه‌مستقبلله قانعسك !
طورورکن بویله بی‌پایان ترقیزار قارشیکده ؛
نصل دیرسك‌یا «بك محدود بر جرمم» طوتارسك‌ده ؟
ملکلردن بویوك ، هم چوق بویوك تبجیله مظهرسك:
تکالیفك امانتکاهیسك ، برباشقه جوهرسك !
حیاتك اکسیك اولمازکن آغیر بیك باری آرقه‌کدن؛
اولوملر ، قورقولر صولت ایدرکن هپسی بریاندن ؛
شدائد اقتحام ایتمکده‌مدهش برمکانتله ،
یولکدن قالمایوب دائم کیدرسك . . هم نه‌سرعتله !
سنك برنسخهٔ کبرای خلقت اولدیغك البت
تجلی ایتدی آرتیق؛طور،دوشون‌اویله‌یسه برحکم‌ایت :
نصل اولمق کرکدر شمدی‌افعالك‌که، همپایه‌ك
بهائم اولماسین ، قدرك ملائکدن معززکن ؟

كورنيزن

النده ، نوحهٔ ماتم قدر آجیقلی صدا
ویرن ، براسکی قامیش ؛ قولتوغنده بر یدیجی ؛
شو کور دیلنجی ، باقاردم ، اولنجه نالهسرا ،
طوروبده مرحمةً دیکلهین کلوب کیدیجی ،
اوکنده بوینی بوکمش زواللی کشکولنه
آتاردی بش پاره ، اونلق دکلسه باری ینه .

قیریق سازیله ایدرکن زمان زمان فریاد ،
کلیردی کوشنه اونلقلرك طنینیله

بر نوای بشارت ، بر پیام وداد ،
بر صدا که: نیلك سینه چاك انیننیله
قاریشمایوب، یالکز دم طوتاردی صانکه‌اوکا !
بوسس ، بومنظره غایت حزین کلیردی بکا .

محیطی هپ متوالی لیال دورادور . . .
صباح یوق اونك آفاق تار عمری ایچون !
یوزنده خندهٔ امیدی آکدیرر برنور
کورولمیور ! اومکدّر ، الیم چهره بوتون
کثیف بربولوط آلتنده پرده‌پوش ملال . . .
کچن زمانی قاراکاق ، قاراکلق استقبال !

نصل حقیقت یلدا ؟ حیاتی کیت اوکاصور :
بولور نظرلری دنیانی پرده پرده ظلام !
بلایی کورمیور امابوتون بلا کورویور ،
بوکائنات سفالتده ایلدکجه دوام .
آرار بولندیغی یلدای بی تناهیده
زواللی برچیقه‌جق یول صباح امیده !

کورور شدائد ایامه قارشی دوشنده
سپر وظیفه‌سنی لیمه لیمه برعباجق .
فقط او ستره‌ٔ بی‌تابی هرخروشنده
آچارده دست عناديله روزکار ، آرتیق
کورك صاقینديغی عریان وجودی میدانه
چیقار ، کوکس کرر امواج برف وبارانه !

کچنده چارشی ایچندن چیقنجه‌باقدم‌که :
چامورلی طاشلره یاصلانمش ایکلیور سائل .
حصیردی شیلته‌سی آلتنده هم‌ده پك اسکی ،
شادروان اولماسه اوستنده یوقدی برحائل .
طویولمیوردی اوزاقدن نیك‌ده شیمدی سسی ،
یاقیندن آنجق ایشتدم اوواپسین نفسی !

او کندی کندینه اوفلرمی یوقسه ایکلرمی؟
نه‌دیکله‌ین ، نه‌طوران وار . . باقوب کچرهرکس .
مزاردن عکس ایدن آوازی کیمسه دیکلرمی ؟
زواللی ، أولمه‌که باق ، ناله‌ٔ تظلمی کس !
فقط طورك . . ینه کشکولده برطنین مدید

طویولدی .. آه نه نازنده‌در سرود امید !

شادروانك ، کوری آلتنده صاقلایان ، صاچاغی
دلینمه‌مشمی ؟ بولوطدن جوشوب کلن یاغمور ،
اوتقبه‌دن اوزانوب برسیجیم کبی آشاغی ،
زواللی کشکولی باقدم یاواشجه قامچیلایور .
طویونجه‌کور، بونی برجوش مرحمت صاندی،
اوزاندی کشکوله، هیهات، ایشته آلداندی :
مورارمش‌اللری بوش چیقدی، ساده ایصلاندی !

عجم شاهی [۱]

« بردی که ملك سراسر زمین
نیرزد که خونی چکد برزمین . »
سعدی

کرز کران ظلمکی ای قانلی ناصیه ؛
ایوان زرجداریکه آص زینتك دییه !
آل قانلی برکفنله طونات خیمه کاهکی ،
جانلرله یاق مشاعل ماتم پناهکی !
مقبرلرك حفیرهٔ مظلم دهانلری ،

[۱] بومنظومه‌یی مدحت جمال ایله برابریازمشدق . برنجی پارچه اونك ، ایکنجی پارچه بنمدر .

دندان غیظ وقهره شبیه استخوانلری
یاد ایلسون مظالمکی تا ابد سنك ،
ای جبهه‌سی کتابه‌سی بیك قاتلی مدفنك !
ای برخیاله تحفه قیلان بیك حقیقتی ،
ای آهنین الیله قازوب قبر ملتی ،
نورحیات افقلرینی هرج ومرج ابدن ،
لیلك شدید ظلمتنی روحه مزج ایدن !
انوار مهر فکری سن ای خاکسار ایدن ،
میتلرك عظامی کبی تارمار ایدن !
ای هادمی سراچهٔ ماتم فشانلرك !
رخش عقور ظلمکه پامال اولانلرك
کلغنجهٔ مزاری میدر تاج دولتك ؟
طوتمشسه‌ده عوالم افکاری شهرتك ،
ظن ایتمه‌که حکومتکك افسریله‌در ..
سعدیلرك مزارچمن برسریله‌در .
سعدیلرك مزاری ، اوت ، برآووج تراب . .
تختکسه برجهانکه‌سنك آسمان مآب !
لکن اوقبره بنجه فدا تخت وافسرك . .
مقبر کزین اولوب‌ده سکوت ایله‌ینلرك

فریاد وایسیننه دکمز بوولوله‌ك . .
مضحك کابر نکاه تماشامه هائله‌ك !
بیك ملکی ، ملتی یوق ایدن بنجهٔ فلك ،
برشخصی شبهه‌سز ابدی قیلمامق کرك .
ماضی‌که ایشته مقبره‌لر ماوراسیدر ،
ملتلرك حظیرهٔ زائر جداسیدر ،
عطف ایلسه‌ك نکاهکی قعر ظلامنه :
ملتلره کوزك ایلیشیر نعش نامنه !
دارالرك اوناصیهٔ تارماریتی ،
اجدادیکك عظامنی ، چوکمش مزارینی
پیش نکاه عبرتکه آل‌ده بردوشون ...
چوقدر بورتبه دغدغه برقبضه‌خاك ایچون !
اقلیملر آلان اومعظم ناپولیونك
برحفره‌در قازاندیغی شی . ایشته باق اونك
اك صوك سریری مقبرهٔ ماتمیسیدر ،
عقربلرك ندیمی ، ییلانلر انیسی‌در !
برقالمامش سرای معلا که باق اوتان :
ماتمسرایلرله طولو ساحهٔ وطن !
امرجهانمطاعی بودنیایی رام ایدن

اسلافکك ـ بوکون دوشونورسەك ـ دکل ایکن
طوپراق طولان دهنلری فریادە مقتدر ،
حالاسنك بوولولهٔ نخوتك نەدر؟

« ریاست بدست کسانی خطاست :
که از دستشان دستها برخداست.»
سعدی

بومدهش ولولەك ایرانی دائم ایکلەدیر صانمه.
« مظفرسك ! » دیین سسار بوتون خائندر، آلدانمه .
ظفریاب اولدیغك کیمدر ! دوشون برکره، ملتمی؟
عدالت ایستەین برقومی اورمق غالبیتمی ؟
نصیبك یوقمیدر برپارچه اولسون آدمیتدن ؟
نصل آلدیرمیورسك یوکسلن فریاده ملتدن ؟
امین اول بونجه مظلومك یورکلردن قوپان آهی
تپەکدن ایندیرر البته برکون لعنةاللهی !
صیغنمش اولدیغك شوکتسرای ظلمی پك محکم
خیال ایتمکدەسك .. لکن نه بارولر ، نەمستحکم
پناەبی امانلر ، هیبت قهار مطلقله ،
کوکندن دوریلوب برآنده یکسان اولدی طوپراقله!
او ، برچوق مملکت ویران ایدوب یاپدردیغك ایوان

خراب اولمازمی، قبرستانه دونمشکن بوتون ایران ؟
أوت ، ایرانی قبرستانه دوندردك ، هلاك ایتدك ؛
کفن یابدك کریبان امیدی چاك چاك ایتدك !
« بوتون دنیا ایچون بردامله‌قان چوقدر » دییورلر، سن
شو معصوم امتك سللر آقیتدك خون پاکندن!
یوزکدن پردهٔ تمکینی آرتیق قالدیروب آتدك :
نه ماهیت ، نصل فطرتده‌سك ، دنیایه آکلاتدك !
لواءالحمد حریت ایکن اسلام ایچون غایت ،
یازیق ، پامال استبدادك اولدی‌اویله بررایت .
قازاق جلب ایلیوب تا روسیه‌دن ساداتی چیکنتدك؛
یزیدك‌روحی شاد اولسون.. امیم چونکه شادایتدك !
شهامت کوستروب بیکلرجه بیت‌اللهی باصدیردك ،
شجاعت عرض ایدوب برچوق رجال‌اللهی آصدیردك!
نه اللهدن حیا ایتدك ، نه پیغمبردن عار ایتدك :
دویردك کعبهٔ علیای دینی ، خاکسار ایتدك !
حماست پروران قومی طوتدك بربر أولدوردك ،
عموماً شرقی آغلاتدك ، عموماً غربی کولدوردك ..
خایر، هیچ برکولن یوق، صیزلیورغربك‌ده‌وجدانی،
کوروب اجساد مظلومینه مشهر خاك ایرانی !

اوسعديلر ، اوحافظلر ، اوفردوسی ، اورازيلر ،
غزاليلر ، اوقطب‌الدين ، اوسعدالدين ، اوقاضيلر
يتشديرمش؛ اوخيّامك ، او برچوق شمس عرفانك
ضياسندن تنور ايلمش؛ اقليمی دنيانك،
بوكون مقهور نادانيسيدر بر فرقه حيدودك !
نه‌در پنهان اولان اسراری بيلمم بونده معبودك ؟
خاير ، معبوده ارجاعنده يوقدر بونلرك معنی :
ياتاقلق ايله‌مز جانی‌يه ــ حاشا ــ برزمان مولی .
شهامت پرورا ، شاها ! زمان، بيدادی قالديرماز ؛
خطا ايتمكده‌سك شايد ديبورسه‌ك « كيمسه آلديرماز. »
بواستبداده آرتيق برنهايت ويركه: استقبال
قاراكلق ديرلر اما ايشته پك ميدانده: اضمحلال!

استبداد

قارده‌شم مدحت جماله

ییقیلدك ، کیتدك اما ای ملوث دور استبداد ،
براقدك ملتك قلبنده چیقماز برملوث یاد !
دییور اجدادیمز مقبرلرندن : « ای سفیل‌احفاد ،
نیچون بیکلرجه معصوم اولدورركن هركلن جلاد ،
خروش‌ایتمزدی، مذبوحانه‌اولسون، کیمسه‌دن فریاد ؟

اوتوز میلیون اهالی، اوچ‌شقینك بویله‌محکومی
اولوب چکسون حکومت نامنه بربار مشئومی !

اوتانمازمیدیکز بر، صایسه‌لر ظالمله مظلومی ؟
سز، ای انسانلق استعدادینك دنیاده محرومی ،
سمالردن‌ده یوکسك طوتدیکز برظل موهومی ! »

او برقاچ خیمه‌خلقندن جهانکیرانه بردولت
چیقارمش ، برزمان دنیایی لرزان ایله‌مش ملت ؛
زمان کلسون‌ده کورسون بویله دنیالر قدر ذلت ،
اوتوزاوچ ییل‌دوام ایتسون، باشندن‌کیتمسون‌نکبت..
بو بر عبرتدر اما اولمایه‌یدق بویله بزعبرت !

سما پیما ایکن رایاتمز طوتدك ذلیل ایتدك ؛
مفاخر بکله‌ین آبادن اولادی خجیل ایتدك ؛
نه‌عالی قوم ایدك، حیفا که سن کلدك سفیل‌ایتدك ؛
بوتون امید استقبالی آرتیق مستحیل ایتدك ؛
رذیل‌اولدق.. سن‌ای‌کابوس خونی، سن رذیل‌ایتدك!

حمیت غمز ایدن برپاك آلین هرکیمده کوردکسه ،
« بو برجانی ! » دیدك سوردك ، یامحکوم ایلدك‌حبسه.
موکل ایلیوب جاسوسی هر وجدانه ، هرحسه ،

دوشوردك ملتك اك قهرمان اولادينى يأسه ..
نه ملعونسككه رحمتلر اوقوتدك روح ابليسه !
دكل كابوسك آرتيق ، دور دولت انتباهكدر .
كل‌اى نازنده حريتكه جانلر فرش راهكدر .
اميندر موقعك : اك پاك وجدانلر پناهكدر .
سراپا ملك عثمانى مؤيد تختكاهكدر.
سرير آراى اقبال اول‌كه: برملت سپاهكدر .

— بركون اول —

بزم محله‌يه پويراز قيشين‌ده اوغراياماز ؛
اريو اريو آقارز سمتمزده كلديكى ياز !
بهارى كورمه‌يز اما لطيف اولورديرلر ..
چيچكله‌نيرمش آغاجلر ، يشيلله‌نيرمش ير .
ديمك شوعرصه‌ده اوت بيتسه نوبهار اوله‌جق ..
نه‌وار كيدوب ياقه‌جقلرده دمكذار اوله‌جق ؟
فصولى درده چيقارماز بزم سوقاقلريمز ؛
قوراق ، چامور ، ايكى موسم طانير آياقلريمز !
منجمك ، بركت ويرسون ، اسكى تقويمى
خبر ويرر بزه ، موسم شهرده كلمشمى ؟
صيجاق ، زياده صيجاق بركيجه‌يدى ؛ باقدم‌كه :

اوطورمق أوده اولومدن بتر ، دیدم : بلکه ،
چیقار طیشارده کزرسه‌م بر آز نفسله‌نیرم ؛
ایی‌ده یورغونم اما کلنجه دیکله‌نیرم .
بزم مسامره میدانی یایلا توه‌سکیدر ؛
اوزاق چکرسه‌ده بوبراز طوتار ، یازین ایبدر .
کییوب آیاغمی چیقارکن صوپام یتشدی هله ..
امین اولوب کیده‌م ، چونکه ، ویرمسه‌ك ال اله .
اودر جهانده بنم یارجان معتمدم ؛
وقور ، خاطری مرعی ، وفالی ، چوق ده‌نه‌دم .
بزم سوقاقلری تخمین ایچون دییك‌که : قویو !
طوغار شهرده کونش ، یوکسلیر مناره بویی ،
اداره قندیلی قارشیمده کوز قیپار حالا ؛
غروب ایکندی‌یی بولماز ، لیال هپ یلدا !
نصلسه بدرك او اقشام نكاه سیمینی ،
ترصد ایتمك ایچون صانکه اولرك ایچنی ؛
دیکیلدی صفحهٔ میناده سمت رأسمزه .
طاوانسز اولره ، یارب ، نه‌خوش بر آویزه !
طور ای سراج ازل ، کیتمه اولدیغك یردن :
براز شو صحنهٔ دیجوری اوقشاسون شعله‌ك .

شعاع محرقی آلتنده، کوندوزین، شمسك —
یانان آلینلر ایچون بر حیات اولور لمسك ..
آچیقدی پنجره‌لر ؛ صاغلی صوللو هر اودن
کلیردی دورلو صدالر ، آجیقلی بعضاً شن .

— باق آنه ، آی‌دده باق باق !
— آمان‌ده ماشالله

دکیرمی طابله قدر وار ..
— صوصکدی عایشه ، کناه .
— آلهی تیزه تحفسك ، نه‌دن کناه اوله‌جق ؟
— کناه دیدم یا ، براق شیمدی ..
— هایدی سن‌ده بوناق !
— بوناق، موناق دیمه بالله چارپارم الی ..
آشیفته‌لر سزی .. آخرزمان توکلی‌می !

اوك برنده نواساز برکوزل عودی ؛
برنده جذبه فزا برصدای داودی
تلاوت ایتمه‌ده قرآن ؛ کلوب کچنلرسه
آیاقده ایرکیلیور انجذاب ایدوب اوسسه .

طویولماسونمی براز صوکره باشقه بر آجی‌سس ؟
عجب نه‌وار؟ دییه‌رك قوشدی اوكجه‌دن هركس،
فقط كیدنلره باقدم كه قالدیروب طابانی ،
بوجاق بوجاق قاچیور : قاچ بیلیرمیسك آمانی !
قیصیلدی قارشیکی أولرده موملرك هپسی ،
قیصیلدی صانکه بوتون برمحله‌نك نفسی !
كسیلدی نغمهٔ قرآن ، كسیلدی نغمهٔ ساز ؛
زمان زمان طویولان ساده بررقیق آواز .
نیچون قاچیشدی اهالی ، نه‌وارکه یاربّی ؟
یاواش یاواش صوقولور آكلارم نه‌در سببی .

نه منظره‌یدی الٓهی او كوردیكم صحنه !
بش اون حریف یاپیشوب برفقیرك اللرینه
سوروكلیور ؛ اوته‌دن برقادین دییور :

— براقیك!

قوجه‌م نه‌یایدی ؟ نه‌درجرمی بیكناه آدامك ؟
زواللینك بویوك اولادی أولدی عسكرده ؛
ایكنجی اوغلی‌ده سوركون یمنده بریرده .

آجیقلی ، کوکسی سقط قویویرکـ، دیدیکلەمیك ؛
کناهدر ایتمیك اوغلم ، عیبدر ایلەمیك .
افندی کیم ، اونەبیلسین ؟ بیلیرسه هم نەچیقار ؟
کیلارجیسیله اوزاقدن براز خصملغی وار .
لچنده قومشویی کورمش ، دیمش سلام سویله .
دیمك آلنمایەجق تکرینك سلامی بیله !
کوبك سورور کبی انسان سوروکلەنیرمی آیول ؟
— قادین، چکیل‌دوکرم‌ها! صوقولمه،هایدی‌دفع‌اول!
— حریف براق، دییورم.. طوردی‌ایشته‌باق‌نفسی.
— نەدیرلانوب طورویور ؟ صوصدورکـجانم‌شو‌یپسی!
دیمزمی‌یم سزه بن هرزمان که « دغدغەسز »
یاپك ؟ اشك کبی سز هیچ لاف آکلامازمیسکز ؟
— قادین ، پاشام ، نەیاپارسك ؟

پاشام‌می ؟ نرده پاشا ؟
شو قورقولاق کبی دیم دیك طوران حریفمی ؟ پاشا !
تصور ایت: ایکی آرشون قازیق قدر بر بوی ؛
کتیرده اوستنه قالپاقلی بر کمیك قفا قوی .
اوجاق سوپورکەسی شکلنده بر صقال یاپەرق ،

« سنك بو ایشته یوزك ، آل : » دییوب اویوزسزه طاق.
اوجاق سویورکه‌سی ، لکن سـویورمیور ، ییقیور ؛
نه‌دنسه بیتدیکی یردن جنازه‌لر چیقیور !
بوداق دلیکلری طرزنده آچ‌ده چیفته اویوق ؟
بویوجه بقله قدر آلتنك آز آلتنه صوق .
بیلیرمیسك چالی آلتنده کیزلی اینلر اولور :
بیلان صباح چیقار ، آقشام اوصولجه‌جق صوقولور ؟
بیق او قیرده بتشمش دیکن یمشلی چالی ؛
آغیزده این کبی اصلا کورونمیور ، قاپالی .
بو شکل موحشی ممکنسه بر دوشون شویله ،
پاشام دیدکلری اعجوبه ایشته عینیله !
بلنده سیف « صداقت » النده بر قامچی ،
فریق ستره‌سی آلتنده کوردیکم اوماچی ،
ضیای بدر منیرك ایچنده ، یاربی ،
طورووردی سینهٔ ایمانه کیرمش عقده کبی !
سما ، زمین بوتون انوار ایکن او پیس کولکه
جبین پاکنه لیلك نه‌پایدار لکه !

— قوزوم ، نصل پاشاسك ، کورمیورمیسك؟ قوجه‌می

سورو کایوب طورویورلر . . .

— دفع اول قادین ، آدامی

اورونجه اولدورورومها ! بنم شاقهم یوقدر .

— چکیل‌خانم، پاشالاف‌دیکله‌مز؛ اورورمی،اورور .

بیلیرمیسك اونی ! شوکتمأب افندمزك

برنجی بنده‌سیدر . . .

ـ های یتشمه‌سین پامپین !

ـ «سوروك!» دیمش ، اوکا شوکتلینك اراده‌سی‌وار.

ـ سوروم سوروم سورونك تز زمانده آلچاقلر !

یاسن ، زبانی قیافتلی ، غول یبانی پاشا ،

آلهی یوم‌رو باشك برکله‌یدی سیوری طاشه !

ییلان باقیشلی شبك ، بر باقك شونك کوزینه !

قازیق بویکدن اوتان . . تو ! حریف سنك یوزیکه !

صاقین محله‌ده ارکك براقایك ، کوتوروك .

صاییله ویرمدیلر ، اویله ، پوسته پوسته سوروك !

باقك شوحیدوده ، طورمش ییقیك دیبور أویمی !

طورونلرم یاحریف ، آچ قالوب دیلنسین‌می ؟

محله‌مزده‌ده چیت یوق ، نه اولدی قومشولره ؟

صوصوب‌ده قورتوله‌جق صانکه هپسی عقلی صیره .

آيول ، يارينده سزك خانمانكز سونه‌جك . .
نه وار صيچان كبى اولرده شيمديدن سينه‌جك ؟
يازيق سزك كبى ار ككلرك قيافتنه . . .
ــ يتيشدى يايغاره‌ڭ آرتيق . . چكيل قادين‌اويكه !
آتك شو قالتاغى كيتسين ، طيقك همان ايچرى ،
ــ پاشام ، بايلدى قادين .
ــ آكلامام او حيله‌لرى .
ديمك كه بكليه‌لم كلسون‌عالمك كيفى . .
ساعت اوچ اولدى ، كچيكدك ، اوموزلايڭ حريفى .

رفيق عمرى كيدركن جنازه حالنده ،
سريلدى ، قالدى قادين آشيان لالنده .
بنم‌ده بيتدى نهايت تحملم ، تابم ؛
بوشاندى سيل دموعم ، بوشاندى اعصابم .
اوتاندم آغلايه‌رق ، آغلادم اوتانمايه‌رق !
ديیوردى صانكه او بيچاره قارشيدن :

ــ آلچاق ،
دمين كركدى حميت ! هم آغلامق نه‌ديمك ؟
فغان ايدرسه قادين، صوصدورور قوشوب اركك .

اوه دوندم ، بوتون او فاجعه‌لر
گلدی قارشیمده طوردی صبحه قدر .
دوندی دیده‌مده بیك خیال الیم !
اوتدی بینمده بیك فغان یتیم .
آغلاسون ایگله‌سین‌ده بر مظلوم ،
اوله‌یم سیره ساده بن محکوم !
یالکز بنمی‌یم فقط جانی ؟
کیم چیقوب « یاپمایك ! » دیمشدی، هانی ؟
صوصدی هر کس طوینجه فریادی ،
کیمسه‌جکلر یرندن اوینامادی .
سسی حتی قیصیلدی قرآنك ،
صوصدی گویا صداسی مولانك !
صوص ! اوصوصماز : ندای تهدیدی،
دیکله باق نردن انعکاس ایتدی :
آرناوودلقده گورله‌ین طوپلر
کلیور ایشته پای‌تخته قدر !

حريت

— ایکی کون صکره —

بیاض انتاریسیله قار کبی قیز ،
صانکه جنتدن اینمه زادهٔ حور ؛
یا سحر پارەدرکه پراندر
دوش نازنده بر سحابهٔ نور .
قوشانوب بر نطاق حریت
کزیبور خاکدانی دورا دور !
هاله دار ایلینجه بدری شفق
بوقدر دلنشین اولور آنجق .

یاشو اوغلان ، شو طوس طوپاج آقاجان
که فضالر کلیر سرورینه طار ؛
طاشیور صانکه صیغمیور قابنه . .

کندیسندن بویوکده بایراغی وار !
کچدی ماضی دینن او دور ملال ،
هایدی فتح ایت : سنکدر استقبال .

قوشیور ال اله ویرمش ایکی قاردش ؛ برینك
یاشی بش یوقسه‌ده، وار آلتی قدر دیکرینك .
باقیور آرقه‌لرندن دایانوب دکنکنه
خیلی دوشکون بر آدام :
قیز او نه ؟ دوشدکمی ینه !

سکا بیك کره دیدم قوشمه ، یاواش کیت ، یاراماز !
هادی قالق آغلامه . . سوزدیکلسه‌ك اولمازمی براز؟
سیلکیویر اوستنی احمد ، باقیویر آغلاماسین .
آغلامام آغا بابا . .
— آرتق یتیشیر ، اویناماییك .

سوکدی باقدم‌که همان بر آلای اطفال اوته‌دن ،
اونصل موکب شادی ، اونه‌عالم ، کورسه‌ك !
هرچوجوق برقوجه‌مان بایراق‌ایدینمش، کلیور ؛

« یاشاسین ! » سسلری افلاکه قدر یوکسلیور .
کوره‌رك یابمه دکل هم ، نه‌طبیعی اطوار !
شو یومورجاقلره باق : صانکه ازلدن احرار !
— باغیرك هایدی چوجوقلر ..

— یاشاسین حریت !

دیرکن آلقیش کلیور ، صوکرده‌ده نوبت نوبت ،
یاوطن شرقیسی، یاخود اوکا بکزر برشی
اوقونوب هرکوشه چین‌چین اوتیور .. هی کیدی‌هی !
برمزارلق کبی طالغین یاتیورکن دهادون ،
شوسوقاقلرده بوکون طالغه‌لانان روحی کوروك !
— بزده کیتسه‌ك آزیجق، اغابابا ، اولمازمی ؟
— کیدك .
چوق قوشوب تره‌میك ها ! آمانك دقت ایدك .

ایکی قاردش طاله‌رق لجهٔ اطفاله همان ،
ایکی دردانهٔ عصمت کبی یوزمکده ایکن ؛
باقه‌رق آرقه‌لرندن بوکوزل یاورولرك ،
دوندی بردن بره‌سیماسی طوران اختیارك .
نه‌ایچون آغلادی ؟ بیلمم . شونی طویدم یالکز :
— آه برکره کلوب کورسه یمندن بابا کز ! ..

قوجه قاری ایله عمر

استاد نجیب علی اکرم بکه

وارمی عباسی بیلمه‌ین ؟ . . یوقدر .
او صحابی‌یی دیکله‌ییك، نه‌دییور :

برقارا کلق ، صوغوق کیجه یدی ؛ ینه
عمرك کیتمك ایسته‌دم أوینه .
کچ وقت، کیمسه‌سز سوقاقلردن
یورویوردم ؛ اوزاقدن اولدی عیان
— قلب لیلك مهیب رازی کبی —
آکسزین بر مهیکلِ اعرابی !

بم بیاض بر ردا ایچنده نهان ،
کلیور متصل اوطیف کران .
بن صوقولدم ، اوکلدی ، یاقلاشدق ؛
طورمادن قارشیدن سلاملاشدق .
دوشونورکن سلام آلان سنی ،
اوهیولا اوزاندی طوتدی بنی :
برده باقدم ، عمردکلی ایمش !
— یاعمر ! بویله کیج وقت ، بونه ایش ؟
— شو محلاتی دوره چیقدم بن ؛
کل برابر ، دولاشمق ایسترسه‌ڭ .

دوش معصومی سایه پوش حضور ،
قوجه بربلده بی تلاش وفتور
اویویورکن ، عمر صیانت حق
کبی اطرافی دور ایدوب طوره‌جق !
اوسمالر قدر باند جبین ،
ایکی شب زنده‌دار کوزلرینك
پارلیور انعطاف نوریله :
نجم ساهرده صانکه برهاله !

طورویور هر أوك اوكنده عمر ،
دیكلیور ، بی‌خبر ایچرده كیلر :
كچمدك الڭ سفیل بریاپی‌یی ،
یوقلایوب صاغلی صوللی هرقاپی‌یی ،
كلدك آرتیق مدینه خارجنه ؛
برچادیر كوردی اورده طوردی ینه .

اوجاق باشنده اوطورمش براختیارجه قادین ،
« آجز ! آجز ! »دییه فریاد ایدن چوجقلرینك
قاریشدیروب طورویور متصل نواله‌سنی . .
زمان زمان طویوروب كریه پوش اولان سسنی ،
دییور : ـ آیاورولرم، ایشته شمدیجك پیشه‌جك..
فقط نه‌حال ایسه بردرلو پیشمیوردی یمك !
طیشارده طوردیغی مدتجه هپ اوناله‌لری
طوینجه طالدی عمر برسلام ویروب ایچری .
سلامی آلدی قادین پك بشوش بریوزله .
ــ چوجقلرك نه ایچون، تیزه، آغلیور بویله؟
ــ بوكون ایكنجی كون آج قالدیلر . . .
ــ اوحالده، نه‌دن

براز يمك قوميورسك ؟

— يمك‌مى ؟ چوملكى سن

تيريدمى ظن ايدييورسك ؟

— نه‌دريا ؟

— ساده صودر ؛

ديبنده برقوجه‌مان طاش فيقيردايوب طورويور !

غرض چوجوقلرى آلداتمه‌در اويوتمق‌ايچون . . .

— كوزل ! فقط قوجه‌ك، اوغلك، خلاصه، يوقمى سنك

براركلك ؟ بونه‌حال !

— هپسى أولدى . . كيمسه‌م يوق .

سنكميدر بوكوچوكلر ؟

— طورونلرم .

— نه‌ده‌چوق !

آدام اميره كيدوب سويله‌مزمى حالنى ؟

— آه !

اميره اويله‌مى ؟ محوايتسين عن قريب الله !

ياقينده رايت‌اقبالى سرنكون اولسون . .

عمر بلاسنى دنياده ايسترم بولسون !

— نه‌يابدى ، تيزه ، عمر بويله انكسار ايده‌جك ؟

— یابن یتیم آووتورکن ، امیر اویورمی کرك ؟
رعیتز، اوکا بزلر ودیعة اللهز ؛
کاوبده بر آرامق یوقمی ؟

— حقلیسین ، یالکز ،
زواللینك ایشی چوقدر ؟ زمان بولوب کله‌مز ؛
کیدوبده سویله‌مه‌مشسه‌ك نه‌حالده سین بیله‌مز .
— نیچون خلافتی وقتیله ایله‌مشدی قبول ؟
صوکنده بویله چوروك عذری کیم طوتار مقبول ؟
زواللینك ایشی چوقمش ! . . . نه‌در ، محاربه‌می ؟
ایشیتمه سن‌ده جوارکده ایکله‌ین ألمی ،
مدینه خلقنی عریان براق ، مصرده دولاش . .
غزا ! غزا ! دییه کیت صوی جهانی، کل پایلاش !

چوجوقلرك یکیدن یوکسلنجه فریادی ،
قادین تهوّری آرتیق جنونه واردیردی :
— بونوحه‌لرکه چیقار تابولوطلرك ایچنه ؛
عمر ! صواعق تلعین اولور ، اینر تپه‌که !
یتیمك آهنی یاغمور دعاسی ظن ایتمه :
اوصیحه رعد قضادرکه کوندریر عدمه !

« آجز ! آجز ! بزه برلقمه اولسون اکمك‌ویر ... »
« صوصك آیاورولرم، ایشته اولدی، شیمدی‌پیشر! »
کیدوب‌ده سویلیه‌یم‌ها ؟.. دیلنجیلك یاپه‌مام !
عمرده کیم ! بنم اوندن کریم آدامدی بابام .
اولورده یوزصویی‌دوکمم سزك خلیفه‌کزه !...
عمر بوزولدی فناحالده :

— حقلیسك تیزه !

آووت چوجقلری بن شیمدیجك کیدر کلیرم.

خلیفه اوکده ، بوسوزلرله مندهش ، نادم :
بن آرقه‌سنده ، پریشان ، چادیردن آیرلدق .
صباحه قارشی برآز باشلامشدی آیدینلق .
کویك کوپکلری اژدرمثالی صالدیریور ،
براقیور بزی یولدن ، فقط کیم آلدیریور !
مدینه‌نك طاله‌رق منحنی سوقاقلرینه ؛
دونوب دونوب هله کلدك ذخیره آنبارینه .
خلیفه کیردی آچوب ، بن‌ده کیردم امریله .
آراندی هریری برموم یاقوب علی‌العجله .
— شو تك چووال‌اونی کوردك‌یا ! هایدی‌یوکله‌بکا ؛

بودستی یاغ طولودر . الویرر اویوکده سکا .
چووال خلیفه‌ده ، یاغ بنده . چیقدق آنباردن ؛
کلیدلیوب کری دوندك دمینکی یوللاردن .
مسافه باقدم اوزون ، یوك آغیر ، عمر یورغون . .
دیدم‌که : سن بیراق آرتیق ، چووال بنم اولسون .
ــ خایر ، یورولسه دکل ، أولسه یاردیم ایتمه صاقین :
وبالی کندینه عائددر ابن خطّابك .
قادین نه سویلدی ، عبّاس ، ایشتمدکمی دمین ؟
یارین ، حضور الٰهیده ، کیمسه‌لر عمرك
شریك خیبتی اولماز ، بوکوننلك اولسه بیله !
أوت ، خلافتی یوکلنمیه‌یدی وقتیله !
کنار دجله‌ده برقورت آشیرسه برقویونی ،
کلیرده عدل الٰهی صورار عمردن اونی !
براختیار قاری بیکس قالیر ، عمرمسئول !
یتیمی کریهٔ خسران آلیر ، عمر مسئول !
برآشیان سفالت باقیلمایوب کوچسه :
عمر قالیر ینه آلتنده ، هیچ دکل کیمسه !
زمینه غدر ایله برطامله قان آقیتسه بری :
اوطامله برقوجه کرداب اولور بوغار عمری !

عمر طویولماده هرقلبك انكسارندن،
عمر قوغولماده هرماتمك جوارندن!
عمر خلیفه ایكن باشقه كیم اولور مسئول؟
عمرنه‌یاپسین، الهی، بوتون اودر مسئول!
عمردن ایسته‌نیور بكله‌نن محمددن..
عمر! عمر! نصل آلدك بوباری دوشكه‌سن!

— سن آلماسه‌ك عجبا كیم كلوبده سندن انی
اداره ایلیه‌جك دوشدیكك بومعركه‌یی؟
أوت، عدالتی « مطلق » خیال ایدرسه‌ك اكر،
عمردكل یانه اونسه‌ك براقكه هپسی هدر!
بشر عدالتی «مطلق» تخیل ایلرسه،
كورور امیدینی محكوم هرزمان یأسه.
سن ای عمر، نه‌ملكسین، نه‌برامیر ظلوم..
فقط الكده نه‌وار؟ فطرةً بشرمظلوم!
كورور بروج سمانك بوتون ستاره‌لری،
ظلام ایچنده، یوك آلتنده ایكله‌ین عمری!
حضور حقه چیقاركن بواونلی جبهه‌كله،
دكل زمینی، كتیر شاهد آسمانی بیله!

— اوزاقمی یول ؟ دها چوق وارمی ؟

— آنجق اوچ بش آدیم .

مجالی قالمامش آرتیق زواللینك .. باقدم :
اولانجه عزمنی تحکیم ایدوب ، نفس نفسه ،
یاواش یاواش یورویور . کلدی بیك بلا نه‌یسه !
صوقولدی خیمه‌یه ، ایندیردی آرقه‌سندن اونی :
— بیراق‌ده دستی‌یی یرلشدیرك کناره شونی.
عمر همان طاشی چوملکدن ایندیروب آندی ؛
اوزاندی دستی‌یه ، یاغ قویدی ، صوکره اونقاتدی.
اوطورمق ایسته‌دی لکن بلایه باق‌که: اوجاق
همان سونوب کیده‌جك ..

-- تیزه ، یوقمی هیچ یاقه‌جق؟

قادین کتیردی بش اون پارچه یاش اودون عمره ؛
عمرده اونلری یاقمق ایچون اکیلدی یره :
اوجاق توتر ، عمر اوفلر زفیر حاریله ؛
زمینی لحیهٔ بیضای تارماریله .

سجود طور خشوعنده ، متصل سویلیور ؛
ایچنده روحی یانارکن یوزنده ترکوپورور !
دونر محیط نگاهنده توده توده دومان ،
بولوط گچر کبی نجمك خیاط نورندن !

اوجاق طوتوشدی ، یمك پیشدی ؛
— وارمی تیزه قابك؟
کتیرده ایندیره‌لم ..
— واربویوکجه برقاب ، آلیك .
یمك صیجاقدی فقط کیم طوروبده بکلیه‌جك !
عمر چوجوقلره بربر یدیردی اوفلیه‌رك .
کسیلدی خیمه‌ده ماتم ، اویاندی روح سرور :
اویاوروجقلره باقدمکه اویناشوب طورویور !
عمر بوعالمی ، بی‌تاب ، سیره طالمشدی ..
دیدم : صباح اولیور قالقه‌لم..
— أوت ، هایدی !
یارین امارته‌کل تیزه ، اوکله‌ین بنی بول ؛
امیره سویلرز ، البته خیر اولور مأمول .

یوزی کولمشدی تیزه‌نك ، باقدق ،
بزده چیقدق وداع ایدوب آرتیق .
هیچ کورونمکسزین کلوب کچنه ،
طوغری ایندك خلیفه‌نك أوینه .
ـ شیمدی نرده‌یسه کون طوغار ، کیتمه .
دیکله‌دم بن‌ده : کیتمدم یریمه .
ایتدی آز صوکره صبح ولوله‌دار
اویویان شهری کاملاً بیدار :
اوکه کچمشدی ، چیقدی کلدی قادین .
ـ غالبا تیزه اویقوسز قالدك !
کیمدی اقشامکی ، آکلایجه قاری ،
چیقه‌جق طوتماسه‌م همان طیشاری .
ـ تیزه عفو ایلدك دکلمی بنی ؟
ـ بویله کوستر فقط عدالتکی ..

اذانلر

« اختلاف مطالع سببیله کره اوزرنده
اذانسز زمان یوقدر . »

زمان کچمزکه یوزبیکلرجه قلبك وجدسکرانی
زمیندن یوکسلوب ، کوکلرده وحدتزار یزدانی
آرارکن ، دهشت آکین ایتمسون برصیحه‌وجدانی .
نه‌لاهوتی صدا « الله اکبر ! » صارصیورجانی . .
بوبرکلبانك حقدر ، چوقمیدر ایکلتسه اکوانی ؟

بولاهوتی صدا چیقدقجه جوشاجوش اولوب یردن ،
اینر اسرار قدرت کبریا طوریله کوکلردن .

بوتون آهنك خلقت ياد ايدركن حقى ازبردن ،
وجامى فيض آليز آرتيق اونورالنور ازهردن :
هويدا شيمدى جاناندر سحردن ، شام اسمردن !

سحر وقتنده موجودات، نوشين خواب ايچنده‌يكن ،
بوروحانى نوا آفاقى موجا موج ايدوب بردن ؛
محيطك قلب خاموشنده باشلار برحزين شيون .
باقارسك هرطرف ظلمت ، فقط برظلمت روشن!
سما بيدار ، هر ييلديز جمال اللهه برروزن !

معيشت قيد جانفرساسنك محكوم بيزارى
اولان بيچاره‌لر كوندوز بوياد مرحمتكارى
طويار سرمست اولور كورمش قدر فرداى‌ديدارى!
اونشوه‌يله ، يورولمق شويله طورسون ، الك آغيربارى
سوروكلر كورمه‌دن، كوسترمه‌دن ييلغينلق آثارى .

كونش مغرب كنزين‌اولمش ، سما اسمر،افق كلكون؛
زمان‌طورغون،زمين‌مغبر ، جهان دمبسته،جان‌محزون؛
غريبلك رونما يريرِ ، سكونت دمبدم افزون ..

باقارسك بردە كلبانك آلهيدن طولوب كردون ،
او تنهايئ سوداوئ اولور الله ايله مسكون !

اينوب وقتا كه ليلك دست استيلاسى غبرايه ،
سرر دنيايه ظلمتدن عدم شكلنده بر سايه ؛
نظر مدهوش و مستغرق كيدركن زير وبالايه ،
دونر ، « الله اكبر » جوشى يوكسلدكجه مولايه ،
او مظلم سينهٔ خاقت تجليزار سينايه !

سنك دم كچميور يادكله لبريز اولمەدن ابعاد ؛
نه مدهش سلطنت يارب ، نصل آسوده استبداد !
او استبداده حرمتدر اذانلر ، سبحەلر ، اوراد . .
خاير ، سن روح رحمتسك ، بوسسلرسندن ايستر داد ،
ويررميدك ، اكرداد ايتمسەك ، فريادە استعداد ؟

غنودە روح طبيعت صميم ظلمتده . .
ستارەلر بيله بالاى سرمديتده
ياواش ياواش اويومق ايستەيور يوموب كوزينى ،
سحر سمالرك آلتنده ، آچميور يوزينى !
فراش ليلده ديمش بوتون انين حيات ،

ردا بدوش سکونت اوکمده هپ صفحات .
کوروب محیطمی طالغین خموش بروجده ،
او حالی بن‌ده تماشایه طالدم آسوده .
نکاهی مست ایدییورکن بو لوحهٔ مخمور ،
افقده یوکسله‌رك بر صدای دورا دور ،
یاییلدی روی زمینك او آنده هر یرینه ،
صوقولدی لیل کتومك بوتون سرائرینه .
جهان نائمی بیدار و بی قرار ایتدی ،
ظلام ایچنده نه‌عالملر آشکار ایتدی !
او یوکسلن سسی تکریره باشلایوب ابعاد ،
طویولدی سینهٔ شبدن مدید بر فریاد .
سمایه چیقدی او فریاد، آه امت اولوب !
سمادن ایندی او فریاد، روح رحمت اولوب !
اوزاقدن آکدیرییورکن، دمین، هیولایی ؛
سماعخانهٔ لیلك برر کوچك نایی
کبیدی شیمدی خیالمده هر منار مهیب . .
او طاش یورکده بو سوزشلی نغمه‌لر نه غریب !
او نایپاره‌لرك صکره هپسی همدم اولوب ،
اویاندی روح سکونتدم بر عظیم آشوب .
جوشنجه عالم جامدده صیحهٔ تهلیل ،

مناره‌لر بكا كلمشدی صور اسرافيل :
محيطه چكمش ايكن دست شب ، ردای ممات ؛
اوياندی قارشيكی اولرده لمعه حيات .
اوياندی صكره عوالم ، اوياندی روح صباح ؛
اوياندی خواب عدمدن برر برر اشباح .
اوياندی بنده‌ده بر شبچراغ ظلمتسوز ،
كه تاابد اوله‌جق فيض حقله سينه فروز .
تصور ايله‌مم آرتق زوال او مشعل ايچون . .
مكركه نور الٓهی افول ايدوب گيتسون !

جانان یوردی

ایواه ، ایصسز دیار دلبر . .
هر کوشه‌سی بر مزار مغبر !
اوچمش‌ده ایچنده‌کی ترانه ،
قالمش سس‌سز بر آشیانه .
یریر مدفون طورور امللر ..
کویا که قیام حشری بکلر !
یارب ! نه‌یه بویله بر ییغین خاك
اولمش یاتیور او بقعهٔ پاك ؟

یارب ، نه ایچون او لمعه نابود ؟
یارب ، نه ایچون بو سایه ممدود ؟
یارب نه ایچون حریم جانان
اوستنده بو پرده پرده هجران ؟

لکن کورونن کیمك خیالی ؟
جانان کبی طبق بال وبالی . .
کیسوی سیاه تارماری
آلتنده جبین لمعه‌داری ،
ظلمتلر ایچنده صبح مخمور ؛
یا کوز ببکنده نظرهٔ نور ؛
یا ابر بهار ایچنده جوّال
باران شکلنده درّ سیال ؛
یا سینه‌ده هرزمان جوشان یاد ،
یا قید بدنده روح آزاد .

ای طیف نکهفری یارك ،
اولمازمی بر آن ایچون قرارك ؟
هیهات ، سراب شوقه دوندك . .

قارشیمده پاریلدامه کله سوندك !
کیمدن صوره‌یم که نرده دلبر ؟
بر صمت عمیق ایچنده هر یر .
جانان! جانان !.. دیدم ، یورولدم ؛
بن عکس ندایه قائل اولدم ،
لکن اوده یوق ! اصمّ و ابکم
طاغلر ، دره‌لر ، بوتون شو عالم !
ای سودیکمك سویملی یوردی ،
حالك بکا شیمدی طوقوندی !
آچ سینه کی : یاد نکهتندن
بر شمه‌یه قائلم بو کون بن .
بر وقت او شمیم ناز پرور
تا صبحه قدر یانمده بکلر ،
— امّیده ویروب بقا صبوحی —
سرمست صفا ایدردی روحی .
هیهات او نسیم صاف شمدی ،
نازان نازان سمایه کیتدی !
ای لانهٔ تازمار سویله ،
جانان سکا آرتق ایمیورمی ؟

ای ماتم پایدار سویله ،
ساحه کده‌کی نوحه دیمیورمی ؟
ای ابر سما کزین سیار ،
یادکده‌میدر او نازلی رفتار ؟
ای ضربهٔ باده قارشی،رعشان،
انشاد اتین ایدن نهالان !
بر شعر روان اولوب‌ده جانان ،
کچمزمی بو کولکه‌دن خرامان ؟
ای دلبر مهربان ، ظهور ایت . .
عمرم کبی آکسزین مرور ایت !
یا قلب فضایه بر خطور ایت :
آفاقی لمعه نور ایت .
بیك نوحهٔ جان ایچمده پر جوش ،
کلدم بو غریب یورده ، مدهوش .
فریادیمی یوقمی دیکله‌ین کوش ؟
یارب ، بو نصل جهان خاموش :
بر « یوق ! » دییه‌جك صداده یوقمش ! . . .

بر مرثیه

[هنوز ، اون طقوز یکرمی یاشلرنده ایکن بو جهان ظلمته وداع ایده‌رك ، عالم نورانور دیداره یوکسه‌لن یار جانم حلمی حقنده]

نهایت اولدی نظردن نهان او نور مبین ،
بینده قالدی افقلرده بر خیال دفین !
زوال ، او امر طبیعی کماله درپیدر :
فضاده یوکسلن انجم اولور افوله قرین ؛
فقط بونجم امل صانکه برق خاطف ایدی،
که بردن ایتدی غروبیله افقی لیل آگین .
تنزل ایتمدی ناسوته ، دوندی لاهوته ؛
کمینه پایهٔ اجلالی اولدی علیین .

خيالی ياد حزينمده ، روحی بالا كرد ،
وجودی بستر مقبرده اغتراب كزين . .
تحلل ايلدی كويا اونور يكپاره ،
نكاه بارقه بين اولدی برده خارقه بين !
بر آسمان جلالك محيطی اولدقجه ،
نظرده عرش ايله يكسان اولورسه چوقمی زمين ؟
كتابه سنك مزارنده هپ كتاب لدن ؛
سراج، فوق سرنده ضيای نور يقين .
ستونی مرقدينك حقه يوكسلن تهليل ؛
رواقی مشهدينك نازلات عرش برين .
زمين خاكنه فرّاش دست ناز نسيم ؛
فضای قبرينه ساقی سحاب نثر آيين .
نجوم، تربه‌سنك تربه‌دار بيداری ؛
بهار، لحدينه پوشيده سترهٔ رنكين .
آچيلمادن قورويان غنجهٔ عذاری ايچون
سحرده نوحهٔ بلبل ترانهٔ يسن !
هواده موجه‌سيدر شهپر ملائكه‌نك ،
ايدن رياح دكلدر بو سرويلكده انين .
ليال او طيف لطيفك حريم عصمتيدر ؛

شفق‌که خاطرهٔ اغترابیدر ، نه حزین !
بوتون مکان، نظرمده او روحه‌نزهتکاه ،
اگرچه یوکسله‌رك اولدی لامکانده مکین .

ای اصلنه التحاق ایدر نور ،
سنسك بکا هرطرفده منظور ؛
اولسه‌کده ظلال ایچنده مستور ،
بر آن دگلم او لمعه‌دن دور :
روحمده ابد قرار شعله‌ك .

موّاج صباحتك سحرده ،
برق اورمه‌ده ناصیه‌ك قمرده ؛
شب صحن حرمسرا که پرده .
مطوی اوراق ورد ترده
بر شمه کتاب نکهتکدن !

نغمه کدر ایدن ریاحی تهزیز ،
سندن بو نوای شورش انکیز !
طیفك بنی ایلیور سحر خیز ..

ای خاطره‌سیله روح، لبریز،
عندمده بو کائنات هپ سن!

ای لمعهٔ شعلهٔ الهی،
ای صبح ابد قرارگاهی،
هیچ بولمایه تابشك تناهی،
انواریکه کلمسون تباهی..
بر بویله بقا‌یی ایسترم بن.

سونمز یانان احتمالی یوقدر،
سونمك سوزینك مآلی یوقدر..
یوق، ناره دیمم زوالی یوقدر،
نورك فقط اویله حالی یوقدر.
اولماز او کا هیچ عدم نشیمن.

ای خاطره‌سیله قالدیغم یار،
آرتیق آره‌مزده برجهان وار!
سن کوکده صفا کزین دیدار،
بن یرده عذاب ایچنده بیزار!

کوشمده بوتون ترانه شیون !

شیون دمی نای نغمه کارك ،
شیون جریانی جویبارك ،
شیون سسی باد بی قرارك ،
شیون بکا آه یادکارك . .
سن کوکاری خنده زار ایدرکن !

درواس

دیرلر : امویه‌دن هشامك
دورنده ، یاقینلرنده شامك،
اوچ ییل اکین اولمامش قوراقدن .
جان قیدینه دوشمش آرتیق عربان .
هر خیمه مزار اولوب قاپانمش :
آلتنده بش اون قدید اوزانمش !
باقمش‌که مشایخ قبائل :
صیریلمایه‌جق بو درد هائل ؛

برقریه‌ده طوپلانوب ، دیمشلر :
طوردقجه هلاککز مقرر .
مادام شیوخی‌یز بوخلقك ،
قالقك کیده‌لم هشامه ، قالقك .
برطویسه خلیفه‌مز بوحالی ؛
وار مرحمت ایتمك احتمالی .
هیچ آق صقالیله برآلای پیر
ایلرده امیره حالی تصویر ،
کورمزمی او ، خلقی رحمه شایان ؟
سلطانسه‌ده طاش دکل‌یا : انسان !

تکلیفی قبول ایدر بوتون ناس ؛
دیرلر ، یالکز : «بولونسه درواس .
سناًدها پك چوجوقدر امّا
اولماز اوقدرطلاقت اصلا.»

وقتا که کیرر شیوخ شامه .
درحال خبر کیدر هشامه :
دیرلرکه، بش اون قبیله کلدی .

دیر : کلسینلر سرایه شیمدی .
برلکده چوجوق طالار حضوره ،
اوّلجه دعا ایدرده صوکره ،
هیچ پرواسز کیرر کلامه . .
لکن بو تحف کلیر هشامه ؛
دیر : صوص آچوجوق ، بویوك طورورکن ،
سوز صادر اولورمی هیچ کوچوکدن ؟
درواس او زمان کلامی تکرار
تسخیر ایله دیر : « نه‌در بو آزار !
مقیاسیمیدر ذکاوتك سن ؟
درواسی چوجوقمی ظن ایدرسین ؟
بردیکله‌ده صوکره کور چوجوقمی ؟
انصاف نه‌در او سزده یوقمی ؟
بن سویلیه‌یم‌ده بر افندیم ،
صوصدورمق الکده‌در افندیم . »
درواس باقار ملکده سس یوق ؛
مجلسده دکل که سس ، نفس یوق ؛
معتادی اولان طلاقتیله
باشلار سوزه اسکی شدتیله :

« اوج ییل متمادیاً قوراقلر ،
امثالی گورولمه‌مش صیجاقلر ،
سامانمزی قوروتدی کیتدی ؛
مزروعاتك عمومی بیتدی .
بیکلرله چادیر قاپاندی قالدی ،
چول محشر موت شکلی آلدی !
شهریاری بسله‌ین قبائل ،
کوی کوی کزییور ذلیل وسائل !
حاتملره جود ایدن او عربان
نان پاره‌یه جان ویرر بوکون ، جان !
چیپلاقلری کیدیرنده عریان ،
کوملکسزدر ذکور ونسوان !
آچلق اجلك ظهیری اولدی :
باشدن باشه چول جسدله طولدی .
هر کوشه‌ده بیك آجیقلی فریاد . .
یوق بر یردن صدای امداد .
شبان بوتون اختیاره دوندی !
پیران بریا مزاره دوندی !
یوق والده‌لرده سوت که : طوتسون ،

اولادینی امزیروب اویوتسون .
ظنم، بزه منفعل که مولی :
بربادیه خلق یاندی ، حالا
برطامله صو ایمیور سمادن ،
شبنم بیله دوشمیور دعادن !
بیکلرجه دعایه براجابت
کوسترمدی بارکاه رحمت .
آرتق سکا التجایه کلدك ،
رد ایتمز ایسه‌ك رجایه کلدك :

کورمکده‌یز ای امیر عادل ،
– انکاری بونك دکل یاقابل –
یوق سنده‌کی احتشامه پایان ؛
بزلرسه آلای آلای سفیلان !
بریانده دیمك‌که فضله وار چوق ؛
حیفا که او برطرفده هیچ یوق .
اویله‌یسه براز توازن ایستر .
اوّل بنی دیکله ، صوکره حق ویر :
نردن بولدك بواحتشامی ؟

خلقك‌می ، سنك‌می ، خالقك‌می ؟
اللهك ایسه اكر بو ثروت ،
بزلرده اونك قولیكن ، البت
برپای طلبنده حقمز وار ..
انصاف اولەماز بوحقی انكار .
خلقكسه شوبی نهایت اموال ؛
ویر ، ایتمه حقوق غیری پامال .
یوق ؛ بویله‌ده اولمیوبده كندی
مالك ایسه ـ چونكه فضله ـ شیمدی .
بیوایه‌لره تصدق ایله ...
دردنجیسی وارسه هایدی سویله !

.

مبهوت ایدرك هشامی صوك سوز ،
حضاره دیمش : كلك بولك سوز !
یوق بنده جواب رده قدرت ..
حیرت ، بوجوان دهایه حیرت !
ایجاب ایدیوركه شمدی انصاف :
مسئولی همان اولنسون اسعاف .

محله قهوه‌سی

قارده‌شم حسین عونی‌یه

« محله قهوه‌سی ! » عثمانلیلر بیلیر نه‌دیمك ؟
تصور ایتمه صاقین « کورمدم ، نه‌در ؟ » دیه‌جك .
دیلنجی شکلنه کیرمش بوسینسی جانیلر ،
بو ، کوندوزین بیله یول ویرمین ، حرامیلر ،
آدیم باشنده دیکیلدکجه پیش عزمنده ،
فلاح امتی امکان قالیرمی آمیده ؟
اوت ، دیلنجی صانیر سیر ایدن قیافتنی ؛
فقط بر اونلغه آغوش آچان سفالتنی
کوروبده رقته شایان، براز صوقولسه ، همان

اورور زوالليى تاقلبنك صميمندن !
محله قهوه‌سى حالا نيچون قاپانماملى !
قاپانسين الويرر آرتيق بوپرده يك قاتلى !
خاير ، بوپرده ، بوشرقك باقيلميان ياره‌سى ،
— كه‌لوث خون خبيثيله ملكه يوز قاره‌سى —
حياتمزده كديكدر « كديكلى » ناميله ،
آچيق طورور قوجه برقومك اهتماميله !
صاقين فرنكى‌يه بكزتميك فجاعتنى :
بوقرحه ملتك امكده روح غيرتنى !
محله قهوه‌سى شرقك حريم قاتليدر !
محله قهوه‌سى خلقك مزار اوّليدر .
زواللى أمت مرحومه أولمه‌دن كومولور ،
سونر بوحفره‌ده ادراكى ، صوكره كندى أولور .
محيط لوثنه طولمشكه اويله منظره‌لر :
كيرنجه نور نظرسيم سياه اولورده چيقار !
ياتار زمين سفيلنده الك كثيف اشباح ،
يوزر هواى ثقيلنده الك خبيث ارواح .
دهان لعنته بكزر ياريقلريله طاوان
قوصار ايچنده نه‌لر وارسه خاطراتندن !
او خاطراتى‌ده ظن ايتمه‌يك ، معاليدر ،

بوتون رذائل تاریخمزله مالیدر .
نه‌دن مفاخر اسلافه قهر ایدوب ، یالکز
ملوثاتنه ماضیمزك صاریلماده‌یز ؟
سبات ایچنده‌می کچمشدی عمری اجدادك ؟
خایر ، او جیل نجیبك ، او شانلی اولادك
دامارلرنده شهامت یوزردی قان یرینه ؛
یورکلرنده اولوم شوقی واردی جان یرینه .
فقط بز اونلره عائد نه وارسه الده ، یازیق ،
برر برر ییقه‌رق قهوه خانه‌لر یاپدق !
بوتون هیاکل صنعت یتیشدیرن شرقك
زمین فیضی نصل شوره زاره دوندی باقك !
نه خسته خانه‌سی قالمش زواللی اسلافك ،
نه بر عمارتی ، بیتمش النده اخلافك .
قانالارك ایزی یوق ، کوپریلر خراب اولمش ؛
سبیللر قورومش ، چشمه‌لر سراب اولمش !
او قهرمان بابالردن طوغان بو نسل جبین
نه کیرودار معیشت بیلیر ، نه کدّیمین !
عذاب ایچنده قالیر سعی کورسه رؤیاده !
نیچون یورولملی ذاتاً « اولوملی دنیا » ده ؟

وجود امانت حق ، طوغرو ، هم ده جنتلك ..
بو قهوه‌لر كبی جنتده مسلمینه كدیك !

« حیات عائله » اسمنده بر معیشت وار ؛
سعادت آنجق اودر . . . دینسه، هانكیمز آكلار ؟
حیات عائله دنیاده اك صفالی حیات ،
فقط او عالمی بزلر طانیرمی‌یز؟ هیهات !
صباحلین دولاشوب بر قازانجه خدمتله ؛
أوكده آقشام اوطورسه‌ك كمال عزتله ؛
قاریك، چوجوقلرك، آننه‌ك ، باباك، كیمك وارسه ،
بولندیغك یری بر حلقه رسم ایدوب صارسه ،
سرای جنتی لانه كده كورسه‌ك اولمازمی ؟
ایچنده حس طاشیان قلب ایچون بو ذوق آزمی ؟
قاریك: ندیمهٔ روحك؛ چوجقلرك : روحك ؛
آناك ، باباك: برر آغوش‌التجای مصون .
صیقیلدك اویله‌می! لكن براز آلیشسه‌ك اكر ،
فضا قدر سكا واسع كلیر بو طار چنبر .
نه وار شو قهوه‌ده بیلمم كه صیغمیورسین أوه ؟
كلك‌ده بر باقالم . . . . بو یورك ایشته بر قهوه :

چامورلی بر قاپی ، اوستنده بر ده‌کیرمی دلیك ؛
او کنده تخته‌می ، طوپراقمی ؟ صورمه، پیس براشیك.
شو کوردیکم بر ایچون هرنه سویلسه‌ك جائز ؛
آخورله فرقی : اویملکلیدر ، بویملکسز !
زمینی یوز سنه اول دوشنمه مالطه ایمش . . .
« ایمش » له سویلیورم ، چونکه آکلامق اوزون ایش:
اوبرقاریش کیرك آلتنده هانکی، معدن وار؟
طاوان آچیق قوقه رنکنده ؛ صاغلی صوللی دیوار ،
ماوون جلاسنه باتمش توتونله نار کیله‌دن ،
دومان ، اوجاق کبی چیقمقده چونکه هرلوله‌دن.
دیکیلمش اورته‌یه، بوینندن اوستی آز قویو آل ،
وجودی قاپ قاره ، لیلك باجاقلی بر مانغال .
شووار که بیلمین انسان کوررسه بردن اکر ،
« بالقجیلك قاره صاچدن یاپیلمه هیکلی ! » دیر .
کنارده ، پیکه‌لرك آلت باشنده بر کیرلی
طومار سورو کله‌نیور ، بریاتاق که بسبللی :
چکیلمش اوستنه یاغمورلغمسی بر پیرتی ،
که غالبا کووه‌دن لیمه لیمه هپ صیرتی !
قورور بواورتونك اوستنده یاغلی بر مندیل ؛

اونك‌ده اوستنه رافدن اینرکه بر زنبیل ،
سیجیمله قولینه ایلمکلی چفته مستیله
زمان زمان جوشه‌رق بر سماع ایدر شویله !
دیوارده اسکی اوجاقلر قدر کنیش بر اویوق ،
ایچنده جاملی دولاب وارکه رافلرنده نه‌یوق !
برنجی قاتده سولوك بسله‌نن بویوك قاوانوز ؛
اونك یاننده قان آلمق ایچون بش اون بوینوز .
ایکنجی قاتده بوتون کریدنلر ، اوسطوره‌لر . .
دیمك که قهوه‌جی هم دیش طبیبی ، هم پروکار !
اینانمادکسه دکلدر تردد‌ك صیره‌سی ؛
اوزون لاقیردی‌یه حاجت‌نه ؟ ایشته موسطوره‌سی :
چکرکن اتلی کمیکلرله آیریلوب چکه‌دن ،
صوکنده بر ایپه‌بوی بوی ، اونر اونر دیزیلن
زواللی دیشلری سن ماهیه بلله‌دکسه ، دکل ؛
برر مزاره اشارت دوشون که هرقندیل !
اوچنجی قاتده طورور ساده حاولی بوغچه‌لری .
صاغنده جام دولابك حجره حجره بیت پازاری .
دیوارده دورلو رسملر : آلیکدی چاملی بلی :
قاچیرمش آیوازی آغلار کور اوغلی رحمتلی !

عرب اوزنکی‌یه چالمش شاه اسماعیل کرزی ،
آغاجده باغلی طوران قیزده ایشته شیمدی کوزی .
فراقلیدر کرمك « اوف » دیر دیمز یانیشی ،
فقط شو « آه من‌العشق » ه کیم طورور قارشی ؟
کلنجه ازرقه بانو دینن عجوزه قادین ،
کولونکی دوشمش الندن زواللی فرهادك !
کورورده بویله رفاعی‌یی : الده قامچی ییلان ،
بیاض بر آرسلانه بینمش ، طورورمی هیچ دده‌جان؟
باقیکدی باق حاجی بکتاشه : ده دیمش دیواره !
رسم بیتنجه کلیر شبهه سزکه بیته صیره .
برر برر اوقو ممکنسه ، صوکره معنی ویر . .
خایر ، خلاصه‌سی کافی ، یکونی عمره سورر :
بداهةً قوصولان هرزه پاره‌لرکه دوشون ،
اپی زمان دهالازمدی هرزه اولمق ایچون!

اوطورمه‌دن ایچی یاغ باغلامش بو دور ماصه‌نك ،
یاپیلمش اوستنه بر چوق کاغدکه : او ینایانك
النده یاغلی مشین ظن ایدر کورنجه آدام .
یا طاوله‌نك کیری ؟ قابل دکلدر ، آکلاده‌مام !

خریطه واری آچیلمش الك اورته یرده داما ؛
بیاضمی طاشلری یاخود سیاهمی ، هیچ صورمه !
خطوطی : غیر معین حدودی مملکتك :
نظرده خیلیجه ادمان کرك که فرق ایتسین !
دلیکلرنده‌کی پیسلك لبالب اولسه ، ینه
باقنجه بونلره غایت تمیز قالیر دومینه .
دلیکلی چکمجه وارها ! دمیر باش اشیادن ؛
یاننده برده قولاقسز تکیر . . اونوتمه آمان !

— آصیلدی بك قوزه !

— بسبللی، باق صیریتدی آوال؛

— باجاق الکده‌می ؟

— قیر ، حمدی‌سن‌ده طاغلی‌یی آل.

—اوغلان!قاپاقده‌ایمش‌طاغلی..های‌کوپك‌اوغلی‌کوپك!

— کوپك اوغلی کندیکه‌بکزر،اوزون‌قولاقلی‌اشك !

— سکزلی، اونلی نه‌چکدکسه ویرده حوریایی‌طوت.

— حلیم ، نه اوغراشیورسك؟ بوچیقمازایشته‌قاپوت!

— جهار ویکمی اوطاش ؟

— هیچ صیقلمه، أولدی دوشش!

— المده یوقمی دییور ؟ جك بابام !

— آمان شش بش !

— همان ده بولدی به ! کلسین. حسابلایوب طورمه!

— بی پارتی یکدی یا آقشام ، دیکیز کلیك قورومه !

— دو بشله باغلیورم .

— یغمایوق !

— الکده‌کی نه ؟

— سه‌یك .

— آمان طوروك اویله‌یسه : پنج ویك، دومینه !

میزیقجی دیندیمی ، سنسین دییور ، باقلك آغالر :
قیریقمی سویله‌یك، الله ایچون شو،جانم زار ؟

— قیریق !

دکل !

— علم الله قیریق !

— دکل بالله !

ــ يمينسز اويناياماز لركه آه چوجوقلر آه !
قاريشماسه‌ك ايشك اولماز دكلمی ؟ سن‌ده بوناق !
ــ كليرسه‌م اوكره‌ديرم شيمدی . . .
آی شو باميه‌نه‌باق !
كلوب‌ده اوكره‌ده‌جكمش . . . مزارجی محموده‌كيت !
براوفله‌سه‌ك كيده‌جك ها . . . تيريتمی، ساده‌تيريت !
ــ زمانه پيچلری ! كوردكيا هيسی بسمله‌سز . .
نه‌صايغی وار ، نه‌حياوار . اكر بزم ايشمز
بوقالتابانلره قالمشسه وای بنم باشمه !
ــ حريف بلايه صوقارسين ديريلدانوب طورمه !
ــ مزارجی محموده كيت ها ؟ باقك ايت اوغلنه‌بر !
كفرباز آلچق ، ادبسز . . . بوسويله‌نيرمی بكر ؟
ــ يولنجه تربيه ويردك يا آفرين‌حسن آغا ..
ــ براقسه‌لر بنی چوقدن ماريزله‌مشدم‌يا ! ..
مزارجی محموده ها ؟ وای باباسنك جانه !
بونك ياشنده ايكن بز بويوكلرك يانه
اوقورده اويله كيرر ، هم آياقده بكلردك ؛
اوطور ديمزسه‌لر ال پنچه ساده ديكلردك .
خاير ، بو بويله دكلدر ديمك نه‌حديمزه !

أوت ، دیسه‌ك بیله، دیرلردی : صوص بهی کوه‌زه !
— اوتوز یاشنده ایدم بالکه ، آنه‌سز طیشاری
قولای قولای چیقه‌مازدم : دوکردی چونکه‌قاری !
بوکون اون آلتی‌یی طولدورمامش یومورجاقلر
اودون یمز ایی بیل ها ! کبرسه قارشی قویار .
لجنده دوکمك ایچون یوقلایم دیدم کریمی . .
براق ! اشك دکلم بن دییوب دیکیلمزمی !
دایاق اشکلر ایچونمش ، آدام دوکولمزمش !..
— یابز ، سوزم اوکا ، مرکبمی یز، بکر، بونه‌ایش؟
دوکردیلر بزی هرکون ده قارشی قویمازدق .،
بن اویله تربیه اولدم .. قولایمی انسانلق ؟
— طوقوندورورمی ، نه‌ممکن ، ایل‌اوغلی هیچ آدامه؟
اومسلمانلری سن‌شیمدی، هی قوزوم، آرامه !

کورولتوسز اویون ایسترسه‌کز کلیك دامایه :
زواللی آچمازه دوشمش . . . . باقیك حسابلامایه!
اویونجینك بری دالغین ، النده طاش طورویور ،
اوبر اویونجی‌ده لاینقطع بییق بورویور .
سیرجیلرده‌ده سس یوق . عمومی مستغرق . .

نه‌درکه، طور تفکرده وار بویوك برفرق:
کیمنده ال آیاق اصلا قاریشمایورکن ایشه ،
کیمنده طورمایوب ایشلر بنان اندیشه !
نصل‌که: بورنته اولمش‌ده فرجه‌یاب دخول ،
تحریات عمیقه‌یله متصل مشغول !
مهندس اولملی مطلق شو آق صقاللی آدام :
محیط دائره شکلنده اوکجه بربالغام
توکوردی ؛ صوکره ، بویندن اوزون ، عصـاسیله
مماسلر چکه‌رك قویدی بشقه برشکله!

آیاق تریله جلالانمه تخته‌پیکه‌لره ،
کلاهلی ، فسلی دیزلمش‌که بریبغین چهره :
نصیب فکر وذکادن برنده یوق کولکه ؛
دویولمامش بوبینلرده حس دینن ملکه !
— آمان جانم ، شوبزم قومشو اما اوغراشیجی !
— نه‌بلله‌دك یا افندم ؟ اونك براسمی حاجی !
— چوجوغی ها مکتبه ویردم، ها وپرمدمدی، دییه
سوقاق سوقاق کزییور ...

— قویمیورمی مدرسه‌یه ؟

— قویارمی هیچ؟ عربی شیمدی کیم اوقور آرتیق ؟

— أوت ، کاوورجه یه دوشدك دەصانکه ایش یاپدق!

— بنایه اوچ سنه کیتدمدی . می زمانلر هی ! ..

علم‌ده قالمادی . . .

— ذاتاً نه قالدی ؟ هیچ برشی !

— محله مکتبی لازمدر اسکی یولده بزه ؛

ثلث ، نسخ بیتیور یوقسه هپسی . . . کیفکزه !

— اون اوچ یاشنده ایدم آلدیغم زمان کتبه ؛

کچنده سن نه بیلیرسك ؟ دیمزمی برزوببه !

دیدم ، اوغلان سنی کل بن برامتحان ایده‌یم ،

اوطورده یاپ باقالم شویله برقیباق تمّ .

— نصل ، بجردیمی؟

— قابلمی؟ رَبّ یسّر ی بن ،

تمام بش آیده دکیشدمدی قالفه‌مز صاغ ایکن .

— نه‌در الکده‌کی یاهو ؟

— جریده ،

ـــ آت شوپیسی .

ـــ نەدن ؟

ـــ یالان یازیور اوغلم اونلرك هپسی .

ـــ یاطوغری یازسه آصارلر .. نەاولدی وولقانجی ، اونوتدیکزمی ؟

ـــ براق، بوش بوغازلق ایتمه حاجی !

شوقارشیدن کوزەدن فسلی ایشته آغزی قاره !

ـــ خایر ، دیمەم اودکل ...

ـــ طورمه سن بلاکی آرا !

ـــ جانم لطیفه یاپار ، بیلمیورمیسك عمری ؟

ـــ براز راحتسزم احمد ، یاقك بنم فنری !

طویولدی بر ایری سس ، آرقەسندن استغفار . .

مکر کیرتی ایمش !

ـــ بك شفالی شی شوخیار :

جاجیق یدکمی نەحکمت ، حاضر همان تفتیح ...

ـــ أوت شفالی یمشدر ...

ـــ یمشمی؟ لاتشبیه !

ـــ کناهه کیرمه ! تفاسیرده اویله یازمشلر ..

دایم دیمشدی‌که : کوردم ، خیار حدیثده‌ده‌وار .

— حسن ، بزم یکی داماد نه‌اولدی آکلامدق ، کورونمیور ؟

— قاری قویویرمیور: حریف، قیلیبیق !

— اونده چاك‌چاك ایدن ارککك‌ده عقلنه شاش ...
لاف آکلاماز دیشی مخلوقی ، طورمه سن‌اوغراش !

— کیم اوغراشیر آبابام ؟ بونجه ییللق اهلم ایکن ،
آدا.م حسابنه قویمام بزم کور اوغلی‌بن .

. . . .

. . . .

طاوانك پروازی آلتنده‌کی طوپراق یوه‌ادن ،
باقیور بونلره مخمور تعب خیلی نظر :
« یاسزك بر یووا کز یوقمی ؟ » دییور آکلاشیلان ،
دیشی ارکك چالیشان یاورولی قیرلانغیجلر ...

كوسه امام

— قارده‌شم علی شوقی‌افندی خواجه‌یه —

علمی آز ، کورکوسی چوق ، فطرتی‌یوکسك برامام
طانیرم‌بن ، که حیاتنده طانیتمشدی بابام .
« کیم بیلیر ، شیمدی نه‌عالمده بنم شانلی‌کوسه‌م ؟
کورمدم اوچ سنه‌در ، باری کیدوب برکورسه‌م ... »
دییه‌رك ، دون کیجه‌کوچ حال ایله‌بولدم‌اوینی .
قوجه انسان ! نه‌شطارتله قبول ایتدی بنی :
— کل آیول کل ، خواجه‌زاده‌م ، بزی‌احیا ایتدك ..
نه‌کرامتجه تصادف ! سنی آکدقدی دمین .

قهوه‌لر ، نارکیله‌لر ، انفیه‌لر ، شربتلر ،
روحی لبریز صفا ایلیه‌جك محبتلر ،
هپسی مبذول ایدی مجلسده. نه‌اعلا ! دیرکن ،
قاپی شدتلی چالینمازمی ؟
— باقیك، کیم ؟ ذاتاً
أودکل ، خان کبی برشی ! کیجه‌کوندوز ایشلر ...
کونده‌رك قهوه‌یه ، عاصم ، کلن ارککسه اکر .
— احمدك آننه‌سی کلمش ...
— نصل احمد ، اوغلم ؟
— هانی بزده‌یدی بوکون ...
— ها ! کوچوك‌احمد ... معلوم .
بزه عائد دکل اویله‌یسه .. خبر ویر ایچری .
— کیر ، دیدم ایسته‌میور ؛ سن‌بکا کوندر پدری ،
دییه اصرار ایدییور .
— کیرسه‌که همشیره خانم..
— وارمایك اوستمه !
— نه‌ك وار آقوزوم، اکلایالم ؟
— نه‌قنام قالدی دایاقدن ، نه‌کوزوم هپ‌شیشدی .
قارشی قویسه‌یدم اکرمطلق ایشم بیتمشدی .

آغلادم ، مرحمت ایت، یاپمه، دیدم ... کیم دیکلر!
بوشامقمش بنی‌دوندن بری افکاری مکر .
اوچ چوجوق آننه‌سی ، امزیکلی قادین، تك باشنه
قوجه به‌رخانه‌یی سیلسین‌ده ، سوپورسون‌ده سکا ،
ینه سن بیلمیه‌رك، ظالم، اونك قیمتنی ،
ده‌نه بیچاره‌ده قالقوب قولکك قوتنی !
— طورقیزم ، آغلامه‌سن، شیمدی خبر کوندریرم.
قاری دوکمك نه‌قولایمش ! اوکا بن کوستریرم .
— چاغیرك بکجی‌یی !
— احسان بکی بیلدکیاپمش،
هادی کیت شیمدی کتیر ...
— قهوه‌ده یوق..
— اوده‌ایمش ؛
شیمدی کلسین .
— کله‌ثم ، کندیسی کلسین! دیدی .
— یا !
بن کیدرسه‌م ایی قاچماز ! هادی کیت سویله‌اوکا :
شیمدی کلسین !

ـ نه کبارلق بوبکم ؟ بردعوت
یمیور ، اویله‌می ؟
ـ یورغوندم افندم‌ده . . .
ـ أوت ،
خبر آلدق .. اوفقط سزجه بویوك برشیمی ؟
اون قادین دوکسه یورولماز . بنم احسان بکمی
بیلیرم بن نه‌طوسوندر !
ـ خواجه ، باق ، بن قیزارم !
سزه‌خلط ایتمه دوشر.. دوکمش ایسه‌م کندی قاریم.
کیفم ایستر دوکرم ، سن دییه‌مزسك : « دوکمه ! »
بو، تجاوز صاییلیرطوغروسی‌حیثیتمه ...
ـ هانکی حیثیتك اوغلم ؟ اوده وارمش دیسه‌که !
بکمك شیمدیکی حیثیت موهومه‌سنه
دییه‌جك یوق .. یالکز راحت آرارلرسه‌اکر ،
بویله کلفتلی قیود آلتنه هیچ کیرمسه‌لر !
ـ سن امام ، صاچمه‌لیورسك .. یتیشیر، آرتیق‌طور !
بنی اصرار ایله دعوتده‌کی مقصد بومیدر ؟
ـ حرمك کلدی دمین آغلایه‌رق ، صیزلایه‌رق ..
ـ کوزی چیقسین دوموزك،پاطلاسین ایسترسه،براق!

دوكەجكسك ، نەبوشارسك؟ بوشادك ، دوكمك نه؟

م كناه ، همده عيب ..

ـ باقه اونك سنسوزينه،

دوموزدر اونى بيلسەك !

ـ نەسىوار ، خيرسزمى؟

رقسه يوزسزمى ؟

ـ دكل هيچ برى . . لكن جانمى

يقدى آقشام « ايدەمم ، اوستمه أولمه ! » دييه،

ديمك ! دردە قدر أولنير اركك . ديمەيه

لەدن باشلادى شر تلكه ... قيزمازمى قفام ؟

قوصديغك هرزەيى يوتسون دييه ، هىسرسم آدام!

وكيورسك ، بوشايورسك ايلك اوكسوز قيزينى..

قلى بركرەيا ! انسان بوشاماز حقسزينى .

بوشاماز ؟ امادەيايدك ! ياشريعت ،نەايچون

ره أولمەيى تادردە قدر امر ايتسين ؟

كى آلسەم نەچيقار سايۀ حريتده ؟

وشامشسەم ، جانم ايستر بوشارم البته .

بشته ميداندە كتاب ! هم آليرز ، هم بوشارز !

طاره كلدكمى ، شريعت ! صوص اوغلان ادعانسز!

نه‌زمان جامعه کیردك ؟ هانی تك برخیرك ؟
برقیزیل باشله سنك وارمیدر آیریك ، غیریك !
آغزی میخانه‌یه رحمت اوقودورکن ، هله‌باق ،
بکا کلمش‌ده شریعتجی کسیلمش . . . آواناق !
هانکی برسیئه یوق دفتر اعمالکده ؟
وارمی انسانلغه دائر برایش افعالکده ؟
مسلمانلقده شریعت بونی امر ایتمش ایمش :
هم آلیر ، هم‌ده بوشارمش ؛ نه‌قدر ساده برایش !
قاری تطلیق ایچون باق نه‌دییور پیغمبر :
« برطلاق اولدیمی دنیاده ، سمالر تیترر !»
ایکی أولنسه نه‌وارمش .. بو، ینیر هرزه‌میدر ؟
واقعا بعضاً اولور درده قدر أوله‌نیلیر .
بوکیمك خرجی ، آ سرسم ، هله برکره دوشون !
تك قادین چوق سکا امثال اولان ارککلر ایچون .
هانی ثروت ؟ هانی صحت ؟ نه آرارسه‌ك مفقود ،
طام طاقیر برکیسه‌وار اورته‌ده ، برصیصقه وجود!
سن دعا ایت‌که « شریعت ! » دییور أوده قاریك :
یوقسه ، بوینکده بوکون زورجه کزردك‌یولارك!
قاری ایش کورمیه‌جك ؛ وارسه‌ییجك، باقمایه‌جق؛

چاماشیر ، تخته ، یملك، نرده ؟ آتش یاقمایه‌جق .
بونلرك هپسنی یاپمق سکا عائد « شرعاً ! »
چوجوق امزیرمه‌یه حتی اوله‌جق برسود آناك!
بوشارم ،أولنیرم بحتنی آرتیق قاباده ،
حق نه ویردیسه ییوب خوش کچینك بر آراده .
آل کوتور هایدی !

قیزم کل .. هله‌باق ، کل ، دییورم !
خاطرم یوقمی ؟ عنادلق ایی اولماز یاوروم ..
سویلدم یاپمیه‌جق بردها .. محجوب اولمش ..
بویله شیلر اولاغاندر ..

— نه‌دیسه‌م ، هپسی‌ده‌بوش :

بو بنم آلنمه بر کره یازیلمش ..

— اویله !
— غازی کوسترسه‌که عاصم ! کیدیگز دولتله .

— کیندیلر نه‌یسه .. دعایتکه : اوجوز قورتولدك
بعضی دعوالر اولور قیش کیجه‌سندن‌ده اوزون !
دیکله‌دك ، کوردك آ اوغلم ، نه‌بوزوق تربیه‌مز !
نه‌یاپوب یاپملی ، انسانلغی اوکرتملی‌یز .
بواوکوز قومی اویاندیرمه‌ده‌در وارسه فلاح ؛
هانکی برملته باقسه‌ك : اویانیق .. چونکه صباح !
هله بیچاره شریعت ، نه کوزل آلت شر
اولیور ، ملعنت‌اربابنه دوشمشسه اکر !
کولکه‌سندن بیله قورقوب باغیران برأودلك ،
اوتوز اوچ ییل بزی‌قوقوتدی « شریعت ! » دییه‌رك
وحدتی مخلصکز ، الده عصا چیقدی حریف ،
برآلای ضابطی کسدیردی. سبب ؟ « شرع‌شریف! »
قاری دوکمش ، بوشامش ... «امرالٓهی» نه دینیر ؟
بونلرك هپسی امین اول‌که جهالتدندر .
بکاصور مملکتك حالنی ، بن سویله‌یه‌یم :
برامام ، چونکه ، بیلیر أولری .. ها ! برده‌هکیم .
کل‌نکاح قی ، دیمسینلر دییه بعضاً قاچارم ..
دوکون اولمازمی ، کلیرلرده بوتون قومشولرم :
ینه قوندك خواجه ! دیرلر ؛ اونی بیلمزلرکه ،

دها ممنون اوله‌جقدم او دوكونسز بلكه .
زرده قارشيمده طورور قانلى يملك طوريله ؛
اوكسوز آغلار صانيرم چالغى‌يى طويدمى هله !
بونه‌دن ؟ چونكه نكاحك صوكى اركچ بوشامق ؛
ياخود آقشامكى كلنلرِ كى‌خير كور ياشامق !
دوكون اولسه‌يدى نه اعلا ايدى تك برپرده ،
آيريلق فصلى‌ده وار صوكره بونك محكمه‌ده !
نه قادينلر ، نه‌سفالت طوغورانلر كورورز ؛
ايشته بيكلرله چوجوق ، هم‌بابا صاغ ، هم‌اوكسوز !
اوچ صنف خلقه ايچم پارچالانير ، هم نه‌قدر !
اختيارلر ، قاريلر ، برده كوچوكلر ؛ بونلر
مرحمت كورملى ، يوز كورملى انسانلردن ؛
يوقسه ، انسانلغى بيلمم نصل آكلار انسان ؟

سوزى برپارچه اوزاتدمسه‌ده ، اوغلم ، خوش كور!
هر زمان درديمى دوكمك بكا زيرا كوجدر :
كيمسه سويلتميور آرتيق بزى ، «باق‌سن درده ؛
« مستبد ! » دامغاسى وارشيمدى بوتون اللرده .
برفنالق كوره‌رك ، يابمه ، ديسه‌ك آلنكده‌تا
اينيور خط جليسيله حميدى طغرا !

ایشته کوردکیا ، حریف « سایهٔ حریتده »
دیه‌رك باشلایه‌جق هر نه‌دیسه‌ك ، تهدیده !
اسکیدن واردی یا میدانده کزن ایپسزلر :
هانی بر « سایهٔ شاهانه » چکوب هر بوقی یر !
اونلرك برچوغی احرار عظام اولدی بوکون ؛
مستبد ، ناه قفا بزلر .. کرم ایت ، حالی دوشون !
بوجهالت یورومز ؛ عصره باقك : عصر علوم !
باشلایك تربیه‌یه عائله‌لردن ، اوغلم .
ساده حریتی اعلان ایله برشی چیقماز ؛
فکر حریتی هضم ایتدیریکز خلقه براز .

نظم پارچه‌لری

رسام حقلی !

بر زمان واردی یا تاریخ مقدس مو داسی ..
یکی یابدیردینی کوشکك بو یوجك بر اوطه‌سی ؛
مطلقا اسکی تصاویر ایله زینتلنسین ،
دییه رسام آرانیر خیلی زمان بر زنکین .
بری پیدا اوله‌رق «بن یاپارم» دیر، قولنی
صیغایوب آقشامه وارماز ، سکسز آرشون چالونی
صیوار ، اما نه صیوار ! صاحبی دیر :

— اوسطه، بونه ؟
قيب قيزيل بر بويا چكدك اوطه‌نك هر يرينه !
— بو رسم ، عسكری باصمقده ايكن فرعونك ،
بحر احمر يارلوب بجمه‌سيدر موسانك .
— هانی موسی به آدام ؟
— چيقمش افنديم قارايه .
— فرعون نرده ؟
— بوغولمش .
— يا بو قان رنكی بويا ؟
— بحر احمر آی افنديم ، يشيل اولماز يابوده !
— چوق كوزل لوحه ايمش ! طوغروسی شنلندی اوطه !

بر مزار طاشنه يازلمش ايدی !

شو فانی زندكانيله حيات جاودانينك
تلاقيكاهيدر مقبر دينن صوك منزل آرام .
حيات أولمكله بيتمش اولسه ، برشی آكلاشيلمازدی؛
أوت ، بر عمر ثانی وار : دكل خلقت عبث مادام .
سن ای غافل بشر ، عالمده بر تأمين استقبال

ایده‌یدم ، دیر چکرسین اختیاری بر ییغین آلام !
الر اوج کوننلك استقبال ایچون فردایی آ کمازسه‌ك ،
هدردر ، قورقارم ، دنیاده امرار ایتدیککلك ایام .
حقیقی بختیار آنجق او آدمدرکه ، دنیادن
کیدرکن مامللك نامیله ترك ایلر بویوك بر نام .
الٰهی ! طوغرو بر مسلك نصل بولسونلر انسانلر ،
حقائق هپ طورورکن پرده پوش ظلمت اوهام ؟

بر رسمك آرقه‌سنه یازلمش ایدی :

کیمینك یاد احترامی قالیر ،
کندی کیتدکده جانشینی اولور ؛
کیمینك بر ییغین مبراتی
طوپلانوب هیکل متینی اولور ؛
کیمینك‌ده اولانجه‌خاطره‌سی :
بویله بر سایهٔ حزینی اولور !

شاعر حضورنده منقد :

دوزر یاوه کو برحریف برغزل :

مؤدّا پریشان ، ادا مبتذل .
طبیعی او غایتله یازلاق بولور ؛
اوقور ، دیکله‌تیر ، سویله‌تیر ، غشی اولور .
براز صوکره باصدیرمق ایستر ، فقط
صاقین اولماسین اک اوفاق بر سقط
دییوب ، بر مکمل منقد آرار ،
نهایت ظریفك برندن صورار .
کوزه‌یمز بو آدمده خاطر ، حضور ،
بولور لفظ ومعناده بر چوق قصور ؛
حریف شیمدی تیقیده حدتله‌نیر .
رذیلانه آرتیق نه‌لر سویله‌نیر !
براز دیکله‌یوب صوکره باق ، دیر ظریف :
سزك نثریکز نظمکزدن لطیف !

بوده بر مزار طاشی ایچون یازلمش ایدی :

یارب نه خطیدرکه مقبر :
انسانلره اك درین مآلی ،
بر وحی بلند قدرتیله ،

تلقین ایدییور لسان حالی !
اوندن‌ده آلمیورسه عبرت ،
یوق بر دها آلمق احتمالی !
بیکلرجه وجود نازنینك
برسروی خیال یال وبالی ؛
بیکلرجه سرسما کنزینك
برقبضه تراب اولور زوالی .
هرسنك مزار بیك حیاتك
فانیلره قارشی انفعالی .
کورسونده بوانقلابی انسان ،
دهرك نه‌در آکلاسین کمالی !
زائر بوحقائقك اوکنده
حالامی براقمادك خیالی ؟

کل ، بلبل

قوندیغی هرغصن تر، منبریدر بلبلك ؛
زمزمه کوش ایتدیکك خطبه‌سی فصل‌الخطاب .
رنك حقیقت نه‌در ، فرق ایدن ابصار ایچون ؛
غنجه‌ده مطوی طوران هرورق امّ‌الکتاب .

توجمه‌در

کندی فریادمدر آنجق سس ویرن فریادیمه ..
کیمسه‌لر یوق ، آشنادن بوسبوتون خالی دیار .
« نرده یارانم ؟ » دییورکن بن بلند آوازایله ،
« نرده یارانم ؟ » دییور وادی ، بیابان ، کوهسار !

توجمه‌در

نهفته قلب کتومنده لیل دیجورك ،
سنکله بز ایکی آواره سرّ ایدك کویا :
که‌تا ابد قاله‌جق مختفی نظرلردن ،
مکرکه اونلری ایتسین لسان صبح افشا !

خسران مبین

بن مکتبه باشلاندیغم اثناده ، دییوردی
رحمتلی بابام ، « آدم اولور اوغلم ایلرده . »
آننه‌مسه ، اوطورمش ، باشالقلر قورویوردی ..
آدملکی کچدك ! باشالق اولسون ، او نرده ؟
آمالی تضاد اوزره کیدرکن ابوینك ،
هپ بویله هدر اولماده اطفال آره‌یرده !

آخرت يولى

وقاقده ساده بر « آمين ! » صداسيدر كيدييور :
له خلق بيريكمش ، امام دعا ايدييور .
صيق بر أو ؛ قاپينك ايچ يانده بر تابوت ،
اشنده ايكلهين آوازى ديكليور ، مبهوت .
ينلدى : « فاتحه ! » ، آمين كسيلدى ، بر كيزلى
يكيلتى باشلايه‌رق ، هر كسك اوزانمش ألى
جبين حزنى بر كره اوقشايوب ايندى ؛
دمينكى زمزمه‌لر برزمان ايچون ديندى .

طویولدی صو کره امامك ندای مغمومی ،
دییوردی : — سویله‌ییك الله ایچون شو مرحومی
نصل بیلیرسکز ای مسلمانلر ؟
— ایی بیلیرز !
— یارین حضور آلهیده طوپلانوب هپیکز ،
بویولده حسن شهادت ایدرسکزیا ؟
— أوت !
— امام افندی ، حلاللق‌ده ایسته مرحمت ایت . .
— حلال ایدك هادی اویله‌یسه شیمدی حقکزی . .
— حلال ایدك هادی بکلتمیك آداجغزی !

جماعتك یورکندن قوپوب « حلال اولسون ! »
ندای صفوتی ، بردن جنازه آه درون
مثالی اوغرادی ، أودن فضاده یوکسلدی .
ایچرده باشلادی بر جوش نوحه‌در شیمدی !
باش اورتوسیله قادینلر کوزوکدی پنجره‌دن :
— براقدك اویله‌می الك صوکره قارده‌شم بزی سن !
— ییقیلدی دوستلر أوم،بارقم.. آه کیتدی قوجه‌م!..
— دایم ملك کبی انساندی ؛ بن نصل یاتمام !

ـ تمام اوتوز سنه‌در قومشویزده بر کره ،
قیزوب‌ده « ای ! » دیمش انسان دکلدی ، همشیره!
ـ زواللی رمزیه ! بوینك بوکولدی اولادم . .
ـ بابام نه‌اولدی ؟
ـ باباك . . . أولدی !
ـ ایتمه عایشه خانم ،
بوسویله‌نیرمی‌یا ؟ هجران اولور زواللی قیزه . . .
ـ آیول! شواو کسوزی برپارچه‌جق آووتسه‌کز آ . .
آچیك‌ده جومبابی اطرافه باقسین اغلاماسین . .

کوروندی جومباده ،باقدم‌که : طومبالاق ، صاریشین
سویملی بر کوچوجك قیز . . بشنده آنجق وار .
طونوق یاناقلری اوستنده پارلایان یاشلر ،
زواللینك اریین روح بی کناهی ایدی !
بنم اومرثیه یادمده آغلیور ایدی .

سفینه‌پاره‌که : صیرتنده موج بی‌حسك
یوزر . . او کنده عدمدن نشانه بر انکین
چکر طورور اونی ساحل جدا آچیقلرینه ؛

باقارمی بر طاشك اوستنده طورمش آغا
جناز، دوش جماعتده چالقه‌لاندقچه،
او تخته پاره‌یه بكزردی دوشمش امواجه
نصل طویار كه اوزاقلرده ایكله‌ین قادینی
نصل كورور كه یتیمك خروش ایدن یاشنی
بوهای وهوی قیامت نمون ایچنده سونر
صمیم خلقتی سوزان ایدن انین بشر !

دكلمش اویله كنیش ناله‌نك حدودی مكر
سوقاق بیتوب دونولور كن كسیلدی ماتملر
او تخته پارۀ جامد، او اغبرار صموت،
كذر كهنه‌كی اشباحی بر مهیب سكوت
ایچنده ترك ایدرك متصل شناه ایدییور.
زمینه‌باقیور آرتیق، سما، دییوب كیدییور
بو محملك نه‌یه صیق صیق دكیشسین افرادی
سوألی فكره بویوك بر حقیقت آكلاتدی:
أوت، بقا أزه‌جك جسم زار فانی‌یی،
وجود چكمیه‌جك عمر جاودانی‌یی.
بو بار مدهشك آلتنده تیتره‌یوب دیزلر،

دایانمیور اوچ آدیمدن زیاده دوش بشر !
آغیر آغیر کیدیور کن جنازه قافله‌سی ،
نهایت اولدی مصلی برنجی مرحله‌سی .
چیقنجه اوستنه صوك منبرك خطیب ممات ،
آچیلدی دیدهٔ امعانه پرده پرده حیات .

سریروایسینکدر شوبی‌پروا اوزانمش طاش ،
که نرمین خوابکاهکدن چیقار برکون اورورسك باش!
ألندن یوق خلاص امکانی مادام‌الحیاة اوغراش ..
سنك برسدّ راهکدر، آشیلماز .. مقتدرسه‌ك آش !

مصلی : منجمد برموجیدر اشك یتیمانك !
مصلی : آهیدر، برجسته ، ماتمزار دنیانك!
مصلی : منبر تبلیغیدر انسانه یزدانك ..
مصلی : درس عبرتدر طورور پیشنده عرفانك ..

بومنبردن اینر ناسوته الك مدهش حقیقتلر ،
بویردن یوکسلیر لاهوته الك خالص قناعتلر .
جوارندن کچر ظلمتده بی‌پایان خیالتلر :

کفن بردوش کچمشلر ، قالان عریان سفالتلر !

بابام ، قاردشلرم ، اولادم ، عمجهم ... بلکه بونلردن
معزز بیلدیکم قیمتلی برچوق یارجان الآن ،
بوطاشدن عطف ایدر ظن ایلرم دنیایه صوك امعان ..
بنم روحم بوهیکلدن طویار خاموش بیك افغان !

سریر سلطنتلر دوریلیر ، آلت اوست اولور دنیا ؛
مشید برج وبارولر دوشر بر بر ، بوطاش حالا ،
زمانك دست تخریبیله ، طورمش ، ایلر استهزا !
بوتون موجوده حاکم بر عدم تمثالیدر گویا .

نماز قیلندی ؛ دعا بیتدی . کاربان ، یولنه
دوزلدی ، تخت مماتك کیروب برر قولنه .
بو آخرت یولی آنجق یاریم ساعت سوردی ؛
کیرنجه عالم امواته یولجیلر طوردی .
جنازه ایندی اوموزدن یاواش یاواش ، صوکره ،
صوقولدی سرویلرك اورته سنده برچوقوره .
آتیلدی اوستنه اوچ بش کورك عظام رمیم :

قابار دی سینهٔ غبراده بر خراج الیم !
أوت ، چیبان ، که یاتان طو یمیورسه دهشتنی ،
دونکده آرقه‌ده‌کندن صوروك فجاعتنی !
سکون ایچنده اویورکن شوبریبغین طوپراق ،
الی‌الأبد او کوچوك روح چیرپینوب طوره‌جق !..

استغراق

تصور ایت‌که مظلم برشب اجرام ناپیدا :
یاتمار هیبتلی آغوشنده دورادور برفیفا ؛
دوشن کمراه ایچون یول بولمه یوق‌امواج ظلمتدن ؛
کیدیلمز .. هر آدیم آتدقجه برکرداب‌اولور رهزن ؛
اوریکستانه باتمش ، چالقانان سیاح آواره
نصل مشتاق ایسه برنوره ، برنجم رها کاره ،
سکا ای لمعهٔ امید بن‌ده اویله مشتاقم ؛
کورون برکره زیرا پك قارا کلق‌اولدی آفاقم !

کچیر بیش خیالکدن‌که جوشا جوش بر عمان :
نشاندر یوکسلن هرموج طوفان خیزی برطاغدن ؛
اولوم‌وار ، قورتیلیش یوق ، ساحل امداداوزاقلرده؛
دمادم روح تیترەر قورقودن طونمش دوداقلرده .
اوجوشقون عنصرك صولتلریله اوغراشان کیمسه ،
نصل ایلر تهالك برکنار تسلیت کورسه ؛
محاط لجهٔ یأس اولدیغم بربویله حالمده ،
سنك طیفكده عینیله اوساحلدر خیالمده .

دوشون آواره برمادرکه: اولادندن‌اولسون دور؛
تخیل ایله یاخود بریتیم خانمان مهجور ؛
اوبدبختك نصل اولادی هیچ کیتمزسه یادندن ؛
نصل چیقمازسه‌مادر اوکسوزك بردم فؤادندن ؛
بنم یادمده ای آرام جان ، یادکزینکدر .
نه‌یاپسەم چونکه منظورم سنك فیض مبینکدر :
چمن امواج نورکدر ، فدانلر یال وبالکدر ؛
صولردن عکس ایدن صورت جمال لایزالکدر .
خرام نازنینکدر اورقصان موجه‌لر جوده :
معطرا نکهتکدر کیزله‌ن‌ازهار خوشبوده .

لیالك سینه‌سنده خوابه طالمش نازنین اسحار ،
ایدر کیسوکه یاصلانمش جبین پاکِکی اخطار .
نگاهکدن صاچیلمش لمعه‌لردر پیش حیرتده
یوزن اجرام نورانور بحر سرمدیتده .
زمین لبریز آثارك ، سماپامال انوارك ،
عوالم هپ مرایای نظر پیرای دیدارك .

چکیلمك ایسته‌مشدە صبحدم برجای تنهایه ،
اوطورمش ساحل دریایه ، طالمشدم تماشایه .
هنوز آفاق آچیلمشدی ؛ سما مخمور ایدی ،حتی
نمایان اولمامشدی خوابگاهندن کونش حالا .
درین برصمته مستغرق ، لب‌دریاده هیچ سس یوق..
صباطورغون ،صولرطورغون، بوتون‌اشیاده‌طورغونلق!
اوفرش نیلکون اوستنده. طفل نازنین واری،
اویورکن دایهٔ بیدار صبحك طفل انواری :
کونش ، پیشنده طاغلر پرده‌دار اولمش ، حریمندن
کورونمش ، صوکرا شهراهنده یوکسلمشدی تدریجاً .
تعالی ایله‌نجه برزمان بالای قدرتده ،
ضیالر موج موج اولدی اوپهنای رکودتده .

بوجوششلر اوطالغین حوض سیمینی اویاندیردی ،
صبا انفاس سودا پروریله طالغه‌لاندیردی .
آچیقلردن کلن امواج پیدر پیله ، ساحلدن
دمادم اولدی وجدافزا حزین برنغمه ، برشیون .
قولاق ویردم او آهنکه : مکر آهنك شعرکمش !
اوجوششزاراولان قلزم: سنك عمان فکرکمش .
کونش: روحك ایمش ؛ برحزمه شکلنده اینن نوری:
اومنبعدن خروشان سانحه‌کمش طوغریدن طوغری.
تجلی ایتدی آرتیق، آکلادم: سنسك بوتون دنیا ..
بوسنلکده فقط ای یار غائب، بن نه‌یم آیا ؟

آمین آلایی

« کوزم‌که قانه بویاندی ، شرابی نیلیه‌یم؟
شرابی نیلیه‌یم ؟
جکرکه اودلره یاندی ، کبابی نیلیه‌یم ؟
کبابی نیلیه‌یم ؟
نه‌یاره یارادی جسمم ، نه‌باکه ، بیلمم هیچ !
باآلمی بن بو بر آووج ترابی نیلیه‌یم ؟
ترابی نیلیه‌یم ؟
آمین! آمین! »

اك اوكده، رحله‌سی آغوش احترامنده ،
آغیر آغیر یوروین برطوقوز یاشنده ملك ؛
بش اون آدیم کریدن ، زیب واحتشامنده
شفق ضیالری حتی افول ایدوب کیده‌جك
قدر لطیف ، ایکی معصومی بر آچیق یایطون
وقار وناز ایله چکمکده ؛ آرقه‌سنده بونك ،
کوچوك آدیملی یامان برطابورکه خیلی اوزون !

او روحدن دها صافی اولان یورکلردن ،
زمان زمان برالٓهی ترانه یوکسلیور ؛
بوجوش صفوتك عکسیله تا ملکلردن
زمینه طوغرو بر « آمین ! » صداسیدر کلیور .
محیطی هر برینك بر صباح نورانور ،
بوتون بوقافله افرادی ، پرسرود سرور ،
یاروب اوکنده طوران خلقی متصل کیدیيور !

بو بر کتیبهٔ معصومه‌درکه ای ملت :
سلامه طورملیسك شانلی رهکذارنده ؛
بو بر جناحکه: آتیده براوفاق حرکت

یایوب جهانلری اویناتمق اقتدارنده !
کلیرده سایهٔ امداد حقده برکون ، بو
کیرر دیار معالی‌یه طوغرودن طوغرو .
بو آنجق ایشته، اکروارسه، شانلی براوردو !

اوت ، ایلرله‌مك ایسترسه کاربان شباب ،
یولنده طورمایه‌کلز . اوچونکه طورمایه‌رق
صباح سرمد آتی‌یه ایله‌مکده شتاب ؛
اوچونکه ایسته‌یه‌مز حاله قاتلانوب طورمق !
اونك قدومی ایچون نازنین استقبال
آچارده سینه ، اواولمازمی پرکشای وصال؟
طورورمی آرتق اونك قارشیسنده ماضی ، حال ؟.

فقط اوزمزمه‌لر اوچدی هپ دوداقلردن ..
سرودنشوه بوعالمده یك سورکسزدر!
آغیر آغیر کچیورکن آلای سوقاقلردن ،
کلیردم جاده‌نك آغزنده میخلانیر، دیکیلیر
مهیب منظره بر آنلی شانلی کردونه ؛
ایچنده یودره‌لی اوچ قانلی چهره ! نه‌یسه ینه ،
یول آچدی برابری سس موکبك کچوب اوکنه :

— سز ای هیاکل بی‌روحی دورماضینك ،
دیکیلمه‌یك یولنه‌کاربان آتینك :
نه‌درطریقنی کسمکده بویله‌استعجال ؟
طوروك ، ایلرلسون الله‌ایچون، شو استقبال .

حسبحال

« مامضى فات ؛ والمؤمل غيب ،
فلك الساعة التى انت فيها . »

بويوك برشاعرك دستور حکمتدر شو اخطاری ؛
ولو طویمش‌ده اولسه‌ك بولسزاولماز شیمدی تکراری:
« کچن کچمشدر آرتیق ؛ آن مستقبلسه مبهمدر ؛
حیاتکدن نصیبك: برشو کچمك ایسته‌ین دمدر . »
أوت ، ماضی‌یه رجعت ایله‌مك برکره امکانسز ؛
امیدك صوکره استقبال ایچون صاغلامی ؟ بلك‌جانسز !
بوکونلك ایش بوکون لازم یاپیلمق ، یوقسه فردایه
براقشمق . . اوفردالر اولور پیوسته عقبایه !
نم اون‌بش ییل اوّلدن قالان ایشلر طورور حالا ؛
یارین برباشلایوب یاپسه‌م دیمشدم ، باق ، دمین حتی !

مسوّفلر ایچون دنیاده محو اولمق طبیعیدر . [١]
بو برقانون فطرتدرکه یوق تأویلی : قطعیدر .
صاقین ای نوردیدهم ، گچمسین بیهوده ایامك ؛
چالیش حالك مساعدکن . . بیلنمز چونکه انجامك .
دییورلر : « عمری انسانك یتیشمز کسب عرفانه . . »
بوسوز لکن دگلدر هرنظردن بك حکیمانه .
محققدر یاانسانلر ایچون برغایهٔ آمال ؛
ایدنلر عمرینك ساعاتنی حقیله استعمال ،
ظفریاب اولماسون ایسترسه وارسون اصل مقصوده ،
دوشر بیك مقصد ادراك ایله‌یوب برظل ممدوده .
أوت ، هردرلو معناسیله عرفان طوردوروور عزمی . .
فقط انسانلغك معناسی اولسون اوکره‌نیلمزمی ؟
جبلیدر تحری‌ٔ حقیقت حرصی آدمده ،
اونك محصولیدر مشهود اولان آثار عالمده .
عطالت فطرتك احکامنه مادام عصیاندر ؛
چالیشسون ، طورماسون هرکیم‌که دعواسنده‌انساندر .
ظهور ایتمکله هرمعلومه قارشی برآلای مجهول ،
نه‌دن اولسون اومعلوماتی ادراك ایله‌ین مدخول ؟

---

[١] « هلك المسوفون . » حدیث

اوت ، معلوم اولانلر اولمایان شیلرله بر نسبت
ایدلمش اولسه ، غایت آز چیقار اولکیلر البت ؛
فقط جاهلانه عالم بوسبوتون نسبت قبول ایتمز :
او بر کوردر ، بو لکن طوغرو یولدن هیچ عدول ایتمز .
دییور قرآن : « بیلنلر ، بیلمینلر بر دکل . . هیهات
نصل یکسان اولور ظلمتله نور ، احیا ایله اموات ! »
بو حکمتلر بدیهیدر سنک عندکده البته ؛
فقط ، چوق سودیکمدندر که ، تکرار ایلدم ایشته .

صددن غالبا آیرلمشم .. سوز نه‌یدی اخطار ایت ،
طالارسه‌م نور دیدم ، بویله بعضاً طورمه بیدار ایت .
اوصاندک سن ده کرچک حکمتمدن ، حسبحالمدن ؛
بش اون سوز قالدی لکن دیکله نظم بی مألمدن :
دییورلر : « اعتراف جهل ایکن تحصیلک انجامی ،
نه در بیهوده اتعاب ایلمک شهبال اقدامی ؟ »
أوت ، لکن واروب سرحد معلوماته بر انسان ،
او غایتدن دیمک لازم که : « یوق عرفان ایچون امکان ! »
حقیقی اعتراف آلتنده یارلار ظلی عرفانک ؛
بو در انسانلغک معناسی ، اک صوک ذوقی وجدانک .

ببك

یاخود

مور قرار

بزم جمیله فریده‌یله برصباح کله‌رك ،
« اونوتمه بك بابا ، آقشام بررجوتوزلی ببك
کتیر، قوزوم .. » دیدیلر. بنده قیزلرك کیفی
قبریلماسون دییه رد ایتمدم شوتکلیفی .
کیراز دوداقلی ، اوزوم کوزلی ، ایجی دیشلی ، ایکی
ادالی یوصمه کتیردم . امان او اقشامکی

سرور وشوقنی بر کورملیدی یاوروولرك !
طوروب اوطورمدیلر هیچ . دیدم : « یاتمك‌ده‌یارین.
بوتون کون اوینایکز .. » نرده ! کیم‌یاتار ؟ او کیجه.
— یمکده صیزمه‌یه مألوف اولان — فریده‌مجه
قبول اولنمیه‌جق سوز اولورسه ، یاتمقدی .
یاتارمی هیچ ؟ اونصل حسلی بر یومورجاقدی !
فریده، دردینی‌طولدیرمامش. جمیله، یدی
یاشنده یوقسه‌ده جداً خانم طورلی ایدی .
بویوك قیز اوینادی بر پارچه ، صکره‌دن یاتدی ؛
کوچوك صباحه قدر هپ بیبکنی حوپلاتدی .
نه‌ تیدن آلیورمش ، نه‌اویله حوپپالادن . .
« ایشیل ایشیل باقیورآ ! بیبك دکل ، آغاجان ! ».
صباحه قارشو توکنمش مجالی یاوروجوغك :
میشیل میشیل اویویور .. دکمیك امان اویوسون.

بنم بولنمدیغم برزمانده قیز اویانیر ؛
بیبکی اویوتمق ایچون أوده اوچ ساعت قاپانیر .
— اماندە بك یاراماز ، اویقو صیچرامش باشنه !:
باقیك بشیك‌ده کتیردم ، باقیك یاتارمی شوکا ؟

یاتارمیسك سنی خنزیر ؟ قاپارمیسك کوزیکی !
آجیق‌ده دیکلسه‌ك اولمازمی آنه‌کك سوزینی ؟
قاپاندی ایشته کوزك . . اوح ، شیمدی آرتیق یات!
ببك نه‌یاپدی بیلنمزکه ، صکره‌دن پات پات
دایاق صدالری عکس ایلمش اوبر اوطه‌یه .
کوزل کوزل اویومش اولسه قیزده دوکمزیا .

کلنجه بن اوه آقشام ، فریده پك دوشکون
کوروندی . آبلاسی بن‌صورمه‌دن آنیلدی:ـ بوکون
نه‌یاپدی ، بك بابا ، بیلسه‌ك . . زواللیجق ببکه؟
ـــ نه‌یاپدی ؟
ـ دوکدی براعلا ، صوکنده قیردی .
ـــ نه‌یه ؟
ـــ بیلیرمی‌یم ، اوکا صور . . قیزکتیر ببککی‌هادی!
فریده قاچدی یانمدن ، کتیرمك ایسته‌مدی .
چیچك چیقارمشه دونمش،کتیردیلرکه، یوزی؛
برر قفس کبی قالمش اوقوش باقیشلی کوزی .
باشنده صاچدن اثریوق، آیاق طوپال ، قوللر
اوموزدن اویناميور ، کیم بیلیر نه‌علتی وار ؟

اوقانلی جانلی ببك اولمش عادتا كوتوروم ..
— بوأولمش آرتيق آيول، آل كوتوردمباغچه‌يه‌كوم!

فريده قالدی ببكمز ، جميله‌نك كی‌فقط ،
كوزل كوزل طوريیور ، اولميور نه‌كور ، نه‌سقط .
كونك برنده برابرجه اوينايورلركن .
آلوب فريده حزين برنياز طوری همان ،
— ببككی‌وير ، آجيجق اوينايم قوزوم آبلا ..
ديمزمی ؟ قيز بوكا دنياده كوسترمی‌رضا ؟
— ويرمی‌يم سكا بن هيچ ببكمی يغمامی‌وار؟
— عنادلق ايتمه قيزم وير ..
—آليرسه صوكره قيرار .
— نصل قيرار آجانم ؟ايتمه اويناسون ويريور .
— اولورمی بلك‌بابا ؟
— البت اولور .
— قيرارسه اكر ؟
— يارين صباح سكا بن بشقه‌بر ببك، آليرم.

بزم مداخله‌دن صوكره، اوينا آل باقالم..

دییوب فریده‌یه کرهاً اوزاتدی قیز ببکی .
فریده‌نك یوزی کولمشدی ، باقدم، اییدن ایی.
سویندی ، اوینادی ، لکن بو مستعار سرور
سوزکمز اولدی ..

— ویر آرتیق!

— آجیق دها، نه‌اولور !..

— باقیکدی بك‌بابا ؟

— قیز، ویرده صوکره‌دن ینه آل ،
مال‌اولماز انسانه ، عادت‌دکل ، امانت‌مال .
تکرر ایتدی برآزدن شویولده عینی‌رجا :
— ببککی ویرینه اولمازمی؟ اوینایم آبلا .
بن‌التماسی دریغ‌ایتمدم ایکنجی سفر .
— چوق‌اولدی بك‌بابا، یا ! صوکره هرزمان‌ایستر!
— دمین‌ده آلدی ، همان‌ویردی ، سن‌ده کوردك‌یا ..
سن آبلاسك نه‌قدر اولسه ..

— باشقه‌ویرم آما ،
چابوق‌ویررسه‌ك اکر آل‌ده اوینا قیزهایدی ..
فریده‌نك بوسفر کیفی‌پك‌یولنده‌یدی .
ایچه داندیغی‌لر یاپدی، خیلی‌حوپلاتدی ؛

ببك قولنده، حصيرلرده برزمان ياتدى .
فقط نه چاره! كلوب چاتدى وقت استرداد،
قيزك نظرلرى بيهوده ايتدى استمداد .
جميله ايستدى اصرار ايدوب امانتنى ،
چوجوق ده ويردى ، فقط كورمليدى حدتنى !
بويوك قيزك ازيپوردى غرور معصومى ،
ببك الندهٔ كزركن ، شو طفل محرومى .
آغيركلير اوكا البته قارشيدن باقمق .
صوقولدى باق ينه ، هيچ شبهه يوق كه : يالوارهجق ،
« ببككى وير » ديبه ، لكن بن ايلهمم ابرام .
خاير ، دكل بو ادا برادای استرحام :
« ببكمى وير ! » ديمسو نمى اوچنجيسنده قيزه ؟
مكر حقوق ده بيلير مش باقيك شو صايغيسزه ! ..

يمشجى اختيار

سنين عمرشدائد كزينى اولماليدر ،
جبين پاكنه پيرك بوچين يأسى ويرن .
النده طارتيسى ، دوشنده ملك سيارى ؛
يورور .. اوكنده مزار، آرقه‌سنده بيك شيون !
زمان اولوركه ، اوزاقلرده برسراب مضى
نمايشيله ، كوزندن كچرخيال وطن ؛
سونوك نكاهنى بيدار ايدردى بلكه اميد ،
خياله اولسه مساعد بومشى تاب افكن !
چكر شوبارى حياتجه هب حياتى ايچون ؛
بيلنسه آه شوبار حياتى چكمه نه‌دن ؟..

اعتراف

صفحاتمده اكر شعر آرييورسه‌ك ، آرامه ؛
يالكز بريری واردر كه حزيندر . . كوستر !
كوفه ؟ يوق . قهوه ؟ خاير . خسته ؟ دكل . هانكيسی يا ؟
اوچ بوچوق نظمه كومولمش قوجه بر عمرهدر !

مندرجات

	صحیفه
مقدمه	٥
فاتح جامعی	٧
خسته	١٣
توحید	٢٠
کوفه	٢٨
طورمایه‌لم	٣٤
حصیر	٣٨
چکینمه بلاسی	٤٢
میخانه	٤٦
مزارلق	٥٥
بایرام	٦٢
حسبحال	٦٨
سلمی	٧٤
ابراهیم بك	٧٩
عزم	٨٩
سیفی بابا	٩٢
انسان	٩٩
کورنیزن	١٠٣
عجم شاهی	١٠٧
استبداد	١١٣
حریت	١٢٤
قوجه قاری ایله عمر	١٢٧
اذانلر	١٣٨
جانان یوردی	١٤٣
برمرثیه	١٤٧
درواس	١٥٢
محله قهوه‌سی	١٥٨
کوسه امام	١٧٣
نظم پارچه‌لری	١٨٣
آخرت یولی	١٨٩
استغراق	١٩٦
آمین آلایی	٢٠٠
حسبحال	٢٠٤
ببك	٢٠٧
یمشجی اختیار	٢١٣
اعتراف	٢١٤

برنجی کتابك صوکی

صفحات

محمد عاكف

اوچنجی طبعی

نجم استقبال مطبعه‌سی

ایکنجی کتاب

سلیمانیه کرسیسنده

اوچنجی طبعی

رجب ١٣٣٦

سلیمانیه کرسیسنده

قارده‌شم فطین خواجه‌یه

کوپریدن چوق گچرم ؛ هم نه قدر گچمسه ،
نه سوق ایتدی بر گوره‌جك اولسون یأسه ،
نه خلیجك او یوصون چهره‌لی مسکین صولری ؛
نه اونك خلقته کوسمش گبی طورغون کناری !
هر کسك حسی بر اولماز ــ مثلا قارشیده‌کی

ساحلك باش باشه ویرمش ، دوشونن ، پیس ، اسکی ،
آغلامش یوزلی ، حبریت أولری طوردقجه ، سزك
ایچکنزدن آجی شیلر کچه‌جك هپ .. لکن
باق بنم اویله دکل . سزده براز شاعر اولك !
مثلا کچدیککنز یالپه یابان تخته یولك
حد مرحومی عجب صالمی دیمکدن نه چیقار ؟ ۱)
کلیکنز فرض ایده‌لم بز بونی : سابح بولوار !
کوپریلر آصمه ایمش اوروپا آفاقنده ..
وارسون اولسون ، اوده برشیمی ؟ بزم شرقلكده
بویله طالدیرمه اولور .. هم آچیکنز آناری ،
کوپرینك زده کورلمش ، هانی ، تحت‌البحری ؟
آکلادم : بن نه‌قدر شعره اوزنسه‌مده ، دیمك ،
سی ، ای سوکیلی قارء ، بوتاقی یك یك
آزیجق کولدوره‌جك .. یوقسه اوبریانده حزین
بیك حقیقت صیریتیرکن قیسندن دکزك ،
دییه‌جکسك که : « خیالك یری یوقدر .. بوشنه ! »
یاشو تمثال الٰهی‌دەمی کیتمز خوشکه ؟
اویله تعذیب نکاه ایله‌مه بدبین اوله‌رق ،

۱) دینی ، فلسفی ، صاحبه‌لر — صحیفه : ۱۲۱

براق اطرافی‌ده قارشیکده طوران معبده باق : ۱)
باشقه برساحله کهوارۀ امواجندن
بویله شهدانه چیقارمشمی یاقینلرده زمان ؟
نه سحر پارۀ صنعتکه ازلدن مخمور ..
لب دریادن اوچان برابدی خندۀ نور !
صانکه عمان بقانك ازلی برموجی
یوکسلیرکن کوکه طوکمش ده کسیلمش اینجی !
بو کهر پاره‌نك ابعاد سماویسنده
یورولان دیده‌لرك خاکه نه‌دن اینمسین‌ده
نو نه طالسین یکیندن ؟ ایتمه، یازیقدر، اولماز ؛
غربه توجیه ایدیویر کل اونی سن شیمدی براز :
دوش سنکینه علمك باصه‌رق یوکسلمش ؛ ۲)
افقی بر طاغ کبی سد ایله‌ییویرمش ، مدهش ،
ابدیتلره حاکم شو مهیب آبده‌نك ،
یالکز شهری دکل ، دهری طوتان شانی ، سنك
صانیرم ذوق بدیعیکی یتر تطمینه ..
طورمه اویله‌یسه ، عروج ایت او ضیا عالمنه .

---

۱) یکی جامع
۲) سلیمانیه جامعنك تمللرندن برقسمنی‌ده مدرسه‌لر تشکیل ایدر .

او ضيا عالمى بيلمزكه قارا كلق نه ديمك ؛
او خدا لانه‌سى كيرلنمدى ، كيرلنميه‌جك .
وينك امواجى محيطاتى بوتون استيلا
ايديك قالمسه آزاده شواهق حتى ؛
بو سمالرده يوزن صاعقه‌نك دامانى
ينه كورمز او قودورمش دكيزك طاغيه‌سنى ـ
يرك التنده ياتان زلزله‌لر فيشقيرسين ؛
يرك اوستنده طوران ولوله‌لر خايقيرسين ؛
حق صولك صدمهٔ قهريله دوشرسين بطلان ؛
يقه‌سندن طوتارق عصمتى چكسين خسران ؛
« فجر آتى » دنيلوب ، مات مرحومه ايچين ،
شب رحلت كبى مظلم كورونن بر نسلك ،
ذوق سفاليسنه منقاد اوله‌رق حسيات ،
نه يوركلرده شهامت ، نه شهامتده حيات
قالماسين ؛ حاصلى ايسترسه بلا طوفانى
قاپلاسين جوشه كلوب هر طرفندن وطنى ..
ينه كرسئ مهيبنده سليمانيه
قاله‌جق ، اينميه‌جكدر او ملوث دره‌يه .
يقيلير بر كون اولور مدرسه‌لر ، معبدلر ؛

اڭ تمیز یرلری اڭ کیرلی آیاقلر چیکنر ؛
بشریت یکی بردین طانیوب الحادی ،
بشرڭ حافظه‌سندن سیلینیر حقڭ آدی ؛
کومولور حفرهٔ تاریخه معالی ... لکن
ینه تك برطاشی دوشمز شو خدا لانه‌سنڭ ؛
ینه انسانلره نامحرم اولان بیکانه ،
بو حریمڭ ابدیاً کیره‌مز پرده‌سنه ؛
ینه یادنده‌کی مولانی شو درت دانه منار ،
قابه مربوط برر دیل کبی ایلر اقرار ؛
ینه مضی‌یه کومولمز بو معظم چهره :
لش دکلدر که آتیلسین او عمومی قبره !

شیمدی ای سوکیلی قارء ، آزیجق وقتڭ ! کر
وارسه .. ممنون اوله‌جقسین — بنی تعقیب ایدیور .
کیره‌رز قوینه ، دوشسه‌ڭ بیله شاید یورغون ،
قارشیدن باقدیغمز هیکل نورانورڭ .
کوره‌جکسڭ : او حریمڭ ابدی ظلنده ،
روح صنعت اوچیور ابر سحر شکلنده !
« کوردیکم وار .. » دیمه ! کل برده برابر کوره‌لم .

ترەدن؟ هایدی شادیروان قاپیسندن کیره لم :

برمصنع کمر ، اوستنده قورولمش توحید ؛
اونك آلتنده بر آیت که : خدادن تأیید ،
امر موقوت صلاتك بزه قطعیتنه .
شویله بر باقدیمی انسان قاپینك هیئتنه ،
اولا هرایکی یاندن اولیور جهره نمون :
متناظر ایکی محراب ، ایکی آزاده ستون .
صوکره کوز یوکسلیور طوغرو یاریم قبه‌لره ،
که دایانمش بری صاغدن ، بری صولدن کمره .
استالاقتیتله دونانمش اوحزین سینه‌لری
اوقشایوب نور نظر ، کچدیمی آرتق ایلری ،
کلیور قسماً آچیلمش ایکی هیبتلی قانات ،
که تعاریجی ، تلافیفی نه‌مدهش صنعت !
صانکه مولی متفکر ، قوجه‌مان بر بینی
آچیویرمش بزه کوسترملك ایچون هر یرینی .
کورویور شیمدی نظر کیردیمی درحال ایچری :
عینی ابعاد ایله تثبیت ایدیلن قبه‌لری .
حولینك ساحهٔ عریاننه بیك سایهٔ نور

دوشه‌ین بو نجه کمرلرله ستونلرده ، وقور
بر تناظر یوره‌جق حده واریرکن باقانی ؛
یالکز ایچ قاپینك اوستنه موضوع اولانی ،
ــ قاپی حقیله کورونسون دییه‌رك اولمالی‌که ــ
بر سیاق اوزره آتیلمش ، صیره‌لانمش اوته‌کی
قبه‌لردن دها یوکسك ، دها واسع طورویور .
عینی هیئتلی قاناتلر کوزه تکرار اورویور .
آشار آشماز اشیکندن بو مصنع بابك ،
شو یاریم قبه ــ که پیرایه‌سیدر محرابك ــ
چارپیور چشم تماشایه ، اصل قبه دکل .
شیمدی بر چفت آرایورسلك اوکا : زیرا قابل
اوله‌ماز فکر تناظر کری قالسین بوراده .
او یاریم قبه‌نك ابعادی قدر ابعاده
سمت راسکده طوران عینی مظهر بوله‌رق ،
« بو یاریم قبه‌لر البته آچیق طورمایه‌جق ،
مطلقا برلشه‌جکدر » دییه بش خطوه قدر
آتار آتماز کورویور قبه‌یی حیرتله نظر .
شو بویوك قبه دایانمش او یاریم قبه‌لره
صانیلیر او کجه . . دکل ! ایشته شو درت یکپاره

غرانیتدر طاشیان باشلری اوستنده اونی .
قهرمانلرکه عصرلر بوکه‌مز بر قوللی !

معبدك - شیمدیکی تعریفه اولورسه‌ق قاشن -
مستطیل اولمسی ایجاب ایده‌جك ! اویله دکل :
شو ، ستونلر آنا دیوارینه باغلانمق ایچین ،
آره یرلردن آتیلمش متعدد کمرلك
دوش منقادینه شاهانه اوطورمقده اولان
قبه‌لر یوقمی یا ؟ اونلر بوکا ویرمز میدان .
زدن ایجاب ایدییور صوکره بو آواره ذهنـ ؟
اوقدر اینجه طوتلمش که تناظرده حساب :
خارجاً قبه‌نك اوستندن اینن خط مماس
ایدییور هر ایکی جانبده تمامیله تماس
ظرفینده‌کی صنعتلی یاریم قبه‌لره .

آرتق ای سوکیلی قارء ، اوطوروب اورته یره ،
جبهه دیوارینه باق ، جاملره باق ، منبره باق ؛
صوکره محراب ایله محفللره ، کرسیلره باق .
ایشته هر کوشه‌ده ، هر یرده دمادم کورونوب ،

لكن اسراره بورونمش كبی مبهم كورونوب ،
فكری بی‌تاب تلقی براقان آياتك
قاله‌رق ملهم آواره‌سی حسياتك ،
دالغه‌لانسين ده دكزلر كبی قلبكده خدا ،
كورمسين ديده‌لرك رنك هوس ، رنك سوتی .
وجده كل ؛ وحدته دال ، عالم كثرتدن اوزاق . .
يالكز صانعی كور ؛ صنعتی ، مصنوعی براق !
بن ده بر يز بوله‌رق شويله‌جه تنها قاله‌يم ؛
وارلغمدن كچه‌يم ، محو تماشا اوله‌يم !

معبدك جبهه جدارنده‌كی لوش پنجره‌لر ،
كونشك حزمهٔ عريانته اورتوب اسمر
بر بولوط ، ياغديرييور داخله بيك ظل وقور .
او اينن پردهٔ سيال آره‌سندن منظور ،
قوجه بر محشر ايمان‌كه ازلدن مدهوش . .
سينه‌لر وجد ايله پرجوش ، دوداقلر خاموش !
ديز چوكوب مرمرك اوستنده يالين قات حصيره ،
بكليور هپسی مناجاتی نمازدن صوكره .
باسيور جوّ مهيبنده بو وحد تزارك
ابدی نفخهٔ رحمت‌كه او بيكلرجه ييغين

کولکه شکلنده‌کی اشباحه تمین ویریبور :
تپه‌دن طیرناغه ذرات وجود اورپریور .
ایکلیور نالهٔ غیرت در ودیوارندن ،
دار طویدقجه کلن صیحه‌یی دیّارندن .
روحلر یانمه‌ده بی‌تاب تجلی قالەرق ،
دیده‌لر نامتناهی ، ابدی مستغرق .
آ کسزین بر ایری سس طالغه‌لانوب محفلدن ،
قلب معبدده اویاندیردی نه محرق شیون !
برده باقدم‌که : او هرصفدن اوزانمش قوللر
واره‌جق صانکه یاروب بوشلغی مولایه قدر !
شیمدی اوچ بیك کیشینك سینهٔ معصومندن
قوپان « آمین » صداسیله اجابت لرزان !
عاقبت اوقشانوب ایدیٔ تضرعله جباه ،
دوندی کرسی‌یه او آواره جماعت ناکاه .
کیمدی کرسیده‌کی ؟ برپیر الٓهی سیما ،
که‌جبیننده دمادم اوریبور قلب دها .
بم‌بیاض لحیهٔ یا کیله بیاض دستاری ،
او کنیش آلنی ، او همرنك سحر دیداری
هرطرفدن قوشادوب بدری صاران هاله کبی ؛

نه صباحت ، نه مهابت ویریبور یاربی !
هله کوزلر ایکی محراق سماویدرکه :
برشعاعیله آلولندیریبور ادراکی .
آه او کوزلردن اینن نخزمهٔ نورانورك ،
باغلی هرتار فسونکارینه بیك روح زبون !

— بنی کرسیده کوروب وعظ ایده‌جك صانمایکنز ؛
چونکه عالم دکلم ، شکلمه آلدانمایکز !
دینك احکامنی ذاتاً علما کز سویلر ،
آکلاتیرلر سزه برمشکلکز وارسه اکر .
بکا سز عالم اسلامی صوروك ، سویلیه‌یم ؛
چونکه هیچ بریری یوق کزمدیکم ، کورمدیکم ..
شرقدن باشلایه‌رق مغرب اقصایه قدر ،
آسیانك ، آوروپانك آفریقانك زده‌که وار
مسلمان ساکن اولان بر یری ، مطلق کیتدم ؛
هپسنك حالنی ، ماضیسنی تدقیق ایتدم .
بنی یورمشدی بوییللرجه سورن یولجیلغك
دها باشلانغیجی . . لکن کبره‌یدم یورغون ،
او زمان بلکه دوام ایلیه‌مزدم یوله ؛

يوقسه آرام ايده‌مزدم . بكا «دورمه ،
يورو ، عزمكده دوام ايت . . . » ديه ويرمزدی امان ،
برصدا بنلدكمك فيشقيروب اعماقندن .
او صدا ايشته بنم غيرت دينيه‌مز ،
كه‌يانار طاغ كبی برجوشديمی ، آتش كسيلير
سينه‌م آرتق ، طوره‌مام ، ديكلنه‌مم بر يرده .
جن ، وطن ، عائله حسيله تقيد نرده !
هيچ بنم عزمه حائلمی اولورمش بونلر ؟
باشقه‌يوق ايستديكم ، برأملم وار ، اوقدر .

برزمانلر ينه استانبوله كلمشدم بن .
حاله باقدقجه فقط ، ملتك آتيسندن
پك درين يأسه دوشوب روسيه‌يه كچدم تكرار .
كچمسه‌يدم ايده‌جكلردی يادقاتاً اجبار !
صيغميور اك بيوك اندازه‌يه ايشلر آرتق :
سلطنت نامنه ، دين نامنه بيك مسخره‌لق ..
نه‌فلاكت ، نه‌رذالتدی او دورك حالی !
باشده برقوقله ، بوتون ملتك استقبالی
ايكی اوچ قوقه‌جينك كيفنه محكوم اولمش :
برسياستكه ديديكلردی ، امينم ، قاره قوش !

ترده میخانه‌جی ، آچ کوزلی ، طقوزیوزلی شریر
وارسه ؛ مابین همایونده یابالا ، یاوزیر !
امتك حالنه باقدمکه : یورکلر پاره‌سی !
نه‌بر اکمك یدیرر ایش ؛ نه‌ده اکمك پاره‌سی .
قیشله‌یوق ، دائره‌یوق ، مدرسه یوق ، مکتب یوق ؛
نه‌قیلیچ وار ، نه‌قلم .. هرنه‌ضوروارسه‌ك ، هپ یوق !
قالمامش تربیه عسکرده . نصل قالسین‌که ؟
برینك عمری ملازملقده کچرکن ، اوته‌کی
دها مکتبده ایکن طیّ مراتبله فریق !
بر مشیرلکمی‌وار ؟ الله ولی‌التوفیق !
هله علمیه باباغیدن سکز اون قات آشاغی ؛
باب فتوی دنیلن دائره امیّ اوجاغی !
آننه قارنندن اجازتلی ؛ بشیکدن ملا ؛
دولاییك برده صاریق : هایدی رئیس العلماء !
وکلا نه‌یدی‌یا ؟ جاسوس ، مزور ، قلاش ؛
طانیماز فکر دیانت ، طاشیماز عقل معاش ؛
کوچ اوقور ، هیچ یازه‌ماز برسورو خیرسز چته‌سی ..
هانی ، جان صاغلغیدر طوغروسی بوندن اوته‌سی !

بلكه اوچ بش كيشى اولسون بولور ارشاد ايدرم ،
ديه اطرافه باقندمسه‌ده ، انديشه‌لرم
انقلاب ايلدى برنامتناهى يأسه ،
كورونوب صورت حقدن كيمى سويلتدمسه .
اكثريت قفاسز ؛ وارسه براز بينى اولان :
« بو حكومت شو اهالى‌يه بچيلمش قفتان !
كيمه درد آكلاده‌جقسين ؟ هادى آكلات شيمدى..
بنمى قالدم ، نه‌مه‌لازم ! » ديه‌رك يان چيزدى .
حسن ظن ايلديكم برايكى فاضل خواجه‌نك
ايسته‌دم فكرينى آچمق؛ ديدم : « آرتق اويانك !
مملكت محو اوليور ، دين‌ده برابر كيدييور ؛
سزه قرأن ، باقيكز ساده اوزاقدن‌مى ديور ؟ »
— مملكت محو اوله‌جق ، اولمايه‌جق .. باشده كيلر
دوشونورلر اوكا موجود ايسه برچاره اكر .
كله‌لم دينه : نه‌ممكن چاليشوب قورتارمق ؟
بدأ الدين غريباً ... سوزى البت چيقه‌جق . »
ديديلر . يوقلايه‌يم شمدى عوامكده براز ،
نه‌در افكارى ، ديدم . هى كيدى اوردم طويماز !
اويله طالعين‌كه ، مكر صورينى اسرافيلك

ایشیدوب ، یاتدیغی یردن آزیجق سیلکینسین !
یورویور ، آلتی چوروك طوپراغه کلمش ، سیار
برمزارلق کبی : هرناصیه برسنك مزار !
طویمامش قاینی دینن طویغویی وجداننده .
منطبع جملهسنك جبهۀ خسراننده ،
« نه کلندن خبرم وار ، نه کیدندن خبرم ؛
سرسری کونه کلهلدن بری سرسم کزرم ! »
شعری . کویاکه بوسوز باشدهکی جانسز بینك ،
طوغمهدن رحمت مولایه کوچوب کیتدیکنك ،
دست قدرتله یازیلمش ازلی خاطرهسی !
« کلیور روحك ایچون فاتحه چکمك صیرهسی ؛
یازیق ای ملت مرحومه ! » دیدکدن صوکره ؛
آتلادم روسیهیه کیتمکده اولان بر واپوره .

اوزمان روسیهده غایت صیقی براستبداد
واردی . هرکیمده سزرلرسه براز استعداد
خلقی ارشاده ؛ باقارسین ، یوق ایدرلردی اونی .
مدنی اوروپا بیلمم نهیه کورمزدی بونی !
سونکو ، قورشون کبی کسدیرمه اولوملرله اولن ؛

یاخود اشکنجه‌لرك دورلوسی تطبیق ایدیلن ؛
نه صولوق وار ، نه ایشیق وار ، نه اوطور وار ، نه طوراق ،
ایکی اوچ یوز قولاج آلتنده یرلك ، هم چیپلاق ؛
هم ده آچ ، ایشلدیلوب اولدیریلن مظلومین
بولدی ملیونلری ، دیرلرسه ، یالاندر ، دیمه‌یك !
بیلمیورلرکه بوشدتلرك اولماز حکمی :
کوز بیلار اوکجه ، فقط صکره قانیقسار اولومی .
صانیورلر قفا کسمکله ، بین ازمکله ،
فکر حریت اولور . هی کیدی شاشقین خذله !
دها قوتله‌نیور قانله صولانمش طوپراق :
اکیلن کوکده‌لرك هپسی یارین فیشقیره‌جق !
هانکی معصومك اولور خونی بودنیاده هدر ؟
یوقسه قانون الهی‌یی ده ییرتارمی بشر !

اولا کیزلیجه برمطبعه تأسیس ایتدم ؛
بش اون اوکسوز بوله‌رق باصمه‌جیلق اوکرتدم .
قلمم چوقجه یوروزلیدی ، فقط چاره‌سی نه ؟
شمدیلك مقصدی آزچوق یتیشیر تأمینه ،
دییه‌رك ، هرنه بیلیرسه‌م ، کیجه کوندوز یازدم ؛
اوقویانلر اوقدر چوقدی‌که هیچ اوتمازدم .

اوسته آثارینی ویردکجه چوجوقلر باصدی ؛
آلتی آی صوکره بزم مطبعه‌نك چیقدی آدی .
کوکسی ایمانلی بش اون دانه فدائی کله‌رك ،
دیدیلر : « سن نه باصارسه‌ك ، اونی توزیع ایده‌جك
واسطه‌ك ایشته بزز ؛ قورقوله‌جق شی یوقدر ..
پاره لازمسه‌ده بیلدیرکه ویرنلر بولنور . »
برجریده‌یله همان باشلایه‌یوردم وعظه .
چونکه اك باشلیجه یول خلقی بودر ایقاظه .
مدنیتده‌کی انسانلر ایچون مطبوعات
کبی کرسیٔ رشادت اولاماز کن ، هیهات ،
کوزولن سزده ، نه حکمتسه ، تماماً عکسی !
اك فنا برجریان کوستریور اك أیسی .
مسلمان عنصری ذاتاً اوپاره‌قدر اوراده ؛
بزده برواسطه تشکیل ایدیوردك آراده .
پاره‌سزلقدی بدایتده ایشك قورقولوسی ..
اغنیا آلتونی بذل ایتدی اتکلر طولوسی .
آچدق اولدقجه کوزل مدرسه‌لر ، مکتبلر ؛
اوقویوب یازمه‌یی تعمیمه چالیشدق یریر .
تاتارك یوزده بوکون آلتمشی حقیله اوقور ؛

روسلرك حال بوكه نسبتنزى غايت دوندر .
اغنيا ، ظن ايدرم ، سزدەده آز چوق اولەجق ..
شوقدر واركه چوروك تختەيه باصمازلر آياق !
فقرا كز قيليور ، عقلنه كلدكجه صلاة ؛
اغنيا كزده ادا ايلسه اولمازمى زكاة ؟
شويله طورسون بوتمنىيه قولاق ويرمەلرى ،
صدر اعظم پاشا كز فطره آلير ويرسه برى !

صوكره زنكينلرمز : « هايدى كيدك ، فن كتيرك . »
ديبه ، هرايستەيەنك شخصنه بيلمم قاچ بيك
روبله تخصيص ايله سوق ايلديلر آوروپايه ؛
پك فداكار ايدى همشهريلرم طوغروسى يا .
بو كيدن قافلەدن برچوغى جداً تحصيل
ايدەرك دوندى . فقط كلدى كه اوچ بش ده سفيل ،
هپسنك نامنى تلويثه بحق يتدى ..
كوندرنلر نه پشيمان اوليورلر شمدى !
هيچ اونوتمام ، كوەنوب كيرديكم آدم يانته ،
اك جومرد زنكين ايكن شويله جواب ويردى بكا :
« كونده اون كره كاوب ايستديكز ؛ هپ ويردم .

ینه ویرمزسه‌م اگر ملت ایچون ، نامردم .
یالکیز ، اهلنه کیتسین بو امکلر .. اولور آ ،
ایش بزم آوروپا یارانته بکنزر صوکره !
حالی اصلاح ایده‌جکلر ، دیه‌رك قاچ سنه‌در ،
بکلیوب طوردیغمز زوبه‌لرك حالی نه‌در ؟
کلدی بر دانه‌سی اقشام ، هذیانلر قوصدی !
دوکیوردم ، برکت ویرسین ، ادبسز صوصدی .
برسلامت یولی وارمش .. اوده نه‌یمش : مطلق
دینی ، ملتی کوکدن قازییوب روسلاشمق .
اوزمان ایش بیته‌جکمش .. اوزمان قیزلریمز ،
شو ، طوتوندقری غایت قابا ، پك معناسز
اورتودن صییریله‌جق .. صوکره‌ده ارککلردن
آنالق علمنی تحصیل ایده‌جکمش .. ذاتاً
مسلمانلر اوسببدن بوسفالتده ایمش :
که قادین « سوسیه‌ته » بیلمزمش ، اسارتده ایمش !
دین ایچون ، ملت ایچون ایش کوره‌جك آلچاغه باق :
دینی پامال ایده‌جك ، ملتی روسلاشدیره‌جق !
بونی موسقوفده یاپار ، شیمدی رضا کوستردم ؛
باشقه برمعرفتك وارسه خبر ویر کوره‌لم !

آل اوقوت ، آوروپا تحصیلی دیسینلر ، گوندر ؛
بونکدن بولەرك نامتناهی پاره ویر ؛
صوکره برباق‌که : مگر قارغه ایمش بسله‌دیکك !
هم ناصل قارغه ؟ دکل اویله سنك بالەدیکك !
ساده برفحشمز اکسیکدی ، اوت ، روسلردن ..
اونی اکمال ایدیویردکمی ، بزمده میدان !
قیزیمك عفتی باتمقده رذیلك گوزینه ..
آجیرم تو کروکه بالله تو کورسه‌م یوزینه !
دیمش اولسه‌یدی اگر : « قیزلره مکتب لازم ..
شوقدر ویرمایسك . » قهر اوله‌یم قاچمازدم .
الویریر صاردیغمز بونلری خالقك باشنه ..
بن مزارمده حضور ایسته‌یورم باقسه‌کز آ !
سزده انصاف ایدیکز : اویله‌یا آرتق نه‌دیمك ،
زنکین اولدق دییه لعنت صاتون آلمقمی کرك ؟

ایشته بز بویله دیدیکمده ، چالیشمقده ایکن ،
برسحر وقتی کاوب اوچ کیشی بیلمدکلردن ،
دیدیلر : « شیمدی حکومت باصه‌جق مطبعه‌کی ..

طورمه‌نك وقتی دکلدر. هادی، قالدیر طابانی ! »
بر اشارتله چوجوقلر طاغیلوب درت کوشه‌یه ،
کیردیلر هپسی‌ده غایتله امین بر دلیکه .
اونلرك نوبتی کچمش ، صیره کلمشدی بکا :
یولی طوتدم یالکز طوغروجه ترکستانه .
کیجه کوندوز یورودم بولمق ایچون طاشکندی ؛
کچدیکم یرلری تعداده محل یوق شیمدی .
اوزانوب صوکره بخارایه ، سمرقنده قدر ؛
اسکی دنیاده باقیندمکه نه‌عالملر وار ؟
صورمایك کوردیکم عالملری ، هیچ سویله‌میم :
یادی تمکینمی صارصارده قان آغلار یورکم .
او بخارا ، او مبارك ، او معظم طوپراق ؛
ذاتك قوینه کیرمش اویویور مستغرق !
ابن سینالری یوزلرله طوغورمش اقلیم
برچوجق ویرمیور آغوشنه علمك ، نه عقیم!
او رصدخانهٔ دنیا ، او سمرقند بیله ؛
اویله طالمش‌که خرافاته او ماضیسیله :
آی طوتولسون : « قوغالم شیطانی قالقیك! » دیه‌رك ،
دونبه‌لك چالمه‌ده بیکارجه قادین ، قیز ، اوکك !

بو حواليده جهالت نه‌قدر چوقسه، نفاق
دها صالغين، دها دهشتلی .. عموماً اخلاق
- «پك بوزوق» آز كله‌جك - نامتناهی دوشكون!
اويله مردارينی كورمكده‌كه انسان فحشك؛
براقك سويلنه‌مز: موقعمز جامعدر؛
باشقه بر اولسه‌ده تفصيله حيا مانعدر.
يا تعصب! يا تعصب! اوقدر مسخره‌جه
بريول آلمش‌كه، باقارسين، باشی مسواكی خواجه،
متخصصكن ادبسزلكك اشكالنده،
الك اوفاق شيدن اولور دينی همان رنجيده!
ملتك خيری ايچون هرنه‌دوشونسه‌ك: بدعت؛
شرعی تغيير ايله ترذيل ايسه - حاشا - سنت!
آرتق اللهدن اوتانماز، هله پيغمبردن
هيچ صيقلماز كورونن بويله بينسزلردن
چكه‌جك مملكتك حالی نه اولماز، دوشونك!
صايسز مدرسه وار كرچه بخارا‌ده بوكون..
اوقوناندن نه‌خبر؟ اون پاره ايتمز فنلر،
كه نه‌دنياده صوران وار، نه‌ده عقباده كچر!
ادبا طوغروسی پك چوق، كيمی كورسه‌ك: شاعر؟

میالکمز ، شعرینه موضوع ایکی شیدن بریدر .
قوجه ملت ! ادبیاتی لواطه ایله زنا ؛
رائج اسلوبیده مستانه ، ذلیلانه ادا !
صوکره تنقیده کیریش : هپسی تصوفله طولو :
وارمی صوفیه‌ده بیلمم‌که اباحیه قولی ؟
ایچیلیر ، درلو شناعت یاپیلیر ، بی پروا ؛
حافظك اورطه‌ده دیوانی کتاب‌الفتوی !
« کوکل ایجتمه‌ده کیفك نه‌یی ایسترسه بجر ! »
عرفا مسلکی ؛ اهلا ، هم اوجوز ، هم‌ده شکر ! [١]
شوقدر وارکه شبابنده حماست ، غیرت
باشلامش .. برکون اولوب پارلایه‌جقدر البت .
اوزمان ایشته شو طوپزاق یکیدن ایشلنه‌رك ،
بوفیدانلر کبی بیکارله فدان بسلیه‌جك .

. . . .

چینده، مانچوریاده دین برکوره‌نك ، باشقه دکل.
مسلمان عنصری غایت کری ، غایت جاهل .

---

[١] « مباش درپی آزار وهرچه خواهی کن
که‌در شریعت ماغیر ازین کناهی نیست . »

عجبا میل تعالی نه‌دیمك اونلرجه ؟
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی میلیونلرجه
قفادن عینی تهورله ، باقارسین ، چیقیور !
عرش آمالی بوسس تاتملندن ییقیور .
کوره‌نك هم یالکمز جینده‌می صالغین ؛ زده !
هپ مصاب عالم اسلام او دواسز درده !
کتبرك مغرب اقصاده‌کی بر مسلمانی ؛
برده چین سورینك آلتنده اوزانمش یاتانی ؛
دیکله‌یك هربرینك روحنی : مطلق کله‌جك ،
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سسی تیترك، تیترك !
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » سوزی دیناً مردود ،
عجبا ساحهٔ تطبیقی نه‌دن نامحدود ؟
چونکه بز بیلمیورز دینی. اوت ، بیلسه‌یدك،
چاره یوق ، کوستره‌مزدك بوقدرلق سرسملك .
« بویله کوردك ده‌ده‌مزدن ! » دییه اضمحلالی
بویلایان برسوری ملتلرك اولسون حالی
عبرت اولماز بزه ، هرکون اوقورز ازبرده !
یوقسه ، برمقصد آرانمازمی بو آیتلرده ؟
لفظی محکم یالکمز ، آکلاشیلانی ، قرآنك :

چونکه قیدنده دکل هیچ بریمز معنانك !
یا اچار نظم جلیلمك ، باقارز یاپراغنه ؛
یاخود اوقلر کچرز بر اولونك طوپراغنه .
اینمهمشدر هله قرآن ، بونی حقیله بیلمك ،
نه مزارلقده اوقونمق ، نه ده فال باقمق ایچون !
بو حوالیده کیدلر پك یایا قالمش دیمجه ؛
اویله قرآن اوقویورلرکه : صانیرسین چینجه !
بوتون عادتلری آیین مجوسی‌یه قریب ؛
بز شهادت کتیریرلر ، اوده اولدقجه غریب !
یالکز ، هپسی‌ده حرمتله آکار نامکزی .
هیچ اونوتمام ، صاریلوب خرقه‌مه برچینلی قیزی ،
نه دییور آکلامادم ، سویلدی برچوق شیلر ؛
صوکره مأیوس اوله‌رق اغلادی .. بیچاره مکر ،
بکا سلطانی صورارمش‌ده ، نصلدر ؟ دیرمش .
یول یاقین اولسه ایمش کلمه‌یی ایسترلرمش !

صوریکز ، شیمدی ، ژاپونلرده نصل ملتدر ؟
اونی تصویره ظفریاب اوله‌مام ، حیرتدر !

شوقدر سویلیه‌یم : دین مبینك اوراده
روح فیاضی بایپلمش ، یالکز شکلی بوندا .
سز کیدك ، صفوت اسلامی ژاپونلرده کورك!
او کوچوك بویلی ، بویوك ملتك افرادی بوکون ،
مسلمانلقده‌کی ارکانی صیانتده فرید ؛
مسلمان دیمك ایچون اکسیکی آنجق توحید .
طوغرولق ، عهده وفا ، وعده صداقت ، شفقت :
عاجزك حقنی اعلایه صمیمی غیرت ؛
الك اوفاق شیله قناعت ، چوغه قدرت وارکن ؛
ینه افراط ایله ویرمك ، ویرن اللر طارکن ،
کیمسه‌نك عرضنه ، ناموسنه یان باقمایه‌رق ،
یدی قات ایللرك اولادینی قاردش طانیمق ؛
« اوله‌جکسین ! » دنیلن نقطه‌ده مردانه ثبات ؛
یری کلسین ، کوله‌رك ، اوینایه‌رق ترك حیات ؛
احتراصات خصوصیه‌یه نفرت ؛ حتی
نفع شخصی‌یی عمومك کنه هریرده فدا
ایدیویرمك کبی چوق نادره کوردم اوراده :
آدمك الك تمیز احفادینه مالك برآطه .
مدنیت کیره‌بیلمش یالکز فنیله ..

اوده صاحبلرینك لاحق اولان اذنیله .
دیکیلوب ساحله بیکلرجه بصیرت ، امعان ؛
نه‌قدر مسخره‌لق وارسه قوغولمش قاپیدن !
باقیلان امتعه برقیمتی حائزسه یورور ؛
مودا شکلنده کلن سیئه گمرکده چورور !
کیجه کوندوز آچیق اولر ، قاپیلر ماندالسز ؛
هر کسك صندیغی میدانده ، بیلینمز خیرسیز .
یا او محویق انسان کوره‌مز بریرده ..
« توغو » نك اومدیغکز طوری‌می واردر ؟ نرده !
« کیده‌لم ! » دیر ، کوتورر ؛ صوکره کلوب تاپانمه ؛
چای بوشالتیردیغی بن ایچدکچه همان فنجانمه .
مسلمانلق ، صانیرم بارلایه‌جقدر اوراده ؛
ساده عثمانلیلرك غیرتی لازم آراده .
میسیونرلر کیجه کوندوز چالیشیرکن ، عجبا ،
اوطوروب وحی الهی‌یی‌می بکلر علما ؟

هندی باشدن باشه کزمکدی مرادم ، لکن ،
نرده اولسه‌م ، بنی تعقیبی یوزندن پولیسك ،

طاقتم بیتدی‌ده واز کچمه‌ده مضطر قالدم ؛
قالدم اما ینه هر محفله آز چوق طالدم !
بسلیورمش ، برکت ویرسین ، او اقلیم قدیم ،
«رحمةالله» ، معادل دها یوزلرجه حکیم .
روح ادیانی کورور ، حکمت قرآنی بیلیر
علما وارکه : حضورنده بوکون غرب اکیلیر .
هله حیران قالیر انسان یتیشن کنجلرده :
بونلرك برچوغی تحصیلی انکلترده‌ده
یتیرر ؛ صوکره کلوب ملتنك روحی اولور ؛
چونکه عزمندن ، اولوم چیقسه‌ده ، دونمز ، صوقولور .
اویله مایمون کبی تقلید ظواهر طانیماز .
دینی ، عرفانی یتر ؛ باشقه مفاخر طانیماز .
بینی وار ، شابقه‌سی یوق ؛ صنعتی وار ، طیرناغی یوق ؛
شرع معصومه اولان حرمتی بندن بیله چوق !
بویله اولاد اوقوتان ملتك استقبالی ،
حقلیدر آلمایه آغوشنه استقلالی .
یارین اولمازسه ، اوبر کون آله‌جقدر مطلق ..
اوزاق اولمش نه‌چیقار ؟ واریا بر آتی اوکا باق !

حیدر آباده کیدرکن ، بنی تشییعه کان

میزبانك نه حزین چیقدی شو سس قلبندن :
« آه بز خیره یارار عنصر ایتان دکلز ..
هندك اسلامنی ترکلرله قیاس ایتمیکز !
اونلرك روح شهامتله جوشان قانلری وار ؛
بزده یوق اویله صمیمی عصبیت ، او طامار .
بو آغیر ذلته عقبایه قدر محکومز ..
طویمیور چکدکی خسرانلری زیرا چوغمز !
وارسه امیدیمز عثمانلیلرك شوکتیدر .
اونی بر کره ایشتسه‌ك .. بو سعادت یتیشیر . »

ینی آغلاتدی حریف. لکن اونك کنج اوغلی
دیدی: « یوق، اویله دکل ؛ سینهٔ ملتده طولو ،
غلیان امرینه آماده حمیتلی یورك ؛
شو قدر وارکه هنوز کندینی کوسترمیه‌جك .
کچیور شیمدی اسارتله دییوب ایامی ،
مسلمانلر کبی ماضیسی بویوك برقومی
ابدی ذلته محکوم ایده‌مز طوغریسی، بن .
دها بیچاره‌می یز یوقسه مجوسیلردن ؟
دییه‌جکسین که : عصرلرجه سفیلانه حیات
سوندورور میل معالی‌یی نهایت .. هیهات !

کوز یوموملقله کور اولماز ؛ کوکلك آلتنده آتش
نه‌قدر قالسه یوناماز : هله بر آچ، هله اش !
شونی او کرتدی که انکلتره تحصیلی بکا :
ملتك ، مملکتك بویله سفیل اولماسنه
بر سبب وارسه ، خواصك کریدن باقمسیدر ..
یوقسه ، شرقك بوذکی عنصری هر فیضی آلیر .
مسلمانلق کبی ، وجدانلره غایت یوکسك
فکری الڭ ساده بر اسلوب ایله تلقین ایده‌جك ،
دین فطریسی اولان ملتی ارشاده نه‌وار ؟
دها یوکسکمی عجب شرقی اوزن فطرتلر
قابلیتجه ؟ خایر ، بن بوکا اصلا قانمام .
آدام ایستر یالکز ایتمه‌یه برقوسی آدام !
طوغرو یول ایشته بودر ، کل ، دییه سن بریوروده ،
اوزمان باق نه‌قوشانلر کوره‌جکسین سوروده !
اولا بیننه برفکر تزیه آشلایه‌رق ؛
هانکی بر مسلمانك کوکسنه طوتدمسه قولاق ؛
شونی طویدم‌که : اونك ، هیچ سسی چیقمانز ، قلبی
الڭ تمیز حس ایله اورمقده چوجق قلبی کبی .
سینه‌لر غیظلی فاش ایتمه‌یه طورسون وارسین ؛

صبره کلسین ، اوزمان وارمی یورك ، آ کلازرسین ! »

حیدر آباده یتیشدم‌که ، بوتون هندستان ،
« ویردی قانون اساسی‌یی نهایت سلطان ! »
دیه بردن‌بره چالقاندی . اینان ، قابلمی ؟
هیچ اوبیکلرجه خواطر کمیرکن ایچیمی ،
برجیلیز « بلکه ! » نصل هپسنی تنکیل ایتسین ؟
آ کسزین باشلادی بینمده امیدك ، یأسك ،
طوغدیغمدن بری هیچ کورمدیکم برحربی ..
اونه مدهش خلجانلردی آمان یاربی !
ویردی قانون اساسی ... بوچیقار رؤیامی ؟
یوق جانم اویله دکل : ملتك استرحامی
شکل تهدید آلیویرمش ، اوده مضطر قالمش ...
هانکی ملت عجبا ؟ هرنه ایشتسه‌ك یاکلش !
جوشه کلدکجه فقط عینی ترانه‌یله جهان ،
کوردم آرتق دونن ایشلرده یداللهی نهان .
بونه شاهك ایشی ، یارب ، نه سپاهك کاری ...
بوسنك قدرتِك حوصله چاك اسراری !
ملتك طالع کریانی آرتق کولدور ...
آغلادم صوکره چوجقلر کبی هونکور هونکور .

آز بجق کیندمه ، اعصابمه کلدکده سکون ،
دوندی وضعیتی بزدن بزه ، باقدم ، یولمك :
برکون اول یتیشوب طالمق ایچون سینه کیزه ،
بوبلادم ساحلی ؛ ساحلدن آچیلدم دکزه .

کمی انکیندهٔ ایکن بندهده انکینندی خیال ؛
کوز ایچمش صوفینك حالنه بکزر بر حال !
عمری خیتله جهنمده کچن خانه خراب ،
ویرسه‌لر جنتی شاشقین کبی چکمزیا عذاب ؛
بن‌ده روحمده‌کی ظلمتلری آرتق قوغدم ؛
اك بویوك خصمم اولان یأسی نهایت بوغدم .
بحرعمانده هنوز چالقانیورمش تکنه ...
آتدی خلیا بنی تا مرمره ساحللرینه !
کورویوردم ، ایکی اوچ بیك میل آچیقدن باقه‌رق ،
شو سنزك قاپ قاره استانبولی قاردن دها آق .
پارلیور آلی اوزاقدن آیك اوندردی کبی ؛
کولیور : عشوه‌سنك جاذبه‌لر منجذبی .
نه کزر شهره « مزارلق » دیدیرن اسکی سبات !
دره‌لردن ، تپه‌لردن آقیور نور حیات .
صاییسز مکتب آچیلمش : قادین ، ارکك اوقویور ؛

ایشلیور فابریقه‌لر ، یرلی قماشلر طوقویور .
کیجه کوندوز باصیور ملته نافع آثار ؛
عادتا مطبعه‌لر براویوماز خدمتکار .
ملکی باشدن باشه اعمار ایده‌جك شرکتلر ؛
خلقك ارشادینه خادم یکی جمعیتلر
طورمایوب ایش بولیور ، کوستریور ، اوغراشیور ؛
کملر ساحله بویدن بویه ثروت طاشیور …

حصیر اوستنده بورؤیالری کورمکده ایکن ،
ایکی ملعون کوزك آلتنده آیلم بردن !
مسلمان دشمنی برروس طانیرم چوقدندر ..
نرده کورسه‌م ، قاچارم ، چیفته‌لیدر چونکه قاطیر !
هله عثمانلیلرك نامی آکیلدقجه بیتر ؛
نه اکر قابل اولور صیرتنه وورمق ، نه‌سمر !
روسیه‌ده ایکن بنی کوردکجه کلیر ، دیردی : « امام ،
اوقو سن بوقسه ایشلك .. أولدی سزك خسته آدام !
چیقمیور وارث مشروعی‌ده بزدن باشقه … »
بنی قاچ کره‌لر آغلاتدی بوخنزیرجه شاقه !
ینه لاحول دییوب کچمه‌ده قالدم مضطر ؛
چونکه آلت اوست اوله‌جق بونجه تصورلر وار ..

ایشته خیاللرینك جانلی یرنده ایکن ، اوف ،
نکس ایدوب قارشیمه چیقمازمی اوغلت موسقوف !
کوزلرم چوقدن آچیق اولماسه ، دیردم : کابوس ..
ای اما زه‌ن بیتدی بوقورناز جاسوس !
آیاق اوستنده دیکیلمش ، کوزیمك تا ایچنه
باقیور ، همده او شیمشك کبی کوزلرله ینه !

— چلبیم، کل باقه‌لم، کل.. دیکیلوب طورمه چای ایچ ..
خسته جانلاندی ، نه‌دیرسین ؟ بونی اولمازدك آ هیچ..
قهرمان ملتی کوردكیا : بر آز سیلکیندی ،
اش یین قارغه‌لرك سسلری بردن دیندی !
اسکی سودالری ، قابلسه ، اونوتسون روسلر ..
— نه‌دیدك؟ آکلامادم ! هی کیدی خلیاجی تاتار !
قهرمان ملتی کوردك ... دیدیکك ترکلرمی ؟
سکا سویلرسه‌م اکر شیمدی دوشوندکلریمی ،
ابدیاً بو خیالاته وداع ایلرسین .
— یاسنك ووتقاجیلردنمی خبر بکارسین ؟
— خسته جانلاندی، اوایش بیتدی. دیورسین؛ هیهات!
اوله‌ماز بویله سفیل امت ایچون حق حیات .
طویولان نغمهٔ حریت اونك صوك نفسی !

یاشاماز یوقسه امین اول که بوباربار چنه‌سی ،
مدنی آوروپانك دامن عرفاننده ؛
آسیانك یالگز اوقورملق عربستاننده ،
لا نه حالنده‌کی بر دولته واردر مدفن ...

آکلایوردم که : حریف چاتلایه‌جق یأسندن .
انتقامك اولماز بویله مساعد صیره‌سی
دییه ، زده‌یسه بولوب خصممك آزتق یاره‌سی ،
باشلادم دشمه‌یه .. لکن بو جدل باشلایه‌لی ،
دیکلیورمش بزی شاهین کبی بر آفغانلی .
واقعا روسجه تکلم ایدییوردق اما ،
کورویورمش : حریفك چهره‌سی غایتله فنا ..
چای سماورلرینك هپسنی بردن ییقه‌رق ،
روسی غیرتلاقلاییورمزمی ؟ آمان ، ایتمه ، براق !
دیمه‌دن ، شاشقینی یاغمور کبی ایصلاتدی حاجی !
نه تحفدر که : ظهور ایتمدی بر دعواجی .
ایتسه ذاتاً نه چیقار ؟ حق ظهیر کدر یالکز ؛
دوکولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه جیلیز !

برده استانبوله کلدم که : بوتون چارشی ، بازار
نعره‌دن چالقانییور ! اویله‌یا .. حریت وار !

غلیان کلدیکی ، منطق صاووشورمش .. طوغری :
واردی عقلندن اوکون هر کیمی کوردمسه زوری .
کیمسه فرقنده دکل ، آکلاشیلان ، یاپدیغنک ؛
قفالر توتسولو خایا ایله ، کوزلر قیزغین .
صانکه زنجیرده کیلر هپ بوشانوب زنجیردن ،
بیقیورمش ده تیمارخانه‌یی چیقمش بردن !
زوونالر شهرک اهالیسی طاقتی یشنه ؛
یدیسندن طوته‌رق تا دایانیك یتمشنه !
الی بایراقلی آلایلر یورویور دورت نچه‌لی ؛
اك آغیر باشلیسنك بزبلی اکسیك ، بالی !
اوتیوز هرطاشك اوستنده برر دیللی دودوك .
دیکلیور قاپلامش اطرافی یوزلرجه هودوك !
کیم تسویلرسه ، همان ال اوروب آلقیشلایه‌جق ...
— یشاسین !
— کیم یاشاسین ؟
— عمری اولان .
— شاق ! شاق ! شاق !
نه دوائرده حکومت ، نه اهالیده برایش !
نه صنایع ، نه معارف ، نه آلیش وار ، نه ویریش -

چاملی بل صانکه شهر : ضابطه یوق ، رابطه یوق ؛
آقسه قان سل کبی ، بر دینندیره‌جك واسطه یوق .
« ذوق حریتی اونلر دها چوق آکلامالی »
دییه مکتبلیلرك مکتبی تکمیل قاپالی !
عامی تضییق ایله تعلیم ، اوده براستبداد ...
هایدی اویله‌یسه چوجقلر ، ابدیاً آزاد !
نطقه کلمش اوته طورسون خواجه‌لر برياندن ..
صحنه‌دن صحنه‌یه قوشمقده بوتون شاکردان .
کور چیبان نشترك آلتنده نصل پاطلارسه ،
هپ آغزلر دشیلوب ، کیمده نه‌جوهر وارسه ،
صاچیور اورته‌یه ، ایستر تمیز ، ایستر کیرلی ؛
قالیور کیمسه‌جکك مضمری آرتق کیزلی .
دالقاووق دوری دکل ، اسکی قصائد یرینه ،
ادبا کز آنا عورت سوکیور بربرینه !
درلو آدلرله چیقان نامتناهی غزته ،
آیریلق تخمنی بول بول آتیور مملکته .
ایت یتشدیرمك ایچون طوپراغی غایت منبت
بوله‌رق ، فحش اکیور صالمه کزن برسورو ایت !
یوروبور دینه بش اون مسخره ، آلقیشلانیور ؛

نسل حاضر بونی حریت وجدان صانیور !
قادین ، ارکك قوشیور بورج ایدرك اوروپایه ..
بیله‌م آسیا سزك شیقلر ایچون یکمی صاپا ؟
حقه تفویض ایله اوچ دانه یتیشمش قیزینی ؛
« آنالق علمنی اوکرتمك ایچون » بالدیزینی
طاشیدانلر بیله وار بارسه یوکسو تیه‌رك ..
ایش بویوك ، اجرده نسبتله عظیم اولسه کرك !

شبهه‌سز بیقدی اوخلیالری مشهوداتم ...
بن فقط کندیمی برمدت ایچون آلداتدم :
غلیاندر .. غلیان کلدیکی قالماز منطق ..
صو بولانمازسه دورولماز .. هله صبرایت آزیجق ..
انی اما نه‌قدر بکله‌مش اولسه‌ك ، ایشلر
اسکیسندن دها برباد ، ایپاشمك نه‌کزر !
وطنك طاقتی یوقدر اوقدر اهماله :
طولو دیزکین کیدیور باقسه‌ك آ اضمحلاله !
ای جماعت ، اویانیك ، اویرو آرتق اویقو !
بوقدیدر سزده وطن نامنه هیچ بردویغو ؟
دوشمه‌دن بجه‌ خذلانه استقبالك ؛
بیلیکنز قدرینی حریتك ، استقلالك .

سويله‌دوب بشقه ممالكده‌كی محكومینی ..
حاكمیت نه ایمش ، اوكره‌نیكـز قیمتنی .
یوقسه ، اونسز نه‌شو دنیا قالیر اسلامه ، نه‌دین ...
قوشاتیر ملت محكومه‌یی خسران مبین .
مسلمانلق سزی غایت صیقی ، غایت صاغلام ،
باغلامق لازم ایكن ، آكلامادم ، آكلایه‌مام ،
آیریلق حسی نصل كیردی سزڭ بینكـزه !
فكر قومیتی شیطانی صوقان ذهنكـزه ؟
بر بریندن متفرق بوقدر اقوامی ،
عینی ملیتڭ آلتنده طوتان اسلامی
تملندن ییقه‌جق زلزله قومیتدر .
بونی برلحظه اونوتمق ابدی خیبتدر .
آرناوودلقله ، عربلقله بوملت یورومز ..
صوڭ سیاست ایسه توركلك ، اوسیاست یورومز !
سزی برعائله افرادی یاراتمش یارادان ؛
قالدیرڭ آیریلق اسبابنی آرتق آرادن .
سز بودعواده ایكن یوقسه ، عیاذاً بالله ،
اجنبیلر اوله‌جق صاحبی ملكڭ ناكاه .
دییه طورسون آتالر : « قلعه ، ایچندن آلینیر »

یوق که هیچ بر ایشیدن ... ملت مرحومه صاغیر !
بر دکل محو ایدیلن دولت اسلامیه ...
کیردیلر عینی سیاستله بوتون مقبره یه .
کیرمه‌دن تفرقه بر ملته ، دشمن کیره‌مز ؛
طوپلو اوردنجه یورکلر اونی طوپ سینده‌یره‌مز .
براقیلك اسکی حکومتلری ، میدانده کیلر
یتیشیر ، شو یابه باقوب عبرت آلان وارسه اکر .
ایشته فاس ، ایشته تونس ، ایشته جزایر ، کیتدی -
ایشته ایرانی‌ده تقسیم ایدیورلر شیمدی .
ایده‌جکلر ، بوده غایتله طبیعی ، زیرا
یاشامق حقنی قوتلی‌یه ویرمش مولی .
مسلمان ، فرقه بلاسیله زبون برقومی ،
مدنی آوروپا اوچ لقمه ایدوب یوتمازمی ؟
ای جماعت ، یتر الله ایچون اولسون ، اویانك ...
سسی یك مدهش اوتر صوکره قولاقلرده چاکك ؟
ارضی اویناتدی یرندن ییقیلیرکن ایران ..
بالکه برقیل بیله اورپرمه‌دی سزدن ، بوندقان !
هیچ صیقیلمازمیسکز حضرت پیغمبردن ،
که اوزاقلرده‌کی برمؤمنی انجتسه دیکن ،

نقاب یا کنده طویارمش اومصیبتدن آجی ؟
سزدن البته اولور روح نبی دعواجی .
ای جماعت ، اویانیك ! یوقسه ، همان کون باته‌جق .
اویانك ! قورقیورم : لیل ندامت چاته‌جق .
نه‌واپورلرله ترنلر سزی بیدار ایتدی !
نه‌ده طوپلر بودرین اویقویه برکار ایتدی !
سزی کیم قالدیره‌جق ، صوریمی اسرافیلك ؟
ایتمیك .. مملکتك حالی فنالاشدی .. کلیك !
کلیك الله ایچون اولسونکه زمان بحرانلی ؛
پرده‌نك آرقه‌سی ـ مولی بیلیر اما ـ قانلی !
سزکه صوك لمعهٔ آمیدیسکز اسلامك ،
دایانیك غیظنه آرتق مدنی اقوامك !
شیمدیلك صاحه سبب اردوکزك قوتیدر ؛
برده وضعیت ملکیه‌کزك قیمتیدر .
بوتذبذبله او قوت‌ده فقط صارصیله‌جق ..
چونکه عصیانلری باصدیرمغه مأمور آنجق !
اردو مادامکه افرادینی ملتدن آلیر ؛
ملتك کشمکشندن ناصیل آزاده قالیر ؟
اویله‌در ، مملکتك حالی دوزه‌لمزسه اگر ،

قیشله‌لر اولره، عسکرده اهالی‌یه دونر!
طورماسین صوکره قازان قالدیره طورسون اردو،
دشمنك صفلری چیکنر بومقدس یوردی!
انبیا یوردی بوطوپراق؛ شهدا برجی بویر؛
بر بیچقیق تربه‌سنك اوستنه مولی تیترر!
طیشی باشدن باشه برنسل کریمك یادی؛
ایچی بویدن بویه میلیونله شهید اجسادی.
اویله مشبوع شهادتکه بواوکسوز طوپراق:
فیشقیران اوتلری برصیقسه آدام قان چیقه‌جق!
بویله بریوردی الندن چیقاران نسل سفیل،
یرك اوستنده محقر، یرك آلتنده رذیل!
هم وطن کیتدیمی، بوقدر سزه بربشقه وطن؛
چونکه میراث یدی سائل قوغولور هرقاپیدن!
کوچیه یکن قوجه بردولته قورمش بنیاد؛
چرکه حالنده‌می کورسون سزی قالقوب اجداد؟
« چرکه حالنده » .. دیدم .. قورقارم اوندن‌ده تباه:
سلطنت دوریله‌جك اولسه، عیاذاً بالله،
اویله ایکرنج اوله‌جق عاقبتك منظره‌سی!
که تصور بیله وجدانلر ایچون یوز قاره‌سی!

آزیجق بیلمك ایچون قدرینی استقلالك ،
باقیکز چهرهٔ مشئومنه اضمحلالك :

یاریلوب صانکه زمین اوغرایه‌یورمش ییر ،
بیك سفیل اردوکه افرادی : بوتون عائله‌لر .
هپسی آچ ، برپاره‌لر یوق ، قادین ارکك چیپلاق ؛
سوقاغك اورته‌سی أو ، قالدیرمك صیرتی یاتاق !
گزییور چیکنه‌یه‌رك بونلری یوزلرجه کوپك ؛
صاتیلق جوهر ناموس آرییور : کار ایده‌جك !
سن ایشك یوقسه نماز قیلمق ایچون مسجد آرا ..
کیمی جامعلرك آرتق قوجه‌مان بر اوپرا ؛
کیمنك کوکسنه خاچ ، بوینه طاقمشلر چاك ؛
کیمی اولمش بالو ویرمك ایچون اعلا میدان !
اورویور باندو شوقارشیمده طوران منبرده ؛
او ، سزك سجده‌یه باش قویدیغکز ، مرمرده ،
دیشی ، ارکك بر آلای بوقلی آیاق دانس ایدییور !
عشوه‌لر ، قهقهه‌لر قبه‌یی کومبورده‌ییور !
حونی باشدن باشه بیکلرجه دیلنجیله طولو ..
اسکی صاحبلری ملکك قپامشلرده یولی ،

أل آچوب يالواريورلر يكى صاحبلرينه ! ١]

. . . .

. . . .

. . . .

بوسزك آغلامه‌كز بكزه‌دى بر ديكرينه :
اندلس تاجى ألندن آلينان بختى قاره ،
صاووشوركن ، او كوزل ملكى ويروب أغياره ،
طيرمانير بر قايانك صيرتنه ، اطرافه باقار .
براقوب چيقديغى جنت كبى زمرد اووالر ،
باشلار آغلامه‌يه بيچاره‌يى هونكور هونكور !
قارشيدن والده سلطان بونى پك حقلى كورر ،
دير كه : « چارپيشمادك اركك كبى دشمنلرله ؛
شيمدى ، هيچ يوقسه ، قادينلر كبى اولسون آغلا ! »

بيراقيك ماتمى، ياهو ! براقيك فريادى ؛
آغلامق فائده ويرسه‌يدى بابام قالقاردى !

١] برزمادن برى ايچين ايچين آغلايان جماعت بولوحه‌نك قارشيسنده فريادينى ضبط ايده‌مدى. معبدك ايچى بر محشر كريان حالنى آلدى . او هاى وهوى آره‌سنده اختيارك ، بر مدت، نه سويلديكى ايشيديله‌مدى . نهايت ، اوده بش اون دقيقه بكلمه‌يه مجبور اولدى .

هم نه‌دن یاسه کلوب ایکلیه‌لم ، صیزلایه‌لم ؟
دردیکز نه‌یسه ، دوکلك اورته‌یه بر آکلایه‌لم .

سزده ارباب تفکرله عواملك آره‌سی
پك آچیق . ایشته بودر بجه وجودك یاره‌سی .
ملتك بینی صایارسه‌ق متفکر قسمی ،
بیلمه‌مز لازم اولور خلق‌ده البت جسمی .
بر جماعتکه دماغنده دونن خسیات
جسمنك کیله براولماز ، طورور آهنك حیات ؛
فلجك اعراضنی کوسترمه‌یه باشلار اعضا .
بویله بر بنیه ایچون عاقبت البته فنا .

متفکر کچینلر نه‌دییور سزده باقلك :
« مدنیتده تعالیءی عموماً شرقلك ،
یالکز بر یولی تعقیب ایده‌رك قابلدر ؛
باشقه یوللرده سلامت آرایان غافلدر .
باقه‌رق هانکی زمیندن یورومش آوروپالی ،
عینی ایزدن صاغه ، یاخود صوله هیچ صاپماملی .
غربك افکارینی مال ایتملی شرقك بینی ؛

دویغولر جیقمالی هپ عینی قالبدن ؛ یعنی
اجتماعی ، ادبی حاصلی هر مسئله‌ده
غربی تقلید ایده‌مزسه‌ك ؛ نه‌دیسه‌ك بیهوده .
برده دین قیدینی قالدیرمالی آرتق ، زیرا
بوتون اسباب ترقیمزه حائل او بلا ! »

کله‌لم شیمدی نه‌مرکزده عوامك حسی ..
شبهه یوقدرکه تمامیله بوفکرك عکسی :
کوره‌نك نه‌یسه ، اونك حکمنه منقاد اوله‌رق ،
غربك افکارینی ، آثارینی دشمن طانیمق .
یکیلك نامنه وحی اینسه قبول ایله‌مه‌مك .
شویله طورسون او تجددکه طیشاردن کله‌جك ،
کندی ملیتنك کندی محیطنده طوغان ،
یرلی ، هم حقلی تجددلره حتی عدوان !
مشترك حسی بودر ایشته عوامك سزده .

متفکرلریکنز طوتدیغی یا کلیش ایزده
اوینه صاپلاندی‌که آلدیرمادی برباشقه‌سنه .
هیچ او کیتسین‌ده دونوب باقمایه‌رق آرقه‌سنه ،

ناسك افكارى ـ كه افكار عموميه اودر ـ
كيتمسين كندى يولندن .. بو نصل قابل اولور ؟
آچيلوب كيت كيده آرتيق ايكى حزبك آره‌سى ،
پك طبيعى اوله‌رق كلدى نزاعك صيره‌سى .
ييلديريملر كبى ايندكجه « بين » دن شدت ،
برياناور طاغ كبى فيشقيردى « يورك » دن نفرت .
اويله مدهش كه خصومت : متفكر طبقه
هر نه سويلرسه فنا كلمه‌ده آرتيق خلقه ،
هم اونك ضدينى ياپمق ابدى، معتادى .
بر فلاكت بو كيديش ... لكن ايشك بربادى :
متفكر كچينلرده‌كى طاشقينلقدن
كلدى افكار عموميه‌يه مهلك برظن :
« بو فسادك باشى هپ فن اوقومقدر . » ديديلر ؛
اونى محو ايتمه‌يه قالقيشديلر آرتيق بوسفر .
نه‌يه علمك آدى يوق قوسقوجه ملتده بوكون ؟
چونكه افكار عموميه عليهنده بوتون ؛
چونكه يرلشمك ايچون كزديكى يرلرده فنون ،
اوكجه غايتله بويوك حرمت آرار، صوكره سكون .
عصر حاضرده كچن فنلره صاحب دينه‌جك

بر آدام وارمی یتیشمش ایچکزدن ، برتك ؟
متفنن طانیلان اوچ کیشینك قیمتی‌ده
منحصر آکلامادن ، دیکله‌مه‌دن تقلیده !
کیم مساعیسنی برغایه‌یه واردیردی ، هانی؟
کوسترك پاینه تحقیقه تعالی ایده‌نی ؟
نظریاته بوغولمقله کچن عمره یازیق ؛
عملی قیمتیدر قیمتی علمك آرتیق .
بو حقیقتلری لکن کیم اوقور ، کیم دیکلر !
سیوریلن زوبه‌لرك هپسی بش اون سوز بللر ،
دوشونور « دینی نصل ییقمالی بونلرله ؟ » دییه .
بویله بر مقصد ایچون چوق بیله اعدادیه !

ادبا کز هله غایتله بایاغی مخلوقات ...
خلقی ارشاد ایده‌جك اویله‌می بونلر ؟ هیهات !
کیمی غربك یالکز فحشنه حسبی سیمسار ؛
کیمی ، ایران مالی‌دیر ، کهنه آلیر ، خورده صاتار !
اسکی دیوانلریکز طوپ طولو اوغلانله شراب ؛
بیرادن ، فاحشه‌دن باشقه نه‌در شعرشباب ؟
سرسری : هیچ برینك مسلکی یوق ، مشربی یوق ؛

فیلسوف هپسی ؛ فقط بك چوغنك مکتبی یوق !
شیمدی اللهه سوکر .. صوکره براز بول پاردویز :
هیچ اوتانماز ، پروتستانلره زانغوچلق ایدر !
او بنم الك ابدی خصمم اولان روسیه‌یله ،
حقی تسلیم ایده‌لم ! هیچ‌ده دکلدر بویله .
متفننلری تا کشفه قدر طیرمانیور ؛
ادبیاتی آ کیلدقجه زمین چالقانیور .
قدرتم یتسه اگر ، اون یدیسندن یوقاری ،
ادبا نامنه کیم وارسه ، حدوددن طیشاری
آتارم ، هم طاقارم بوینه بهنامه‌سنی :
اوقویان یافته‌یی البته چیقارماز سسنی .
صوکره بر طرز تلافی بولورم : ـ گرچه غریب ـ
قونطورات عقد ایده‌رك روسیه‌دن اون‌اون‌بش ادیب
گتیریر ، یازدیررم ملت ایچون برچوق اثر !

غالبا بحثی دگیشدیردی بومزعج سوزلر ..
نرده قالدقدی؟ أوت، اورته‌ده بریپس اوچوروم
وارکه ، کوندن کونه دهشتله‌نیور ، قورقیورم ،
ـ قاپادیلمازسه کلوب بریره شاید افکار ـ

اولماسین ملت مرحومه‌یه بر فانی مزار .
هم او خسران مؤبده‌کی مسئولیت
متفکرلره راجع قاله‌جقدر البت .
باشی بوش قالدیمی ، زیرا ، شاشیروب بر معتاد ،
بوله‌من کندیلکندن یولی اصلا افراد .
یالکز کوستریلن یول طوته‌جق یولسه کیدر ؛
حسیدر چونکه اونك عزمنه دائم رهبر .

متفکرلریکز آکلامیورلر صانیرم ،
که چنزار ترقیده آتیلمش هر آدیم
دکیشیر بوسبوتون اقوامه ، جماعاته کوره ؛
باشقه برقومك ایزندن یورومك ، چوق کره
عادتا مهلك اولور ؛ صوکره نه‌وار ، هرملت
کوزه‌دیر سیر تکاملده برر آیری جهت .
برده خاطرلامیورلرکه ، عموماً بشرك ،
دائما قوشدیغی صوك مقصده یوکسلمك ایچین ؛
طوته‌جق سلسله اقوامه دکلدر هپ بر ؛
بلکه هرملت ایچین آنجق او « ماهیت » در ،
که قوپار کندیسنك روح عمومیسندن .

شیمدی ، برقومك ایچندن متفکر کچینن
زمره اولجه بو « ماهیت » ی تقدیر ایده‌رك ،
صو کره قاچ صفحه‌سی موجود ایسه تنویر ایدرك ،
چکه‌جك اولدیمی او کدن اوالهی فنری :
آرقه‌سندن ده جماعت یورور آرتیق ایلری .
روحیدر چونکه قارا کلقده الندن یده‌جك ،
یولجی شاشقینمی‌که طورسون ، متمادی کیده‌جك .

متفکرلریکمز دینی‌ده هیچ آکلامامش ؛
روح اسلامی تلقیلری غایت یاکلیش .
صانیورلرکه : ترقی‌یه تحمل ایده‌مز ؛
عصرك آثار کمالیله تکامل ایده‌مز .
بیله‌یورلرکه : علومك ازلی دایه‌سیدر ،
بشرك بر کون اولوب یوکسله‌جك پایه‌سیدر .
مندمج سینهٔ صافنده بوتون انسانلق ..
بونی تسلیم ایدر انصافی اولانلر آزیجق .
مسلمان عنصری غایت متدنی ، طوغرو ،
شوقدر وارکه دکلدر بو ، اونك محذوری .
« مسلمانلق » دینیلن روح الهی ، آراسه‌ق ،

« مسلمانز ! » دیین انسان ییغیندن نه‌اوزاق !
دینی تدقیق ایده‌جکسه‌ك ، دونه‌لم هایدی کری ؛
آله‌لم نشأت اسلامه یاقین بر دوری :
اونه دهشتلی ترقی ، اونه مدهش سرعت !
اویله بر خارقه کوستردیکی انسانیت ؟
دور فترتده قالان ، هم‌ده عصرلرجه قالان ؛
وحشتك ، غلظتك اعماقنه طالدقجه طالان ؛
کومه‌رك دیب دیری اولادینی قوم چوللرینه ،
بونده بر نشوه طویان حس ندامت یرینه !
اوکیجه طاغدن کتیروب یونتدیغی طاش پارچه‌سنی ،
صوکره خالق طانیان بر سورو وحشی ییغینی ؛
نصل اولمش‌ده ، اوتوز ییلده اوتوز بیك سنه‌لك
بر ترقی ایله دنیایه کسیلمش مالك ؟
نصل اولمش‌ده او فاضل مدنیت ، اوکمال ،
بویله بر قومك ایچندن طوغیویرمش درحال ؟
نصل اولمش‌ده ظهور ایلیه‌بیلمش صدّیق !
نره‌دن کلمش او حیدرده‌کی عرفان عمیق ؟
اوکیجه دهشتلی ظپیرکن ، نصل اولمش‌ده ، عمر
اویله بر عدله صاریلمش‌که : دکل کلر بشر ؟

حائل اولسه‌یدی ترقی‌یه اگر شرع مبین ،
دور مسعود قدومیله کیرن عصر گزین ،
اك بویوك بر مدنیتله‌می ایلردی ظهور ؟
مندمج اولماسه روحنده اونك نامحصور
بر تکامل ، اوقدر خارقه نردن طوغه‌جق ؟

متفکرلریکز ، آکلاشیلان ، پك قورقاق ،
یاخود احمق .. ایکیسندن بیله‌م هانکیسیدر !
صانیورلرکه : « بوکون اوروپا تکمیل کافر ،
متدین کورونورسه‌ڭ ، دیه‌جکلر ، باربار !
« لیبری پانسور » کچینیرسه‌ك ، دکیشیر بلکه نظر . »

شرقی باشدن باشه ییللرجه دولاشدم ، کزدم ؛
هم‌ده اولدقجه کوروردم .. قفا کزدیرمزدم !
بوعربمش ، بوعجممش ، بوتاتارمش ، دیمدم ،
مسلمان عنصرینك هپسنی کوردم کندیم .
کوچوك آدملرینك روحنی تدقیق ایتدم ،
بویوك آدملرینك فکرینی تعمیق ایتدم .
ایسته‌دم صوکره ، نه‌دن بویله ژاپونلر یوکسلك ؟

نەدر اسباب ترقیسی ؟ یاقیندن کورمك .
بواوزون بویلو مساعی ، بواوزون بوینو سفر ،
بر قناعت ویرەجکمش بکا دنیادە مکر .
او قناعتدە شودر :

سزتر ترقیکزی سز ،
باشقە یرلردە تحری یە شتاب ایتمیکز .
اونی کندندە بولور یوکسەلەجك برملت ؛
چونکە هرنقطەدە تقلید ایلە سوکمز حرکت .
آلیکز علمنی غربك ، آلیکز صنعتنی ؛
ویریکز همدە مساعیکزە صوك سرعتنی .
چونکە قابل دکل آرتق یشامق بونلرسز ؛
چونکە ملیتی یوق صنعتك ، علمك ؛ یالکز
اِنی خاطردە طوتك ایتدیکم اخطاری دمین :
بوتون ادوار ترقی‌یی یاروب کچمك ایچین
کندی « ماهیت روحیە » کز اولسون قیلاغوز .
چونکە پك صاچمەدر امید سلامت اونسز .

صوکرە ، دقتلرە شایان اولەجق برشی وار :
انکشافاتنی بر ملتك ارباب نظر ،

قوجه‌مان بر آغاجك طبقی چیچكلنمسنه
بكمزه‌تیرلركه، حقیقت، نه بیوك سوز بیلنه!
بومعظم اغاجك كوكده‌سی باشدن باشه آشاغی؛
صاییسز كوكلری، تكمیل دالی، تكمیل بوداغی؛
ملتك سینهٔ ماضیسنه مربوط، اورادن
اوزانوب كلمه‌ده‌در.. اویله یاراتمش یارادان.
برجماعت كه: نهایت اوكا كلمزده ایی،
آغاجك هیئت مجموعه‌سی، یاخود چیچكی؛
تا كیدر سینهٔ ملتدن اوروب خاكه‌سرر؛
ملتك كندی اولور ایشته اوبالطه‌یله هدر!
انكشاف ایتمسی آتیده‌ده پك زوردر اونك:
چونكه میدانده قالان كتله ییغینلرجه اودون!
خسته‌لانمشسه آغاج كوستریكز بربیلنه؛
برده اك چوق كوكه باقسین او باقان كیمسه ینه.
آشیلاركن‌ده اوروك كندینه كندندن آشی.
شاید ایسترسه‌كز آغاجك دونانوب اوستی، باشی،
بكزه‌سین تازه چیچكلرله بزه‌نمش كلینه؛
كچمه‌سین، دقت ایدك، بالطه چوجوقلر النه!
ایشته درد، ایشته دوا، بنده نه‌وار؟ برتبلیغ...

سزه عائد سزی تخلیص ایده‌جك سنی بلیغ .
یا الٓهی بزه توفیقنی کوندر ..

– آمین !

طوغرو یول هانکیسیدر ، ملته کوستر ..

– آمین !.

روح اسلامی شدائد صیقیور ، اولدوره‌جك .
ظلمی تأدیب ایسه مقصود مهیبك ، کرچك ،
ناره یانسین‌می برابر بوقدر مظلومین ؟
بی‌کناهز چوغمز .. یاقمه الٓهی !

– آمین !.

بوغیور عالم اسلامی بر آرغین فتنه ،
قطعه‌لر قاینایه‌رق کیتدی او کرداب ایچنه !
محو اولان عائله‌لر برسوری معصومکدر ؛
قالان آواره‌لرك حالی‌ده معلومکدر .
نصل اولمازکه ؟ تزلزل ویریور عرشه انین !
دینسین آرتق بوحزین ولوله یارب !

– آمین !.

مسلمان ملکنی هریرده فلاکت اوردی ..

ر بوطوپراق قالیور دینمزك صوك یوردی !
بوده چیکننديی ، چیکنندی دیمك شرع مبین ؛
خاکسار ایلەمە یارب ، اونی اولسون ..
ـ آمین !

و الحمدلله رب العالمین ...

١٥ رمضان ١٣٣٠
١٥ اغستوس ١٣٢٨

صفحات

اوچنجی کتاب

حقك سسلری

محمد عاكف

ایکنجی طبعی

رجب ١٣٠٦

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلِ اللّٰهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِى الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ترجمه‌سی

« یا محمد، دی‌نه : ای ملکک صاحبی اولان اللهم، سن ملکی دیله‌دیککه ویررسین؛ سن ملکی دیله‌دیککک النده‌ن آلیرسین؛ سن دیله‌دیککی عزیز ایدرسین؛ سن دیله‌دیککی ذلیل ایدرسین؛ خیر یالکز سنک الکده‌در؛ سن، هیچ شبهه یوقدرکه، هر شیئه قادرسین. »

الهی ، امریڭك آواره بر محکومیدر عالم !
مشیت سنده ، هرشی سنده .. هیچ برشی دکل آدم !
فقط ، جلا وجود اثبات ایدر ، سندنجه ، همی سرسم !
بوکون، اوچ بش قاریش طوپراقده وارلقدن اورکن دم ؛
یارین، طوپراق کسیلمش وارلغندن فیشقیریر ماتم !

الهی ، « ملك الملکم » دییورسین .. طوغرو ، آمنا .
حقیقی بر تصرف وارمیدر انسان ایچون ؟ اصلا !
اگر آلمشسه بر ملت ، ایدوب بر ملکی استیلا ؛
اگر ویرمشسه بر ملت بوتون بر ملکی بی پروا ؛
آلان سنسین ، ویرن سنسین، سنڭ حکمکده‌در دنیا.

الهی ، اڭ اصیل اقوامی آغلاتیرسین ایسترسه‌ڭ ؛
دیلرسه‌ڭ اڭ ذلیل اشخاصه عزتلر ویروسین سن !
بو خیبتلر ، بو خسرانلر بوتون سندن ، بوتون سندن !
ناصیل تاعرشه یوکسلمزکه مأیوسانه بیلك شیون ؟
نه یرلر دیکلیور ، یارب ، نه کوکلر، روحم ایکلرکن !

شو سس سز قبه‌نك آلتنده انساندن اثر یوقمش !
دییوردق : « بر بوجوق میلیار ! » مکر تك بر نفر یوقمش !

بوحس سز طوپراغك اوستنده مظلومينه ير يوقمش !
عدالت شويله طورسون ، بويله برشيدن خبر يوقمش !
بوتون بوشلقمش انسانلق: نه‌ايسترسه‌ڭ، مكر يوقمش !

الٓهی ، آلتی یوز بیك مسلمان بردن بوغازلاندی ..
یانان جان ، ییرتیلان عصمت ، آقان سللر بوتون قاندی !
نه معصوم اختیارلر سونكولر آلتنده قیوراندی !
نه‌بیكس خانمانلر ایشته ، یانغین ویردیلر ، یاندی !
شو كوللنمش ییغینلر هپ برر انسان ، برر جاندی !

صباح الخير حريت ، الٓهی ، ليل كون اولدی ؛
قارا كلق برهزیمت هرطرفدن رونمون اولدی !
شهامت كیتدی ؛ غیرت سوندی ؛ قدرتلر زبون اولدی -
او موجا موج سنجاقلر نه مدهش سرنكون اولدی !
سقوطك دهشتندن قلب رحمت ، بلكه ، خون اولدی !

اذانلر صوصدی .. چاكلر ایكله‌دوب طورمقده آفاقی -
یازیق : شرقك سماسندن هلالك كچدی اشراقی !
زمان آرتیق صلیبك دور استیلاسی ، الحاقی .
فقط ، یرلرده قالمش حقلرڭ فردای احقاقی ،

نه‌طوغماز كونش ای عاجزلرڭ قدرتی خلاقی !

الٰهی ، شرع معصومك شو طوپراقلردی صوك يوردی ..
ناصيل تأييد قهرڭ الك رذيل اقوامه اوردوردی ؟
اوت ، ماتملرك الك قحبه‌سندن ، اوچ لئيم اردو ،
كلوب تا سينه‌مزدن اوردی ، سيرايت هم ، ناصيل اوردی :
كه استقبال ايچون چارپان يوركلر آكسزين طوردی !

تجلی ايتمدڭ بر كره ، اللهم ، جمالكله !
شو اوچ يوز اللی ميليون روحی اولدوردڭ جلالكله !
اوطورمش اكله‌نيرلركن سنك ـ حاشا ـ زوالكله ،
نه‌در الحادی امهالك اوصامت انفعالكله ؟
نه‌در اسلامی تنكيلك بومستعجل نكالكله ؟

*
* *

صوص ای ديوانه ! طورماز كائناتك سير معتادی .
نه‌صاندڭ ؟ فطرتك احكامی هيچ ديكارمی فريادی ؟
بوكون ، سن كنديكدن اميد ايت آنجق امدادی ؛
أوت ، سن كندی اقدامكله قالدير كيت‌ده بيدادی .
جهان قانون سعيك ، باق ، ناصيل برحسله منقادی !

نه يابدڭ ؟ « ليس للانسان الا ماسعی » واردی ! ...

بسم الله الرحمن الرحيم

فتلك بيوتهم خاوية بما ظلموا .....

ترجمه‌سی

« ایشته سكا، اونلرك، كندی یولسزلقلری یوزندن،
ایپ ایصسز قالان یوردلری!..»

كچنلر وارمه، اسلامك شو چيكنه‌نمش ديارندن ؛
شو يوز بيكلرجه يوردك قانى ، زارسز مزارندن ؛
يوركلر پارچه‌لار بر نوحه ديكلر رهكذارندن .
بو ماتم ، كيم بيلير ، قاچ منكسر قلبك غبارندن
خروش ايتمكده، صوك اميدينك صوك انكساروندن ؟

أوت ، صوك انكسارندنكه بوقدر جبرك امكانى :
باتوب كيتمش نظرلر بكله‌مكدن فجر نازانى !
ناصيل ، اى يولجى ، بيك لعنت كاوب ازمزكه وجدانى ؛
دوداقلر ، چاك چاك اولمش ، ايچركن زهر خسرانى ،
اوزاقدن باقدى ـ قوشمق نرده ! ـ ميليونلرجه يارانى

بو ايصسز آشيانلر برزمان غايت معززدى !
بوطاملر بويله بايقوش سسلرندن چين چين اوتمزدى !
شو قوربغه‌لر سه‌كن وانيده جيلانلر قوشوب كزدى !
شو جوشمش ، آغلايان ايرمق نه‌خندان كولكه‌لر سزدى !!
فقط ، برباد نكبت آكسزين هپ قيردى، هپ ازدى !

وفاسز يورد ! أوز اولادك ايچون اولسون ، وفا يوقمى ؟
نه‌دن قلبك قارارمش ؟ بيك اوجاقدن برضيا يوقمى ؟

آه ، کیمسه‌سزلکدن بونالدم آشنا یوقمی ؟
وطنسز ، خانمانسز برغریبم . . ملتجا یوقمی ؟
بوتون یوقلقمی هر یر ؟ باری بر « یوق ! » دیرصدا یوقمی ؟

* *
*

کیتمه ای یولجی ، برابر اوطوروب آغلاشه‌لم :
المم بر یورکك کاری دکل ، پایلاشه‌لم !
نه‌یاپوب یأسمی قهر ایلیه‌یم ، بیلمم‌که ؟
اویله دهشتلی محیطمده دونن ماتم‌که ! . .
آه ! قارشیمده وطن نامنه بر قبرستان
یاتیور شیمدی . . ناصل یرلره کچمز انسان ؟
شو مزارلرکه اوزانمش کیدیور ، ای یولجی ،
نره‌دن باشلادی یوکسلمه‌یه ، باق ، نرده اوجی !
بونه هجران مؤبد ، بونه خسران مبین . .
ازیلیر روح سما ، پارچه‌لانیر قلب زمین !
آزاجق قورجالا طوپراقلری ، سیرایت نه چیقار :
دیجیك آلتنده أزیلمش ، پاره‌لانمش قفالر !
بره‌دن رنك هویتلری اوچمش یوزلر !
کیم‌بیلیر هانکی شناعتله اویولمش کوزلر !

« مدنیت » دینن آلچاقلغه لعنتلر ایدر
کبی یکپاره کسیلمش‌ده صیر تمش دیشلر !
سونکودن قالبوره دونمش نیجه بیکلرله بدن !
نیجه باشلر ، نیجه قوللرکه جدا جسمندن !
بشیکندن آلنوب پارچه‌لانان مخلوقات !
صوکره ، ناموسنه قربان ایدیلن بونجه حیات !
بم‌بیاض صاچلری قطرانلره باتمش دده‌لر !
کوکسی بالطه ایله قیریلمش ممه‌سز والده‌لر !
تکی بیکلرجه کسیلک کوکده‌یه عائد کومه‌لر :
صاچ ، قولاق ، ال ، چکه ، پارماق .. بوتون انقاض بشر !
باقالم ، یاوروسی اوغرارمی ، دییوب ، قارنندن ،
جانوارلر کبی شیشلرده قیزارمش نسوان !
ایشته بونلر اوفلا کتزده‌لردرکه ، دوشون ،
قوروەمش اوت کبی طوغراندی بیچاقلرله بوتون !
مسلمانلقلری بیچاره‌لرك اویله بویوك
برجنایتکه : جزالر اوکا نسبتله کوچوك !

ای ، بوطوپراقده برر نعش پریشان براقوب
یوکسه‌لن ، موکب ارواح ! صاقین ارضه باقوب !

صانمايڭ : شوق شهادتله جوشان برقان وار . .
بزده لشدن دها حسسز ، دها قوقمش جان وار !
باقمايڭ ، هم توكوروكڭ چهرهٔ مرداريمزه !
توكوروكڭ : بلكه بر آز دويغو كلير عاريمزه !
توكوروكڭ جبههٔ لاقيدينه شرقڭ ، توكوروكڭ !
قوشقولانسين ، كورهلم ، غيرتی خلقڭ ، توكوروكڭ !
توكوروكڭ ملتی آلچاقجه اوران ضربه‌لره !
توكوروكڭ اونلره آلقيش داغيدان قحبه‌لره !
توكوروكڭ اهل صليبڭ او حياسز يوزينه !
توكوروكڭ اونلرڭ اصلا كووه‌نيلمز سوزينه !
مدنيت دهنيان مسخره مخلوقی كوروكڭ :
توكوروك ماسكه‌لی وجداننه عصرڭ ، توكوروكڭ !

هله اعلانی زماننده شو ملعون حربڭ ،
« بزه افكار عموميه‌سی لازم غربڭ ؛
اوده الاهی بيراقلقله اولور . » هرزه‌سنی
خلقه ايمان كبی تلقين ايله ، دينڭ سسنی
صوصدوران آبدالاك ادراكنه بوڭ بوڭ توكوروك ! . .

ينه هجران ايله چيلغينلغم اوستمده بوكون ...
بكا وحدت كبي بريار مساعد لازم !
آرتيق اى يولجى براق . . بن ، يالكز آغلايه‌يم !

بسم الله الرحمن الرحيم

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : « اذا قالت نزار يا للنزار وقالت اهل اليمن يا لقحطان نزل الضرر ورفع النصر وسلط عليهم الحديد . »

ترجمه‌سی

« نزار اولادی : یتیشیك ای نزار اوغللری ! تمنالرده : یتیشیك ای قحطان اوغللری ! دیدیمی ، همان تپه‌لرینه فلاکت انر ؛ همان اللهك نصرتی اوزرلرندن قالقار ؛ هپسنه برنده قیلیج مسلط اولور . »

اوج بینسز قفانك دردینه ، اوج میلیون خلق ،
باق ناصیل دوغرانیور ؟ قالق ، بابا ، قبر کدن قالق ! [١]
دیریلر قوشمادی امدادینه ، سن باری یتیش ..
آرناوودلق یانیور .. هم بوسفر یك مدهش !
تك قیغیلجیم قاباروب اویله جهنم قوصدی :
که همان قول قول اولوب صاردی بوتون بریوردی .
اونه یانغین که : اوجاق قالمادی سوندورمدیکی!
اونه طوفان که : یاقوب ییقدی بوتون وادی‌یی !
آشنا چهره آراندم .. او، مکر، هیچ یوقمش ..
یالکز برقورو چول وارکه ، نه‌صورسه‌ك : خاموش !
آشنا چهره‌ده یوق ، هیچ برینك یادی‌ده یوق ؛
یاقیلان بونجه حیاتك ، هانی ، اجسادی‌ده یوق !
یوقلاسه‌ك کوللری ، آلتندن ، امینم ، آنجق،
کومور اولمش ایکی اوچ پارچه کمیکدر چیقه‌جق !
بابا ! اك سوکیلی آنه‌ك ، او سنك اُوز وطنك

[١] بابام فاتح مدرسلرندن ایپکلی خواجه طاهر افندی مرحومدرکه ، بنم هم بابام ، هم خواجه‌مدر . نه بیلیورسه‌م کندیسندن اوکرندم . شعرك دها ایی آکلاشیلماسنه ، مرحومك‌ده رحمتله آکیلماسنه وسیله اولور ، دییه شوحاشیه‌یی یازمایه مجبور اولدم .

اوله‌جقمیدی فدا حرصنه اوچ قالتابانك ؟
دده‌مك سوردیکی ، جان ا کدیکی طوپراق کیتدی ..
اویله بر کیتدی‌که هم : بردها کلمز ابدی !
نه‌اولوردك بونی قالقوب‌ده کوره‌یدك عجبا ؟
«مشهد»ك بیننه خاچ صاپلانه‌جقمیدی بابا !
نه‌فلاکت : دونیورسین‌ده مساجد آخوره ،
خیرواتك عسکری تپسین چیقوب اوستنده هورا !
باری برخاطره قالسه‌یدی شوطوپراقده دیری ..
یر یاریلمش ، یره کچمش شهدا تربه‌لری !

نرده اولسه‌م چیقیور قارشیمه برقانلی اووا ..
سنمیسك ، یوقسه خیالکمی ، ؟ وفاسز قوصوه !
هانی بیکلرجه مفاخردی سنك هرآدیمك ؟
هانی سینه‌کده یاروب کچدیکی یول « ییلدیریم » ك ؟
هانی عسکر ؟ هانی قلبنده یاتان شاه شهید ؟
آه اوقربان ظفر نرده بوکون ؟ نرده او عید ؟
سویله ، مشهد ، اوپه‌یم سجده ایدوب طوپراغکی :
یوقمیدر سنده مزادك ایکی اوچ طامله قانی ؟
آه مشهد ! اونه ؟ ساحه‌کده‌کی میخانه‌میدر ؟
قاندیلك ، کورمیورم، نرده ؟ شو بیمانه‌میدر ؟

یاحریمکده یاتان شابقه‌لی سرخوشلر کیم ؟
یوقسه یا کلشمی ؟ خایر ، سویله‌مه ، بیلدم .. بیلدم !
باصه‌جقمیدی ، فقط ، کوکسکه صربك چارینی ؟
سریلوب یرلره بیکارجه شهیدڭ صارینی ،
سیله‌جکمیدی اك آلچاق نفرڭ چیزمه‌سنی ؟
دورته‌جکمیدی بچین ، لش کبی هرلیمه‌سنی ؟
یاشو اوچ پارچه‌لی بایراق دیکیلیرکن تپه‌که ،
نه‌یه ایندیرمدی ، کیم چیقدی بوخاقك اوکنه ؟

هانی ، ملتلره میدان اوقویان قوم نجیب ؟
کورمدم بر کیشی ، تك بر کیشی میدانده .. غریب !
هانی ، حیثیتك کولکه‌سی چیکنه‌نسه اگر ؛
— اولمادن اوچ کیشینك ، بش کیشینك خونی هدر —
قهرمان غیظی یاتیشماز ، قانی جوشقون افراد ؟
ایشته حیثیت قومیه محقر ، برباد !
هانی « نامحرمه بن سویلیه‌مم قیزلریمك ،
قاریمك اسمنی . . هم اولدورورم ، صوزمه صاقین ! »
دییه ، تحریر نفوس ایسته‌مه‌ین او کیشیلر !
هانی ، کوسترمدیلر اسکی جلادتدن اثر ؛

فحشی اعلایه قوشان برسورو نامرد اوتەدن ،
نه سلاملق ، نەحرم دیکلەمیوب چیکنرکن !

هانی ، ای قوم اسارتزده ، مختاریت ؟
قورقارم ، شیمدی نصیبك متمادی خیبت !
هانی، ای عنصر بی رابطه ، استقلالك ؟
ابدیاً ، صانیرم ، سوندی بوتون آمالك !
هانی « باشقیم » جبه‌لك قوردیغی یوکسك خولیا ؟
سنی ییللرجه آووتمش‌ده اومنحوس رؤیا ،
اویومشدك ... یا اویانسه‌یدك ایدرمیدی تباه ،
ملکی، بردن‌بره ، آفاقه جوکن قانلی صباح؟

قاره طاغ هایدودی ، صرب اشکی، بولغار ییلانی ،
صوکره یونان ایتی، جپ چوره قوشاتسین وطنی ...
تارمار ایله‌یبویرسین‌ده بوتون اردومزی ،
بزی قوغسون المزدن آلەرق یوردیمزی ..
کیمسه‌سز عائله‌لردن کیمی کیتسین بیچاغه ؛
کیمی بیك دورلو فجاعتله چکیلسین قوجاغه ..
برینك عرضی هدر، دیکرینك خونی حلال ..
. . . .

ایشته، ای عصر عصیان، بو الیم اضمحلال،
سنی تحریك ایدن اوچ بش آلیغك معرفتی!
یانه‌دن بکله‌یوردك بو ذلیل عاقبتی؟
هانی، ملیتك اسلام ایدی.. قومیت نه!
صاریلوب صیم صیقی طوروسه‌یدك آ ملیتکه.
«آرناوودلق» نه‌دیمك؟ وارمی شریعتده یری؟
کفر اولور، باشقه دکل، قومنی سورمك ایلری!
عربك تورکه؛ لازك چرکسه، یاخود کرده؛
عجمك چینی‌یه رجحانی‌می وارمش؟ نرده!
مسلمانلقده «عناصر» می اولورمش؟ نه‌کزر!
فکر قومیتی تلعین ایدییور پیغمبر.
اك بیوك دشمنیدر روح نبی تفرقه‌نك؛
آدی باتسین اونی اسلامه صوقان قلتابانك!
شو سنك عاقبتك بللی ایدی بوقدر ییل اوّل،
سکا سویلنمش ایکن طوغرومیدر شیمدی جدل؟

* *

آرتیق ای ملت مرحومه، صباح اولدی اویان!
سکا آز کلدی اذانلر، دییه اوتسونمی بوچاڭ؟

نه عربلق ، نه ده تورکلك قاله جق ، آچ کوزیکی !
دیکله پیغمبر ذیشانك الٰهی سوزینی .
تورك عربسز یاشامز . کیم که « یاشار . » دیر ، دلیدر !
عربك ، تورك ایسه هم صاغ کوزی ، هم صاغ الیدر .
ویریکز باش باشه .. زیرا صوکی خسران مبین :
نه خلافت قالیور اورته ده باللّٰه ، نه دین !
« مدنیت ! » سزه چوقدن بریدر دیش بیله یور ؛
اولا پارچه لامق ، صوکره ده یوتمق دیله یور .
آرناوودلر سزه عبرت اوله جقکن ، حالا ،
نه بو شوریده سیاست ، نه بو فاسد دعوی ؟
کورمیور کیتدیکی یا کلیش یولی ، ظنم ، چوغکز ..
سزه رهبرلك ایدن هایدودی آرتیق قوغیکز !
بونی بندن طوییکز ، بن که ، أوت ، آرناوودم ..
باشقه برشی دیه مم .. ایشته پریشان یوردم ! . . . –

بسم الله الرحمن الرحیم

یا بنی اذهبوا فتحسسوا من یوسف واخیه ولا تیأسوا من روح الله انه لا ییأس من روح الله الا القوم الکافرون

ترجمه‌سی

« اوغوللرم ، کیدیکزده یوسفله قارداشنی آراشدیریکز، هم صاقین اللهك عنایتندن امیدیکزی کسمه‌یکز؛ زیرا، کافرلردن باشقه‌سی اللهك عنایتدن امیدینی کسمز. »

آنی بی قاراکلق کورەرك عزمی بیراقمق . .
بیلمم‌که ، اُولوم وارمیدر اوندن دها آجاق !
دنیاده ایناندم ، هانی ، کورسه‌م‌ده کوزلره :
ایمانی اولان کیمسه کبرمز بواُولومله .
ای دیبدیری میّت ! « ایکی ال برباش ایچوندر »
داورانسه‌کا آ .. اللرده سنك ، باش‌ده سنکدر !
حس یوق ، حرکت یوق ، آجی‌یوق .. لشمی کسیلدك ؟
حیرت ویریورسك بکا .. سن بویله دکلدك .
قورتولمایه عزمك نه‌ایچون بویله سورکمز ؟
کیندکمی سنك ، یوقسه ، امیدکمی یورکمز ؟
آنی بی قارا کلق کوریویرمکله آپیشدك ؟
اسبابی الکدن آتەرق یأسه یاپیشدك !
قارشیکده ضیا یوقسه ، صاغکدن ، یاصولکدن
تك برایشیق اولسون بولیویر .. قالمه یولکدن .
عالمده ضیا قالماسه ، خلق ایتمالیسك ، خلق !
ای اللری بوکرنده یاتان ، شاشقین آدام ، قالق !
هرکس کبی دنیاده هنوز حق حیاتك
وارکن ، هانی هرکس کبی عزمکده ثباتك ؟
یأس اویله باتاقدرکه : دوشرسه‌ك بوغولورسك .

آمیده صاریلی ضیم صیقی ، سیرایت نه اولورسك !
عزمیله ، امیدیله یاشار هپ یاشایانلر ؛
مأیوس اولانك روحنی ، وجدانی باغلار
لعنتلهمه بر عقدهٔ خاطرکه : چوزولمز . .
اك قورقولو جانی کبی یأسك یوزی کولمز !
مادامکه آلچاقلغی بر ، یأس ایله شرکت ؛
مادامکه اوندن دها ملعون ، دها چیرکین
برسیئه یوقدر سکا ؛ ای عنصر ایمان ،
نومید اولهرق رحمت موعود خدادن ،
خسرانه رضا ویرمه . . چالیش . . عزمی بیراقمه ؛
کندك یاناجقسه‌ك بیله ، اولادیکی یاقمه !

اولر تونك اولمش ، اوتیور برسورو بایقوش . .
سسلرده : « وطن تهلکه‌ده‌یمش . . باتیورمش ! »
لکن ، هانی ، میلیونلری اورتن شوییغیندن ،
تك قولده « یاپیشسه‌م . . » دیمیور برطرفندن !
صاحبسز اولان مملکتك باتماسی حقدر ؛
سن صاحب اولورسه‌ك بووطن باتمایه‌جقدر .
فریادی بیراق ، کندیکه کل ، چونکه زمان طار . .

اوغراشکه : تلافی ایده‌جك بونجه ضرر وار .
فریاد ایله قورتولماسی مأمول ایسه هایقیر !
یوق یوق ! هله عزمکده‌کی زنجیرلری برقیر !
« ایش بیتدی . . ثباتك صوکی یوقدر ! » دیه‌ ؛ بیلمه ـ
ای ملت مرحومه ، صاقین یأسه قاپیلمه .

بسم الله الرحمن الرحيم

أتهلكنا بما فعل السفهاء منا ...

ترجمه‌سی

« ایچمزده‌کی بینسزلرك ایشلدکلری یوزندن ، بزی هلاك ایدرمیسین ، اللهم ؟... »

یارب ، بو اوغورسز کیجه‌نك یوقمی صباحی ؟
محشرده‌می بیچاره‌لرك ، یوقسه ، فلاحی !
نور ایسته‌یورز .. سن بزه یانغین ویریورسین !
« یاندق ! » دییورز .. بو غمایه قان گوندریورسین !
اسمزسه اگر برازلی نفحه ، یاقینده ،
یارب ، او جهنمله بو طوفان آره‌سنده ،
طوپراق کسیلوب ، قوم کسیلوب عالم اسلام ؛
هپ فیشقیره‌جق یرلرك آلتنده‌کی اصنام !
بیزار ایده‌جك ، قورقیورم ، جدّ حسینی ،
اك صوکره ، صایب اورمانی گورمك حرمینی !
بیك اوچ یوز اوتوز بش سنه‌در ، ارض حجازك
آتشلی محیطنده‌کی سوزشلی نیازك
امواجی خروش آور اولورکن ملکوته ؛
چاك سسلری بوغسونده کومولسونمی سکوته ؟
سونسونده ، الٰهی ، شو یانان مشعل وحدت ،
تثلیث ایله جوکسونمی بوتون عالمه ظلمت ؟
اوچ یوز بوقدر میلیونی جانلاندیران ایمان
اولسونمی بش اون سرسمك الحادینه قربان ؟
انفاس خبیثیله بش اون روح لئیمك ،

صولسونمی اوپارلاق یوزی قرآن حکیمك ؟
اسلام آیاق آلتنده سوروﻧﺴﻮﻧﻤی نهایت ؟
یارب ، بونه خسراندر ، آلهی ، بونه ذلت ؟
مظلومی نه‌در ازمه‌ده ، ازدیرمه‌ده معنی ؟
ظالملری عدلك ، هانی ، أولدورمه‌دی حالا !
جانی کزییور دیب دیری .. جان ویرمه‌ده معصوم !
صوچ باشقه سنکدرده نیچون باشقه‌سی محکوم ؟
لایسئله بیکلرجه سؤال اولسه‌ده قربان ؛
انسان بومعمالره دهشتله نکهبان !

ایواه ! بش اون کافرك ایمانمه قاندق ؛
بر اویقویه طالدق‌که : جهنمده اویاندق !
مادام‌که ، ای عدل الهی ، یاقه‌جقدك . .
یاقسه‌یدك آ ملعونلری .. طوتدك بزی یاقدك !
کفرك او ملوث الی آیاتکی سیلدی :
بیکلرله جوامع ییقیلوب خاکه سریلدی !
قلمشسه اکر بر ایکی معبد ، اوده مرتد :
کوکسنده‌کی خاج کفرینه فتوای مؤید !
طول قالدی قادینلر ؛ باباسز قالدی چوجقلر ؛
بر کریه‌ده بیك عائله‌نك ماتمی چاغلار !

الك قانلی شناعتله قوغولمش وطننددن ،
میلیونله حیاتك یورکندن کیدییور قان !
اسلامی النددن طوتەجق، قالدیرەجق یوق . .
ناحق یرە فریاد ایدییور : عاجزە حق یوق !
یتمزمی مصاب اولدیغمز بونجە دواهی ؟
آغزم قوروسون .. یوقمیسین ای عدل الٓهی !؟

بسم الله الرحمن الرحيم

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ترجمه‌سی

« هیچ ، بیلنلرله بیلمه‌ینلر بر اولورمی ؟ »

اولماز یا .. طبیعی .. بری انسان ، بری حیوان !
اویله‌یسه ، « جهالت » دینیلن یوز قاره‌سندن
قورتولمایه عزم ایتملی باشدن باشه ملت .
کافی می دکل ، یوقسه ، بو صوڭ درس فلاکت ؟
صوڭ درس فلاکت نه‌یه مال اولدی ؟ دوشونسه‌ڭ :.
بینڭ اریوب یاش کبی داملاردی کوزکدن !
« صوڭ درس فلاکت » نه دیمکدر ؟ شو دیمکدر :
کلمزسه اکر کندینه ملت ، کیده‌جکدر !
زیرا ، یکی برصدمه‌یه آرتیق دایانیلماز ؛
زیرا ، بو سفر اویقو اُولومدر : اویانیلماز !

جوشقون ، قوجه برسال کبی ، دائم ، بشریت ،
مستقبله قوشمقده ویروب سیرینه شدت .
طاغلر ، اوچوروملر اوکا یول ویرمه‌مك ایستر ..
لکن ، او ، نه یوکسك ، نه ده آلچاق دیمز اوتر !
اقوام او بیوك نهره قاتیلمش برر ایرماق ..
البت قاتیلیر . . هانکیسی ایستر کری قالمق !
بزلرکه بو مدهش ، بو معظم جریانله
اوغراشمه‌ده‌یز .. باق ، نه‌قدر چیلغینز ، آکلا !

اوغراش باقالم ، يوقسه ايشك ، هى كيدى شاشقين !
قورشون كبى سرعتلى ، دكيزلر كبى طاشقين
بر چاغلايانك منبع دهاشنه طوغرو
طيرمانمايه بكزر ، يوزه‌رك ، باشقه دكل بو !
اى قطرهٔ آواره ، بوجوشك ، بوخروشك
آهنكنه اويمازسه‌ك ، امين اول ، بوغولورسك !

ييللرجه ، عصرلرجه سورن اويقودن آرتيق ،
سيلكين ده : محيط كده‌كى ظلمتلرى ياق ، ييق !
بر باقسه‌ك آ : كوكلر اويانيق ، ير اويانيقدر ؛
دنيا اويانيقكن اويومق مسخره‌لقدر !
ايواه ! بوذلتلره سنسين ينه علت . .
اى درد جهالت ، سكا دوشمكله بوملت ،
بر حاله كتيردك‌كه : نه‌دين قالدى ، نه ناموس !
اى سينهٔ اسلامه چوكن قاپ قاره كابوس ،
اى خصم حقيقى ، سنى اُولدورملى اول :
سنسين بزه دشمنلرى اوستون چيقاران ال !

اى ملت ، اويان ! جهلكه قربان كيديورسك !
اسلامى ده « باتيين ! » ديبه طوتمش يديورسك !

اللهدن اوتان : باری بیراق دینی الکدن . .
کیرلش کبی طوپراقلره کندك ، کیره‌جکسه‌ڭ !
لکن ، نه‌دیمك بزلری الله ایله اسکات ؟
اللهدن اوتانىقدر اولور علم ایله . . هیهات ! ! [*]

[*] استعیذ بالله : انما یخشی الله من عباده العلماء = اللهك قوللرندن آنجق عالم اولانلری اللهدن قورقار .

بسم الله الرحمن الرحيم

كُنتم خيرَ امةٍ اُخرجت للناس تأمرون بالمعروف

وتنهون عن المنكر و تؤمنون بالله ...

ترجمه‌سی

« سز ایلکی امر ایلر، کوتولکدن نهی ایدر، اللهه

ایناننیر اولدیغکزدن، انسانلرك خیری ایچون میدانه

چیقارلمش الڭ خیرلی بر ملتسکز . . . »

برزمانلر بزده ملت ، هم ناصیل ملتمشز :
کلمشز دنیایه ملیت نه‌در اوکرتمشز !
قاپ قارا کالقکن بوتون آفاقی انسانیتك ،
نور اولوب فیشقیرمشز بر کوشه‌سندن ظلمتك ؛
یارمشز ادوار فترتدن قالان یلدالری ؛
فکر فردا طوغمادن یاغدیرمشز فردالری !
اویله فردالرکه : قالدیرمش سراپا عالمی ؛
دیده‌لر برجاودانی فجرك اولمش محرمی .
یکرمی‌بش ییل یکرمی‌بش بیك ییل قدر فیاض ایمش !
باق نه آنی برتکامل ! باق که : حالا مندهش
یاد فوق‌الاعتیادندن اونك تاریخلر ؛
کورمه‌مش بکنزر اومدهش سیره ، هم کورمز بشر .
برطرفدن دینمز ، اخلاقمز ، عرفانمز ؛
برطرفدن سیفه مقرون عدلمز ، احسانمز ؛
یوکسلوب اقوامی آلمش فوج فوج آغوشنه ؛
هپسی طالمش وحدتك آهنك جوشا جوشنه .
امر بالمعروف ایمش اخوان اسلامك ایشی ؛
نهی ایدرمش ، برفنالق کورسه ، قارداش قاردشی .
کیمسه حقسزلقدن ایتمزمش تغافل اختیار ؛

فرده راجع صدمه‌دن افراد اولورمش لرزه‌دار .

بز ، نه‌یز ؟ سیر ایله آرتیق ، بر ده فکر ایت ، نه‌ایمشز ؟
دین‌ده کورکك عینی اولمش : ترس چویرمش کیمشز ! [١]
نهی معروف ، امر منکردر کزن میدانده باق !
اك متین اخلاقمز ، یاخود ، کوروب آلدیرمامق !
ییقدی بیك ملعون قلم ناموسی ، بزلر اویمادق ؛
« صوصمق اولادر . » دییوب صوصدق .. صانیرسك طویمادق !
قوصدی بیك مردار آغیز شرعك بوتون احکامنه ؛
آه برسس باری یوکسلسه‌یدی نفرت نامنه !
آلتی یوز بیك جان کیدر ؛ میلیونله ایمان [١] کسیلیر ؛
کیمسه‌لر کورمز ! کورن سرسم‌ده اللهدن بیلیر !
صوکره ، شاید شخصنك اینجینسه ، حتی ، بر تویی :
یر ییقیلمش ظن ایدر سیر ایله‌ین کومبورتویی !
قیرقیلك آیلقدن براز ، یاخود کچیکسین ویرمه‌ییك ؛
فودلاچیك قالسین ، « پیلاو بیتمش » دییك ، کوسترمه‌یك ؛
فس ، کلاه ، قالپاق ، صاریق ویرمش باقارسین ال اله ؛
معده‌لردن فیشقیریر تا عرشه آچ بر ولوله !

---

[١] بو تشبیه امام علی رضی الله عنهك‌در .

اورته‌لق آلت اوست اولورکن سس چیقارمازدم ، هانی ،
اویله بر درنکده سیرایت کلده آرتیق سن بنی !
کوستر ، اللهم ، بوملت قورتولور ، تك معجزه :
بر « اوتانمق حسی » وير غائب خزينه‌كدن بزه ! !

بسم الله الرحمن الرحيم

وَ اذا قيل لهم لاتفسدوا فى الارض قالوا انما نحن مصلحون الا انهم هم المفسدون ولكن لا يشعرون

ترجمه‌سى

« اونلره : « يريوزنده فساد چيقارمايڭ » ديناديكى زمان ، « بز اصلاحدن باشقه برشى ياپميورز » ديرلر . كوزيكى آچ ، اى بيل كه : اونلر يوقمى ، ايشته اصل مفسد اونلردر ، لكن فرقنده دكللر . »

بر بیغین قونداقجیدن یاغین کورنلر ملتی ،
شیمدی ایمش ظن ایدر مطلق شو مدهش آتی !
ای وطنسز دربدرلر ، ای دنی قونداقجیلر !
ملتك ، آزچوق ، طوران بردینی ، بر ناموسی وار .
شیمدی نوبت اونلرك .. یانسین ده اونلر ، اویله‌می ؟
تارمار اولسون بوتون بر مسلمانلق عالمی !
ای ، حیا نامنده بر حسك وجودندن بیله
یك خبردار اولمایان ، یوزسز ، حیاسز ! باق هله !
آرقه‌سندن تاقلاق آتدك اك دنی بر شهرتك ؛
دوشدی تاقیه‌ك ، چیقدی جاس‌جاولاق اوكل ماهیتك !
بر كلاه قاپمقسه شاید بونجه حرصك غایه‌سی ؛
كندی ناموسك اولور ایركج اونك سرمایه‌سی .
یوقسه ، ناموسیله ، وجدانیله خلقك اوینامه ..
صوكره قات قات ناصیه‌كدن صارقه‌جق بر چوق یامه !
بر قیزارماز چهره بولمشسك‌ یا ، ای جانی ، بورون ؛
هم بوتون دنیایی افساد ایله ، هم مصالح كورون !
كندی عرضكدن جومرد اولمقسه معتادك اكر ؛
كندی مالكدر سنك ، حقك تصرف ، كیم نه‌دیر ؟
ملتك ، لكن هنوز معصوم اولان اولادینه ،

ویرمه برملعون تمایل مبتذل معتادیکه !

بزکه هرموجودی ییقدق غایه‌سز برفکر ایله ؛
ییقمادق برشی براقدق .. ساده برشی : عائله .
هانکی بر بنیانی محو ایتدکده اصلاح ایلدك ؟
ایشته ویران مملکت ! هریر دەایك ، هریر دەشیك !
بونلرك تعمیری قابل .. اولسه جدیت ، ثبات ؛
لکن ، الله ایتمسین ، بر دوشسه شاید عائلات ،
الك قوی قوللرله حتی قالقه‌ماز امکانی یوق .
کیمکه ، قالقار دیر ، اونك حیوان قدر اذعانی یوق !
« عائلی بر انقلاب اولسون » ! دیین مأیوس اولور ؛
باشقه هیچ برشی قازانماز ساده بر ... اولور !
چونکه « چیپلاق » انقلاباتك رذالتدر صوکی ..
ای دنی قونداقجیلر ، بز سزده چوق کوردك اونی !
برده خلقك دینی وار صیق صیق تعرضلر کورن .
حاله باق : ملتده حسیاتی اویمش أولدورن !
دینی قربان ایتمایمش ملکی قورتارمق ایچین !..
طوتدە ، هی سرسم ، بوادرا کله سن عالم لحین !
هرجماعتدن بش اون دینسز ظهور ایلر ؛ بوحال
پك طبیعیدر . فقط الحادی برقومك محال .

هانکی ملتدرکه افرادنده بوقدر حس دین ؟
الک بیوک اقوامه بر باق : دینی هرشیدن متین .
دوشمه ای آواره ملت ، بونلرك خذلاننه ؛
واقفز بز هپسنك بلك، مختصر عرفاننه :
شرقه باقماز ، غربی بیلمز ، کور کودن یوق وایه‌سی ؛
بر قیزارماز یوز ، یاشارماز کوز بوتون سرمایه‌سی !

بسم الله الرحمن الرحيم

فانظر الى آثار رحمة الله كيف يحيي الارض بعد موتها ان ذلك لمحيي الموتى وهو على كل شيء قدير

ترجمه سی

« اللهك آثار رحمتنه بر باقسه‌ڭ آ : طوبراغی ، اولدكدن صوكره ، تكرار ناصيل ديريلتيور ؟ ايشته او الله بوتون اولولری محقق ديريلته‌جكدر ، هم او هر شيئه قادردر . »

چیقدە بر سیر ایت بهارك جوش و نكارنكنی ؛
نفخ صورك دیكله موجاموج اولان آهنكنی !
بر یشیل قان، بر یشیل جان یاغدیروب، قدرت، یره :
یم یشیل اولمش فضا؛ كوم كوك كسیلمش طاغ، دره .
اك قیصیر طویراق طوغورمش، امزیرز برچوق نبات ؛
فیشقیریر برداملەجق اوتدن، طوتوب صیقسەڭ، حیات !
دون، كمیكدن كولجە حالندەیدی هرچیپلاق فدان ؛
باق: نەصاغلام قان ، بوكون، طولغون یوزندن داملایان !
دون، قودورمقدەیدی اورماندن جحیمی بیك زفیر ؛
آشیان طوتمش، بوكون، هردالده پرّان برصفیر !
دون، نكهبانیدی میلیارلرجه ذیروحك سبات ؛
سیلكینوب چیقمش اومحبسدن ، بوكون، بر كائنات .
دون، نەماتمدەیدی عالم ! یرحزین ، كوكلر حزین ؛
سور فطرتدر بوكون : فطرت بوكون صحرا كزین !
ایشلەمش قیرلردە یریر قدرتك فیاض الی ،
اویله یاپراقلر كە صنعندن : كیدوب بر كورملی !

اویله اما ، كوردیكم الواح شوقك رغمنه ،
بندە حالا ذوقه بكزر دویغو یوق ، حالا ینه !
بردكل ، یوز بیك بهار ایندیرسه حتی آسمان ؛

هیچ قیمیلدانماز بنم روحمده کوك صالمش خزان !
دم چکر بلبل .. بنم بینمده بایقوشلر اوتر !
صوکره ، قارشیمدن کچر ، بربر ، ییقیلمش لانه‌لر !
آشنالق یوق، خیالك قونسه الك بیلدك یره ،
یاد آیاقلر چیکنه‌یور : دوشمش وطن یاد اللره !
باشقه سس بیلمم ، محیطمدن انین ایلر خروش ؛
بکارم دینسین بوماتم ، بکلرم ، اولماز خموش !
آه ! تك بر آشیاندن بیك یتیمك ناله‌سی
یوکسه‌لیرکن ، دیکله‌ین انسانمدر بلبل سسی ؟

دویغوسز اولمق قدر دنیاده لکن درد یوق ؛
اویله صالغین‌مشکه ملعون : قورتولان بر فرد یوق !
کندی صاغلام .. حسی أولمش، روحی أولمش ملتك !
ایشته الك قورقونجی خسرانك، هلاکك، خیبتك !
ای ، أولوم رنکنده طوپراقدن حیات اعلا ایدن ،
بر ییغین طوپراقده اولسه‌ق ، ساده چیکنه‌نمك نه‌دن ؟
باشقه طینتلرمی هپ شایان اولان احسانکه ؟
آه ، بر بولسه‌م ، صاریلمق ایشمیدر دامانکه !
بر نسیم ایسترقیمیلدانمق ایچون جانلر بوکون ؛

بر نسیم اولسون ، آلهی .. جانلانیر قالمر بوتون ..
نوبهارك روحی ایتسین برده بزلردن ظهور ..
یوقسه ، آرتیق صور اسرافیله قالمشدر نشور !

پك حزين بر مولد كيجه‌سی
١٢ ربيع الاول ١٣٣١

بیللر كچیوركه ، یا محمد ،
آیلر بزه هپ محرّم اولدی !
آقشام نه كونشلی بر كیجه‌یدی ..
ایواه ، اوده لیل ماتم اولدی !
عالم بو كون اوچ یوز اللی میلیون
مظلومه یامان بر عالم اولدی :
چیكنندی حریم پاكی شرعك ؛
ناموسه یابانجی محرم اولدی !
بیننده اوتن چاكك سسندن
بیكلرجه مناره ابكم اولدی .
الله ایچون ، ای نبیّ معصوم ،
اسلامی بیراقمه بویله بیكس ،
اسلامی بیراقمه بویله مظلوم .

ضوكی

بزه « دینی ، فلسفی مصاحبه‌لر » کبی معظم بر اثر یازان یار جانم ، استاد حکیمم حضرت فریدك قیمتدار بر خاطرهٔ التفاتیدر .

اینس روحم هاکفه

صفحاتك اوچنجی قسمنی نشره موفقیتکدن طولایی سنی خالصانه تبریك ایدر ؛ دیگر قسملرینك‌ده پیدرپی نشرینه موفق اولمانی جنابِ حقدن تمنی ایلرم .

لسان نظمه - ماهیتنی تغییر ایتمکسزین - مستعد اولدیغنی انکشافی ویردك . ترجمه‌ك نظمه غایت الویریشلی اولدیغنی اثرلرك‌ایله اثبات ایتدك . برمدتدن بریدر لسانمزده هرکس ایسته‌دیگی کبی تصرفاته قیام ایلدیکندن ، لسانمز عموم عثمانلیلرك لسانی اولمق درجه‌سندن لسان شخصی اولمق درکه‌سنه دوشمشدر . فی الحقیقه ، اسلوب ، شخصك مالی ، تعبیر دیگرله صاحبنك تمثالیدر ؛ فقط لسانك روحنه دوقونولمامق شرطیله .

هرکسك لسانده برتصرف مخصوص اجراسنه صلاحیتدار اولمسی بر حده قدر مجاز اوله‌بیلیر ؛ او حدی تجاوز ایدنلره : طور ! دیمك لازم کلیر . حال بوکه لسانمزده اجرای تصرفاته قیام ایدنلر ، تجدد کوسترنلر هیچ برحده رعایت ایتمیورلر ، هیچ برمقیاسه تابع اولمیورلر ؛ انك ایچون لسانمزده کوندن کونه چیغرندن چیقیور .

مثلا بر هیکلتراش ، تصرفات خیالیه‌سیله اثرینی کمال ممکننه ایصاله چالیشیر . لکن هیچ برزمان طبیعتك تعیین ایتدیکی حدی تجاوز ایده‌مز .

اثرینی او حد داخلنده کمال ممکننه ایصال ایدر . او حدی تجاوز ایتدیکی آنده اثری براثر صنعت دکل ، بر نمونهٔ غرابت اولور. زیرا صنایعه خاص اولان کمال نوعینك ذوق صحیح دینیلن بر مقیاسی واردر . آثار صنعتده کوستریله‌جك کمال دائما او مقیاس ایله اولچیلیر .

رسامل‌ق‌ده بویله‌در . رسام اثرنده کوستره‌جکی کمالی عناصر صنعتك نظم طبیعیلرینی بوزماماق شرطیله کوستره‌بیلیرسه مهارت ابراز ایتمش اولور ؛ کوستره‌مز ایسه طبیعتی قابا بر صورتده استنساخ ایده‌رك عادی بر مقلد درکه‌سنده قالیر .

عناصر صنعتی وضع طبیعیلرندن چیقاران کیمسه قوانین صنعتی اخلال ایتمش دیمکدر . واقعا بوحال اندر اوله‌رق دهاتدن صدور ایدر. حال بوکه نظر صحیح ایله باقیله‌جق اولورسه دهای حقیقینك ، بو حرکتیله قوانین صنعتی اخلال ایتمدیکی ، بلکه صنعتك قوانین موجوده‌سنه بر قانون دها علاوه ایلدیکی کورلیر . دهایه خاص اولان بو تصرفی تقلیده قیام ایدنلر دائما آلدانیرلر ، دائما موفقیتسزلك کردابنه دوشرلر .

موسیقینك‌ده او کبی تصرفات مبدعانه‌یه اصلا تحملی یوقدر . هیکلتراش اولسون ، رسام اولسون ، موسیقی شناس اولسون دائما صنعته خاص اولان مقیاس نوعی‌یی النده طوتمغه ، صنعتنده کوستره‌جکی اثر کمالی او مقیاس ایله اولچمکه مجبوردر .

بوشریطه‌یه رعایت ایتمه‌ین صنعتکارلرك اثرلری آثار صنعتدن معدود اوله‌ماز. نه‌فائده‌که شعرده بودقیقه اصلا نظراعتباره آلنمیور. چوق کیمسه‌لر ساحهٔ نظمی تصرفات مبدعانه‌لری ایچون غایت‌واسع ، غایت مساعد بولیورلر. او وادیده کوسترد‌کلری غرابتلری هر کسه برر بدیعهٔ معرفت صورتنده قبول ایتدیرمك ایسته‌یورلر . یکی شعرلرده بونك پك چوق نمونه‌لری کوریلیر . چوق کیمسه‌لرده شعرك حقیقتنی ، شعرده کوستریله‌بیله‌جك

تصرفاتك حد طبیعیسنی تعیینده‌ن عاجز اولدقلرندن بوبشقه‌لقلره تجدد، یاخود کمال صنعت نظریله باقیورلر. الحاصل اونه‌کی صنعتلرك قبول ایتمدکلری او کبی تصرفات داهیانه‌یی زواللی شعر قولایجه قبول ایدیور. اکر شعرمزده کوستریلن کیفی تصرفلر بالفرض هیکلتراشلقده، رسامِلقده کوسترلمش اولسه ایدی، هیکلتراشك الندن چیقان برهیکل هر حالده بزم بیلمدیکمز بر مخلوق اولور ایدی! کذا بر رسامك بوئله بر تصرف نتیجه‌سنده وجوده کتیره‌جکی اثرلرده بزه کورمدیکمز، بیلمدیکمز برعالمك مناظرینی تصویر ایدر ایدی! شعرمزده بو غرابت چوقدن تعیین ایتدی. فقط آنك تمیزی دیکر صنعتلرده‌کی غرابتلرك تمیزی قدر قولای اولمدیغندن بوکون اوغرابتلره بوقاریده سویلدیکم کبی، تجدد، یاخود کمال صنعت نامی و بریلیور. باقه‌لم بوحال نه زمانه قدر دوام ایده‌جك؟ فقط سن لسان شعری ماهیت نوعیه‌سنه خاص بر تکامله نامزد قیلدك؛ موفق ده اولدك؛ دها ده اوله‌جقسك.

کله‌لم ایکنجی ملاحظه‌یه: احتمال که «صنعت صنعت ایچوندر؛ صنعتدن مقصد ینه صنعتدر؛ صنعتده دینی، اخلاقی، سیاسی بر غایت آرامق عبثدر.» دیه، سنك مسلککه اعتراض ایدنلر، آنی خوش کورمه‌ینلر واردر. فقط او حالده، یعنی صنعت حقنده‌کی بو دستور قبول ایدلدیکی تقدیرده آنی دینسزلکه، اخلاقسزلغه ده آلت اتخاذ ایتمه‌مك لازم کلیر. زیرا صنعت بوصورتله قیددن آزاده ایدلمش اولمایوب، بلکه قیودك‌اك بر بادیله تقیید ایدلمش اولور. بن سنك اثرلرکده بودستوره مخالفتکی کوستره‌جك برشی کورمیورم. چونکه سن ده صنعتده غایت آرامیورسك؛ لکن غایتده صنعت آرایورسك. مسلکك تماميله مقصدیکی تأمینه کافیدر. همان فیاض قلمکه ایستدیکی جولانی ویر، جدی اثرلره تشنه اولانلری فیض قلمکله ریان ایت. صفحاتك بوقسمنی تشکیل ایدن منظومه‌لرك منبعی فرقان حکیم اولدیغندن هپسنك الهام محض اثری اولدیغنی سویله‌مك زائددر. همان سویله، همان یاز. توفیق خدا رفیقك اولسون عزیزم.

فرید

صفحات

محمد عاكف

ایکنجی طبعی

توسیع طباعت مطبعه‌سی

سبیل الرشاد کتبخانه‌سی نشریاتی

عدد : ۲۳

دردنجی کتاب

فاتح کرسینده

۱۳۳۲ رمضان

حماسی شاعرمز

مدحت جماله

ایکی آرقداش فاتح یولنده

— واپور یاناشدیمی ؟

— چوقدن !

— دیمك‌كه كوپروده‌یز . .

— آمان ، شو یولجیلر اینسین !. . .

— فقط بیلیرمیسكز ،

یادیرغایور ، هانی ، انسان اواسكی تكنه‌لری !

« یاناش » دینیلدیمی ، نازلیم ، كیدر كیدرده كری ،

كلنجه خشم ایله برطوس اورووردی كوپرویه‌كه :

زواللینك ده‌شیلن قارنی صاغلام آلتی چكی

اودون یوتارده براز صانجیدن بولوردی آمان . . .
— هکیم کتیرمه‌یه قوشسه‌ڭ ، هکیم‌ده یوق اوزمان !
— تیمارجیلر ، برکت ویرسین اوسطه شیلردی :
الندہ بالطه ، کلبر اوچ کسر ، بش ا کلردی . . .
« دایان اویانکی باشندن عمر ! طوتکدی ممش ! »
باقاردیکز عملیاته چارچابوق بیتمش !
آماصره ساحلی چوق اسکی بر مؤسسه‌در ؛
اوشاقلرڭ طوبی جراح اولور . . همان کسدیر !
بوکوندن اورمانی کوسترقیلاغیلی بالطه‌سنه :
تمیزله‌یوب چیقیویرسین ، براقاسین یارینه !
— برازده دیکمه‌یی اوکرنسه‌لر . . .
— آدام سن‌ده !
دوشوندیکك شیئه باق . . سن شوعلمی اوکرن‌ده . .
— اوعلمه هیچ دییه‌جك یوق : مفادی قطعیدر !
علوم سائره صنعی ، اوبك طبیعیدر .
نه‌وارکه : قالمادی تطبیق ایچون مساعد یر !
— نه‌دن ؟
— نه‌دنمی ، کوروردڭ چیقوب کزه‌یدڭ ا کر .
اتکلرنده ظیغین صاقلی بیلدیکك اورمان ،

بوكون باريندیره‌ماز حاله كلدی برطاوشان !
او ، صيرتی هيچ‌ده كونش بيلمه‌ين يشيل طاغلر
ييغين ييغين قايالردر : سرابلر چاغلار !
ــ صباحلين ينه برخيلی نكته فيرلاتدڭ !
ــ خيالی بول بول آقيتدڭ ؛ سرابی چاغلاتدڭ !
ــ خاير،خيال ايله يوقدر بنم آليش وېريشم . .
اينانكه : هرنه‌ديمشسه‌م كوروب‌ده سويله‌مشم.
شودر جهانده بنم اك بكنديكم مسلك :
سوزم اودون كبی اولسون، حقيقت اولسون تك !
ــ فنا دكل يولك اما ايچه صارپ اوله‌جق !
« اودون » ديدڭده ، تحفدر ، نه‌كلدی عقلمه، باق :
زواللی مملكتك يوقدی باشقه محصولی ؛
اودونديی، نرده بولونسه‌ڭ ، متاع مبذولی .
ــ آدام يتشديره‌مزمش ، ديمك‌كه ، طوپراغمز ! . .
ــ لطيفه برطرف اما ، آدام دكل يالكز ،
اودون‌ده ايسترز آرتيق‌باقينده آوروپادن !
ــ بزم فيلزلری كوندرمسين صاقين اوزمان !
ــ آغيرجه داورانيورسين . . براز چابوق يوروسه‌ك..
ــ وقت قازانمق ايچون ايسترم ياواش كيتمك .

— اوحالده قوش کبی سه‌کمك دکلیدر لازم ؟
عیب دکل‌یا ، بوسوزدن نه‌چیقدی ، آکلامادم.
— بواعتراضی نیچون صالللادك محا کمه‌سز ؟
وقت کچیرمه‌یی بزلر قازانمه عدایدرز !
— دیمك که شیمدی ایشك یوق ..
— خایر ، برازدن وار .
— نه‌ایشدر ، آکلایه‌بیلسه‌ك .. مهم‌میدر او قدر ؟
— کیدوب‌ده اوکله‌یی فاتحده قیلمق ایستیورم ؛
کلیرمیسین ؟ هادی !
— آرتیق،اوشنمه‌دن نه‌زورم،
صیجاقده قان تره باتمق ؟ نمازسه مقصد اکر :
صاغك ، صولك طولو مسجد ، بکن بکن طالیویر .
— نماز دکل یالکز مقصدم .. بو کون بر آدام
چیقوب‌ده وعظ ایده‌جك اوکله اوستی خلقه ...
— تمام !
زمانیدر اوطوروب ، شیمدی ، هرزه دیکله‌مه‌نك ؛
او یاوه‌کولری حالا، آدام ، دییك ، بکه‌نیك !
صاریقلی ملتیدر ملتك باشنده بلا ...
— فقط ، عمومی بردن باتیرمق ایش دکل‌آ !

بیلیرمیسین نه دهالر یتیشدی مدرسه‌دن ؟
دهامی ؟ آت باقالم ، هیچ صیقیلما ، بول کیسه‌دن !
— صیقیلمادن آته‌یم‌مش .. قوزوم ، نیچون آته‌یم ؟
ایناننمیورسه‌ك اکر طورکه بن‌ده آ کلاته‌یم...
— صایوب‌ده نافله معلوم اولان بش اون اسمی ،
یورولما ! اونلری ازبرله‌مك‌ده‌بر ایشمی ؟
فقط ، شو وعظ ایده‌جك هرزه‌کو عجب کیم‌اوله ؟
نه اولسه هیچ‌یا .. نهایت ، صاریقلی برملاّ !
— سنکله بزده ، برادر ، صباحلین چاتدق !
عناده قارشی نه‌یاپسین‌ده صوصماسین منطق ؟
« صاریقلیدر » دییه هیچ کورمه‌دن ، بلاانصاف ،
کبار امتی حقسز دکلمی استخفاف ؟
کلوب‌ده بر بولنه‌یدك کچنکی وعظنده :
قالیردی پارماغك ٠الله بیلیرکه٠ آغزکده !
نه وار عنادیکه ایتسه‌ك‌ده بر سفر غلبه ،
بتمله فاتحه کلسه‌ك ...
— آل ایشته٠کلدم‌به !
— هدایت ایردیمی ؟ هاه شویله .. آفرین صوقوشی !
— آمان شو دوز یولی طوتسه‌ق‌ده تپسه‌ك یوقوشی ...

— اوزاق، یاقین‌دیمه آرتیق ، اینیش ، یوقوش صورمه !
طیپیش طیپیش کیده‌لم .. هایدی کیر شو صاغ قوله .

— آمان ، شو معبد فیاضك احتشامه باق :
باقار باقار طویامام : عاشق اولمشم مطلق !
— حقیقةً طویاماز دیده‌لر ملاحتنه ..
فقط یابانجیلر اوشمش جوار عصمتنه !
نه‌در حریمنه یرلشمك ایسته‌ین شو صالاش
هویتنده ییغینلرکه هپ برر قلاتش !
— أوت ، زمینی اوزاقدن کوروب باییلمشلر ؛
یاواش یاواش صوقولوب صوکره‌دن یاییلمشلر !
— اوحالده شیمدی آییلمق کرکدر اوقافه..
— آییلدی فرض ایده‌لم .. ییغمادقجه بر طرفه ،
شو کوردیکك قاره طاشلر قدر کثیف آلتون ،
ناصیل تمیزله‌یه‌بیلسین ، ناصیل ییقوب چیقسین؟
— خایر ، قاپاتمالیدر « جامعك ! » دییوب کمری ؛
برر برر ییقیلیر آز زمانده کندیلری .
— ناصیل قاپاتمالی .

— غایت قولای : « شو میدانلق

که یول کچن خانی اولمشدی . . حولیدر آرتیق ؛
بو حولیدن کچه‌جکلر نماز ایچون کچه‌جك . »
دییوب قاپاتمالی .

— یاهو ، عقللیسین کرچك !

— کچیده ییقمایه قالقیشدیلردی محفلی‌یا !

— دیمك‌که ظیر دلی بونلر !

— صورارمیسین ؟ دلی‌یا !
دلیرمدکه برانسان ناصیل وآریر ألی‌ده ،
قیبار شو محفله ، یاخود شو محتشم کچیده ؟
« بزمده وار مدنیتله آشنالغمز . .
هم اسکیدر . . » دییه بیلمك ایچون دایاندیغمز
یکانه حجت سنکینی ییرته‌جقلرده ،
صیقیلمادن کزه‌جکلر « کنیش » سوقاقلرده !

— « صیقیلمادن » دییه برنکته صاللادك . . لکن
یرنده اولدی . .

— دکل ، سنده آ کلاییش کسکین !

— بن آ کلامامیا ، فقط بك دکرلی اولسه کرك . .
حقیقةً شو کچید چوق کوزلمیدر ؟

— نه‌دیمك ؟

صحیفه‌لر یازییور ، بلکه ، فن معماری
او ، میل ناز ایله مخمور دیده‌لر واری ،
براز میللی باقان ، معبرك کوزللکنه ..
— کمرده اویله موافقمیدر عجب فنه ؟
— نه‌سویلدك ؟

— شو آتیلمش وه‌ره‌و کمرأیمی ؟
— فنون هندسه‌نك واریا برده « ترسیمی »
دینن اصولی . . اونك ماهرانه‌تطبیقی .
— دیمك‌که : خیلی مهمدر بونك‌ده تدقیقی .
— سنك کوزك ایبدر . . قاچ موقتك ساعتی ؟
دوزه‌لته‌یم شونی.. طور، طور.. قورولمامش ذاتی !
— برنده اون بوچوق اولمش ، برنده اوچ . .
— نه‌کوزل !
زمان ایچنده زمان . . یوقدی بویله شی اول .
— بویوك قصور ایدی لکن . .
— حقیقت اویله‌ایدی :
قمر حسابی، کونش دوری ، صوکره ، میلادی
دییوب‌ده اوچ ییلی ازبر بیلن ذکی ملت
طورورمی هیچ یالکز برساعتله ؟ طورماز أوت !

— ناصیل شوبانقه کوزل بر بنامی ؟

— بك اوقدر

فنا دكلسه‌ده ، نسبتله ، بر بچیملی دیوار

مثابه‌سنده قالیر جامعك یاننده . .

— غریب !

بنم کوزمله باقارسه‌ك : نه‌محتشم ! نه‌مهیب !

— اوباشقه.. صورسه‌لر اسلوب ایچون «شودر.» دینه‌مز.

اصالت اولمالی صنعتده اوّلا .. بو : ملز !

خایر ، ملزده دکل . . بلکه برچوق اسلوبك

خلیطه حالی‌که تحلیله قالقیشلسه : اوزون !

نجیب اثر آرییورسه‌ك : سبیله باق، ایشته . .

طاشوب طاشوب دوکولورکن اوشعر برجسته ،

صفای فطرتی شاهدکه : ترتمیز اصلی ؛

دامارلرنده یوزن قانده ، جانده عثمانلی !

کوروب بوجوشش صنعتده روح اجدادی ،

براز صیقیلمالی شهرك صیقلیماز اولادی!

— صیقیلمق اسکی آداملرده نادراً کورولن

بر ابتلایه دینیرمش‌که ، شیمدی کچدی !

— نەدن ؟

— دكيشدی حالت روحيه ، چونكه عصره كوره . .

— آمان شو « حالت روحيه » برده « مفكوره »

عيب دكلبا . غيجيقلار بنم سبكيرلريمی !

— نيچون سيكيرله‌نيورسين ؟ تعصبك يريمی ؟

بر آز دكيشملی آرتيق بو اسكی ذهنيت .

« لسانه هيچ يكيلك سوقمايك ! » ديمك : جنت .

— خاير ، تعصب ايدن‌يوق .. شووارکه : ايجابی

تحقق ايتملی بركره ؛ برده ، اربابی

الیله اولمالی مطلوب اولان تجددلر ..

دوشونكه بويله‌ميدر بزده ؟

— شبهه‌سز .

— نه كزر !

دليلی : كندی سوزكدر . .

— كيمك ، بنم‌می ؟

— أوت !

— نه‌سويله‌مشدم ؟ اونوتدم . .

— جانم شو « ذهنيت ! » ..

— بكنمدكمی ؟ فرانسزجه يوقمی « مانتاليته » ؟

اونك مقابلی ..

— ذاتاً بودریا درد ایشته !

تصرفاتی عیناً آلیرسه‌ق انكلیزك ،

فرانسزك ، نه اولور حالی ، صوكره ، شیوه‌مزك ؟

لسانك اولمالیدر بر وقار ملیسی ؛

او اولمادقجه میسر دكل تعالیسی .

— براز محافظه‌كارانه‌در یاشیمدی بوده ...

— أوت . محافظه‌كارم .. بیلیرمیسین ، بو موده

تعمم ایتمه‌یه باشلارسه ..

-- باشلاسین ! نه اولور؟

— ایلر ، طوتار یری قالماز ، لسانمز بوزولور .

بوكون نه مسخره اولمشسه ملتك قیلیغی ،

لسانده اویله اولور !

— آ كلامام عنادجیلغی ..

— بیلیرمیسین بو غریب امتك نه‌در حالی ؟

« یَخافُ » صیغه‌سنك چینغراقلی اعلالی !

— ناصیل ، ناصیل ؟

-- هله صبر ایت : « یخافُ اصلندن ... »

دییوب‌ده ازبره بر چوق عباره‌لر اوقودان

خواجەم ، ختامه یاقین دورەسندە اعلالك ،
میان قافیەدارندە چیفته « فی الحالك »
اوقور طوروردی ، بو بر عنعنەیدی بسبللی :
« تجن که ساکن اولور واو ، اونك ده ماقبلی
حروف سالمەدن حرف غیرساکن اولور ؛
او واوی متفقاً مد ایدر ایمش جمهور ...
اوحالده ، بزدخی ایتدك : یخاف اولدی. » ... اُوت!
نەیاپسه آوروپا ، بزلرجه اصل اولان حرکت :
« اوحالده بز دخی یاپدق ! » دییوب همان تقلید .
بو دورلو بر یکیلکدن نەخیر ایدرسین امید ؟
— فقط « یخاف » نك اعلالی امّا کوچمش‌ها !
— بو، اختصاری اونك، چوق‌سورردی ، یوقسه، دها!
— فنامی ؟ باق ، لافه طالدقده طویمادق یوقوشی .
— حقیقت اویله ! اپی یول قازانمشز .. شونه ، شو؟
— ییقیق سبیله باقوب آغلایان یانیق مکتب ..
تجنکی یانغینك انقاضی ایشته بونلر هپ !

— دیمك‌که : جامعی قربندەیز سلیمانك ..
— « دیمك » ده وارمی یا ؟ قارشیکده !

— لکن انسانك،

ناصیل قارارمەدە ماضی‌یە طیرمانان نظری !
بوکون ، بزم تپەمزدن باقان شو آثاری
صیانت ایلەمەدن عاجزز ، دکل یاپمق . .
— حقیقت اویلە ! شو معبد نەدر ؟ شو حشمتە باق !
— بیراق کە جامعی ، دنیادە اولماز اویلە اثر ؛
فقط نەدر شو هیاکل ، نەدر شو مدرسەلر !
اوزاقدن آ گدیرییورلر نطاق سیمینی ،
کە صارمق ایستەیەرك وحدتك ندیمەسنی ،
آتیلمش اوچ طرفندن کمند اولوب بلنە ؛
فقط دکل بلی ، دامانی لچمەمش النە !
بشر دکلی ؟ تعالی‌دە ایتسە عرفانی ،
ناصیل قوجاقلایەبیلسین حریم یزدانی ؟
أوت ، مدارس او وحدتسرای محتشمك
اوکندە : حرمتیدر دینە هر زمان علمك .
بوتون شو قبەلرك موجە موجە سلسلەسی :
حضور حقدە قاپانمش سجود قافلەسی !
— بوکون‌دە اویلەمی لکن ؟
— دکلسە ، کیمدە قصور ؟

بونا خلفلکی نز یاپمشز ؛ سلف معذور .
اویوب صیچان کبی هر دورت آدیمده بر کمری ،
دەدەکمی آچمش او مسکین قبلیقلی قهوەلری ؟
خایر ، دەدەك سکا ، باق ، خستەخانەلر یاپمش ؛
یاننده مکتب طبیەلر ، نەلر یاپمش !
شو کوردیکك قوجەمان کتلە یوقمی ؟ دارالطب .
— دیمك : بو مدرسه طبیه مکتبیدی ..

— عیب!

— عیب نەدر ؟

-- بونی اولسون کوروبده بیلمەمکز .
— باقیلسه اویله.. فقط « بیلمەییك ! » دیین ینه سز !
— طبابتك اوقدر محترمدی موقعیکه :
برر طبیب فنون آشنا چیقار ، اسکی
مدرسینمزك الك کزیده افرادی .
یازیق ، او نسل کریمك وفاسز اولادی
براقمش اویلەجه ، هیچ باقمامش مؤسسەیه ؛
نەلر کورور نەلر انسان کیرنجه مدرسەیه !
دولاشمق ایستەیەرك طالدیغم اولور بعضی :
آدیم باشنده عصرلرجه سعیك انقاضی

طاقیلماملق ، هانی ، قابل دکل آیاقلریکه !
نظر نفوذ ایده‌جك اولسه هانکی بر ییغینه :
یا بر مدققك اسرار تارماری دفین ؛
یا بر مشرحك آثاری صاقلی .. هم نه حزین !
چامورده صاپلی ، کنیش رحله‌لر بوتون مرمر ..
دیمك : معلمی تشریحی و برمه‌مش ازبر ؛
کتاب نعشی سروب طاشلرك اوزونلغنه ،
آچوب آچوب اوقومش قارشیسنده بولدیغنه .
بوکون ، او رحله‌لرك کندی نعش اولوب یاتیور ؛
اوزرلرنده بکارلر فاصولیه قایناتیور !

— وفایه چیقسه کرکدر بو اکری بوکرو سوقاق ..
— أوت ، وفایه اینر .
— غالبا ایچه اوزاق ..
دکلمی ؟
— هیچده دکل .. سن یورولدك آکلاشیلان !
— اونوتمشم ، هانی ، یوقدرده کلدیکم چوقدن .
— صاپنجه ، طوغرو وفا میداننده‌یز شیمدی .
— براز طانیر کبی اولدم . . یا آزمی کچدمدی !

— آل ایشته ایسته‌دیکك: تربه ، طاش قوناق، قاره‌قول ..
— نقط بونك نه‌سی میدان؟ بو حادتا بر یول ..
تحف دکلمی یا؟

— وقتیله بلکه میدانمدی . .
قاپانمش اولسه‌ده کیتدکجه ، قالمش اسکی آدی .
— ایچجه قهوه‌ده وار ..

— نره‌ده یوق‌که؟ هر یرده!
اونکله ملت مرحومه اوغرامش دردده!
بقاسی وارمی جهانك دوشونمه عاقبتی!
اوزان شو پیکه‌یه: بولدك دیمکدر آخرتی!!
برنجی دفعه ایمش بینمش اختیار قاییغه؛
پیاده یاغ کبی قایدقجه طوغرولوب آچیغه؛
ایشیلدامش کوزی ، بر قاو چاقوب دیمش: «یاحی!
عمر عمر بو عمر ایشته: هم اوطور ، هم قای!»
شو پیکه‌لرده او تریاکینك «عمر» دیدیکی
پیاده‌نك اشیدر: یان کلیرمیسین .. نه ایی!
حیات آقوب کیده‌جکمش .. نه وار کدرلنه‌جك؟
زمان زمان بو زمان .. طورمه بر نفس دها چك!
صفا که باق‌که یا چیقدك ، یاچیقمادك یارینه!

— دونوب دونوب باقیورسین .. نه کلدی خاطریکه ؟

— شوقارشیلقلی بنالر دوشوندوررمی سنی ؟

— نیچون دوشوندوره‌جك ؟ اوکجه سویله حکمتنی . .

— شو صاغ طرفده‌کی ؟

ـ مکتب .

ـ . أوت . بو جبهه‌ده‌کی؟

بر اسکی مدرسه اولمق کرك .. دکلمی ؟

— یکی .

— یکی نه‌در ؟ بر آز ایضاح ایدلسه ، چوق اکسیك !

— زواللی ملتی وحدت جدا ایدن « ایکیلك »

صیر تیمورمی او پیس دیشلریله قارشیکده ؟

ناصیل توکورمسین انسان شو حاله باقسین‌ده ؟

ییقلمامش ، نه قدر ییقمق ایسته‌سه‌ك ، ایمان ؛

آییرمق ایسته‌مشز صوکره دینی دنیادن .

آییرمشز ، ایده‌رك شرعی متصل اهمال ؛

اصل ایکنجیسی اولمش ، شو وارکه ، برزده حال !

أوت ، بو صیصقه وجودك یارین طورر نفسی ؛

فقط شو کوردیکك « اکمکجی اوغلی مدرسه‌سی »

یاشار دمیر کبی کوکسیله بلکه اون بیك یاش ..

یامر قابورغه‌سی : قورشونله باغلی یالچین طاش !
اوله‌یدی قوسقوجه ملتده بر بینلی قفا،
« وجودی بر یانه آتمق ، دماغی بر طرفه ،
عقللی کاری دکل .» دیرده بویله یاپمازدی .
نه اولدی ، صور باقالم ؟ ملتك اوز اولادی
یابانجیدن دها دشمن کسیلدی بر برینه !
— صوکنده قاردش اولورلر طبیعتیله ینه .
— زمان بیلیر اونی آرتیق ...

— کمر کوزوکدی هله ..
— کوزوکسون نی‌یا ؟ بر خلی قسمی کچدی بیله .
— زواللی صاقلانیور : حالی کورمك ایسته‌میور !
— قرون ماضیه‌مزدن باقان شو « کوزلر » ه صور :
اونه‌یدی ، طاغ کبی ارلرکه ارضه حاکمدی ..
نه‌در قاریجه‌لانان نسل مضمحل شیمدی ؟
— حقیقت، اویله کوچولمش‌که: « یوق! » دی، کچ آرتیق..
— اصل بو، یوق کبی وارلق دکلمی مسخره‌لق ؟
— « کبرملیدی» می‌دیرسین ؟ کبرمشز ، نه چیقار ؟
قولای دکل اوده .. انسانجه أولمه‌نك یولی وار .

جماعتك آره‌سندن « قاليرسه : ايك بكه‌نير ؛
أولورسه : بر بكه‌نير » درت آدام چيقارسه ، كتير !
براقده أولمه‌يي ، آكلات شو كورديكك كمرى ؛
بويوكلكنده‌ميدر ، نره‌در بونك هنرى ؟
ــ كلنجه باقديلر عثمانليلركه مملكتده ،
صويوق . صو ، حال بوكه غايت مهمدى ..
ــ البته .
ــ دوشونديلر صويى نردن ، ناصيل كتيرمسنى ؛
صوكنده اويله بر ايش يابديلركه : يك فنى .
طوتولميور يا اساساً بوكونده باشقه طريق ،
صويك اساله‌سى ، توزيعى مطلقا تضييق
اعانه‌سيله اولور ..
ــ شبهه‌سز .
ــ فقط ، ما كنه
هنوز بيلنمديكندن ، او قوتك يرينه ،
منابعك دكيشن راقمندن استحصال
اولونمه بر صيقى تضييق ايدلمش استعمال .
بولنجه الك ايى تضييقك الك قولاى يولنى ؛
قاچيرمامق ايچون آرتيق اونك تفاضلنى ،

همان شو آبده‌لر باشلانیلمش اعلایه ..
فقط مهارت صنعت بونکله بیتدیمی‌با ؟
خایر ! کورولملیدر آیری آیری مقسملر :
باقنجه حیرت ایدرسین .. نه اینجه ایش، نه هنر !
حقیقةً شاشه‌جق شی... نه واقفانه حساب !
صواویله برداغیلدیلمش‌که : ـ اولماسه‌یدی خراب ـ
آلیردی حقنی هر چشمه ؛ طامله‌نك کسری
قدر تخلفی حتی سزردی « اولچو »لری .

— شو قارشیمزده طوران قبه غالبا تربه ..
— آیول ! نماز کچیور .. امّا طالمشز لافه به !
براق‌ده تربه‌یی سن شیمدیجك بر آز چابوق اول !
— جانم نه‌دن قوشه‌لم ؟ واریا وقتمز بول بول ..
یتیشمه‌مش بیله اولسه‌ق ، قضاسی ممکندر ..
— خایر ، یتیشملی، مادام اداسی ممکندر !
— دیمك : صیغانمالی آبدسته .. باری بر چشمه
اولایدی ..
— چشمه‌می ؟ آل ایشته !
— طور ، فقط کیتمه !

— سنك اوزون سوره‌جك ، آ كلادم‌كه ، آبدستك،
فوطین چیقارماسی ، بیلمم نه .. چونكه یوق مستك.
براق‌ده‌بن كیده‌یم ، صوكره‌دن كلیرسین‌سن ..
كجیكمه‌ها !

— كلیرم .. كورمك ایسته‌رم ذاتاً •

واعظ كرسيده

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
ان الله وملئكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلّموا تسليماً . صل اللهم وسلّم وبارك على النبي الامى وعلى آله وصحبه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِى مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ

طوتك‌ده « ذره »لردن، چيقيك « سحابيه »
دينن بيغين بيغين اشباح آسمانى‌يه ؛
خلاصه ، عالم امكانى دور ايدك ؛ اوزمان
شهوده باغلى برايمانله حكم ايدر وجدان :
كه‌خلقتك نه‌قدر شكلى وارسه : علويسى ،

کثیفی ، مدرکی ، عضویسی ، غیرعضویسی ،
کمال شوق ایله محکومی عینی قانونك..
بوتون شئون عوالم تجلیاتی اونك . .
نەدرکه ایتمەدەدر فطرتك بو قانونی ،
فضایی ، کوکلری ، دریایی ، دشتی ، هامونی ،
ـ آدیملرنده ذکادن سریع اولوب حتی ـ
اثیری قاپلایەجق فسحتیله استیلا ؟
أوت ، صورولدیمی ادراکه آکسزبن بوسؤال ،
لسان حالی شودستوری هایقیریر درحال :
« بقایی حق طانیبان ، سعی‌بروظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش‌که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

قونولسه رحلۀ تدقیقه هانکی بر موجود :
اولور تکاثفی بر سعی دائمك مشهود .
عدمله قارشیلاشان ضد وجود اولور ، دیمەییك ؛
اونك مقابل اولان قطبی سعیدر . سعیك
کزوب دولاشدیغی ایصسز ، چوراق فضای عدم ؛
باقارسیکزکه : چیقارمش وجوده برعالم.
توقف ایتدیکی هستیسرای دورا دور ،

کوروورسکزکه : عدمدر . . نه برضیا ، نه ده نور!
قولاق ویرکده نه‌لر سویلیور باقیلک ادراك :
بو ، لجه لجه تکاثف ، بو سی دهشتناك
بلیغ سعییدر عمان قدرتك ، ازلی ؛
خروش فیض ازل هر قطیره‌سنده جلی.
مکوناتی ازلدن خلاص ایدوب ابده
سوروکله‌ین ؛ اونی حیرتفزا هویتده
تقلبات ایله برمنتهایه طوغرو سورن ؛
هم استقامتی دائم اومنتهایه ویرن
اراده هپ ازلی سعییدر، بافیلسه ؛ اونك ؛
کیمك؟ او قدرت محضك، او سرّ مکنونك!
نه دیکله‌نیر ، نه ده عاطل قالیر ، ولو بر آن،
شئون خلقتی تکثیف ایدوب یاراتمقدن .

تصور ایلیه‌لم شیمدی باشقه برقدرت
که هپ قوایی طوغورمش ، اساسی ماده . . اوت!
نه‌در بو ؟ باشقه دکل ، عینی جلوه‌نك ایشیدر :
بوتون ازلده‌کی سعیك تکاثف ایتمشیدر.
شوماده یوقمی که برچوق صورله اشکالی

آلیر .. دایانمه‌ده‌در سعیه اصل سیالی .
نه‌دنمی؟ چونکه بوتون قدرتك تکاثفیدر.
زمانده سعیه چیقار : چونکه هپ اونکله یورور.
مکانده سعیه واریر : سعیی صفره ایندیریکز ،
مکان تصور ایدلمز ، محال اولور حیز .

علوم شاهقه‌دن فیشقیران ستون ضیا
دایاندی کوکلره ؛ لکن یتشمیور حالا
بلند نسخهٔ ایجادك ایلك صحیفه‌سنه .
بو ایلك صحیفه مؤبد ظلام ایچنده ینه !
کورونمیورکه اوقونسون سوادنامهٔ غیب ؛
یقینه سد چکیور هرسطرده یوز بیك ریب .
ضیایه طوغری یوزوب کیتمك ایستدکجه خیال ،
سوروکلیور اونی کردابه طالغه طالغه لیال !
مآل خلقته امکانی یوق یتیشمه‌مزك ؛
فقط ، او نسخهٔ تکوین حیرت انکیزك
باشنده پك ایری بر خطله پارلیور ، یالکز
شوجمله‌لرکه ، اکر کورمشسه‌کز ، آلیکز :
« بقای حق طانییان سعیی بر وظیفه بیلیر ؛

چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر. »

قمر چالیشمادهدر ؛ کوکله بر چالیشمادهدر .
کونش چالیشمادهدر؛ سیارهلر چالیشمادهدر .
دیدینمهدن کری طورماز نجوم کیسودار ؛
بوتون آلین تریدر طورمایوب یاغان انوار !
یابانجی صانمایکزسیز ایدوبده احترامی..
بر اسکی عائلهدر ، کوك یوزنده آرامی .
شو وارکه ، مرکزی تا آسماندهاولسه بیله ،
کلوب کلوب بزی بسلهر کمال منتله .
فقط بو عائله هیچ بکنزهمز بزمکیلره :
بوزوشمامش اونك افرادی بلکه برکره .
لسان حال طبیعت اساندر اونلرهده ،
بر احتساس تعاطیسیدر دونن آرهده .
بر احتساس که پك اینجهدر.. فقط کسکین ..
نه حسبحال سماوی ! نه اصیل بلاغ مبین !
کوروك شو عائله افرادینك سویشمهسنی :
کوچوك ، بویوکلرینك روحی ، قرةالعینی ؛
بویوك ، کوچوکلر ایچون دایهدر ، مربیدر ..

کیدر، حیاتی تنظیم ایدر ، کورور کوزه‌دیر .
کونش ، که عائله‌نك مهربان رئیسی اودر ،
سریر محتشمندن سوزوب فضایی وقور
نظرلریله آرار هرطرفده موکبنی ؛
ناصیل آرارسه برآواره یار غائبنی .
بولنجه هپسنی آرتیق او نازنین سینه ،
آلیر برر برر آغوش حار شفقتنه .
بو خانمانی طوتان هپ اونك حمایه‌سیدر ؛
اوزرلرنده کزه‌ن سایه کندی سایه‌سیدر .
او سایه‌درکه : یاییلدقجه نوری ابعاده ،
حیات ایشیقلری باشلار سرای مینادە .
أوت ، بو عائله افرادی طورمیور .. ال اله
ویروب ، ازلده چیزیلمش بر استقامتله ،
کمال ممکنی ادرا که دوغرو هپ قوشیور ؛
فضاده فسحتی کوردکجه بوسبوتون جوشیور !
بو عزم قاهری نومید ایدرمی بر حائل ؟
یولك اوزونلغی ، زیرا ، وظیفه‌سنده دکل !

نه اطرادمؤبد ! نه منتظم حرکت !

یااللرندەکی برنامج ، ایتسەکز دقت ،
برانجەلکلە مساعی‌بە منقسمدرکە :
نەانجەلکدر او ، قابل دکلدر ادراکی .
کورولمیور برینك استراحت ایلدیکی . .
اونك توقفی ، زیرا ، بوتون برعائلەیی
دقیقەسندە پریشان ایدر ، ازر ، بیتیرر .
دیمك‌کە: ایستەسە برذرە بیك جهان دەویرر !
فقط اوذرە ایچون نرەدر عطالتە میل ؟
باقیك طوروورمی ثریا ، باقیك طوروورمی سهیل؟
کوروب سهیلی شعرادە هرزمان چالیشیر ؛
باقار اوزاقدەکی عیوقە ، فرقدان چالیشیر .
قراری یوق هلە راءحلە اعزلك برآن .
خلاصە ، حس ایلە یاخود نظرلە فرق اولنان ،
نجوم نامتناهی بوتون چالیشمقدە . .
سکون تصوری قابلمی بعد مطلقدە ؟

بوموکبك ، کیجە کوندوز قوشان بوقافلەنك
مرتباتی برر سلطنتلی عائلەنك
رئیس دائمیدر . واقعا بوعائلەلر

کورونمیور بوتون ابعادی یوقلاسەق یریر ،
فقط دلالت نوریله کزسەکز علمك ،
وجودی آ کلاشیلیر هرآدیمده بیك نجمك !
بوعائلات سماویه اتحاد ایدەرك ،
طوغارکه سینهٔ میناده برقبیله ، کرك
سریرشانی ، کرك ذاتی دائما مستوز
قالان رئیسنه منقاد اولوب ، سورکلی ، وقور ،
فقط سویملی بر آهنك تام وحدتله
چالیشمادن کری طورماز اومحتشم کتله .
بوکتله ایشته بزم کائناتمزدرکه :
— قوشاتماسیله برابر نظرده افلاکی —
حدودی چوریلیور کهکشان نطاقیله .
کچیك نجومی .. سحابیەلرده ، حقیله
تکامل ایتمك ایچون اوغراشیر ، دونر ، دیدینیر ،
برر قبیله ، برر کائنات واسعدر .
بوکائنات سماویەنك ـ كه برطاقیمی
دمینکی عائله شکلندەدر ـ قالان قسمی ،
هنوز مشیمهٔ خلقتده صاقلی افراده

حیات ویرمك ایچون متصل چالیشمقده .
نه‌درکه ساحهٔ قدرت دینن بوظل مدید ؟
ضیا آدیملری حتی مساحه‌دن نومید !
نه‌در نظام مساعی بوکلّ ساعیده ؟
نه‌درکه سوق ایدییور هیچ طاغیتمادن ابده ؟
بوبی‌نهایه عوالم اداره‌سز یورومز ..
فقط اداره ایچون هانکی نقطه‌در مرکز ؟
نه‌درکه موقعی ، ابعاده صیغمایان بوییغین
ایچنده ، شیمدی بزم کندی کائناتمزك ؟
حریم حکمت اشیایه هیچ صوقولماملی :
او برجهان معماکه بوسبوتون قاپالی !
بیلیرمیسین ، نه‌قدر هیچ ایمشسین ای ادراك !
بوعقده‌لر ایده‌جکمیدی بویله سینه‌کی چاك ؟
یاسن ، نه‌عاجز ایمشسین زواللی عقل بشر !
مجاهده‌ك چیقه‌جقمیدی بالنتیجه هدر ؟
أوت ، عوالمی ، هیچ شبهه یوق‌که ، برقانون
اداره ایتمه‌ده .. لکن نه‌در مآلی اونك ؟
جهان شوکوردیکمز کتله‌دن عبارتمی ؟
بوتون عوالم مشهوده ، یوقسه ، هیچ اسمی

بیلنمه‌ین ، صابیسز ، کائنات اخرانك
کمینه جزئیدر ! ماوراسی اکوانك
عدم دکلسه ، ناصیلدر ، نه‌در وجودی عجب ؟
نه‌دن بو لیل سرائر آچیلمیور یارب ؟
بو جوش جرأتی ایتمکده آنسزین مبهوت
شو سس‌سس‌که ، موج بلندیله چالقانیر ملکوت :
« اونوتمه کندیکی .. هم بیلمش اول‌که ای انسان ،
مؤبداً قاله‌جق خلقتك اساسی نهان .
سمای آلماسی قابلمی بر آووج خاکك ؟
اوساحه‌لرکه بتیشمز ضیای ادراکك ،
تصور ایت : جبروتم ایچون بدایتدر !
مکونات‌که فکرکجه بی‌نهایتدر ،
کمینه ذره‌سیدر آسمان خلقتمك :
کلوب کنارینه عمان سرمدیتمك ،
رکوع ایدر ابدیاً ، قیام ایدن ادراك ؛
ذکا سجوده واریر ، وهم اولور قرین هلاك .
سنك اوساحه‌ده یوقدر ایشك ! اوساحه ، بنم
بوتون خلائقه مسدود قاب قوسینم !
حریمی زائر تخمین ایچون کشاده دکل ؛

سرای وحدتمك طورمه قارشیسنده . چكیل !
چكیلده فیض مبینمله تا ازلده سكا
مسخر ایلدیكم برجهانك اورته‌سنه
آتیل .. فضایی دولاش ، آسمانه چیق ، یره این ،
لسان غیبم اولان بینات حكمتمك،
وجودی ایكله‌تن آهنك یكمألنی طوی !
دوشونمه ، هایدی شو آهنك سرمدیته اوی :
« بقایی حق طانییان سعیی بروظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش‌كه بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

آلیكده برکوچوجك طاش ، ضیای علمه طوتك
بوتون نقاطنی اولجه ؛ صوكره ، قالقیك اونك
باقیك وجودینه برخرده‌بین آلوب ، لكن
بوخرده‌بین اوله‌جق كندی نوری ادراكك .
زمین قدر بویوتك ؛ آسمان قدر بویوتك ؛
خلاصه ، قوسقوجه‌مان برجهان قدر بویوتك .
كورورسكزكه : اوبرطامله‌جق وجودیله ،
قاتیلمق ایسته‌یه‌رك طورمایوب كیدن سیله ،
اوكنده عزمنه حائل نه‌وارسه هپ آشیور .

دیمك‌كه : شیمدی بوطاش جانله ، باشله اوغراشیور،
« بوتون عوالمی لبریز ایدن مساعی‌یه
بنم‌ده سعیم اولمق كرك علاوه .. » دییه .
بوسنكپاره‌یی سز شیمدی كورمه‌ییك ناچیز ..
او ، بروجود معظم ؛ او ، برجهان وجیز ؛
كه ـ انجمیله ، شموسیله ، آسمانیله ،
توابعیله ، سحابیه‌سیله ـ عینیله ،
بزم شوبیلدیكمز كائناتی كوستریبور !
خیال اومنظره‌نك دهشتندن اورپریبور :
بورقبیله‌در اجزای فردی ، ذراتی
صیره‌یله عائله‌لردر ؛ آلیك ذریاتی :
كورونمه‌مكله برابر بیغین بیغین افراد .
دیمك ، او ، سینهٔ ابعادی ایكله‌دن فریاد ؛
او ، هرطرفده‌كی آهنك سعی غلغله خیز ؛
اوكیرودار عمومی .. باقیلسه الك ناچیز
طاشك مضیق وجودنده مندمج ... حیرت !
بوسنك جامدك اجزای فردی بروحدت ،
برامتزاج مؤبدله ایلیور دوران ،
كه‌هرتكائنی محصول سعینك اوزمان

تمثل ایتمه‌ده برچوق قوای غالبه‌یه :
یاانقلاب ایدییور هیئتیله جاذبه‌یه ،
یا باشقه دورلو هویت آلوب ضیا اولیور ،
یارنك شعلهٔ برقیده رونما اولیور ،
یابرحرارت سیاله ایلیور تأسیس ،
یااهتزاز ایدییور موجه موجه مقناطیس .

عجب ، نمونهٔ اکوان اولان بو ، ذاتاً اوفاق ،
وجودی نامتناهی کوچولده‌جك اولسه‌ق ؟
کوچولدی . فرض ایده‌لم ، اولدی عاقبت ذره . .
کوروك ، شوذره‌یی تدقیق ایدلکده برکره ،
ناصیل خروش ایله قلبنده ایلیور ضربان ،
عوالمیله برابر شموس بی‌پایان !
سمالرنده اوچان عینی مطرد آهنك ؛
دکزلرنده کزن عینی سعی رنکا رنك .
باقیلك‌که : ذره‌ده‌برهیچ اولان وجودیله ،
موفق اولماده‌در کائناتی تمثیله ؛
کوروك‌که : ذره‌یی ایتمکده‌در جهان تنظیر .

فقط بو بحر سرائر که ممتنع تقدیر .
کونشده ، کولکه‌ده ، هر یرده جوشه کلدکجه ؛
آثار کناره شو یوکسلك مألی هر موجه :
« بقایی حق طانییان سعیی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

کوروك قوای طبیعتده سعی معتادی :
چالیشماسه‌یدی حرارت مواسم اولمازدی .
او ، بر زمان آزالوب ، صوکره برزمان چوغالوب ؛
بخار ایدر صویی ، تکثیف ایدر بخاری آلوب .
ضیا طورورمی‌یا ؟ ظلمتله دائما یاریشیر ..
نه‌وارسه حاصلی .. طوپراق ، دکز ، بوتون چالیشیر .
تصعداتی بحارك بولوط بیغار هوایه ؛
ترسباتی سحابك نهر یاپار اووایه .
زمین سمایه آلو پوسکورور ایچندن تا ؛
مقابلنده صاغار ییلدیریم زمینه سما .
طویوب خروشنی جوشك خروش ایدر انهار ،
کوپوك صاچار بونی کوردکجه باد ولوله‌دار !
نه‌در بو کوکده‌کی سسلر ؟ نه‌در بو یرده‌کی جوش ؟

أوت ، قوای طبیعیه‌نك بودوشادوش
مجاهداتی که بر بی‌نهایه‌سلسله‌در ،
تزاحمیله یرك‌سینه‌سنده یوكسلدیر ،
حیاتك اسمنی تأییده بر بویوك تمثال ،
كه‌جبهه‌سنده تجلی ایدر طورور شو مآل :
« بقایی حق طانیبان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
چالیش چالیش‌که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

ذوی‌الحیاته باقیك .. قوشمیورمی حق حیات
پشنده جمله نباتات ، جمله حیوانات ؟
مؤثرات طبیعتله دائم اوغراشه‌رق ؛
بوتون جهان کبی اونلرده ایستەیور یاشامق .
عواملك کیمی تأیید ایدر بقالرینی ؛
هجوم ایدر کیمی تعجیل ایچون فنالرینی .
زواللیلر ، هانی ، بر آن ایچنده بیك کره ،
قاچوب ایكنجی طاقیمدن قوشار برنجیلره .
حیاتی حق طانیانلر یورولمیور .. هیهات !
سکون نه‌در ، اونی کورمشمیدرکه عضویات ؟
بوکار زاره دوشن هانکی فرد عضوی‌که

قیمیلداماز ، اونی چیکنر کچر همان اوتهکی .
بواتحاری فقط نردن اختیار ایدهجك ؟
ایلرلهیوب طورویور ایشته هیچ کسیلمهیهرك
— ازلده روحنه مودوع دست فطرت اولان —
گزیده براملك آرقهسنده قوشمقدن .
دکل وصالی ، که برغایهدر حیاتی ایچین ،
خیال وصلیده جاذب اونازنین املك !
بوغایهنك ، بوخیالك امید ادراکی ،
دولاشدیرر کیجه کوندوزاوروح چالاکی .
زمینی کندینه حصر ایتمك ایستهیوب چالیشیر ؛
شووارکه باشقه امللرده آکسزین قاریشیر .
تزاحم ایتدیمی آمالی برچوق افرادك ؛
کسیلمز آرقهسی آرتیق جهاد معتادك !
بوحرب ایشنده قازانمقدهدر چالیشمش اولان ؛
چالیشمایوب اوطوراندر کبردیلن ، بوغولان .
نهدر مرادی ، بیلنمز ؛ فقط حکیم ازل
جهانی معرکه خلق ایلهمش ، حیاتی جدل .
کیمك قولنده مساعی دینن وفالی سلاح
کورولمیورسه ، امید ایتمسین صوکنده فلاح .

کرك هجومه کچیلسین . کرك مدافعه‌یه ؛
مسلح اولمالی مطلق کیرن منازعه‌یه .

فقط جدال حیاتك بوتون بوغلغله‌سی ؛
قالانلرك آجی ، أولمشلرك آجیقلی سسی ؛
زمان زمان کوکه یاپراق نثار ایدن اشجار ؛
زمین زمین یره قالیچه‌لر یایان ازهار ؛
بهاره قارشی طیورك غریب نوحه‌لری ؛
شکار اوکنده وحوشك مهیب صیحه‌لری ؛
بدایعیله بهاران ؛ شدائدیله خزان ؛
بوشعر خلقتی انشاد ایدر طورور هر آن :
« بقای حق طانیبان سعی بر وظیفه‌بیلیر ؛
چالیش چالیش‌که بقاسنی اولورسه حق ایدیلیر . »

دکلمی جنك حیاتك زبونی آدم‌ده ؟
مجاهده‌یله یاشار چاره‌سز بوعالمده .
أوت ، مجاهده محصولیدر حیات بشر ؛
او اولمادقجه نه‌افراد اولور ، نه‌عائله‌لر .
کوروك برر برر افرادی : متصل چالیشیر !

باقیك كه عائله‌لر طورمایوب ناصیل چالیشیر !
آلیك صیره‌یله جماعاتی ، صوكره اقوامی؛
عجب جدال معیشتدن آیریلان وارمی ؟
نظام كونه نكهبان اوسرمدی قانون
بوتون جهانی طوتاركن تحكمنده زبون،
غریب اولور بشریت چیقارسه مستثنا . .
خایر! عدالت فطرتده یوقدر استثنا .
حیاته حقی اولان كیمدر اكلایور ، كورویور،
چالیشمایانلری برابر الیله اولدورییور!
بقایی غایه صایانلر قوشوب ایلرله‌مه‌ده ؛
یولنده زحمتی رحمت بیلوب مزاحمه‌ده .
ترقیاتی ملتلرك كورن، هیهات ،
زمان ایچنده زمان ایتسه ، حقلیدر ، اثبات .

باقیك مجاهد اولان غربه شیمدی بر كره :
هوایه حكم ایدییور قانع اولمیورده یره .
دونك‌ده عاطل اولان شرقی سیر ایدك : نه‌كری !
یاقینده قالمایه‌جق یریوزنده بلكه یری !
نه‌در شو برسورو فنلر ، نه‌در بوصنعتلر؟

نەدر بوعالمه تجلی ایدن حقیقتلر ؟
سفینەلرکه یارار قطعه قطعه دریانی ؛
شمندوفرکه طارار بقعه بقعه دنیانی ؛
شئونکه برقه بینوب سسلنیر طورور اوواده ؛
بالونکه روح کثیفیله یوکسلیر هواده . .
خلاصه ، هپسی بو آثار دهشت آکینك،
بوتون تکاثفیدر طوپلانان مساعینك .

عدویه قارشی جهنم قوصان مهیب افواه ؛
اوموزلرنده صواعق یاتان سحاب سیاه ؛
عیون حرصه امان ویرمه‌ین ردای مدید :
قوووقلرنده یاتار طاغ طوران حصون حدید ؛
رفاه ایچنده عمر سورمەلر، مسرتلر ؛
حضور خاطره مقرون بویوك سعادتلر ؛
تأید ایتمش امللر ، نفوذلر ، شانلر ؛
کوچولمه‌ین عظمتلر ، سورکلی عمرانلر . .
ایدر نتیجەده سعیك تجسمنده قرار.

زمان زمان کورولن آخرت قیلقلی دیار ؛

جنازه‌دن اوقدر فرقی اولمایان جانلر؛
دامارده سیری بلیرسز، ایرینه‌شن قانلر ؛
سورونمه‌لر ، کبروب کیتمه‌لر ، رذالتلر ؛
نصیبی کریهٔ خسران اولان ندامتلر ؛
خراب اولان عظمت، تارمار اولان اقبال ؛
سقوط روح عمومی ، سقوط استقلال ؛
دیلنجیلکله یاشار دربدر حکومتلر ؛
اسارتیله مباهی زواللی ملتلر ؛
خرابه‌لر ، چامور أولر ، چاموردن انسانلر ؛
أکیلمه‌مش قوجه یرلر ، بچلمش اورمانلر؛
طورور صولر ، دره اولمش خلای جاریلر ؛
ایصیتمه‌لر ، تیفولر ، دورلو موت ساریلر ؛
خرافه‌لر، اوفوروکلر، دوکوم دوکوم باغلر ؛
مزار مزار طولاشوب خسته باقدیران صاغلر . . .
عطالتك اوملوث ترسباتی بوتون !

نمونه ایشته بزز . . کورمك ایسته‌ین کورسون !
باقلك‌ده حالنه عبرت آلیك شوممکتك !
ناصیلدك ای قوجه ملت ؟ نه‌اولدی عاقبتك ؟

یابانجیلر ایدییورمش ـ ابدریا ـ استکراه :
دیلنجیلر بیله‌سندن شرفلیدر بالله .
وقاری چوقدن اونوتدك ، حیاتی قالدیردك ؛
مقدساتی ایصیردك ، خدایه صالدیردك!
نه خاطراتکه حرمت ، نه عنعناتکی یاد ؛
ده‌ده‌كده بویله‌می یاپمشدی ای سفیل اولاد ؟
حیاتك اردلی اولمش حیات معتادك ؛
سنك حسابکه برچوق اوتانسین اجدادك !
دامارلرکده‌كی قان عادتا ایرینلشمش ؛
اوچیقمق ایسته‌مه‌ین جانده بریغین اشمش!
اعاده ایتمه‌نك امکانی یوقسه ماضی‌یی ،
بومبتذل یاشایشدن کبرمه‌ك البتأیی!
کبرمدك طرفك‌قالمامش یا بك، ذاتاً ..
سورونمه‌نك اوقدر فرقی وارمی أولمکدن ؟
سورونمك ایسته‌دیکك شی! فقط زمان پشکی
بیراقمایور ، آنه‌جق برچوقور بولوب لشکی!
بوکون صحیفهٔ عالمده سن‌که برلکه‌سین ؛
ناصیل وجودیکی قالدیرماسین ، نه‌دن چکسین ؟
« ایشیتمه‌دم » دییه‌مزسین ؛ ایشیتدك البته :

توقفك یری یوقدر حیات ملتده .
سکون بلیردیمی برملتك حیاتنده ؛
قالیر سنك کبی ذلت ، اسارت آلتنده .
نه‌در بو مسکنتك سن‌ده بر قیمیلداسه‌ڭ آ !
نیچون قیمیلدامیورسین ؟ نیچون ؟ نه اولدی سکا ؟
نیچون‌می ؟.. « چونکه بو فانی حیاته یوق میلك !
اونك نتیجه‌سیدر سعیه وارمیورسه الك . »
دکلمی ؟.. بن‌ده ایناندم ! خدا بیلیرکه یالآن !
حیاته نرده کورولمش سنك قدر صاریلان ؟
زورڭ : کبرمدمك آنجق « أولوملی دنیا » ده !
دکل حقیقتی ، موتك خیالی رؤیاده
دیکیلسه قارشیکه ، هیچ شبهه یوق ، اودڭ پاطلار !
دوشون : حیاته فدا ایتمدك الـكده نه وار ؟
شرفمی ، شانمی ، شهامتمی ، دینمی ، ایمانمی ؟
وطنمی ، حس حمیتمی ، حقمی ، وجدانمی ؟
مزارمی ، تربه‌می ، اجدادیکك کمیکلریمی ؟
صلیبی سینه‌یه چکمش مساجدڭ بریمی ؟
نه قالدی ویرمدیکك بر چوروك حیاتك ایچون ؟
صابیلسه آه کیدن فدیه‌لر نجاتك ایچون !

چولوق چوجوق کسیلیرکن ، قادینلر ایکلرکن ،
زواللیلر سنی ارکك صانیرده بکلرکن ،
حیاتی ، عرضی اکوب یول ویرنجه ، چیر چیپلاق ،
قاچارسین ، اویله‌می ، هی قالب آدام صیقیلمایه‌رق !
دکل‌که « دون ! » دییه بیکلرجه یالواران کریده ،
دیکیلدی قارشیکه اجدادیکك مقابری‌ده ؛
« یولده طورما قاچارکن ! » دیدك ، باصوب کچدك !
ایشتمدکمی نه سویلردی محترم جدك : [*]
« ظفر ایلرده‌در اوغلم ، هجوم ایدوب آشه‌رق
حدود دشمنی ، هیچ یوقسه ، بر مزار آلمق ،
کچوب‌ده رجعته بیك ییل معمر اولمقدن
خیرلیدر . » ... نه یامان سوز ، نه قهرمان ایمان !
یازیق‌که سن شو بویوك روحی شرمسار ایتدك :
بوتون مقابر اسلامی کفره چیکنتدك !
برر لسان تظلم اوزاتدی هر مقبر ..
زواللی طاشلره لکن باقانمی وار ؟ نه کزر !
دکل مزارده‌کی نعشك انین تلعینی ،
فغانی بونجه حیاتك چویرمه‌مشدی سنی !

[*] غازیء محترم تریاکی حسن پاشا رحمة‌الله علیه .

مرامك : أولمه‌يه بيلمك . فنا دكل بو قرار .
فقط حيات ايچون الزم حياتی استحقار .
حيات اودركه : نهايت بهاسی خون اولسون ؛
سنك حيات سفيلك : بهای ناموسك !
ده‌ده‌كْ نه دورلو ياشارمش .. آدامسه‌كْ اويله ياشا :
« اگر همای ظفر قونمق ايسته‌مزسه باشه ؛
حرام اولور سكا قوزغون اوشورمه‌مك لشكه ! »
ناصيل ، بو سوزلری طوتمق كليرمی هيچ ايشكه ؟
مذلتك او قدر يار جانيسين‌كه ، يازيق ،
« اوجنده يوقسه أولوم » هر بلايه كوكسك آچيق ؟
ديلنجی موقعی ، ملتلرك ايچنده يركْ !
نه ذوقی وار ، بكا آكلات بو عمر در بدركْ ؟
شماله طوغرو كيدرسين : صوغوق بر استقبال ؛
جنوبه نيت ايدرسين : آچيق بر استثقال !
« آمان غره‌ی ! بزه سندن اولور اولورسه مدد ...
قوزوم پوواتقاره ! بيتدك ... عنايت ايت ، كرم ايت ! »
ديدكجه سن ، ديديلر قارشيدن : « عنايت أوله ! »
ديلنجيلكله سياست دونرمی هی بودالا ؟
سياستك قانی : ثروت ؛ حياتی : سطوتدر ؛

زبونكش آوروپا بر حق طانیرکه : قوتدر .
دونیما ، اوردو یورورکن مظفراً ایلری ؛
اوزنکی اوپمه‌یه حسرتدی غرب ایلچیلری ، !
او احتشامی الکدن نیچون بیراقدك‌ده ،
بوکون یاتوب طورویورسین آیاقلر آلتنده ؟
« قدرمش ! » اویله‌می ؟ حاشا ، بو سوز دکل طوغرو :
بلاکی ایسته‌دك ، الله‌ده ویردی .. طوغروسی بو .
طلب ناصیلسه ، طبیعی ، نتیجه اویله چیقار ؛
مشیتك سکا ظلم ایتمك احتمالی‌می وار ؟
« چالیش ! » دیدکجه شریعت ، چالیشمادك ، طوردك ؛
اونك حسابنه بر چوق خرافه اویدوردك !
صوکنده برده « توکل » صوقوشدوروب آره‌یه ؛
زواللی دینی چویردك اونکله مسخره‌یه !
بیراق چالیشمه‌یی ، امر ایت اوطوردیغك یردن ؛
یورولما ، اویله یا ، مولی اجیر خاصك ایکن !
یازوب صباحلین اودن چیقارکن ایشلریکی ؛
برر برر اوقو تکمیل ایدنجه دفتریکی ؛
بوتون او ایشلری ربم کورور : وظیفه‌سیدر ..
یوکك خفیفله‌دی .. سن شیمدی طوغرو قهوه‌یه کیر !

چولوق ، چوجوق سورونومش صوكنده آچ قالەرق ...
خدا وكيل امورك دكلى ؟ كيفكە باق !
اونك خزينۀ انعامى كندى وزنەكدر :
حواله ايت نه قدر مصرفك اولورسه .. ويرر !
سلاحى قوللانان الله ، حدودى بكلەين او ؛
لوازمك بيتيويرمش ، دكلى ؟ اكلەين او !
چكوب قوماندەسى آلتنده اوردو اوردو ملك :
سنك حسابكه كفارى خاكسار ايدەجك !
باشك صيقيلديمى ، كافى سنك او نازلى سسك :
«يتيش! » دى ، كنديسى كلسين ، يا خضرى كوندرسين!
اوكده خستەلانان وارسه ، بورجيدر : باقەجق :
شفا خزينەسى درحال اولوق اولوق آقەجق .
ديمككه : هر شيئك الله ... ياناشمەك ، ايرغادك او ؛
چولوق چوجوق اوكا عائد : لالاك ، باجيك ، داديك او؛
وكيل خرجك او، كهياك ، مدير وزنەك او ؛
آليش سنكسەده ، مسئول اولان ويريشدن او ؛
دكيزده جنك اولەجقمش .. كميك او ، قپودانك او ؛
يا اوردو لازم ايمش .. عسكرك ، قوماندانك او ؛
كويك ياساقجيسى ؛ شهركده باش محصلى او !

طبیب عائله ، اجزاجی ... هپسی حاصلی او ؛
یا سن نه‌سین ؟ متوکل ! یوتولماز آرتیق بو !
بر آزده صاپنی کرکدر .. نه صایغیسزلق بو ؟
خدایی کندینه قول یاپدی ، کندی اولدی خدا ؛
اوتانمادن‌ده توکل دییور بو جرأته ... ها ؟
یهود عزیره ، نصاری مسیحه ابن‌الله
دیمکله عنصر توحید اولور کیدرسه تباه ؛
سنك بو قوپ قویو شرکك صیغارمی ایمانه ؟
توکل اویله تحکم دیمك‌می یزدانه ؟
کیمك حسابنه ایمش ، دوشونمیور ، قرآن ..
جناب حق چیقه‌جق ، صورسه‌لر ، مخاطب اولان !
بوتون أوامره اعلان حرب ایدن شو سفیه ،
مکلفیتی اللهه ایلیور توجیه !
کورورده حالنی انسان ، فقط ، بو دربدرك ؛
ناصیل کناهنه کیرمز توکلك ، قدرك ؟
صاریلمادن اك اوفاق بر ایشکده اسبابه ،
موفقیته امکان بولورمیسین عجبا ؟
حماقتك آشیور حد اعتدالی ، یتر !
أکیلمه‌دن بیچیلن تارلا نرده وار ؟ کوستر !

« قدر » سنك ديديكك يولده شرعه بهتاندر ؛
توكلك ، هله ؛ خسران ايچنده خسراندر .
قدر فرائض ايمانه داخل .. آمنا ..
فقط يوق اونده سنك صاپمش اولديغك معنى .
قدر : شرائطى موجود اولوبده ميدانده ،
ظهوره كلسيدر ممكناتك اعيانده .
نچون ، ناصيل كليورمش .. او بوسبوتون مجهول ؛
بز اختياريمزك صورتندنز مسئول .
قدر نەدر ، سكا دوشمز او سرى استكناه ؛
سنك وظيفەك اطاعت نه امر ايدرسه الله .
او ، صوقمق ايستەديكك ، شكله كيرمسيله قدر ؛
بوتون أوامرى شرعك اولور برآنده هدر !
نەدن يا ، حضرت حقك رسول محترمى
بو بحثى منع ايدييور مؤمنينه ، بوش يرەمى ؟
قدر دينجه نه آكلاردى ديكله باق اصحاب :

ابو عبيدەيه امداده ايلەمشدى شتاب
معيتندەكى عسكرله بر زمان فاروق .
— تردد ايتمه صاقين ، چونكه وقعه پك موثوق —

طریق شامی طوتوب طوغری « سرغ » ه ایندی عمر .
ابو عبیده همان قوشدی آلماسیله خبر .
خلیفه حضرت سرداره : « نره‌دره اوردو ؟
نه یاپدیکز ؟ یاپه‌جق شی نه‌در ؟ » دییوب صوردی .
ابو عبیده « وبا وار ! » دینجه عسکرده ،
توابعیله عمر طوردی قالقه‌جق یرده .
« وبایه قارشی کیدلملکمی ، کیتمه‌مکمی ایی ؟ »
مهاجرین کرامك صورولدی هپ رأیی .
بو زمره‌دن کیمی « مقصد مهم ، کیدلملی . » دیر ؛
« خایر ، بو تهلکه‌در . » دیر قالان مهاجرلر .
خلیفه بویله مخالف کورونجه افکاری ،
چاغیردی : عینی تردده بولدی انصاری .
طاغیتدی هپسنی ، لکن صیقیلدی .. آرتیق اوکا ،
مهاجرین قریشك مسن اولانلر ینه
مراجعت یولی قالمشدی ؛ صوردی اونلره‌ده .
بو فرقه ایشته بلا قید اختلاف آره‌ده :
« وبایه قارشی کیدلملك خطا اولور . » دیدیلر ؛
« یارین دونك . » دییه اصحابه امری ویردی عمر .
علی‌السحر دوزولورکن جماعتیله یوله ،

ابو عبیده چیقوب : «یا عمر، اوغورلر اوله !
فراریکز قدراللهدن‌میدر شیمدی ؟»
دیمزمی ، حضرت فاروق دوندی : «طوغرو ، دیدی ،
شو وارکه بر قدر اللهدن قاچارکن بز
قوشوب اوبر قدراللهه طوغرو کیتمه‌ده‌یز .
زمینی اوتلی‌ده ، اطرافی طاشلی بر دره‌نك
ایچنده اولسه دوه‌ك ، یا ابا عبیده ، سنك ؛
طوتوب‌ده اونلری یالچین بایرده سکدیرسه‌ك ؛
یا اویله یاپمایه‌رق اوتلی سمته چکدیرسه‌ك ؛
دوشون : قدرله دکلدر شو یاپدیغك‌ده نه‌در ؟»
عمر بو سوزده ایکن ابن عوف اولور ظاهر ،
همان روایته باشلار حدیث طاعونی . [*]
ابو عبیده طبیعی صوصار طونجه بونی .
مهاجرین قریشك ، کبار اصحابك ،
شریعتك قوجه بررکنی : ابن خطابك ؛
قدر دینجه نه آکلاردی هپسی، آکلادك آ . . .
اوتانمادن ینه قالقیشما حقه بهانه !

---

[*] « اذا سمعتم بالطاعون بارض فلاتدخلوا علیه . واذا وقع وانتم‌بارض فلاتخرجوا منها فراراً منه . » حدیث شریف .

توکلك ، هله ، معناسی هیچ‌ده اویله دکل .
یازیق‌که : بینی أوروبجکلی بر یغین جاهل ،
نهایت اوینایه‌رق دینه اك رذیل اویونی ،
کتیردیلر ، نه یاپوب یاپدیلر ، بوحاله اونی !
یازیق‌که : چهرهٔ ممسوخه دوندی چهرهٔ دین ؛
بوکون قوشاتمه‌ده اسلامی بر نظر : نفرین !
توکل ایتمك ایچون تا بوشکل مبتذله ،
ناصیل اویوتدیکز افکاری، بیلسه‌م ، ای خذله ؟
ناصیل طورور عجب آلننده شرع معصومك ،
بوسیم سیاه ایزی حالا اولوث مشئومك ؟
توکل اویله یامان بر شعار ایماندی ،
که قهرمان فضائل دنیلسه شایاندی .
یازیق‌که : روحنه زرق ایتدیلرده مسکنتی ؛
جذامه دوندی ، خراب ایتدی کیتدی مملکتی !
توکل اولماسه قالماز فضیلتك نامی . .
کتیر خیالکه بر کره صدر اسلامی :
اوبی نهایه فیوضك یاریم عصرلق بر
زمان ایچنده تجلیسی هانکی سایه‌ده‌در ؟
بومدتك نه که اقوامه نسبةً حکمی ،

بر انقلابه یتیشسین ؟ . . بو هیچ کورولمشمی ؟
زمان ایچنده زمان طی اولنمق امکانی
کورولدکجه تحیر بیراقماز انسانی !
ظلام شرکی یاروب فیشقیرنجه دین مبین ،
یاییلدی سینهٔ بطحایه بر حیات نوین .
بو انقلابی هنوز روحی طویمادن غربك،
قوشاتدی سطوتی دنیایی بر آووج عربك !
دایاندی بر اوجی تا سد چینه ؛ دیکر اوجی
آشوب بولوط کبی ، بیکلرله یوکسه‌لن برجی ،
اوزاندی آکسزین اسپانیانك اتکلرینه .
حجازی ، چینی دوشون نرده ؟ نرده‌در پیره‌نه !
نه‌در بو خارقه‌نك سری ؟ هپ توکلدر :
که اعتماد ظفردن کلن تحملدر .
توکل اولمایه کورسون یورکده عزمه رفیق ،
طورورمی شوقنه پروانه اولمادن توفیق؟
جناب حق نه دییور باق رسول اکرمنه :
« بوتون سرائری قلبك احاطه ایتسه ، ینه
دانیش صحابه‌که دنیایه عائد ایشلر ایچین ؛
رحیم اول اونلره .. سن ، چونکه ، روح رحمتسین .

خطا ایدرسه‌لر آلدیرما ، عفو ایت ، احسان ایت ؛
صوکنده هپسی ایچین التماس غفران ایت .
ویروب قراری‌ده عزم ایلدکمی ... طورمایه‌رق
جناب حقه توکل ایدوب یول آلمایه باق. » [*]

دیمك‌که : عزمه صاریلمق کرك مبادیده ؛
یانده برده توکل اوعزمی تأییده .
خلاصه ، عزم ایله مأمور اولورسه پیغمبر ؛
سنك حسابکه آرتیق دوشون‌ده بول نه دوشر !
شریعتك ایکیدر اك معظم ارکانی ؛
کیمك که اویله مذبذب دکلدر ایمانی ؛
آییرماز اونلری ، برعد ایدوب توسل ایدر ..
آچیقجه سویلیه‌لم : عزم ایدر ، توکل ایدر .
نه دین قالیر ، نه‌ده دنیا بوآکلاشیلمازسه ..
هم آکلاییك بونی آرتیق ، هم آکلاتیك ناسه .
بوآکلاشیلمالی .... یاخود اوزات باجاقلریکی ،
پاموقلی شیلته‌یی بولدکمی ، آکمه هیچ یاریکی !

---

[*] استعیذبالله : فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم فی الامر
فاذا عزمت فتوکل علی‌الله ...

نه اولسه ، بوفلا یاتاقدن آچیلمه تك بر آدیم ؛
ایچك صیقیلدیمی ، کلسین بوغوق بوغوق « باقالم
جناب حق نه یاپار ؟ » وردی یورغان آتندن ؛
جناب حق نه یاپار ، بیلمیورمیسین اوزمان ؟
آراشدیرر « باقالم بر ، قولم نه یاپدی ؟ » دییه ..
قیویرده شیلته یی اویله یسه باق ایلرله مه یه !

سنك شو حالکی سعدی نه خوش حکایه ایدر!
ایشیتدیکك اوله جقدریا ... نه یسه ، دیکله ییور :
قلندرك بری کوندن صباحلین فیرلار ،
آرار نصیبنی ؛ عودتده قیرده آقشاملار .
فقط کونش باته رق ، اورته لق قارارد قجه ،
کورورکه : یرده یاتیلماز ، همان چیقار آغاجه .
حریف آغاجده ایکن برایکیلاتیدر ، ایشیدیر ..
باقارکه : برکوتوروم تیلکینك یانیق سسیدر .
زواللی ، بوسته کی اولمش . باجاق یوق ایشلیه جك ؛
بوغازسه ایشله مك ایستر .. نه یاپسین .. ایکلیه جك !
براز کچنجه ، قوی پنجه سنده برجیلان ،
اینر یاقینده کی وادی یه قارشیدن آرسلان .

يوقارده چبقماز اولور . شيمدى ، يولجنك نفسى ؛
طبيعتيله طورور خسته‌لكده ايكله‌مسى !
ييوب شكارينى آرسلان طالنجه اورمانه ؛
سوروكله‌نير ، ياناشير تيلكى سوفره‌نك يانه ؛
طوپال افنديسنك آرتيغيله ، صوكره ياتار .
حريف دوشونمه‌يه باشلار ايدرده حاله نظر :
« جناب حق نه‌قدر مرحمتلى ، كورملى‌كه :
آچم ! ديمكله عملمانده برطوپال تيلكى ،
اياغنه كونده‌ريور رزقك الك مكملنى . .
اوحالده چكملى انسان چاليشمه‌دن النى .
دكرمى قوشمايه آقشام ، صباح ، يالان دنيا ؟
دولاشمايان دولاشاندن عقللى .. كوردك يا :
خورول خورول اويويور قحبه تيلكى ، سندن طوق !
توكل ايتملى اولديده شيمديدن تزى يوق .
يازيق بوآنه‌قدر چكديكم صيقينتيلره ! .. »
صباح اولنجه ، حريف طاغ باشنده برمغاره
تاصارلايوب ، ابدى اعتكافه نيت ايدر .
برنجى كون باقينير : يوق نه‌بركلير ، نه‌كيدر !
ايكنجى كون باصار آچلق ، اريراريرسوزولور ؛

اوچنجی کون اویوشوق برسینك اولور بوزولور .
أولومی ، اویقومی هرنه‌یسه عاقبت اوزانیر ؛
فقط ایشیدیکی برسسله سیلکینیر ، اویانیر :
« دولاش‌ده یرتجی آرسلان کسیل بهی مسکین !
نجون یاتوب . کوتوروم بیلکی اولمق ایسترسین ؟
ألك ، قولك طوتویورکن چالیش ، قازانمه‌یه باق ،
که آرتیغکله کچینسین سنك‌ده بریاتالاق . »

عمر ، توکلی البت بیلیردی بزدن أیی ..
نه‌یاپدی « بزمتوکللرز » دیین کومه‌یی ؟
طاغیتدی ، قامچی‌یه قوت ، « کیدك ، اکیك » دییه‌رك .
دیمك : توکل ایدن ، اوکجه مطلقا اکه‌جك ؛
دیمك : توکله یك صیغمایورمش ، آکلادك آ ،
سینك دوشرکبی دوشمك شونك بونك قابنه !
باقك نه‌حاله کتیرمش‌که جهلمزدینی :
خرافه‌لر بورومش الك تمیز منابعنی .
دکل حقائقی شرعك ، بوکون ، بدیهیات
بلا مناقشه اقرار اولونمیور .. هیهات !
کتابی ، سنتی ، اجماعی قالدیروب آتدق ؛

خواصی مسخره یاپدق ، عوامی آلداندق .
یبقوب شریعتی ، بام باشقه بر بنا قوردق ؛
نبی‌یه عطف ایله بیکلرجه هرزه اویدوردق !
اوحالی پولدی‌که جرأت : « یجوز فی الترغیب ... »
قرار ارذلی فتوی کسیلدی ! .. هم نه‌غریب ،
حدیثی وضع ایدییورکن ثواب ارمان بیله وار !
ثوابی وارمی ایمش ، برزمان کلیر ، آکلار !
جهانی تیتره‌تیورکن ندای « من کذبَ ... »
ایشتمیورمی ، نه‌در ، برباقیك شوبی ادبه :
لسان پاك نبیدن یالانلر اویدوریور ؛
صیقیلمادن‌ده « ثواب ایشلدم » دییوب طوریور !
دوشونمدکمی کیررکن شریعتك قانه ؟
جنایتك قاله‌جق ظن ایدرمیسین یانکه ؟
ثواب امید ایدییور ها ! دییك‌که نامرده :
« ثوابی سن کوره‌جکسین حضور محشرده !
تپه‌کده کزدیره‌جك رعد انتقامنی حق ،
که یلدیریملری بینکده قاینایوب طوره‌جق .
یاقه‌کدن اینمیه‌جك دست قهری خسرانك . .

ناصیل اینرکه ، اوکندن قاچوب‌ده نیرانك ؛
جوار نور نبوتده ملتجا بولسه‌ك ؛
بودورلو قورتولوش امکانی یوقیا .. قورتولسه‌ك ؛
شو ازدحامك الندن ـ که بلکه برمیلیار
نفوس خاسره‌در ـ قاچمق احتمالی‌می وار ؟
بوکون فسادیکه قربان اولان زواللیلرك
وبالی بوینکه یوکلنمسین‌می ، یوقسه ، یارین ؟
قولایمی امتی اضلال ایدوب سفیل ایتمك ؟
قولایمی دینی خرافات ایچنده ایکله‌تمك ؟
نیچون کتاب آلهی‌یی پایمال ایتدك ؟
نیچون شریعتی مردار الکله کیرلتدك ؟
چیقوب تپنمه‌یه یوقمیدی یاشقه برساحه ؟
نه‌در بوصاللادیغك چیفته کعبةاللهه ؟
حریف ! شوملت معصومه‌دن نه ایستردك ،
که‌طوغرو یول دییه طوتدك ، ضلالی کوستردك ! »

زواللی چیرپینیور بویلادقجه خسرانی ..
کناره قاچمایه اولسه‌یدی باری درمانی .
یازیق‌که چیقمق امیدیله قالقه‌رق آیاغه

قیمیلدادقجه كوملمكده بوسبوتون باتاغه !
زمان زمان باقوب اطرافه دیش غیجیراتدی ،
محیطی ، چونكه ، یورورکن اومتصل باتدی !
فقط بوكون آجینیر برنظرله باقمقده :
اوموزده ، چونكه ، باتاق شیمدی ، جانسه غیرتلاقده !
هنوز كوملدی بیچاره‌نك جیلینز بویونی
قوشوب خلاص ایدیكز باری صوك دمنده اونی .
فقط ، خلاصی ایچون اك امین طریقی طوتك ؛
شو پیس باتاقلغی برکره محو ایدك ، قوروتك .
قولای دكل بوده ، لكن ، بوبوك وقوف ایستر ؛
دوشونجه یوقسولی ، ظیپ چیقدی مجتهدلر اکر ،
طالارسه‌لر او رذیل اجتهاده برمعتاد ؛
اولور زواللینك آتیسی بوسبوتون برباد !

صاقیرغه‌دن دها ایكرنج اوبك اوبك توررودی
وجود ملتی صوك كونلر اویله بربوررودی :
كه طاورانوب اوطفیلاتی آكسزین قوغاجق
اولورسه قورتوله‌جق بلكه .. یوقسه ، بیت بوغاجق !
اكر وجودیكی برپارچه‌جق كوزه‌تسه‌یدك ؛

اکر طهارت وجدانه دقت ایتسه‌یدك ؛
بوحاله کلمه‌یه قالمازدی اورته یرده سبب .
باتاقده ، بیت‌ده اومردار عطالتکدن هپ !

زواللی ملتك ادراکی تارمار اولالی :
محیط علمه کیرن یوق ، دیار فن‌قابالی ؛
صنایعك آدی باتمش ، تجارت اویله‌سنه ،
زراعت اولسه‌ده .. آدم نبی اصولی ینه !
خلاصه ، هپسی چالیشمق ، یورولمق ایسته‌یه‌جك .
فقط چالیشمق ایچون اوکجه شرط اولان : ایستك .
او یوقسه ، هانکی وسیله‌یله بز ایلرلیه‌لم ؟
صیقنتیسز متفنن ، اوزونتوسز عالم ،
نه‌طاتلی‌شی ! بوکا برچاره یوقمی ؟ هاه ! بولدق :
توقاتلیانده ، یارین ، طوپلانیر بش آلتی قوپوق ،
برر قدح بیرادن صوکره طاوراننیر ایرکن ،
اوموزلابوب قیراریز باب اجتهادی همان !
قیریلادن آچیلیر شی دکل : کلید مدهش !
کلیك ، اوموزلایه‌لم .. براوموزلامقده‌در ایش .
جسارتك مدنی شکلی ایشته بویله اولور ؛
اوزون دوشونمه‌یه کلمز ، قراریمز بوزولور .

سویشی یاردی حریف .. آق دکیزله شاب دکیزی
بتیشدی . اویله‌یا ، بزلرده کندی فکریمزی
چیقارمش اولسه‌ق اکر ، شیمدی ، قوه‌دن فعله ؛
قوجاقلاشیر مدنیتلا دین تمامیله .
سویشك آغزینه هیکل ناصیل دیکیلمشسه ،
بقای نامنی تأیید ایچون « دولسه‌پس » ه ؛
بزم‌ده حقمز البته ، اجتهادی یاران
قانال بوینجه بررهیکل اینسته‌مك اوزمان !

باقیك نه کونلره قالدق : یابش ، یا آلتی قویوق ،
یاماقلریله برابر ـ که هپسی قیل قویروق ـ
اوتانمادن چیقیور ، اجتهاده قالقیشیور !
بوحاله قارشی تحمل حقیقةً پك زور .
حریمی شرع مبینك آخور دکل .. اورادن
چکیل‌ده کندیکه برساحه بول ، بهی نادان !
کلیدلی برقاپی وار اورته یرده آکلاسه‌ك آ :
حرمسرای شریعت دکل طالان طالانه .
ناصیل که هرقاپینك آیری برآناختاری وار ،
اونك‌ده وار . بونی ادراك ایدر برنجی نظر .

نەدرمی ؟ آكلاتەیم : سزدە اولمایان عرفان .
براز حیا ایدك اویلەیسە شقلابانلقدن !
كیلیدلیدر قاپی « اتمیدهات » ایچون، اما
قیام حشرە قدر اجتهاد ایدر « علما » .
أوت ، شرائطی موجود اولنجە انساندە ؛
نە قالدی منع ایدەجك اجتهادی ، میداندە ؟
الی‌الأبد یتیشیر مجتهد بوأمتدن ؛
شووارکە : چیقمالی فردای نورە ظلمتدن .
قیاس فاسدە برکرە ایلەیك دقت :
سویشی آچدی حریف .. طوغرو .. نەیلە آچدی فقط ؟
اوموزلامقلەمی ؟ هیهات ! اویلە برفنلە ،
کە برعمر تلف ایتمش اوفنی تحصیلە .
دوشونمیور ؛ قوپوقلرکە : مجتهد کچینن ،
زماننك اولەجق مقتداسی عرفاناً .
کتابی ، سنتی ، اجماعی صاغلام آکلاەجق ؛
خلافی یوقلایەجق ، احتیاجی قوللایەجق .
نە اجتهادی یاپار ، یوقسە ، برآلای ـ ذمی
قدر نصیبهٔ فقهیسی اولمایان ـ امی ؟
قوزوم ، اشك نعلی یاپسەك : براوسطە جنسكانەنك

یانده اوغراشه‌جقسین ، باشنده منکنه‌نك .
بکی ! لیاقت فطریسی آدمك ساده ،
کفایت ایله‌میورکن بواك خسیس ایشده ؛
یا اجتهاده ناصیل قالقیور بو سرسملر ؟
او اجتهاده‌که : دنیا قدر علوم ایستر !
صوقارسه بورنی هرکس دوشونمه‌دن هرایشه :
قالیر سلامت ملیه‌مز او برکلیشه !
نه‌دن وظائفی تقسیمه هیچ یاناشمیورز ؟
اولورسه برکیشینك قولتوغنده اون قارپوز ،
او برکلیشده‌ده ممکن دکل سلامتمز !
یازیق ، یازیق‌که ، بویوزدن بوتون فلاکتمز .
ایشك رجللری کیملرسه چیقسین اورته یره ؛
نه وار ، نه یوق ، بیله‌لم . هیچ دکلسه ، برکره ،
صباحلین متفلسف ؛ ایکندی اوستی فقیه ؛
صولر قارار دیمی یك یوصمه برادیب نزیه ؛
یارین مورخ ؛ او برکون سیاستك قوردی ؛
باقارسین : ایرتسی کون اجتهاده پی اوردی !...
خلاصه ، بوقلمون فطرتنده زوبه‌لرك
النده مسخره اولدق .. دییك‌ده ، حکمی ویرك !

فقط بومسخره‌لقلر دوام ایدوب گیتمز؛
« آدام، بنم نه‌مه لازم ! » دیمکله ایش بیتمز .
تجلد ایله‌مسندن بیلوب‌ده زندیقك،
آغیرجه آلماسی، برفتنه‌درکه، صدّیقك :
جناب حقه صیغینمش . اوهیبتیله ، عمر ! [*]
امین اولك، بزی مأیوس ایدن فلا کتلر .
وظیفه حسنه بیکانه‌لك بلاسی بوتون ،
کوچوك، بویوك « نه‌وظیفه‌م! » دیسین‌ده ایش یوروتك !
اوحاله کلدی‌که ملت وظیفه‌سزلکدن :
وظیفه حسی‌ده کافی دکل، بوکون، جداً
أوت . اونك دها فوقنده احتیاج آرتیق. .
اواحتیاج ایسه : ملتجه برفداکارلق.

شوفقره‌سیله ، حقیقت ، جناب مولانا
نکاه عبرته آچمش جهان قدر معنی :
ده‌لیك ، ده‌شیك أوینك ، برزواللی خانه خراب ،
کورورده حالنی ، هرکون ایدر شویولده خطاب :
« ییقیلماها ! نی اولجه ایتمه‌دن آگاه ؛

[*] کان عمر بن‌الخطاب یقول : « اشکو الی‌الله من تجلد زندیق وبطانة صدیق . »

چولوق، چوجوق بیترز صوکره صب، معاذالله ! »
بوحسبحال ابله بیللر کلیر، کچر .. دیرکن .
کلیر باقارکه بر آقشام : او آشیان کهن
ییقیلمش ، آلتنه آلمش زواللی عائله‌یی!
کورنجه قارشیدن آدمجکز بوحادثه‌یی ،
ییغینله طاش کسیلن یرده‌ینك خرابه‌سنه
دونرده دیرکه : « مکر آلدانیرمشم . دیسه‌که !
نه‌اولدی بونجه نیازم، ای آشنای قدیم ؟
چوجوقلرم اوله‌جقکن بن اولدم ایشنه یتیم !
صاقین ییقیلما خبر ویرمه‌دن دیمزمیدم ؟
بومیدی سندن، آ ظالم، بومیدی امیدم ؟
حقوقی ، عهدی کوزتمك نه‌در، صاقین بیلمه !
یازیق، یازیق سکا صرف ایتدیکم امکلریمه ! . . . »
اوطاش ییغینلری برحالتی لسان اوله‌رق ؛
زواللی آدمه دیر : « حقسز انفعالی بیراق !
کچوب‌ده قارشیمه فریاد ایدرمیسین شیمدی ؟
خبرمی ویرمدم ، اما قولاق ویرن کیمدی !
دیوارلرمده یازیق صاندیغك آغیزلردن

برر زبان تظلم اوزاتدم ، ای‌نادان !
فقط چامورله قاپاردك‌ده هركون آغزیمی سن،
زیاده سویلیه‌مزدم صوصاردم آرتیق بن ! . . »

حکایه حالمزك عینیدر ، دکلمی ؟ أوت !
شوفرقی وار یالکز : بزده یوق‌دکل قوت.
ییغین ییغین سقطاتیله کچمش ادوارك ،
ییقلیمش اولسه‌ده برخیلی قسمی دیوارك ؛
بنای ملتی اعلا ایدن تمل صاغلام.
دیمك‌که قورتولورز بز بوکون اولورسه‌ق آدام.
اونك‌ده چاره‌سی ال برلکیله غیرتدر.
چالیشمه‌نك اوقدر ذوقی وارکه : حیرتدر !
هزیمتك صوکی اولمك دکلدر البته .
دوشنلر اولدی زمانیله عینی عاقبته ؛
فقط بوکون یڭشایورلر ، هم اسکیسندن ایی .

ناصیلسه‌غائب ایدوب کاملاً محاربه‌یی ،
اسارت آلتنه کیرمشدی بربویوك ملت.
ذوی العقول آره‌سندن سچیلدە بر هیئت

دوشوندی : ملتی اعلایه چاره هانکیسیدر ؟
دوکولدی اورتەیه آرای انجمن بربر:
سیاسةً کیمی قورتارمق ایستەمش قالانی،
دیمش‌که دیکری : « عسکر خلاص ایدر وطنی ، »
اودیر : « دونانمایه واردر بوکون اشدلزوم، »
بودیر : « خایر، دها الزمدر اکتساب‌علوم ؛ »
کیمنده صنعته رغبت ، کیمنده نقده هوس ؛
خلاصه ، هرقفادن باشقه باشقه چیقمش سس .
براختیار یالکز دیکله‌یوب بدایتده ؛
« محله مکتبی‌لازم!» دیمش‌نهایتده .
زواللینك سوزی پك آکلاشیلمامش ایلکین ؛
« بوناق ! » دیین بیله اولمش دوشونمەدن ؛ لکن،
حریف ، بو سوز نەدیمکدر ، کوزلجه شرح ایتمش ؛
دمینکی لافلری پك واقفانه جرح ایتمش .
صوکنده : « قوتمز ، شبهەسز ، ایلرلەملی ..
فقط دوشونملی هرشیده اوکجەدن تملی .
تعمم ایتمسی لازم معارفك مطلق :
اوقور یازارسه اهالی ، نەوار یاپیلمایەجق ؟
دونما ، اوردو برر احتیاج مبرمدر؛

او احتیاجی ، فقط ، اوکره‌دن « معلم » در ! »
دییوب قرارینی ویرمش‌که ، عیناً اجرایه
قونجه ، اورته‌یه چیقمش بوکونکی آلمانیا .

« سه‌دان »ده اوردویی تسلیم ایدن فرانسزلر ،
ـ که هرزمان او وقوعاتی یاد ایدوب صیزلا ـ
نه‌دیر ، بیلیرمیسکنز ؟ هم‌ده اویله‌در ایناننیك :
« معلّم اردوسیدر حرب ایدن پروسیالینك ؛
معلمِ اردوسی ، لکن ، اصل مظفر اولان ! »
بو سوزدن آلمالیدر ، هیچ دکلسه ، عبرت آلان .
ـ نه چاره ! عبرته حالا هوسلیدر چوغمز ؛
یتشمه‌مش کبی دنیایه عبرت اولدیغمز ! ـ
شو جهلمزله مصیبت‌می قالدی اوغرامادق ؟
محله مکتبی لازم ، دوشونمه‌ییك آرتیق !
محله مکتبی اولسه‌یدی بزده وقتیله ؛
یا اوغراسه‌یدی قالانلر کوزلجه تعدیله ؛
یاریم یابوجله کزن ، طونسزاوچ بوچوق زیبیدی ،
بر آرناوودلغی عصیانه قالدیررمی ایدی ؟
بوکون عناصر اسلامی بر دنی جریان
سوروکلیورکه : باقیلك نردن ایلیور نبعان .

فلاکتك باشی ، هیچ شبهه یوق ، جهالتمز ؛
بو دردە چارە بولونماز ـ نه اولسه ـ مکتبسز .
نه کرد الفبایی سوکمش ، نه تورك اوقور ، نه عرب ،
نه چرکسك ، نه لازك وار ، باقیك ، الندە کتاب !
خلاصه ، ملتك افرادی بیلگیدن محروم .
اونوتمایيك شونی لکن : « زمان : زمان علوم ! »
زمان زمان علوم اولماسەیدی بویله ، ینه
ـ کمال شوق ایله مادام آتیلمشز دینه ـ
اوقور یازار اولاجقدق صیانةً دینی :
اونك معارفه وابسته ، چونکه ، تأمینی .
زواللینك یوزی یوق جهله ، آکلاشیلمادیمی ؟
دیمكکه : آتمالی‌یز علمه طوغرو ایلك آدیمی .
محله مکتبیدر ایشته الك برنجی آدیم ؛
فقط ، بو خطوه‌یی ایلکین تاصارلامق لازم .
معلم اردو-ی دیرکن ، چکرکه اوردولری
چیقارسه اورته‌یه . آرتیق حساب ایدك ضرری !
« معلمم » دیین اولمق کرکدر ایمانلی ؛
ادیلی ؛ صوکره لیاقتلی ؛ صوکره وجدانلی .
بو دوردی اولمادن اولماز : وظیفه ، چونکه ، بیوك ؛

آتوبده یازمه‌یی بز باغلامقله دونکی هودوك ؛
یا قالچین آلتنه یوکسك طوپوقلی، اکری بورون
فوطین چکوب فیلیز اولمقله هرزمانکی اودون ؛
خدا رضاسی ایچون ، « اهلی‌بم ایشك » دیمسین !
دیمش‌ده اولسه ، دینیلسین : « قوزوم ، نه‌نك نه‌سیسین ؟»
دیورسه‌کز : « ینه ، حالا بو ، اولماسین مکتوب ! »
نه‌ظیرظوب ایسته‌ییك آرتیق ، نه بوسبوتون مجذوب !
او : یوکله‌دیر قوجه‌مان بر صیغیر بوْزرده یری ؛
بو : عرشی فرشی ییقار صاللادقجه چیغه‌لری !
بزم چوجوقلره کلمز نه اویله چیفته کیدن ؛
نه بویله عرشه قدر چیفته صاللایان یردن !
أوت ، علومنی عصرك شبابه اوکردهلم؛
مقدساته، فقط ، چوقجه احترام ایدهلم.
اکر حیاتی قصد ایلیورسه‌کز وطنك:
باقیك، عناصر اسلامی هانکی رابطه‌نك
دوامی باغلایه بیلمش بو مشترك وطنه؟
قاپیلمابیك اونی اهمال ایدوب صلاح او مانه.
او رابطه‌یله بو ملت بولور بولورسه فلاح ؛
او بر چوزولدیمی، هرشی بیتر معاذالله ؟

اگر حیاتنه قصد ایلیورسه‌کز.. باشقه!
فقط بو مسئله، بیلمم‌که، قالدیررمی شاقه؟
خایر؛ حیات وطندر عموم ایچون غایه؛
« وطن! » دییوب کیریبیور هرکیرن مجاهده‌یه .
بو « هر کیرن » له، طبیعی، طوتجه ایت داماری،
مقدساته قدر صالدیران بش اون چوماری
حسابه قاتمامی هیچ بر زمان دوشونمیورم:
او تاصمه سزلره انسان دیمکده معذورم.
وطن محبتی، ملت یولنده بذل حیات،
خلاصه؛ عائله حسیله جمله حسیات،
مقدساتی ایچون چارپینان یورکده اولور.
ایچنده لش طاشییان سینه‌دن نه خیر اومولور ؟
وطن فلاکتە دوشمش.. اونك حمیتی جوش
ایدرمی ظن ایدییورسین؟ حریف: وطن بر دوش!
بولنجه کندینه بر یر، طوینجه کور بوغازی؛
قاپاندی، کیتدی، باقارسین‌که، نکبتك آغزی؛
فقط، سن اویله دکلسین: سنك یانار جکرك:
« وطن! » دییوب أوله‌جکسین سماده اولسه یرك.
ناصیل تحمل ایدر حر اولان اسارتکه ؟

کور اولسون آغلامایان. ای وطن، فلا کتکه؟
جماعت! ألوریر آرتیق، بو اویقودن اویانیك،
خدا رضاسی ایچون، دونکی حادثاتی آکیك!
قیمیلداماز ینه کلزسه‌ك انتباهه بوکون،
ایکنجی اویقو نه دهشتلی بر أولوم، دوشونك!
أولوم قولای.. دییه بیلسه‌ك صوکنده: « قورتولدق! »
بو انتحار اوته‌دن، اوچ یوز اللی میلیونلق،
زواللی عالم اسلام ایچون الیم اوله‌جق؛
بز اولماسه‌ق بوقدر خانمان یتیم اوله‌جق!
غیجیردامقله برابر سریر شوکتمز،
بو دینی قورتاران آنجق بزم حکومتمز.
تونسده، فاسده، جزایرده، چینده، ایرانده،
جاوا ایله، خطهٔ هندیده، بلکه آفغانده،
سیبیریا، خیوه، بخارا، قیریم محیطنده،
یاشارکن اهل صلیبك نفوذی آلتنده؛
زواللی عالم اسلام اگر صلیبه هنوز
صاریلمایورسه، قولندن چکن: خلافتکز.
خلافت اولماسه: دنیا تنصر ایلیه‌جك..
اوحالده، شیمدی بزم حقمز دکل أولمك.

یتیشمیورمی‌که دنیا اونده چکدیکمز.
یاربنده بوکانه‌لر عالمك کناهنی بز؟
هم اتحاره اوزنمك نه سرمدی خسران!
بوجاق بوجاق صاووشك، مسلمانسه‌کز، بوندن.
حیاته قارشی نه‌در، سویله‌یلك، بو بیلغینلق؟
رئیس عائله‌نك انحاری: چیلغینلق!
خلافتك، او هنوز پایدار اولان عرشك
سقوطی مدهش اولور.. دوشمه‌سین، آمان، بایلشك!
نه‌در بو تفرقه، یاهو! اوتانمیورمیسکز؟
کچن فجایعه حالا اینانمیورمیسکز؟
کومولمك ایسته‌مه‌ینلر بو یکجه خسرانه،
نفاقی کومه‌لی آرتیق مزار نسیانه..
اونوتدیکزمی نه قورقونج ادبسز اولدیغنی؟
آشوبده کچمشی خورتلامایك شوملعوننی!

دمین، خشوعه واران برقیام خشیتله،
حضور خالقه طورمشدیکز جماعتله.
یارنجه قبه‌یی «الله اکبر!» اقراری؛
بوشاندی یرلره حقك سمای اسراری.
اوکمده جوشه کلن صفلرك تلاطمنی

کورنجه آکدم او دریالرك تزاحمنی :
که دالغەلر کبی، عمان سرمدیتده
برر سجود ایله کمنام اولور نهایتده!،
صفوف آیاقده ایکن، دالغەلر آیاقده ایدی؛
خروش ایدنجه خطیبك ندای تحمیدی :
سریلدی یرلره « یکپاره » برجهان خموش،
که امتداد مقابردی، اویله دوشا دوش!
اوموجه اوموجه اوزانمش طوران حظائردن،
طویولدی اوردینی بیکلرجه سینه‌نك بردن!
مزارلرك بو یورکلر دایانماز آهنکی؛
یورکلرکده حزین انکسار یکرنکی؛
کتیردی جوششه عمان سرمدیتی‌ده؛
ختامه ایردی نهایت او سرمدی سجده:
زمینه رعشه ویرن بر درین صدا کلدی ؛
دمینکی دالغەلرك ، شیمدی، هپسی یوکسلدی !
بو هرج ومرج عبودیتك توالیسی؛
سقوطی جبهەلرك، صوکره‌دن تعالیسی،
نمازده هم بنی کوز یاشلریله آغلاتدی؛
هم اویله آغلانەجق بر حقیقت آکلاتدی،

که دیکله‌مزسه‌کز البته محو اولور ملت:
سزلکفلا کتیکز: تارمار اولان «وحدت».
اکر یورکلریکز عینی حسله چارپارسه؛
اکر او حس کبی تك، برده غایه‌کز وارسه؛
دوشر دوشر ینه قالقارسکز، امین اولیکز..
دیمك‌که برلکی تأمین ابدنجه قورتولورز.
او حانده، وحدته حائل نه وارسه چیکنه‌ییکز..
بو آیریلقده نه‌دن؟ بر دکلمی هر شیئکز؟
نه فرقه هرزه‌سی لازم، نه درد قومیت؛
بزم دیانته صیغمازسکز، طقوز ملت!
بوتون بو تفرقه‌لر، ایتسه‌کزدی استکناه،
کوروردیکز نه‌دن کلدی.. یا عبادالله!
حضور حقده ناصیل طوپلو طوردیکزدی دمین؟
کناهدر، ایتمك آرتیق، عیبدر، ایله‌میك!
شو احتراصه اویوب آزمی ویردیکز قربان؟
شقاق ایچون‌می ایدر، ساده، قلبکز ضربان؟
نه‌دن اخوتکز بویله منحصر نمازه؟
چیقنجه حولی‌یه هرکس نیچون بوغاز بوغازه؟
نه مسلمانلقیدر، آکلامامکه، یاپدیغکز؟

چیقار یول اوناﻳﻪجق ، قورقارم ، بوصاپدیغکز !
کورنجه فسلی ، آتیلمق ، طاسارلابوب بچاغی ؛
کورنجه شاپقه‌لی ، سینمك ، دکیشدیروب سوقاغی ؛
کوکللر آیری اولوش ، سینه‌لر براولسه بیله ..
نفاق علامتی بونلر ، قوزوم ، تمامیله : [١]
نفاقه بغض ایدیکز خالصاً لوجه‌الله ؛
خلاص ایدر سزی اخلاصکز ، بلکه اله .
منافقك صوکی کلمز ، سونر سفیل اوجاغی ..
بوکون تورسه : هنوز کلمه‌مش ، دیمك‌که ، چاغی !
نه‌درکه ، ویردیکی یانغینله مملکت‌ده بیتر ،
صاچاق دوتوشمادن اول باصیلمامشسه اگر .
یانمده یاش‌ده یانار ، چاره‌سز ، یانان قورونك ..
دییور کتاب الهی : « اوفتنه‌دن قورونك ،
که‌ساده سزده‌کی ارباب ظلمی استیلا
ایدرده ، صوچسز اولان قورتولور دکل اصلا ! .. » [٢]
حساب ایدك نه‌قدر بیکناهك آقدی قانی ..
بش اون وطنسز ایچون ناره یاقمایك وطنی !

---

[١] استعیذبالله : بأسهم بینهم شدید تحسبهم جمیعاً وقلوبهم شتی ـ [٢] و تقوا فتنة لاتصیبن‌الذین ظلموا منکم خاصة ...

خدا رضاسی ایچون قالدیرالم نفاقی . . . گناه !
آلو صاچاقلره صارسین‌می ، یاعباد الله ؟
صارارسه هانکیکزک خانه‌نی قورتوله‌جق ؟
اوبر طوتوشمایه کورسون ، نه‌ادقایر . نه‌اوجاق !
نه‌دن بش آلتی وطنسز . بش آلتی قوناقجی ،
آلای آلای بولیور ، آرقه‌سنده ، یاردانجی ؟
نیچون حقیر اولیور ، صوکره ، طورمایوب اوته‌دن
« قوشیك ! دیین ، بوجهنم هنوز قیغیلجیم ایکن ؟ »
نه‌انتباهه چالیشمق ، نه‌اعتلایه امك ؛
جهان ییقیلسه بزم خلق اویانمادن گیده‌جك !
اونك قیامی ایچون صوری بکله‌مك لازم !
بودویغوسزلغه برچاره یوقمی اللهم ؟
زواللی کویلویه . ایلکین ، ایچه سوکمشلر ؛
ایشیتمه‌مش . . بوسفر براودونله دوکمشلر .
برر داوول قدر اولمش‌ده بودلرنده‌کی شیش ،
« داوول چالینماده ، ظنم ، آشاغیکی اوده ! » دیمش .
ایذنجه ، دیرکن ، اودونلر بودر ، دیوب بینی ،
« داوول بزم اوه کلمش ! » دیمش صوکنده ، هانی ؟
بزمده حالمز عینیله کویلونك حالی !

حریم شرع مبینك ، زمین اسلامك ،
بور بور بیقیلیرکن حصون اجلالی ؛
یرندن اوینادی یرلرده ، بزلر ایامك
تقلباتنه بیگانه‌یز خیال ایتدك ،
قیملدامقسزین ایمانی کفره چیکنتدك !
قیمیلدامق یینه یوق بزده جبرمافانه :
کیم اغرامشدی ، اونوتدق ، کچن بلیاته !
بزم محیطی ، بزم خلقی سیر ایدنجه نظر ؛
کورورکه : بینی بوزولمش ییغین ییغین قفا وار .
دوشونجه‌لر متخالفدر استقامتده ؛
شو وارکه ، هپسی نهایت بولور سقامتده !

برنجی زمردینی تشکیل ایدن زواللی عوام ،
بیراقسه‌لر ایده‌جك طاتلی اویقوسنده دوام .
بوکون نصیبنی یرلشدیرنجه قورصاغنه ،
« یارین » نه‌در ؟ اونی بیلمز ، یاتار دونوب صاغنه .
ییقیلسه عرش خلافت ، طیقیلسه قبره وطن ،
وظیفه‌سنده دکل : چونکه « هپسی اللهدن ! »
نه‌حکمی واردر اساساً یالانجی دنیانك ؟

أولورسه : بان كلەجك جننده مولانك .
فنا قوروتى دكل ! بن ديرم . صورولسه بكا :
« قبول ايدرسه جهنم نەموطلو، عمجه، سكا ! »

ايكنجى زمرەيى تشكيل ايدن جماعت ايسه ،
حياته كوسكون اولاندركه : صاپلانوب يأسه ،
« سلامتك يولى يوقدر . . نەيايسەلر بوشنه ! »
ديمش ده خرقەيى چكمش بوتون بوتون باشنه .
بودورلو برحركت محض كفر اولور ؛ زيرا :
طلبله آمر اولورکى بر آيتنده خدا ،
بويوردى « كسمەيكز روح رحمتمدن اميد ؛
كەمشركين اولور آنجق اونفحەدن نوميد . »
بوبر ؛ ايكنجيسى : يأسك نەاولسه اسبابى ،
اونك عطالت كليەدركه ايجابى ،
ترسباتى ايتمشدك اوكجەدن تحليل .

اوچنجى زمرەيى كيملردر ايلەين تشكيل ؟
أوت ، شباب منور دينن شو نسل سفيه .
ـ فقط نزيهى بورجدر ايلەمك تنزيه ـ
بوزوببەلر عجبا هانكى جنسك افرادى ؟

قادین دیسه‌ڭ ، كلیور آرقه‌سندن اركك آدی ؛
خایر ، قادین دكل ، اركك دیسه‌ڭ ، نه‌در اوقیلیق ؟
دمت دمتكن اوصاچلر ، نه‌مختصر اوبییق !
صداسی بایقوشه بكزر ، خرامی صاقصاغانه ؛
خلاصه ، زوببه دیمشدم‌یا آرتیق آكلاسه‌ڭ آ .
فقط بوقوقنه حریف بربویوك سجیه طاشیر ،
كه ، حدم اونایه‌رق ، « آفرین ! » دیسه‌م یاراشیر .
نه‌درمی ؟ آكلاته‌یم : اویله برمتانتی وار ،
كه اك صاوولمایه‌جق یأسی تك بیرایله صاوار .
سیكیرلرنده تأثر دینن فنالق یوق ،
طبیعتنده اوناٌمقله آشنالق یوق .
بیلیرسكز ، هانی ، انسانده بردامار وارمش ،
كه یوزسز اولمق ایچون مطلقا اوچاتلارمش ؛
ناصیلسه « ربم اوتاندیرماسین ! » دعاسی آلان
بوعارسزڭ اودامار ذاتاً اكسیك آلتندن !
جبنده كوردیمی اوچ دانه چبل ، غروش ، نازلیم ؛
توقاتلیانده صاتار مطلقا ، كیدرده ، چالیم ؛
اكر دولاندیره‌بیلمشسه ایسته‌نن پاره‌یی :
كورور محله‌لی تاقارناوالده مسخره‌یی !

بك اوغلنك اوملوث محيط فاحشنه
طالار كيدر ، طاقيلوب برسفيله‌نك پشنه .
« حيا ، ادب كبي سوزلر رسوم فاسده‌در ،
وطنله عائله ، حتى . قبود زائده‌در . »
ديپورده هپسنه بردن قودوزجه صالديريور . .
« عيب دكلمى ؟ » ديمشسين ... عجب كيم آلديرييور !
نماز ، اوروج كبي شيلرله يوق آليش ويريشى ؛
مقدسات ايله اكلنمك ك برنجى ايشى .
دويارسه‌كز « قاره قوت » بيلك‌كه : ايماندر .
« كتاب كهنه » ده ـ حاشا ـ كتاب يزدانندر .
اوشنمه‌دن اوكا قرآنى آكلاتيرسه‌ك اكر ،
شو ازبرنده‌كى اسمانى متصل كوه‌لر :
« قرون ماضيه‌دن قالمه جانسز اورادى
چكرسه ، طوغرى مى يكرمنجى عصرك اولادى ؟ »
نه‌در علاقه‌سى يكرمنجى عصر عرفانله
بوشاقلابان حريفك ؟ آكلامام عيب دكل آ !
متاع فضلى مى وارمش ألنده كوستره‌جك ؟
نه‌در مزيتى ، كورسه‌كده بارى اوكرنسه‌ك .
خاير ! محاسن غربك برنده يوق‌هوسى ؛

رذائل اولدیمی لکن، شعاریدر هپسی !

بوتون کبائره تریاکی برقوپوق طانیرم . .
— نه‌اولدی بیلمیورم شیمدی ، صاغ دکل صانیرم —
قمار ، شناعتك اقسامی ، ارتکاب ، ایچکی . . .
خلاصه دفتر اعمالی اویله قاپ قاره‌که :
یاننده لیلِ جهنم صباح جنتدر !
« اوتانمیورمیسك ؟ ایتدکلرك رذالتدر ! »
دینیرسه کندینه ، ملتلرك اکابرینی
صایاردی کوستره‌رك هپسنك کبائرینی :
« فلان ایچردی . . فلان فحشه منهمکدی . . . » دییه
ملوثاتی بربر رجال ماضی‌یه
اضافه ایتمه‌یه باشلاردی بابه ویرملك ایچین .
« یکی ! فضائلی یوقمیدی سویلدکلریکك ؟ »
دیین چیقارسه « مورخلك ایتمدم ! » دیردی .
شوزوببه‌لرده ، بوکون ، عینی روحی کوستردی :
فرانسزك نه‌سی وار ؟ فحشی ، برده الحادی ؛
قاپیشدی بونلری « یکرمنجی عصرك اولادی ! »
یا آلمانك نه‌سی وار ذوقی اوقشایان ؟ بیراسی ؛

اونوتدی آیرانی ، معتوهه دوندی قهر اولاسی !
حریفلرك ، هانی ، دنیا قدر بدایعی وار :
علومی وار ، ادبیاتی وار ، صنایعی وار .
کیدن برر آووج اولسون کتیرسه مملکته :
دونر محیطمز البت محیط معرفته .
قوجاق قوجاق طاشیور اولمادق مساوی‌ینی ؛
بکنمدك ، « مدنیت ! » دییو ؛ ایناندق ، اینی !
نه‌وار ، برازده معارف کتیرمش اولسه . . . » دیسه‌ك ؛
امین اولك سزه « حماللق ایتمه‌دم ؟ » دییه‌جك .

نه‌قالدی آرقه‌یه ؟ دردنجی قسمك افرادی .
بوزمره‌لك‌ده سفاهت حیات معتادی .
هم اعتیادنی هیچ برزمان دکیشدیره‌مز ؛
او نازلی سینه‌یه ، زیرا ، آجبقلی شی کیره‌مز !
کچن قیامت ایچون « فیرطینه‌یدی . کچدی . » دییور .
دییورده ذوقنه ، اور پاطلاسین ، دوام ایدییور !
— بوکون فیلوریامی ؟ اعلا ! یارین نه‌وار ؟
— قونسر . .

« صولر » ده یك عمر اما ، آچیق دکل ، دیدیلر .

— آچیلمامش دبیه أولرده قالمق اولمازیا !
— حقیقت اویله ! نه یاپسه‌ق ؟ کیدرمیسین مامایه ؟
— نه وارکه ؟
— اورته اویون وار . کلیرمیسین ؟ هایدی !
— قاووقلی ، حمدی‌می؟ کرچك.. اوصاغ دکل ..
— عبدی .
— خایر خایر ! بکا لازم دکل نه عبدی ، نه شی !..
— نه‌دنسه پك عصبیسین بوکون ، فریدون بك !
— دکل ، بوطاتسز اویونلر چکیلمیور : مونوتون !
— یکی ! نه یاپه‌لی ؟ سن باری سویله .. باق : ساعت‌اون!
— أوت ، نه یاپمالی ؟ طور طور ! نه اسکدار ، نه ماما ؛
تیاترو اولمالی ، یاخود کوزلجه برسینه‌ما .

دیمك تیاترو سورمش بنم سویملی بکم ..
اوحالده بن اوکا تام آلتی صحنه عرض ایده‌یم :
که هر برنده دکیشسین بوتون بوتون آهنك ؛
زمینی یکنسق اولسون ، اداسی رنکا رنك !

ادرنه قلعه‌سیدر کوردیکك حصار مهیب ؛
او ذروه‌سنده بیتن سیم سیاه آغاجده : صلیب !
مراد اولی صیرتنده کزدیرن تپه‌لر ،
ناصیل رکوع ایدییور فردیانده ، باق ، بوسفر !
بزمیدر صانیورسین شو یوکسلن بایراق ؟
چکن : صاووف .. لالا شاهین دکل ، قوزوم ، ایی باق !
ادرنه .. ایشته او اسلامك هنین سوری ؛
ادرنه .. ایشته او شرقك جبین مغروری ؛
ایکنجی عرش تعالیسی آل عثمانك ؛
برنجی موقع فیاضی ، بلکه ، دنیانك ؛
ادرنه .. ایشته او دارالخلافه‌نك کلیدی ؛
سفیل آیاقلری آلتنده بولغارك شیمدی !
مظفر اردوسی حقله انتقام آلیور :
چولوق ، چوجوق ، قادین ، ارکك ، نه‌بولسه پارچه‌لیور.
بوقتل عامه‌ده راضی‌یم احترام اولسه ،
حریم دینده کچدك ، حریم ناموسه !
شو درت مناره‌لی جامع‌که یوقدی هیچ بر أشی ؛
که پارلیوردی هلالنده صنعتك کونشی ؛

صلبی سینه‌یه چکمش ده بکلیور .. نومید !
اذان صداسی دکل طویدیغك طنین مدید !
او شانلی معبدی سلطان سلیم مغفورك ؛
كه احتشامنه بکزردی صبح مخمورك ؛
ناصیل غروب ایدیویرمش كه : بر ضیا ، بر نور ،
او قانلی بزلرك آلتندن اولمیور منظور !
نه سینه‌سنده خداوار ، نه خاطرنده نبی ..
ظلام كفره كومولمش بو یجه لاشه کبی !
برر مزار مؤبد كسیلمش اولره باق :
بش آیده قرق بیکی سونمش كه یاتمیور تك اوجاق !
سوقاق سوقاق دولاشان صیحه : واپسین فریاد ؛
درین درین طویولان سس : انین استمداد .
طیشارده كندیسی محكوم ، ایچرده ناموسی ..
اسیری اولدوریور ، باق‌كه . ظالمك اك قویوسی !

مریجله طونجه‌نك اوستنده كوردیكك كومه‌لر
نه‌در بیلیرمیسین ؟ انقاض تارمار بشر !
سرای ایچنده‌كی بیچاره‌لركه هپسی قادین ..
كناره اورمش اولان قسمیدر بو اجسادك !

نظرلرنده سونن کوزلرك سونوك نظری ،
قولاقلرنده جوارك انین محتضری ،
قوجاقلرنده برر نعش پاره پاره دفین ..
اجلله اوغراشیور بر ییغین کمیك .. نه حزین !
یالین آیاق ، باش آچیق ، بر پاچاورا صیرتنده ،
بو طام طاقیر آطه‌نك ضام طاقیر محیطنده ،
آجندن اولمه‌یه محکوم اولان زواللیلری ،
صولر بیراقسه‌ده بولغار بیراقمیور طیشاری !
نه قورتولور . نه اولور .. درده باق ، فلاکته باق :
حیات ؟ او حق دکلدر . اولوم ؟ اولومده یاساق !

— نه‌در شو قارشیکی وادی‌یی بر آلو بورویور ،
فقط بیلان کبی یرلرده قیورانوب یورویور ؟
— نه‌درمی ؟ کوکره‌مسندن‌ده بللیدر : آردا .
— یا امتداد مهیبنجه یوکسلن هر آطه ؟
— مزار سانجی بیکلرجه کوکده‌نك ، قفانك !
— بو قیپ قیزیل دره‌نك رنك آتشینی ، صاقین ،
شفق بولوطلرینك ظلی اولماسین ..

— هیهات !

سواحلنده اونك سوندوردلدی اویله حیات :
که آقدی سل کبی آیلرجه خون مظلومی !
— بو قانلی پرده نه‌در ؟
— هانکی قانلی پرده ، شومی ؟
کوملجنه یله حوالیسیدرکه ، بر جاناوار
بو ملعنتلری یاپماز — مکرکه بولغارلر ! —
نه اختیار سچیور ، باق ، نه کیمسه‌سز طانیور ؛
بش آلتی کونده اوتوز بیك آدام بوغازلانیور !
بوماقلرك ده‌شیلوب سونکولرله وجدانی ،
آلنمق ایسته‌نیور تا ایچندن ایمانی !
برر برر اولیور عرضی ، مالی ، یوردی هدر ..
کیدنجه هپسی ألندن : « یا بولغار اول ، یا کبر ! »
شو ، کوکسی بالطه‌لرك الـ کوریله پارچه‌لانان ،
شو ، بینی طاشلرك آلتنده اوغرایوب قفادن ،
قارك ، چامورلرك اوستنده ایکله‌ین جانلر ؛
شو ، بر ییغین کومور اولمش ، کول اولمش انسانلر ،
که غازلی بزله ، او اولمازسه ، یاغلی قطرانله
یافیلدی بولغاره شایسته بر صوغوق قانله ؛
« صلیبه سجده‌یه وارمق خدایه عصیاندر . »

دییوب خداسنه قربان اولان شهیدالدر .
« یا بولغار اول ، یا بر ! » ساده خائنك دیدیکی ..
تنصر ایتمه‌یه قویویرمیور اهالی‌یی .
بهانه‌سیله امام کوزمیور می . چیدیرودرق ،
بوده‌وزجه صالدیریور انتقام ایچون ! نه باق !
صاریقلرندن آصیلمشلرك حسابی‌می وار ؟
یتیشمیور کبی برده کولك یوزنده مزار :
سز ، ای باشنده‌کی دستاری ایتمیوب‌ده فدا ،
اونکله عالم لاهوته یوکسلن شهدا !
نه موطلو سزلره : دنیاده چوق أولوم کوردم ؛
تخطر ایتمیورم بویله قهرمان بر أولوم .
جهانده حبل الهی‌یه اعتصامه ، سزك
شو قهرمانلغکزدر یکانه لوح کزین !
سز ، ای وجودینه ألویرمیوب‌ده خاك مزار ،
نسیم صافه کومولمش رجال برخوردار !
بز آلماسه‌ق بیله اعدادن انتقامکزی ؛
خدا که دفتر ابراره یازدی نامکزی ،
کونك برنده شو طاغلردن ایندیریر البت ،
او انتقامی آلان قانلی جانلی بر ملت !

— نه‌در اوزاقده نمایان اولان شـو ایصسز اووه ،
که یك‌حزین طورویور ؟

— بیلمیورمیسین ؟ قوصوه !
ناصیل بیلیردك ! أوت ، بیلمسه‌ڭده حقك وار :
بیراقامش که طاش اوستنده طاش قودوز جاناوار !
یول اوغراتوب‌ده بو صحرادن اوکجه کچمشسه‌ڭ ؛
کورورمیسین ، باقالم ، بر نشانه کچمشدن ؟
نه اولمش اونجه مفاخر ؟ نه اولمش اونجه دیار ؟
ناصیل‌ده بیتمش او صایمقله بیتمه‌ین آثار !
او ، ییلدیریم کبی صاحبقرانلرك ، ابدی
صدای قهری فضاسنده چینلایان وادی ،
بر انقلاب ایله ، یارب ، ناصیل خراب اولمش ؟
که چیرپینوب طورویور هر طاشنده بیك بایقوش !
مراد اولی قوینده صاقلایان طوپراق ،
کیمك آیاقلری آلتنده ایکلیور هله باق !
کیمك ألنده بیراقدق .. کیمك امانتنی !
او پادشاه شهیدك حضور هیبتنی
صوکنده چیکنه‌یه‌جکمیدی صربك اوردولری ،
ایچوب ایچوب کله‌رك اوکلرنده باندولری ؟

سن . ای شهید معظم که روح فیاضك
طویار نه‌لر چکیور یرده قالمش انقاضك ،
او روحدن بزه بر نفخه اولسون ایندیریور ..
که باشقه دورلو اویانماز بو کوردیکك اولولر !..

— نه‌در شو قارشیده بر چوق قاراالتیلر یورویور ؟
— مظفر اوردو اهالی‌یی شیمدی اولدورویور .
نفوس مسلمه چوقلش‌ده غیر مسلمه‌دن ،
اداره مشکل اولورمش توازن ایله‌مه‌دن .
دیمك توازن ایچوندر بو مسلمان کسمك ؛
او حاصل اولدیمی آرتیق آدام کسیلمیه‌جك !
توازن اولمادی بسبللی : هر طرف بانیور ،
اودون قیبا. کبی بیکلرجه سینه طوغرانیور !
نه رنك مظلمه کیرمش اویم یشیل قوصوه !
شماله طوغره بوتون پرزرین ، ایپك ، یاقوه ،
فضای محشره دونمش غریو ماتمدن ..
هم اویله عرصهٔ محشرکه : یوق شفاعت ایدن !
نه بر یاشنده‌کی معصوم ایچون بشیکده حیات ؛
نه سکسان‌نده‌کی مظلوم ایچون اشیکده نجات ؛

او ، بالطالرله کسیکدر ؛ بو ، سونکولرله دلیك ..
اوبك اوبك طورویور پیختی پیختی قانله کمیك !
بوتون ییقیلمش اوجاق ، باشقه شی دکل کورونن ؛
یوز اللی بیلك بو قدر خانمانی بولدی سونن !
سز ، ای بو یانغینی احضار ایدن بش آلتی سفیل ،
که ایتدیکز بزی خیرواتله صربه قارشی رذیل !
نه‌دن خلیفه‌یه قرأنله باغلی آرناوودی
آییردیکزده خراب ایتدیکز بوتون‌یوردی ؟
ناصیلمش ، آکلاییکز ادعای قومیت ؟
نه یولده محو اولیورمش باقیك‌که بر ملت !
سز ، ای بو زهری اك اول قوصان ییلانلر !
قاچوب‌ده قورتولورز صاندیکز ... فقط ، نه کزر !
بوکون ، بلاکزی بولمش دکلسه‌کز ، مطلق ،
یارینکی صاعقه‌لر بینکزده پاطلایه‌جق ؟

شیشوب شیشوب کیدییورسین ، دکلمی ، ای واردار ؟
یا بوغدیغك قادینك ، ارککك حسابی‌می وار !
مزاری اولمش ایکن بونجه نعش مؤاجك ،
جنازه یوتمایه حالامی طویماز امواجك ؟

نه اولدی یادیکه هرکون خطور ایدن او نقوش ؟
نه‌در بو کوکسکه چوکمش سواد جوشاجوش ؟
نه‌دن قیصیلدی محیطکده چاغلایان نغمات ؟
بر آشنا سسی طویسه‌یدم أوله‌دن ... هیهات !
او قانلی جانلی ییکیتلرکه : ظل بیداری ،
قوشار کزردی سنك دوش امتنانکده ؛
او آنلی شانلی کلینلرکه : نور دیداری ،
اویوردی ناز ایله آغوش مهربانکده ؛
او قهرمان بابالر ، آننه‌لرکه : ساحلکی
دونردی ، هر بری اولادیکك طوتوب النی ..
او کولکه‌لرله برابر برر خیال تباه ،
برر خیال دفین اولدی شیمدی .. اویله‌می ؟ آه !

سلانیکك ، سیروزك ، باق ، او نامدار اوواسی ،
کیمك النده بوکون ، هانکی هایدودك یوواسی ؟
زمینی اویله بویانمش‌که خون اسلامه :
قیزیل کثافتی چوکمش جبین ایامه !
قیزیل افقلرك آلتنده قیپ قیزیل هر یر ..
قیزاردی ، باقسه‌ك آ ، طاغلر ، قیزاردی وادیلر ؛

قيزاردی چهرۀ دنيا ؛ قيزاردی روی سما ؛
فقط شو ماويلی بايراق قيزارميور حالا !
اونك صاليندينی يرلرده بر قيزيل طوفان
نه جان بيراقدی ، نه ايمان ، نه بوغمادق وجدان !
منارەلر سريلوب خاكه ، صوصدی معبدلر ؛
ييقيلدی مدرسەلر ؛ دوم دوز اولدی مرقدلر .
مساجدك چوغی ميدانده يوق ، قالانلر ايسه
يا كورديكك كبی ميخانەدر ، يا بركليسا .
شهرده أولره باصقين ؛ قضاده قتل نفوس ؛
قراده قالمادی تلويث اولونمادق ناموس !
ياپانده كيم ؟ آدی عثمانلی ، روحی يونانلی ،
بوايشده اك متخصص بولوك بولوك قانلی !
« مقدس اوردو » يی تأييد ايدن بو آزغينلر
صاچوب صاووردیلر اطرافه اويله يانغينلر :
كه اوغرادقلری يرلرده توتميور بر اوجاق ..
قيام حشره قدر ، بلكه توتميوب طورەجق !
آديم باشنده شقاوت ، آديم باشنده قتال ؛
شناعتك نەقدر قانلی شكلی وارسه : حلال !

شو ، خاج قازیلق ایچون آلنی پارچه پارچه اولان ،
شو وافتیز ایتمك ایچون بوزلو کولده طوندورولان
زواللیلر ؛ شوصوغوقلرده تیترەمش ایتام ؛
شو ، سونکولرله آرانمش دلیك دشیك ارحام ؛
شو ، نعشی قانلی چاریقلرله چیکنەنن قیزلر ؛
شو ، خاندانی سونلر ؛ شو خانمانسزلر ؛
شو امهات پریشان ؛ شو دربدر اولاد ؛
شو صاچ یولان ننەجکلر ؛ شو ایکلەین اجداد ؛
شو ، بومبالرله چوکن قبەلر درونندن ،
کمیك ستونلری حانده فیشقیران اجساد ؛
شو کول ییغینلری آلتنده صاقلی کوکدەلری
طواف ایدن ، اویورکلر طایانمایان فریاد ؛
تیلترولرده کورولمز ، دکلمی ، نازلی بکم ؟
صیقیلدك اویلەمی ؟ طور باشقه صحنه کوسترەیم :

بیلیرمیسین دویولان هانکی یوردك ایکلەمسی ؟
[*] . . . .

---

[١] واعظ بو یکی صحنۀ فجاعتی تصویره باشلامق اوزره ایدیکه ، مؤذنك ایکندی وقتنی اخطار ایدن « صل » سی

ایکندی اولدیمی یاهو ؟ نه‌در بو « صِلّ ! » سسی ؟

. . . .

أوت .. ایکندی .. کلیك باری بردعا ایده‌لم ..
قبول ایدر دییه‌لم .. حقه التجا ایده‌لم :

یارب ، بزی أولدورمه بوهجران ایله ..
— آمین !

تا چیقمایه‌لم قارشیکه خسران ایله ..
— آمین !

یتمزمی جلالکله کوروندکلرك آرتیق ؟
قربان اوله‌یم ، بز بوتجلیدن اوصاندق !
برفجر امید ایتملی فردالری تأمین..
کوستر بزه یارب اوکوزل کونلری ..
— آمین !

فردالره قالدقسه اکر .. نرده اوفردا ؟
حالامی بواسلامی ازن ماتم یلدا ؟

قبه‌یه عکس ایتدی . لکن ، یاریم ساعتدن بری تأثر ، ندامت یاشـلری دوکه‌کده اولان جماعتك ایچندن پك آزی بوصدایی ایشیده‌بیلدی .

حالامی بو آفاقه چوکن پردۀ خونین ؟
نارك یتیشیر .. بکلیورز نوریکی ..

— آمین !

مستقبل ایچون سینۀ ملتده امل یوق !
برعقده وار آنجق ، اوده : « توفیق ازل یوق ! »
سنسین ایده‌جك « وار ! » دییه وجدانلری تطمین :
چوق کورمه ، آلهی ، بزه برنفخه‌کی ..

— آمین !

قرأن آیاق آلتنده سورونسونمی ، آلهی ؟
آباتکك اوستنده یورونسونمی ، آلهی ؟
خاچ کعبه‌نك آلتنده کورونسونمی ، آلهی ؟
چوکسونمی نهایت ییقیلوب قوسقوجه بردین ؟
چکدیرمه ، آلهی ، بوقدر ذلتی ..

— آمین !

والحمدلله رب العالمین

صوکی

محمد عاكف

صفحات

بشنجی کتاب

خاطره‌لر

اوچنجی طبعی

استانبول
« کون دوغدی » مطبعه‌سی
١٣٤٧ هـ - ١٩٢٨ م

بسم الله الرحمن الرحیم

ولا تحملنا مالا طاقة لنا به

مآل جلیلی

طاقت کتیرەمیەجکمز بوکی بزه بوکلمه ، اللهم ...

أی بونجه زماندر بزی تأدیب ایدن الله ؛
أی عالم اسلامی أزن ، ایکلەدن الله !
بزلرکه سنك وعد الٓهیکه ایناندق ؛
بزلرکه بیك اوچ یوز بوقدر ییل سنی آکدق ؛
بزلرکه بشر برسورو معبوده طاپارکن ،
ییقدق اویامان شرکی ، دویردك ابدیاً ؛
بزلرکه برر حملەده اوهامی بیتیردك ،
معبدلره معبود حقیقی‌یی کتیردك ؛

بزلر که سنك اسمکی دنیایه طانیتدق ...
کوردکه مکافاتی ، یارب ، یتر آرتیق !
چکدیرمدیکك هانکی الم ، هانکی اذادر ؟
هر آنی حیاتك بزه بر زوز جزادر !
اجدادیمزك قانلری سللر کبی آقمش ..
مقصدلری دینکله برابر یاشامقمش .
اولادی‌ده قربان اوله‌جقمش بو اوغورده ..
اولسون ینه ، لکن بوایشیق یوقسولی یورده ،
بر نور نظر یوقمی‌که باقسین باجاسندن ؟
بر ییلدیز ، الـٰهی ؟ بو نه ظلمت ! بو نه زندان !
حالامی سمامزده کزن لیلهٔ ممدود ؟
حالامی کورونمز اوسحر پارهٔ موعود ؟
عمرك دها اك جانلی ، حرارتلی چاغنده ،
چالقانمه‌ده‌یز یأس ایله حرمان باتاغنده !
کام آلدی جهان ، بز ینه فردالره قالدق ..
آرتیق بزه کوستر که اوفردایی : بونالدق !
بر امریکه اجدادی‌ده ، احفادی‌ده قربان ..
اولمازمی بوملت دها تأییدیکه شایان ؟
خسران ینه بیچاره‌نك آمالنی صاردی ؛
آتیسی نکاهنده قاراردقجه قارادی .

بالقانده‌کی یانغین دها کول باغلامامشکن ،
بر باشقه جهنم چیقیوریسین ... بونه ایرکن !

لکن بوجهنم اونی ییلدیردیمی ؟ اصلا !
اعلایه سکیردوب طورویور نامکی حالا .
قوم طالغه‌لرندن کچیور اویله شتابان :
کویا اوصبا ، کچدیکی چوللرده خیابان .
قار کتله‌لرندن اینیور اویله یامان که :
برچاغلایان آقمقده یاروب طاشلری صانکه .
قیزغین کونك آلتنده بیابانی دولاشدی ؛
یالچین بوزك اوستنده سه‌کوب طاغلری آشدی ..
آرتیق کیدییور : حقه واران بر یولی طوتمش ،
اللهه باقان کوزلری دنیایی اونوتمش .
جوش ایلیه طورسون کریدن نوحهٔ خسران . . .
یادنده اونك شیمدی نه ماتم ، نه‌ده هجران !
یادنده دکل لانه‌سنك حزن الیمی ؛
یادنده دکل یاوروسنك طور یتیمی ؛
یادنده دکل طوغدیغی ، تر دوکدیکی طوپراق ؛.
یادنده قالان خاطره برشی ، اوده آنجق :.

کوکدن اوکا « بوکسل ! » دیین اجداد شهیدی :
آرتیق اوده یوکسلدی ، فقط یرده امیدی :
بز بویله شهیدک که مکافاتی ظفردر ،
ویرمزسه‌ك ، الٰهی ، دوکولن خونی هدردر !

١ کانون ثانی ٣٣٠

اویان !

باقسه‌ڭ آ کیم بونی بوکوك آغلایان ؟
حق حیاتك سنك أی مسلمان !
قورتار اوبیچاره‌یی الله ایچون ،
آرتیق أولوم اویقولرندن اویان !

بونجه زماندر اویودڭ ، قانمادڭ ؟
چکمدیکك قالمادی ، اوصلانمادڭ .
چیکنه‌دیلر یوردیکی باشدن باشه ،
سن ینه برکره قیملدانمادڭ !

نی دکل دیکله‌دیکك ولوله ..
کوکره‌یه‌رك آقماده مستقبله ،
برابدی سل که زماندر آدی ؛
هایدی قاتیل سن‌ده اوجوشقون سله .

قرشی طورولماز ، جریان سینه چاك ..
وارسه طورانلر اولور البت هلاك .
طالغه‌لرك آ کلامادن سیرینی ،
کوز کوره کردابه نه‌در انهماك ؟

دهشت ماضی‌یی کتیر یادیکه ؛
کیمسه یتیشمز یارین امدادیکه .
مرحمتك یوق دیه‌لم نفسکه ؛
مرحمت ایتمزمیسین اولادیکه ؟

« بن اونی دنیایه کتیردم ... » دیه ،
قلقیشه‌جقسین دیمك اولدورمه‌یه !
سوق ایدیپورمش مکر انسانلری ،
حق ابوقت‌ده بوجانیلکه !

طوغریمیدر یأس ایله اولمق تباه ؟
یوقمی کلوب غیرته برانتباه ؟
بکله‌دیکك صبح قیامتمیدر ؟
کون باتیور ، سن آریپورسین صباح !

کوزلری ماضی‌یه باقان ملتك ،
عمری تمادیسی اولور نکبتك .

قارشيكه مستقبلى ديكمش خدا ،
كورمه‌يه ، لكن دها يوق نيتك !

اى قوجه شرق ، أى ابدى مسكنت !
سن‌ده قيميلدانمه‌يه بر نيت ايت .
قورقيورم ، غربك الندن يارين ،
قالمايه‌جق چكمديكك ملعنت .

حق حياتك دها چيكنتمه‌دن ،
قان دوكه‌رك آلماليسين مرد ايسه‌ڭ .
چونكه بو كون اورته‌ده حق صاحبى ،
بر كشيدر : « حقمى ويرمم » ديين .

٥ شباط ٣٣٠

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته ...

مآل جليلی

ای مسلمانلر ، اللهدن ، ناصیل قورقمق لازمسه
اویلهجه قورقوکز ...

نه عرفاندر ویرن اخلاقه یوکسکلك ، نه وجداندر ؛
فضیلت حسی انسانلرده الله قورقوسندندر .
یورکلردن چکیلمش فرض ایدیلسین خوفی یزدانك ..
نه عرفانك قالیر تأثیری قطعیاً ، نه وجدانك .
حیات آرتق بهیمیدر .. خایر اوندنده آلچاقدر :
یا حیوان باغلیدر فطرتله ، انسان حرّ مطلقدر .
بهائم چیقماز اما خلقتك ثابت حدودندن ،
بشر حالا خبرسز بویله برقیدك وجودندن !
مگر قلبنده مولادن تحاشی حسی بر طوتسون ..

او بر طوتمازسه هیچ معناسی یوقدر قید ناموسك .
هم افرادك ، هم اقوامك بوحسدر ، وارسه ، وجدانی ؛
اونك تعطیلی : انسانیتك توقیع خسرانی !
بودر خلقتده جاری اك بویوك قانونی خلاقك :
او یوزدن باشلار اضمحلالی ملتلرده اخلاقك .
فقط ، اخلاقك اضمحلالی اك مدهش بر اضمحلال ؛
نه ملت قورتولور ، زیرا ، نه ملیت ، نه استقلال .
اویونجاق صانمایلك ! اخلاق ملی روح ملیدر ؛
اونك افلاسی اك قورقونج اولومدر : موت کلیدر .
اولور جمعیت آرتیق چاره‌سز پامال استیلا ؛
مکر قالدیرمش اولسون ، روح ثانی ایندیروب ، مولی .
أوت بر بعث بعدالموته امکان واردر البته ..
بونك تأمینی ، لکن ، بر بیغین ادواره وابسته !
اوجمعیت که وجداننده حاکم خوف یزداندر ؛
بوتون دنیایه صاحبدر ، بوتون اقوامه سلطاندر .
فقط ، افرادی الله قورقوسندن بی خبر ملت ،
چکر ، ملتلرك منفوری ، قبطیلر قدر ذلت ؛
معالی میلی هیچ قالماز ، شهامت بوسبوتون قالقار ؛
نه حاکملك طانیر آرتیق ، نه محکوم اولمادن قورقار .
شرف حرصیله استحقار موت ایتمشکن اجدادی ،
بیراقماز اویله بر پاکیزه نسلك شیمدی احفادی ،

حیاتك اوغورنده استخفافه شایان کورمدك خسران !
کبرسین تکمه‌لر آلتنده راضی .. چیقماسین، تك، جان!
یورکلر اك ملوث ، اك سفیل آمال ایچون چارپار ؛
سیکیرلر اك محال اندیشه‌دن تیترر طورور پار پار !
اولور جمیت افرادنجه شخصی منفعت « معبود ! »
صوراسه‌ك کیمسه بیلمزوارمی «حق» نامنده برموجود.
او ، طویمق بیلمه‌ین ، معبوده قرباندر حیا حسّی ،
حمیت ، آدمیت حسّی ، علوی حسلرك هپسی !
بو حسّسزلکله جمعیت یاشار دیرلرسه پك یاکلیش :
بر امت کوستر ، اولمش معنویاتیله صاغ قالمش ؟

٢٠ آغستوس ٣٣٠

ومن اصبح لا يهتم بالمسلمين فليس منهم

حديث شريف

مال جابلی

کیم مسلمانلرك دردینی کندینه مال ایتمزسه اونلردن دکلدر

مسلمانلق نرده ! بزدن کچمش انسانلق بیله..
عالم آلداتمقسه مقصد ، آلدانان یوق ، نافله!
قاچ حقیقی مسلمان کوردمسه : هپ مقبرده‌در ؛
مسلمانلق ، بیلمم اما ، غالبا کوکلرده‌در!
ایسته‌مم ، طورسون او پایانسز مفاخر بر یانه..
کوسترك اجداده آز چوق بکزه‌ین بر قان بکا !
ایسترم سزلرده کورمك عرقکزدن یادکار ،
چوق دکل ، آنجق ، نجیب اولاده لائق تك شعار .
وارسه شاید ، سویله‌ییك ، بر پارچه‌جق انصافکز :
بویله قانسزمیدی ـ حاشا ـ قهرمان اسلافکز ؟

بویله دوشمشمیدی هر کس آیریلق سوداسنه؟
بکزه‌یوب شیرازه‌سز بر مصحفك اجزاسنه،
هیچ کورلمشمیدی اولسون قید وحدت تارمار ؟
بویله اولمشمیدی ملت جان أوندن رخنه‌دار ؟
بویله آجلقدن بوغازلارمیدی قاردش قاردشی ؟
بویله عادتمیدی ، بی پروا ، یمك انسان لشی؟

عرضمزدر چیکنه‌نن ، اولادیمزدر طوغرانان !
هی صیقلیماز آغلامازسه‌ك ، باری کولمکدن اوتان !
« حس » دینن دولتلیدن اولسه‌یدی خلقك بهره‌سی :
پایتختندن بو کون طاشمازدی سرخوش نعره‌سی !

قورت اوزاقلردن باقار ، دالغین کوروروش هر کبی،
صالدیررمش آکسزین یایدن بوشانمش اوق کبی.
لکن عشق اولسون که آلدیرمازده اوتلارمش اشك ،
صانکه طاوشانمش کلن ، یاخود قیلیقسز کوسته‌بك!
کار صایارمش بر طوتام اوت فضله اولسون یوتمایی ..
خصمی ، دیر کن ، چوللانیرمش یوتمادن صوك لقمه‌یی!..

بر حقیقتدر بو ، شاشماز ، بیلدیکك اسلوبه صوق:
حالمز هر کبله قوردك عینی ، اصلا فرقی یوق .
بورنمزدن طوتدی دشمن ، بز بوغاز قیدنده‌یز !

بر باقیك : حالامی حالا احتراص آردنده‌یز !
صایغیسزلق آلویرر .. بر پارچه اولسون عارلانیك :
وقتی چوقدن کلدی ، هم کچمکده‌در عارلانمه‌نك !
طاورانیك خایقیرمه‌دن ناقوس اضمحلالکنز..
اویله بر بحرانه صاپمشدرکه ، زیرا ، حالکز :
ذوقه طالمق شویله طورسون ، وقتکز یوق ماتمه!
طاورانیك زیرا کولونج اولدق بوتون برعالمه .
بکله‌شیرکن کوکده یوز بیکلرجه ارواح انتقام؛
یرده قالمش ، نعشه بکزر قوم ایچون طورمق حرام !
قهرمان اجدادیکزدن سزده بر قان یوقمیدر ؟
یوقسه: استقبالکزدن قورقولور، پك قورقولور!

١٣ حزیران ٣٢٩

بسم الله الرحمن الرحیم

ومن كان فی هذه اعمی فهو فی الاخرة اعمی
واضل سبیلاً

مآل جلیلی

کیملك بودنیاده کوزی قاپالی ایسه آخرتده‌ده قاپالی، حتی اوراده‌کی شاشقینلغی دها زیاده.

نهایت نه‌یسه ادراك ایتدیککك شی عمر فانیدن؛
اونك بر عینیدر مطلق نصیبك عمر ثانیدن.
خطادر آخرتدن بکله‌مك دنیاده هرخیری:
او بر دنیا بودنیادن دکل، هم هیچ دکل، آیری.
سن أی سرسم که «اوچ کونلك حیاتك حکمی یوق.» دیر ده،
صانیرسین اومدیغك آماده‌در فردای محشرده؛
نه أکمشدك که محصول ایسته‌یورسین بر ده فردادن؟
سنك مشروع اولان حقك: بو کون خسران، یارین خسران!

اگر مقصودی آنجق آخرت اولسه‌یدی یزدانك؛
نه‌حکمت واردی ابداعنده هیچ یوقدن بودنیانك ؟
« ازل » دن آیریلان روحك نشیمنگاه باقیسی
« ابد » کن ، یولده اشباحك نیچون اولسون ملاقیسی؟
« ألست»ك آرقه‌سندن کلسین جنت ، جهنم‌ده،
نه‌دن ارواحه تکرار امتحان اولسون بوعالمده ؟
دیمك : دنیا دکل یك اویله استخفافه شایسته؛
دیمك : بر فیض باقی وار بوفانی عمره وابسته!
دییورلر : « کائناتك اصلی یوقدر ، چونکه فانی‌در . »
أوت ، فانی‌در اما بر نظردن جاودانی‌در.
سورکسزمش حیات... اولسون ! مؤبد ذوقی، خسرانی؛
اونك بر سر مدیتدر بوحیثیتله هرآنی .
« جهانك اصلی یوقدر ، چونکه فانیدر » دیین سرسم،
نه‌دیر « اویله‌یسه خلقت یك عبث برشی چیقار.» دیرسه‌م؟
نه‌در دنیایه کلمکدن غرض ، کیتمکمیدر انجق ؟
ولو بر آ کلامق حرصیله اولسون یوقمی اوغراشمق ؟
غنیمتدر حیاتك ، اغتنام ایت ، طورمه ایرکندن ،
یارین میلیونله فریاد اولماسین انفاس معدوده‌ك!
بوعالم امتحان میدانیدر ارواح ایچون مادام ،
دیمك : انسان دکلسین ایله‌مزسه‌ك طورمایوب اقدام .
نه‌دن کچسین سفالتلرله ، خیبتلرله ، ازمانك ؟

نه‌دن عزمك سور كسز، بوقيدر اللهه ايمانك؟
چاليش دنياده انسان اول ، الكده‌يكن هنوز دنيا؛
اوبر دنياده انسانلق دكلش يغما ، كوردكڭيا !
ديلكدن آخرت هيچ دوشميور اى مسلمان ، لكن ،
اونك حقنده عاطل بر هوس محصولى ادراكك!
بومجنونانه وهمكدن شفاياب اولمادن، شايد
كيدرسه‌ڭ بويله صفراليد، قاليرسين صوكرا صفراليد !
خيالات آرقه‌سندن قوشديغك يتمزمى هى شاشقين ؟
سنك حالا حقيقتدن نه‌در اغماض ايچون حقك ؟
بوعالم شويله بر رؤيا ايمش ، ياخود موقتمش. ..
أوت عقباده آكلارسين نه‌مدهش بر حقيقتمش !

١٦ تشرين اول ٣٢٠

الاسلام حسن الخلق

حدیث شریف

مأل جلیلی

مسلمانلق خویك كوزللكندن عبارتدر

بز كه یارمشدق شئونك اك بویوك عمانتی ؛
چیكنه‌مشدك یوكسه‌لن امواج بی پایانتی ؛
بز كه ادوارك ، قرونك ، حادثاتك رغمنه ،
حاكم اولمشدق بوتون برعالمك ایامنه ؛
شیمدی تك برطالغه‌نك پامال اضمحلالی یز !
شیمدی ساحللرده محكومیتك تمثالی یز !
بویله برصدمه‌یله آلت اوست اولسون اك مدهش كمی...
دهشتك تأثیری حالا صارصیور اندیشه‌می !
اویله صالغیندر فلا كت ، اویله آنیدر أولوم :
هم كورور كوز ، هم عجب رؤیامیدر ، دیر ، كوردیكم ؟

نرده رؤیا ! کوردیکك عینیله واقعدر سنك .
غیر واقع نقطه‌لر : آنجق اومهلك صدمه‌نك ،
برطیشاردن ، برقضا ، برنا کهانی اولمسی ؛
برده ـ اك یا کلیش قناعت ـ آسمانی اولمسی .
داخلیدر صدمه .. خارجدن دکل .. اصلا دکل !
صوکرا ، اولماز از قضا دنیاده برشی ، بویله بیل !
نا کهانی لفظنك معناسی یوقدر ، هرزه‌در :
اك بینسزلر بواستقبالی زیرا کسدیرر .
کوکدن اینمز برده هیچ برشی .. بوتون یردن طاشار ؛
کندی اخلاقیله برملت أولور ، یاخود یاشار .

چیکنه‌نیرسه‌ك بز بوکون ، چیکنه‌نمك استحقاقمز :
چونکه عزت نرده ، برباق ، نرده‌در اخلاقمز .
مسلمانلق پاك سیرتدن عبارتکن ، یازیق !
اویله صاپلاندق که لوثیاتِه : حالا چیقمادق !
ظلمه طاپمق ، عدلی تپمك ، حقه هیچ آلدیرمامق ؛
کندی آسوده‌یسه ، دنیا یانسه ، باش قالدیرمامق ؛
عهدی نقض ایتمك ، یالان سوزدن تحاشی ایتمه‌مك ؛
قوتك مداحی اولمق ، عجزی هیچ سویلتمه‌مك ؛
مبتذل برچوق مراسم : انحنالر ، یاتمه‌لر ،
شاقلاپانلقلر ، ریالر ، متصل آلداتمه‌لر ؛

فرقه ، ملیت ، لسان نامیله دائم آیریلق ؛
اك صمیمی کیمسه‌لر بیننده اك جدی آچیق ؛
اکسه‌دن آرسلان کسیلمك ، جبهه‌دن یالتاق کدی ...
. . . .
مسلمانلق بزدن اول بویله ذلت کورمدی !
حالمز بر انحلال ایتمش وجودك حالیدر ؛
روح اضمحلالمز اخلاقك اضمحلالیدر .
ساده برسوزدر فقط حکمتلرك اك مجملی :
برخلاص امکانی وار : اخلاقمز یوکسلملی .
یوقسه بك قورقونج اولور قاتمرلشوب خسرانمز ..
چونکه هم دنیا کیدر ، هم دین ، اگر یاپمازسه کز .

٢٠ حزیران ٣٢٩

بسم الله الرحمن الرحيم

الذين قال لهم الناس ان الناس قد جمعوا لكم فاخشوهم فزادهم ايماناً وقالوا حسبنا الله ونعم الوكيل

مآل جليلی

او مؤمنلره عند الله اجر عظیم وارکه : بر طاقیم کیمسه‌لر کندیلرینه «دشمنلریکز سزك ایچون قوتلرینی طوپلادیلر ؛ اونلردن قورقمالیسکز» دیدکلری زمانده، بو خبر ایمانلرینی آرتیرر ده « اللهك نصرتی بزه کافیدر ، او نه کوزل محافظدر ! » دیرلر.

شهامت دینی ، غیرت دینی آنجق مسلمانلقدر ؛
حقیقی مسلمانلق الك بویوك برقهرمانلقدر .
جبانت ، مسکنت ، دنیاده ، صیغماز روح اسلامه ..
کتاب اللهی اشهاد ایلدم ــ کوردك یا ــ دعوامه .
کورورسین ، حس ایدرسین وارسه وجدانکله ایمانك :

نەمدهش بر حماست چارپیور کوکسنده قرآنك !
او وجدان نرده‌در، لکن؟ او ایمان کیمده وار؟ هیهات!
نه اولمش، بن‌ده بیلمم، بك قارا کلق شیمدی حسیات !
او ایماندن ولو بك آز نصیب اولسه‌یدی ملتده،
شو اوچ‌یوز اللی میلیون خلقی کورمزدك بو ذلتده !
او ایمان اتحاد ایستردی بزدن، وحدت ایستردی ..
نامیل « بنیان مرصوص » اولمامز لازمسه کوستردی .
یکی ! بزلر نەیاپدق ؟ قول قول اولدق، تارمار اولدق ..
نهایت بردنی صدمه‌یله دوشدك، خاکسار اولدق !
اوایمان قوت احضاریله امر ایتمشدی .. لکن، بز
« توکلنا » دییوب یاتدق‌ده قالدق بویله اك عاجز !
او ایمان فرض قطعیدر دییور تحصیلی عرفانك ..
نەجاهل قومی‌یز بز مسلمانلر، شیمدی، دنیانك !
او ایمان حسن خلقك اك بویوك حامیسی اولمشکن ..
نەمز واردر فضائلدن، نەمز اکسیك رذائلدن ؟

دیمك : اسلامك آنجق نامی قالمش مسلمانلرده ؛
بویوزدنمش، دیمك، خسران ملی صوك زمانلرده .
اگر چیکنه‌نمەمك ایسترسه‌لر سیلاب ایامه ؛
رجوع ایتسینلر آرتیق مسلمانلر صدر اسلامه .
او دورك یاد نورانوری بی‌پایان شهامتدر ؛

مفاخر اونلرك تاريخيدر ؛ امت او امتدر .
كه بر ياندن جلادتلر صاچوب دنيايى تيترتمش ؛
او بر ياندن‌ده انسانلق نه‌در دنيايه اوكرتمش .
دكلش بويله محكوميتك تمثال پامالى !
شواهقدن تنزل ايله‌مزمش عرش اجلالى .
« توكل » وصفى آنجق اونلرك حقنده معنيدار :
كه ايتمش هيسى دنيالر قدر آلامى استحقار .
چكينمزمش شدائد ياغسه ، اصلا ، اقتحامندن ؛
زمينلردن اولوم فيشقيرسه دونمزمش مرامندن .
« حقيقى مسلمانلق اك بويوك بر قهرمانلقدر . »
ديمشدم .. ايشته دعوام اونلرك حقنده صادقدر .

٤ ايلول ٣٣٠

اَلْاُقْصُرْده *]

امیر عباس حلیم پاشا حضرتلرینه

هوا آغیردی ، فقط ، پك طوقونمیوردی صیجاق ؛
غروبه واردی اساساً یاریم ساعت آنجاق .
یاقیندی ساحله مهمانی اولدیغم مسکن ؛
یاواش یاواش اینیوردم آغاچلی بر تپه‌دن .
او ، نیلی قوینه چکمش یشیلله‌نن ، وادی ،
— که‌یوق حزان صفحاتنده عمرینك ابدی —
اوکمده ، زمرده بکزر ، بیغین بیغین موجات ،
صاچوب صاچوب اوزایور : صانکه برسراب حیات !
شو امتداده باقیك ، وارمی یال وباله اُش ؟
بویال‌وبالی بوتون کون قوجاقلایان اوکونش ،

*) الاقصر قاهره‌نك آلتی‌یوز کیلومترو قدر جنوبنده ، نیلك ساحل شرقیسنه دوشن بر موقعدرکه اسکی مصرلیلردن قالمه پك چوق آثاره مالك اولدیغی ایچون سیاحلرجه معروفدر. آشاغیده اسمی کچه‌جك « قارناق » ایسه بزم آت میداننده‌کی دیکیلی طاشلرله طولودر .

که نیلی شرقنه آلمش‌ده غربه کچمشدی ؛
افقده صوك لمعانیله پارلیور شیمدی ..
فقط ضیاسنه حالا تحمل امکانسز .
صولمده بربویوجك خرما وارکه یاپ یالکز ..
زمینی خیلیجه مائل‌ده اولسه ، چاره‌سی نه ؟
بوروندم آرتیق اونك ظل پاره پاره‌سنه .

بونقطه‌دن نه مهیّج فضایه طوغرو نظر !
بر قانات ایکی ساحلده یوکسلن اووالر :
نکاه اوزاندیمی برکره دوش ساحرینه ،
خیال اوچوب کیدیور باشقه عالمك برینه !
زمینه شیمدی ، اوکوندوز آلو صاچان ، آفاق
ایلیق ایلیق دوکیور برهوای استغراق .
کولومسیور یوزی آرتیق محیط ریّانك .
محاطی ، چونکه ، سمادن اینن بو چاغلایانك .
دمینکی صمته بدل خنده چینلایور یریز :
کولومسیور قوجه وادی ، کولومسیور تپه‌لر ؛
کولومسیور صویی طیرمانمق ایسته‌یوب اوته‌دن ،
اوزون کورکلی قایقلرله بربویوك یلکن ؛
کولومسیور بریدن کولکه‌لر دوکوب نیله ،

اوتل بنالری اطوار امتنانیله ؛
کولومسیور قییلردن بش آلتی خطوه قدر .
ایچرده ، ایپلی صیریقلرله ایشله‌ین قویولر؛
کولومسیور صویی قیربه‌یله آقطاران فلّاح ؛
کولومسیور بونی عمرنده کورمه‌ین سیاح ؛
کولومسیور چالیلقلرله اورتولن دره‌لر ؛
کولومسیور صاییسز تارلالرله مشجره‌لر ؛
کولومسیور قاریلر ، باشلرنده طوپراقدن،
کوکوم قیلقلی برر قاب دونرکن ایرماقدن؛
کولومسیور دره‌لردن بالق طوتان ، چیپلاق،
چولوق چوجوق صویی کپچه‌یله آقطاروب طوره‌رق ..

صباحلین دولاشوب کوردیکم او هیکللر؛
که سرمدیته چیلغین زواللی حرص بشر،
— قلوبه نقش ایده‌جك یرده یاد رحمتنی —
فضایه قازمق ایچون ظلّ بی کرامتنی ؛
دیکوب‌ده هرقایادن بیك حیاته سنك مزار ،
بوقورقولقلره وحشتله ویرمش استقرار ؛
که سجده‌لر ایده‌جکمش آیاقلرنده زمین ؛
که عرشی تیتره‌ده‌جکمش آلینلرنده‌کی چین !

فقط زمان دینیلن دست کبریای مهیب
بوقهرمانلری ایتمش که اویله بر تأدیب :
نه انف نخوتی قالمش قیریلمادق، نه‌قولی!
جوار عبرتی انقاضِ لاشه‌سیله طولو.
نه‌چهره‌لرده مهابت ، نه‌جبهه‌لرده غرور ؛
سیلیك خطوطنه چوکمش بوتون مآل فتور .
عدالتك بوقدر بی امان تجلیسی
نکاه زائره ویرمکده مرحمت حسّی .

أوت، مزاری او هیکلرك اوزاقدی بکا؛
شو وارکه منعطف اولدقجه کوزلرم او یانه ،
کولومسیور دییورم اونلرکده چهره‌لری.
کولومسیور قوجه بر معبدك اوزاقده یری .
کولومسیور صاغه باقدقجه قارشیدن « قارناق »
کولومسیور او ستونلرکه ، نیله مستغرق ،
ظلال رعشه نماسیله اوینایور امواج .
کولومسیور ، طاغینیق باشلرنده آلتون تاج ،
سمایه فورچه اوران خرمالر سواحلدن .

اوطورمش اولدیغم آسوده سطح مائلدن ،
برآز یوقارده‌کی چارداق بیچیملی کولکه‌لکی ،

ناصیلسه کورمك ایچون قالقه‌یم ، دیدم ... نه‌ایی!
فرانسز ، انکلیز ، آلمان ، اون اوچ قدر سیاح ،
اوچر بشر کومه اولمشلر ! ایکلیور اقداح !
برنجیلر کولویور.. چونکه جیب مشحونی ،
یرندن اویناديیور کائنات مدیونی .
« سه‌دان » دوشوندوره‌جك اولسه اولسه مسخره‌یی ...
رفاه اونوتدورر انسانه اك درین یاره‌یی .
ایکنجیلر کولویور ، هم‌ده حقیدر، کوله‌جك :
جهان بر أمرینه آماده.. « أول ! »دیسین ، أوله‌جك.
طوتوشدوروب بوتون اقوامی قارشیدن باقیور !
چلیکله طاش اوروشورکن حریف چوبوق یاقیور !
اوچنجیلر کولویور ، چونکه زور بازوسی،
نه‌دیرسه « طوغرو ! »دینن بر کفیل ناموسی.
بشرکه قوتی بخش ایتمیور هنوز حقه ؛
نه‌چاره وار اونی قوتله آلمادن باشقه؟
زبونمیسین ؟ یالکز آغلامق سنك حقك !..

أوت ، بوساحهٔ جوشك ، بوجوش اذواقك
ایچنده بن ، یالکز بن زواللی کولمیورم..
اوطورمش آغلیورم ، آغلاسه‌م‌ده معذورم:
وطن جدا کبی‌یم جدّیمك دیارنده !

نه طوپراغنده شو یوردك ، نه‌جویبارنده،
بر آشنا سسی ، یاخود بر آشنا ایزی وار !
صدامه بکله‌دیکم عکسی ویرمیور اوولر .
بیله‌یدم أی قوجه شرق ، ای جهان دورا دور ،
سنك نره‌کده‌کی اولادیکك نصیبی حضور ؟
باشك بلالره کیرمش ؛ الك ، قولك پامال ؛
ایچکدن اسدیمی بر کون هوای استقلال ؟
کورورمی‌یم دیبه قارشیمده مسلمان یوردی ،
بوتون دیاریکی کزدم، آیاقلرم طوردی..
یابانجی سسلری کلدکجه رهکذارمدن،
هپ انکسار امل طاشدی روح زارمدن !
وطن جدا اوله‌یم سینه‌سنده اسلامك ؟
بوعاقبت ، نه‌الیم انتقامی ایامك !
بنم که یاشلی‌یم آرتیق دوشوك قولم ، قانادم ؛
بوانتقامی چالیشسین‌ده آلسین اولادم .

افقده شیمدی کونش سونمك اوزره صاللانیور ؛
شو وارکه چهره‌سی حالا پاریل پاریل یانیور.
براز کچینجه ، شعاعات واپسینیله ،
دیکیلدی کلدی‌ده قارشیمده ، آنسزین نیله ،
صولرده اسنه‌مه‌ین بر عمود نور انور.

فقط بوظلّ مباهی ، بو انطباع وقور،
ـــ كه چوق زمان قاله‌جق صاندم امتدادندن ـــ
بش اون دقیقه‌ده نیلك سیلیندی یادندن !
یازیق ، او كولكه‌ده میلیارله ظل نایابه ،
قاتیلمق اوزره آتیلمش مكر بو كردابه !

كورونمیور كونش آرتیق ، او كنده پرده جبال ؛
او شیمدی باشقه افقلردن ایتدی عرض جمال .
آجیقلی روحنی مغرب حزین حزین دوكدی ؛
زمینه شام غریبان یاواش یاواش چوكدی .
دكیشدی چهره‌سی نیلك : اوكمده آز قومرال ؛
دمینكی ظل ستونك یرنده بك قویو آل ؛
بر آز ایلرده ، فقط ، عادتا قارا كلقدی .
بورنك ماتمه طاغلرده آشنا چیقدی :
قارارد‌ی باقدم اوزاقدن دومانلی جبهه‌لری .
رداسی مغربك آرتیق قوجاقلامشدی یری .
دمین كولومسه‌ین آفاقی توللەدكجه ظلال ،
اویاندی روح غریبمده بر خیال محال :
جهان صامتی قارشیمده آغلیور صاندم ..
او كولكه‌لكدن اینوب نوره طوغرو طیرماندم.

١٥ كانون ثانی ٣٢٩ .

برلین خاطره‌لری

بیکباشی عمر لطفی بك قارده‌شمزه

« برآزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... » دیمشدی آرقداشم .
اوطوغرو سویله‌مش امّا بن اکری آکلامشم :
محله قهوه‌سی نردن‌ده کچدی ذهنمدن ؟
باقیلسه کچمه‌ملیمش .. بیلیرمی‌یم اونی بن ؟
محله قهوه‌سی .. برلین ... مناسبت‌می دیدك !
فقط رجا ایدرم ، دیکله‌ییك ، عنایت ایدك :
فقیریکز أك آچیق برسوز اولسه ، مجبورم ،
قفامده بولدیغم اشیایی آقطاریر طورورم .
اونك براورنکی کچمشسه عاقبت ألمه ،
دیرم که : « ها ! بودیمکمش اوطویدیغم کلمه . »
اوتل دینیلدیمی بالفرض ، اومعتبر قاموس
نه‌سویلیور باقارم بر : أوت ، لغت مأنوس ؛

کوتوکده مخلصی خان، سنی لااقل یتمش!
زواللی آخر عمرنده ارتداد ایتمش؛
شو وارکه معده‌سی الحادی ایتمه‌مش تمثیل؟
نه مسلمان، نه فرنك، اویله بر وجود سفیل.
ییقانمه یوق، تووالت یوق! یازین بلنده چامور؛
اتکلرندن اینرکن قابوق طوتار یاغمور!
دکلی اوچقوری صارقان بوناقلرك برأشی؟
باقیکدی جومبایه: بیزار ایدر طورور کونشی،
اونملی یورغانی صاللاندیروب‌ده پنجره‌دن!
یاتاق طاقملری شایان مرحمت جداً:
قدیفه حالنه کچمش پاتیسقه‌دن یاصدیق...
نه استحاله کچیرمش حساب ایدك آرتیق!
بنك بنك یاییلوب کهله انطباعاتی،
بنکلی باصمه‌یه دونمش اوچارشافك صورتی!
قیریق صراحیده بکلر یوصونلی بر مایع،
که درد جوعه کلیر اوچ یمك قدر نافع.
برا کمکك یری طولمازمش اولمادن ایکی صو؛
بونك بش اکمك اولور بلکه برقدح طولوسی.

شمندوفر دییکز... بولدم ایشته اورنکنی:
اوشنمه‌دن چویروب نازنین تکرلکنی،

— یاقینسه بیندیککز نقطه‌دن اکر قصبه —
قدر مساعده ایتدکجه ایشله‌ین آرابه .
صماتیه لوردی مفتش ؛ طاطاوله قوتی مدیر ،
زواللی ملتك افرادی اورته یرده اسیر !
« بیلت محلی » میدر اسمی بك‌ده بیلمیورم ،
باصیق طاوانلی ، رطوبتلی ، ایسلی بربودروم ،
آیاقده اسنه‌ین آواره یولجیلرله طولو .
بیلتجی نرده‌می ؟ قومپانیه‌نك او نازلی قولی
ورای پرده‌دن ایتمز که خلقه طوغرو نگاه ..
نه‌وار تلاش ایده‌جك ؟ بكله‌سین عبادالله !
آچیلدی پرده نهایت شووارکه جندره‌یه
قیصیلمق ایسته‌میورسه‌ك صوقولمه پنجره‌یه !
ایتیش قاقیش اولاغان شی ، دوکوش سوکوش‌ده جابا !
— بیلتجی ، موسیو ، ترن قاچده قالقه‌جق عجبا ؟
— آیاغمی أزدك آدام ... پاطلایورمیسین نه‌زورك ؟
— اوروروسه‌م آغزیکه ؟..
— یاهو ! کورولتوکز نه ؟ طوروك !
— یاواش به ؟
— جوش به ! کوزك کورمی ؟
— پاردون !
— الاالله !

ناصیل که چیقدی شو « پاردون » اشکلك اولدی مباح !
— نه لافدر ایتدیکی اللهجه سوبله‌ییك یاقیشیر ؟
— اوزاتمه !

— طوت که اوزاتدم ؟...

— حریف‌ده اما خیشیر !

— صوچ اولدورنده دکلدر که دیرسه‌لر ...

— هله باق !

— نه در که برده که باقدم ؟

— صوصك بلا چیقه‌جق !

— اوفاقلق اولمالی ؟

— یوق ، موسیو !

— یوقسه کیت ! بوزدور !

— دیکیلمه نافله ، سینیور نه‌دیرسه قانوندر !

— ترن قاچار آقوزوم ...

— هایدی ! دیکله‌مز بن لاف !

— ترن قاچار دییورم ، دیکله‌مز دییور : نه تحف !

— قیزارسه آغزی بوزوقدر فنا بی‌شی سویلر ؛
بوزارلر اونلغی ویردکمی . قوش‌ده بوزدیریویر !
توتونجی « اون پاره آز ! » دیر .. مصیبتك بویوکی :
حریف سمیدجی آرارکن ترن چالار دودوکی !

سوقاق دییك مثلا ... شیمدی باقدیغم لغته

مراجعت ینه لازم‌می ؟ لازم البته .
أوت ، او بر حلزوندر که قطری آلتی قاریش ؛
یاطولی ؟ بیلمیورم ، هرنه‌سویلسه‌م یا کلیش.
موفق اولمه‌نك امکانی یوق که تخمینه :
بر آز کیدوب طالیور هایدی اولرك برینه !
زمانه شعرینه بکزر زمین ترتیبی:
ظلام ایچنده مبادیسی منتهاسی کبی .
یکی! نه‌یاپمالی چارپیلمق ایسته‌مزسه‌ك اکر؟
تکین دکلی نه‌در ، پك عجائبمسی بو یر ؟
دیلکده بسمله اولسون ، الکده سورهٔ نور ،
کیسه‌کده ساده مهر ... کیمسه چارپه‌ماز.. دستور!
برنجی خطوه سلامت.. ایکنجی خطوه تمام..
اوچنجی خطوه‌یی لکن دوشونمه‌دن آته‌مام..
نه‌وارمی؟ آغزینی آچمش که بر یامان اوچوروم ،
طالارسه « جوب! » دییه انسان ، چیقارمی بیلمیورم؛
اوزاق طولاش ! ایی ، لکن ، آلیکدی بر تومسك ،
نه آتلایابده قالیر دیز، نه‌طیرماناده بیلك!
کنارجه کیتملی اویله‌یسه ... احتمالی‌می وار ؟
صاغکده : آغزیسی طوتمش چیقیق قارنلی دیوار،
صولکده : لاستیکه صاحب چیقان ساقیزلی چامور !
طورو کدی چاره‌یی بولدم .. أوت ، اولورمی اولور :

شو کنبدك اوزرندن بش آلتی طاش سوکرم ،
باتاقسه آل، بوده باتماز، دییوب دییوب اکرم.
دیمك ؛ خزینهٔ اوقافه بر متین کوپرو
بناسی ترك ایده‌جکسین .. اوزاتمه، هایدی یورو!
وصیتم سزه : ای زیبلایوب کچن اخلاف ،
صاقین شو کنبد فیاضی ایتمیك اسراف ،
کونك برنده باتاقلق آشارسه کوپرومدن،
امین اولك سزه لازمدر اویله بر معدن .

اوتل مکر او دکلش ، شمندوفرده کذا ..
سوقاقمی بکزه‌ین آز چوق؟ آمان جانم، حاشا!
مکر اوتللر اولورمش سرای قدر معمور ،
آدام کیررده یاشارمش ایچنده مست حضور .
بش آلتی یوز اوطه‌نك هر برنده بوفلا یاتاق.
نصیب اولورسه اکر ، هیچ دوشونمه یاتمه‌که باق!
سوقاقده قار یاغه طورسون ، اوطه‌کده فصل بهار ،
طیشارده لیلهٔ یلدا ، ایچرده نصف نهار !
خیاط نورینی تمدید ایدوب هر آویزه ،
فضاده نسج ایدییور برصباح پا کیزه ،
هوایی قیزدیره‌رق حس اولونمایان بر اوجاق ؛
ایلیق ایلیق کزییور هرطرفده عینی صیجاق .

کورول کورول آقیور چشمه‌لر ، تمیزمی تمیز ؛
صوغوق‌ده ایسته‌سه‌کز وار ، صیجاق‌ده ایسته‌سه‌کز .
غیجیر غیجیر اوتیور اورته‌لق تیتیزلکدن ،
صانیرسکز که زمیننده اولمامش کزینن .
نه کهله وار او مبارك دوشکده هیچ ، نه‌پیره ؛
قاشینمه حسی معطل بواعتباره کوره !.
اونوتدم اسمنی .. بر صیرناشیق بوجك واردی..
چیقار دیوارلره ، یاصدیق بودر ، دیر آتلاردی.
ازنجه بر قوقو پیدا اولوردی چوقجه ایتی ..
بیلیرسکز آجانم .. نه‌یدی ؟ نه‌یدی ؟ تخته‌بیتی!
او همشهریم ، صانیرم ، چوقدن اینمه‌مش بورایه ،
بوجاق بوجاق آرادم ، اولسه راست کلیردم‌یا !

شمندوفرده مکر باشقه درلو برشیمش:
همان بینوب اوچیورسین .. امان بایلدیغم ایش !
مسافه قیدی ، مکان قیدی بیلمیور انسان ؛
دقیقه‌نك بویی : ساعت. نه‌اختصار زمان!
أوت ، قوجاقلایور ابعادی برق اولوب ناکاه ،
خریطه‌نك اوزرندن ناصیل کچرسه نکاه !
شهرلرك یاپیشیق صانکه هپسی بر برینه :
طوتوب‌ده پنجره‌دن فیرلاتیلسه بر ایکنه ،

دوشریا « طیق » دیبه هرحالده موقفك دامنه ؛
یا شهرك اسمی اولان لوحه‌نك کلیر جامنه !
دودوك صداسنه حسرت قالیر ایشیتمزسین...
بزمکی طوردیغی یردن اوتر طورور ، مسکین !
قاوورمه زنبیلی یوکلنمك اعتیادی‌ده یوق ..
نه‌در کاغدده‌کی ، پنیرمی ؟ آجمه قوینکه صوق..
لوقانطه کیفکه آماده ، ایسته‌دکجه یاناش..
لسان‌ده ایسته‌میور : بر اشارت ایت ، آ کلاش..
یوق اویله هکبه‌یه دیرسك ویروب ایمیزغانمق ؛
یاتاقسه امره مهیا ایچرده... هم نه یاتاق !
اوزاندیغك کبی دنیادن انسلاخ ایدرك ؛
دولاش سمالری آرتیق دوشکده یل یپه‌لك !

سوقاق دیدکلری نه‌یمش ؟ فضای بی‌پایان ،
که طی ایدیلمسنك یوقدر احتمالی یایان .
دیمك ، وسائط نقلیه نامی تحتنده ،
هواده ، یرده ، یرك چوق زمانلر آلتنده
اوچوب طوران او خوارق بر احتیاج شدید..
پیاده خرجی‌می ، حاشا ، بوامتداد مدید!
باقیك ناصیل‌ده مجلاکه : فرش نوآری ،
زمینه ایندیرییور کوك یوزندن انواری !

بو امتدادی نظر شویله طورسون استیعاب ،
او بر کناره کچرکن دوشر قالیر بی تاب !
شو وار که : دوشدیکی یردن چامورلانوب قالقماز..
چامور بو بلده‌ده عادت دکل نه‌قیش ، نه‌ده یاز.
کچنده خیلیجه قار یاغدی برلینك ایچنه ؛
یجیق یجیق اوله‌جقکن طاقیر طاقیردی ینه !
مراق ایدوب صوریویردم ، « براقمایز » دیدیلر !
— براقمایبك ، کوزل اما یاغار طورورسه اکر ؟
« براقمایز ! » سوزی عیناً تکرر ایتمزمی !
أوت ، بو سوزده نمایان حریفلرك عزمی .

بزم دیاره بر آز قار دوشنجه زور قالقار .
محله خلقی نهایت پك مضطر ،
« لودوس دعاسنه چیقمق کرك .. » دینیر ، چیقیلیر .
جناب حق‌ده لودوس کوندریر ، فقط بیقیلیر :
چامور ییغینلری پیدا اولور که مهلکدر ..
« امان طون اولسه ..» دیرز .. شبهه یوق ، تمیزلکدر ،
طونك قیریلماسی وارمش ، دوشونمه آرتیق اونی :
یاغار ، اریر ، بوز اولور .. نه‌یسه ، یاز دکلمی صوکی ؟

قلندرك زیفیر اولمش صو کورمدك یاقه‌سی..

باقوبده بر تیتیز انسان دیمش که :

— قهر اوله‌سی !

نه‌در او کوملککك حالی ، یوقمی بر ییقامق؟

— دکلمی کیرلنه‌جکدر صو کنده ؟ کیفکه باق !

— صو قیتلغنده دکلسین‌یا .. هی مسیب آدام،

ایکنجی دفعه ییقارسین ..

— فقیریکز یاپه‌مام :

جناب حق بزی دنیایه متصل کوملك

صابونلاییك ، دییه کوندرمه‌مش بولونسه کرك!

حکایه بزلری تأییده الڭ کوزل دستور .

سوپورکه صحبتی بیتمزکه : بحث دورا دور .

سوقاق سوپورمك ایچون کلمدك‌یا بزلرده !

*
* *

— بر آز قهوه‌یه چیقسه‌ق ... دیمشدیکز ، نرده ؟

— دولاشدیروب سزی بر پارچه، غالبا یوردم .

اوزاق دکل معمافیه..

— یورولمادم ، صوردم .

— شو درت یول آغزینی طوتدقمی ، قورقماییك ..

— اعلا !

— کوزوکدی ایشته !

— امان نرده ؟ کورمدم حالا..

— کوروروسکنز ، هله بر پارچه یاقلاشیڭ یاننه..

— بو ، قهوه... اویله‌می ؟ یاهو ! نه‌دربو ؟ وای جاننه !

بزم « دیون عمومیه » دن‌ده هیبتلی !

نه‌وارکه ، اویله سویمسز دکل بونك شکلی.

— براق شو هیکل افلاسی ! بوقمی باشقه مثال ؟

— براقمادقمی ؟ فقط آ کلایورمی استثقال ؟

دیمش چوجوق : « بابا ، آرتیق عته کتیرمشسین !»

حیاسز اوغلنه بیچاره اختیار نه‌دیسین :

« او کندی کلدی آیول ، بن کتیرمدم بوقسه ! »

بوایش‌ده طبق او.. کیم « کل » دیمشدی منحوسه ؟

براقمق ایسته‌یه طور ، سن ، براقمیورکه سنی...

ناصیل ! اودونج آله‌رق بول طوتارمیسین کیسه‌ڭی ؟

— طالوب‌ده ملتك آلام بی نهایه‌سنه ،

چویرمه بحثی ، برادر ، بیلان حکایه‌سنه!

تنزه ایتمه‌یه چیقدق ، اونوتمه..

— طوغرو ، اوت!

بوقهوه .. اویله‌می؟ لکن حقیقةً حیرت!

فضا ایچنده فضا .. بر حریم نورا نور ،

که آسمان کریمنده بیك کونش منظور !

نه سلسبیل ضیا قارشیمزده جوشه کلن ،
ضیا دکل ، سحرك روحیدر طاشوب دوکولن .
لیاله قارشی او طوفان فجری کورملیسین :
خدا بیلیر شاشیریرسین ، طونار قالیر حسلك !
نه‌دن بو بورله‌نه‌یم ، بن‌ده اویله اولدمدی ؛
ضیانك اولچوسی عقلمده ، چونکه ، برمومدی .
بزم حساب ایله میلیونلر اوینایور آراده ..
اره قندیلی مقیاسی بك کودوك بوراده !
کوزم قاماشدی بدایتده ، دوندی طوردی باشم ؛
رذیل اولوردم اکر اولماسه‌یدی آرقداشم .
نه باصدیغم یری کوردم ، نه کیتدیکم طرفی ؟
ناصیل ییقیلمایه‌بیلدم ، بوایشته الك تحفی !
تحف دکل . دوشویورکن یتیشدی اسکمله ؛
کنیشجه برنفس آلدم چکوب ایلیشمه‌مله .
باقینمق ایسته‌دم اطرافه ، آکلادم بك زور :
آصیلمش اکسه‌مه خائن قفام ، قیمیلدامیور !
خاییر ! عنادینك اسبابی یوق دکل ، وارمش ؛
بن آکلامازمشم اما اوچوق شی آکلارمش :
مکرسه دعوت ایدرمش بزم فسك اییکی ،
اویلدیریم کبی انظاری برسپردن ایی !
قراری بنده قیلارمش ییغینله برق نکاه ،

اوزاق ، یاقین نره‌دن چاقسه ... هم معاذالله ،
زمینه صارقه‌ماسه‌یمش .. طوتوب‌ده یوسکوللی ؛
تپه‌مده قیشلایه‌جقمش .. کوروورمیسین أولومی !
دیمك که : هیچ دها فس کیرمه‌مش بوممالکته ..
بزمکیلر نه کییرمش ، کلاهمی ؟ البته !
چکه‌مله کوملکمك ارتباطی برآرالق ،
چوزولمسیله ، قفام شویله طوغرولوب آزیجق ،
نه‌وار نه‌یوق دییه اطرافی ایتدی استکشاف .
جواری یوقلایه طورسون بزم آلیق کشاف ؛
ایلرده برماصه کوردم ، دیدم‌که آرقداشه :
— براز سپرده اوطورسه‌ق .. کچرمی‌یز اوباشه ؟
— نه‌دن ؟
— کورولمه‌یی سومم‌ده ...
— پك کوزل ، کیده‌لم ..
بنم‌ده وحدته کثرتدن آز دکل میلم .

اوت ، کورونمیه‌رك خلقه پك دمینکی قدر .
قولایدی شیمدیکی یردن محیطه مدّ نظر .
ناصیل ، ضیاده اوچارکن ، شووارکه ، بریاراسه ،
کلن قارالتی‌یه طاغ طاش دیمزده چارپارسه ؛
بنم سیکیرلی نکاهم‌ده چارپوب ایرکیله‌جك ،

نه‌اولسه « بات ! » دیه بر کره ... های آلیق کله‌بك !
چولوق ، چوجوق، قادین، ارکك ... خلاصه، بولدیغنه،
صاتاشمه‌دن کری طورماز باقیکدی مجنونه !

*

* *

اوکمده یوکسلیور بی نهایه جیپلاق آلین ،
که هر برنده یازیلمش کوروکده عبرت آلیك ،
جهانه قارشی جدالك مآل غالبنی .
او اعتماد ایله ملت بوتون مطالبنی ،
بو کون دکلسه ، یارین چاره یوق خلاص ایده‌جك .
مجاهده‌یله توکل ... نه‌قهرمان مسلك !
بوشالمه‌سیله او اثناده اوچ بش اسکمله ،
اوطوردی قارشیمه برقیر صاقللی آدمله ،
ردای ماتمه کیرمش فلاکت آرقداشی ؛
سویملی برده کوچوك قیز .. یا بش ، یا آلتی یاشی .
رئیس عائله‌نك پك وقور اولان حزنی ،
بیرازده رنك تجلدله قاپلیور یوزینی .
قادین‌ده اویله‌جه کوسترمك ایسته‌یور تمکین ؛
سونوك نظرلری لکن بکا قدر غمکین !
زهرلی بردو کوم اولمش دوداقلرنده کدر ،
چوزولمیور ، اونی آنجاق چوزرسه کریه چوزر !
صولنده ارککنك ابتسام جبریسی ،

صاغنده یاوروسنك انشراح فطریسی ،
اوکنده نا متناهی نظر ربا صفحات ،
انین روحنی بردرلو ایتمیور اسکات .
کورونمش اولمالی برشی‌که ، صوکرادن ، کوزینه ؛
کوتوردی مندیلی بیچاره آکسزین یوزینه .
— نه‌وار حجاب ایده‌جك بونده ای زواللی قادین !
دکلمی بر آناسین سن ، اولن‌ده اولادك ؟
اوحقلی کریهٔ هجرانی حبسه قالقیشمق ،
خدا بیلیرکه ، خطادر .. کناهه کیرمه ، براق !
براق مرارت روحك بورام بورام اینسین ...
بوشانمه‌دن دینه‌جك بربلامیدر یأسك ؟
سیرجی فرض ایدییورسه‌ڭ محیطی ماتمکه ؛
یابانجی هانکی نظردر بکای محرمکه ؟
نهایت آرقداشم وار ، دکلمی ، صوکره‌ده بن ؟
وبالی بوینکه اولسون اکر بوظنده ایسه‌ڭ
مصائبك ازلی آشناسی وارسه ، بزز :
جهانده بر کونمز کچمه‌مش فلاکتسز !
سروره قالسه‌ده بیکانه مسلمان یورکی ؛
بیلیر تأثر معصوم اوکنده ایکله‌مه‌یی .
اونکله سویله‌شیلیر الك آجیقلی هجرانلر ،
که‌هرفغانی آجیق برلسان قدر آکلار .

اوحالده آكلاشه‌رق پایلاشیلك ملالكزی .
ایشیتمك ایسته‌یورم ، چونكه ، حسبحالكزی

١

سنك نه‌در باقه‌لم كیزلی كیزلی فریادك ؟
أوت ؛ بویكجه برابر یتشمش اولادك ،
هنوز بهار حیاتنده پایمال اوله‌رق ،
فدان وجودینی یوتمش یابانجی برطوپراق ؛
كه‌زرده بللی دكل .. بیلمك ایسته‌سه‌ك‌ده محال .
اولانجه یادی بوكون برچامورلو ، قانلی خیال !
اویادی روحكه كومدك كه بروظیفه كدر .
« اونوت ! » دیمك آچیلان قبری كورمه‌مكدندر .
خایر ، دیمه‌م ... بیلیرم پك وفالیدر اومزار .
فقط ، دوشون ، نه‌یه ایتمش حیاتی استحقار ؟
دوشون ، نه‌دن بوچوجوق یاقدی كیتدی آنه‌سنی ؟
أوت ، یاشاتمق ایچون امهاتك اقدسنی ،
« فدای جان ایده‌جكسین ! » دیمش « وطن » حسی ..
دیمك : هدر دكل اوغلك ، وطن فدائیسی .
بیلیرمیسین نه‌قدر آنه وار بوكون ، یاسده ،
تونسده ، صوكره جزائرده ، صوكره قفقاسده ؟
كوتورده قلبكه بركره ای قادین الكی ؛
دوشون زوالیلرك سرنوشت ارذلنی !

نه ابتلا ! نه‌مصیبت ! جهان جهان اولالی ،
بو اضطرابی امینم که چکمش اولماملی .
حسابه قاتمیورم شیمدیلك بزم یاقه‌ده
سونن اوجاقلری ؛ لکن زواللی آفریقاده ،
یوز اللی بیك قادینك توتمیور بو کون باجاسی .
نه کورپه اوغلی دینیلمش ، نه‌اختیار قوجه‌سی ،
طوتوب طوتوب کتیریلمش ـ فرانسز عسکرینه
سپرلك ایتمك ایچون ـ صف حربك اوکلرینه .
او امّهاتی، او زوجاتی بر دوشونملیسین:
کیمك حسابنه اولمش ، دیسین‌ده ایکله‌مسین ،
آ کار کن اوغلی ، بیچاره ، یاخود ار ککنی؟
« کیمك حسابنه؟..» بر سوز که: پارچه‌لار بینی !
باقنجه قصد اولنان غایه‌نك شناعتنه ،
نه‌اولسه چیلدیرر انسان ایشك فجاعتنه .
نه‌ملتك شرفیچون ، نه کندی شانك ایچون!
فدای جان ایده‌جکسین عدوی جانك ایچون !
کبر که سن : بابا یوردك ، حریم ناموسك
یابانجی اوکچه‌لر التنده چیکنه‌نوب طورسون !
کبرملك ایسته‌میورسین دکلمی ؟ باق نه اولور :
رهن براقدیغك افراد عائله‌ك طوتولور،
برر برر ازیلیر . هم ناصیل وسائطله:

یاماردی حوصله‌ڭ امکان اولایدی تحلیله .

برازده کچمه‌یی ایسترمیسین بزم یاقه‌یه ؟
آل ایشته بر کونی ماتمسز اولمیان آسیا !
او اسکی معبد عرفان ، او مهد ابراهیم ؛
او شیمدی، بوینی بوکولمش زواللی خاك یتیم!
زمان رشدینی آ کدکجه آغلاسین طورسون ،
ایکیز وصایتی آلتنده انکلیزله روسك.
سولوك بکزلی وصیلر نه‌آمدیلر قانی ،
مجالی قالمادی آرتیق چیقاردیلر جانی !
بوتون خزائنی هندك، او محتشم یوردك ،
کیدرده حرصنی تسکینه اوچ شقی لوردك؛
زواللی یرلی‌یی قیتلق زمان زمان کمیرر؛
بو، قان تو کورمه‌یه باقسین .. او ، متصل سمیرر !
حقوق ملته حاکم دنی بر استبداد .
حیاتی، روحی صویولمش ییغین ییغین اجساد
ویررده هپسنی قالمازسه هیچ‌می هیچ پاره‌سی ؛
طامارلرنده‌کی صوك طامله‌نك کلیر صیره‌سی ..
که صاقلی طورمایه‌جق، ایستر ایسته‌مز آقه‌جق،
کیدوب افندیسنك دشمنیله چارپیشه‌رق .
او ، جان آلوب ویره طورسون ، بیلیرمیسین بو نه‌دیر؟

«أولورسه خدمت ایدر، أولدوررسه خدمت ایدر!»
یاچونکه هرایکی صورت لهنده جانینك.

شماله طوغرو چیقارسه‌ڭ وصیّ ثانینك،
نرون رذیلنی محجوب ایدن، شناعتنی
کورورده ضبط ایده‌مزسین صدای لعنتکی.
نه‌طول براقدی، نه‌او کسوز او خانمان ییقیجی..
ناصیل‌ده کسکین اهالی‌یه قارشی کور قیلیجی!
شئون جاریه‌دن کوی باصوب، شهر یاقمق..
سفیلك اردوسی قاتل، حکومتیسه یاتاق!
حضرده صلحی تحسرله یاد ایدن تبعه
سورولدی سونکولر آلتنده حربه صوك دفعه؛
ییقیلدی آرقه‌ده میلیونله بیکناهك أوی.
یتیم ایکیلتیسیدر شیمدی ایکله‌دن جوّی!

دکلمی بر آناسین سن؟ دکلمی آلمانسین؟
او حالده فکر ایله وجدانه صاحب انسانسین.
او حالده «آسیالیدر، عرقی باشقه‌در..» دیه‌رك،
بنات جنسك اولان امهاتی انجیده‌جك
یابانجی طوری یاقیشماز سنك فضیلتکه...
کل اشتراك ایدیویر شونلرك فلاکتنه.

یا « پایلاشیلدیمی آرتار طورور سرور بشر ؛
کدرسه ، عکسنه : اورتاقله ا کسیلیر.» دیرلر.
بیلیرمیسین که سنك شرقه میل ایدن نظرك ،
برنجی دفعه طوغان فجریدر زواللیلرك ؟
خدایی بر طانیمق تهمتیله صوچلو اولان ،
شو خانمانی ییقیق اوچ یوز اللی میلیون جان،
نه‌دنسه ، موته اولورکن بیکر بیکر محکوم ،
جیقوب‌ده ایتمدی بر سس بو حکمه قارشی هجوم !
نه‌دنسه، طویمادی غربك او حسلی وجدانی ،
خروشی سینهٔ اعصاری ایکله‌دن بوقانی!
نه‌دنسه ، عرشه قدر یوکسه‌لن انین بشر
سزك سمالره عکس ایلدکجه اولدی هدر !
نه‌دنسه ، وحدت اسلامی تارمار ایده‌لی ،
بویوك طانیلدی ، مقدس بیلیندی ظلمك ألی!
زمین شرقی مظالم قاصوب قاووردقچه ؛
او قیپ قیزیل یوزی خاکك فضایه اوردقچه ؛
غروب سیر ایدن آواره بر تماشاکر
قدرده اولمادی دنیا نصیبه‌دار کدر !
کدرده سوزمی‌یا ؟ آلقیشلایوردی جلادی ،
اوتانمه‌دن قوجه یکرمنجی عصرك اولادی !
اوت ، شناعته ال چیرپیوردیلر هپسی ...

سنك الـكده يوق آنجق بوآلقيشلك لوثى .
او ناصيه‌ك ـ كه پورروز بيلمه‌ين بر آينه
برائتيله ، بوتون قوممكك برائتنه ،
شهادت ايتمه‌ده‌درـ شرقه طوغرو دونملى كه:
سزكده غربكزك خاطرات ناپاكى ،
برآز سيلينسين اونك هيچ دكيلسه يادندن .
خانم ، محيطكزك آلچق اعتيادندن،
ـ كه زور كورنجه بيليشمق، زبونى ازمكدى ـ
بنات جنسكى بيلسه‌ك نه‌لر نه‌لر چكدى !
اونك نتيجهٔ ايقاظيدركه : « اوروپالى »
دينجه روحى صاغير ، قلبى حس ايچون قاپالى ،
مؤبداً بزه دشمن بر أمت آكلاردق .
خاير ، بوعنعنه‌نك حقى يوق، ديبوب آرتيق،
بنات جنسكه كوسترمك ايسترم سنى بن ..
ياپانجى طورما كه پك آشناسكز قلباً .
او آنه‌جكلر ايچون طويديغك خرافه‌يى آت!
دوشونمه دست مصافاتى شرقه طوغرو اوزات .
نه حسلى والده‌لردر بزم قادينلرمز !
يازيق كه آكلاته‌جق يوقده ياكليش آكلاديكز .
يازيق كه اونلرى تصوير ايدر برر اوماجى ،
بش اون رومانجى ، صيقيلماز بش اونده مقصدجى .

نه‌در بو آ کلاشه‌مازلق ؟ کلیك‌ده آ کلاشیکز ؛
لسان مشترك اولمازمی کندی کوز یاشکز ؟
نصیب زاریکه دوشمز بوایشده فضله کدر ؛
او بر طرف سنی حق کدرلر کدن ایدر .
ایناتمیورمیسین ؟ اویله‌یسه بر حساب ایدیکز :

سز اللی ییل اولیور ، بلکه‌ده ، حربه کیرمدیکز .
کچن محاربه‌دن شانلی بر جلادتله
چیقنجه ویردیکز أولاد مملکت ال اله ؛
چالیشدیکز کیجه کوندوز ، دیدیندیکز او قدر ،
که های وهوی تکامله جنکه دوندی حضر !
سکون مطلق اولان صلحه ویردیکز حرکت ؛
زمانی ، طیّ وقایعده ، کچدیکز ، حیرت !
بوسیری آلماسی قابلی دیکر اقوامك ؟
قوشارسه‌ده کیدرلر ایزندن ایامك .
نفوسکز ایکی قات آرتدی ، علمکز اون قات؛
اوچوردیکز یوروین فنه طاقدیکزده قانات .
زمینی سطوتکز طوتدی ، جوّی صنعتکز ؛
یارین مسخریکزدر ، بوکون دکلسه ، دکز .
ترقیاتکز آرتیق یتیشدی بر یره‌که :
معارف اولدی عمومك غدای مشترکی .

خواصکزی یازییورکن عوامکز اوقودی،
یازانلرکده اوقوتمقدی، چونکه، مقصودی.
اونوتمیوردی بینلر سوزرکن آفاقی،
نصیب نورینی طوپراقدن ایسته‌ین خلقی.
سمایه چیقمق ایچون یوکسلک اولمالیدی زمین..
بو اعتلایی سز اولجه ایتدیکز تأمین.
بلیردی یوردیکزك سینه‌سنده شاهقه‌لر.
أوت، بوشاهقه‌لر، بلکه، باشقه‌سنده‌ده وار؛
فقط، سزککیلرك آزقه‌سنده یوق یر یر،
درین درین اوچورومل، جهنمی دره‌لر.
نه‌دن‌می؟ کندی دکل سیوریلوب چیقان یالکز،
زمینله بر کیدییور دائما شواهقکز.
« بین » له « قلب » ی هم آهنك ایدوب‌ده ایشله‌ده‌لی،
آتیلدی وحدت ملیه سقفنك تملی.
او وحدت ایشته بوتون احتشامکزده‌کی سرّ،
جهانه رعشه ویرن سس اونك صدالریدر.
تشتت ایلیه‌رك غایه‌کز، بزمکی کبی،
تحلل ایتمه‌یه قویویرمیور بوترکیبی.
دوشونجه‌لرده‌کی مبدأ بر اولماسین وارسین..
دکلمی غایه‌سی بر هپسنك، نه‌قورقارسین؟
باقیلسه دائره‌نك نصف قطری نامعدود؛

فقط عمومنه بر نقطه منتهای حدود .
نه‌اتحاد معظم‌که : بونجه میلیونلر
ایچندن اك صیق نسبتله بیکده آلتی چیقار
او غایه‌دن بیله‌رك انحراف ایدن حسلر ،
زیاده اولسه‌ده حق ، تلاشه یوقدر یر .
بزم دوشونجه‌لر اما سزگـکنك عکسی !
دمین برابر ایکن شیمدی آیریلیر هپسی !
بواعتبار ایله باقدقجه : عینی مرکزدن ،
چیقوب‌ده نامتناهی محیطه طوغرو کیدن
کومه‌یله خطلره بکـزرکه متصل آچیلیر ...
بزم‌ده ایشته بودر انحلالمزده‌کی سرّ .
او رابطه‌یله کیدرکن سزك تعالیکز ؛
بوتفرقه‌یله پریشان بزم اهالیمز .

سزك ایشتدیککـز بر ترانه ، بر پرده ؛
بشیکده ، صوکره اشیکلرده ، صوکره مکتبده .
خلاصه هرچاتینك آلتی عینی سسله طولو .
بوتون شئونی بر آهنکه ربط ایدن بویولی
طوتنجه ، کیت کیده مکتبله ، قیشله ، فابریقه ، فن
سچیلمز اولدی ، حقیقت حریم عائله‌دن .
بواتحادی طبیعی یاشاتمق ایستردی ..

اصل کمالنی ملت او ایشده کوستردی :
دوشوندی هانکی سمادن حیاتك ایندیکنی ؛
دوشوندی روح عمومیی‌نی امزیرن دینی .
صو کنده کوردی که : امتده مشترك وجدان
تحسساتنی آلمقده عینی منبعدن ؛
قورورسه بر کون او منبع نه‌حس قالیر ، نه‌حیات؛
بقای دین ایله قائم حیات جمعیات ؛
مقدساتِ تثبیته اوغراشوب طوردی ..
مجردات کثیفه‌یله بر جهان قوردی .
آلنجه شکل تعین وطن هیولاسی ،
بودر روابط ملیه‌نك اك اعلاسی،
دییوب صاریلماده اصلا تردد ایتمدیکنز .
ناصیلسه مکتبکنز طبقی اویله معبدیکنز .
نه چاك صدا-ی بوغار صنعتك ترانه‌سنی ،
نه صوصدورر مدنیت بو آخرت سسنی .
محیطکز نه عجائب محیط ولوله‌دار :
کمر کورولتوسی برباشقه انتباهه مدار !
صنایعك نه‌وار آفاقی طوتسه دمدمه‌سی ؟
بدایعك‌ده منوم دکل که زمزمه‌سی .
نه‌موسیقیکزه کیرمش اویوشدورر نغمات ؛
نه‌شعریکزدن اولور تارمار فکر حیات .

اونك لسان سماویسی روحه سویلرسه ؛
بونككی روح معالی‌یی نفخ ایدر حسه .
کلوب‌ده کورملی صنعتده غایه وارمی ایمش ؟
« خایر » دینیرمی که : هر غایه کزده اك مدهش ،
اك اینجه صنعتك اسراری بو کسلوب طورویور ؟
سزککی یوکسله طورسون بر آزده کل بزی صور !

بشیکده هر بریمز بر ترانه‌در ایشیدیر ،
که بسته‌کاری طبیعت‌دکل‌ده عنعنه‌در .
أوت ، بوعنعنه‌نك تللرنده‌ماضیمز
ترنم ایتسه اوپارلاق سسیله راضی‌یز .
فقط مفاخر اجدادی نقل ایدن « آنا » تل ،
باقیلمایوب‌ده عصرلرجه قالمادن مهمل ،
یا بوسبتون صاغیر اولمش ، یا اویله پاصلانمش :
که هانکی پرده‌یه اورسه‌ك ، چیقان صدا یاکلیش .
بوتل که «ییلدیریم » ك داستان سطوتی
باشنده بسته‌لیوب ، جدیمك صباوتی
ظفر هواسنه طویمقسزین اویوتمازدی ؛
بوکون اویوشدیریور « نی » لرله احفادی !
اشکیدن آتلامق ایسترسه‌لر حیاته یارین ،

بشیکده طویدیغی سسلر کلیر ، بویاورولرك
طوقور افقلری اوستنده برسراب کثیف ،
که ییرته‌رق چیقه‌بیلمك امیدی خیلی ضعیف !
کچر شبابمزك اك کنزیده ایامی
حیاتی آ کلایه‌رق آتمادن بو اوهامی !
حیاتی آ کلامیور .. چونکه کورمیور ، اوقویور ؛
زواللی قرقنه کلمشرده آغزی سوت قوقویور !
اوقوتمه : بیتدی ؛ اوقوت : سرسری شعر وخیال !
اوقوتماسه‌ك‌ده ، اوقوتسه‌ك‌ده عینی استقبال !
حساب ایدیلسه : جهالت قدر چیقار مهلك ،
معارف اولدیغی یرده ساده مستهلك .
علوم حاضره‌دن بکله‌نن منافعیدر .
دیمك ، برنجیسی علمك : حیاته نافعیدر .
اوحالده بزده‌کیلر صدره هیچ دکل شافی .
فنون مثبته‌دن استفاده‌مز منفی ؛
نه قالدی ، برادبیاتمزمی ؟ وا اسفا !
براق که ایتدیکی یوقدر براحتیاجه وفا ؛
یا روح ملتی افسونلیور ، اویوشدوریور ؛
یا سینه‌لرده‌کی حسلرله چارپیشوب طوریور !
شراب قوقار اسلافك اك تمیز غزلی ..
بش آلتی یوز سنه « ساقی » هوای مبتذلی ،

سیکیر براقمادی عثمانلیلرده کوشه‌مدك !

محیطك اوستنه میخانه‌لر قوصان بوکدیك ،
قاپانمق اوزره ایکن باشقه رخنه‌لر چیقدی ؛
آیاقده قالماسی لازم نه وارسه هپ ییقدی .
« دکلمی برتو کوروك آلنه چاربه‌جق تأدیب ،
نه حکمی وار ؟ » دییه اوچ بش حیازو کوردی ادیب ،
بیتیرمك ایسته‌دی اخلاقی ، عاری ، ناموسی ؛
چیقاردی اورته‌یه ، کزدیردی ، صاقسیلر طولوسی ،
هوای فحشی قودورتان زهرلی « زنبق » لر !
. . . .
. . . . [١]
« اوقور یازار » دینیلن اسکی باش بلاسندن ،
اولنجه أمت مرحومه بوس بوتون مأیوس ؛
محیط فکرینه چوللاندی قانلی برکابوس .
چکیلسه : آرقه‌ده ماضی دینن لیال عذاب ؛
آتیلسه : اوکده برآتی که طالغه طالغه سراب !
نه کوکده ییلدیزه بکزر اوفاق برآیدینلق ؛
نه یرده کوز قدر اولسون ایشیلدایان برایشیق ،
عدم بولوطلری دوکدجه کولکه طوفانی ،

[١] بورادن یوز سطر اکسیکدر .

کفنلی کزمه‌ده موتك خیال عریانی !
باغیرمق ایسته‌دی لکن طویولمیوردی سسی .
بونالدی ... چونکه طیقانمشدی بوس بوتون نفسی .
نهایت اولدی بورؤیادن اویله بربیدار :
که هپسی کیتمش الندن ، نه‌یار وار ، نه‌دیار !
چاتیردامقده بوتون خانمانك تملی ؛
آلو صاچاقلره صارمش .. یرنده یوق روم ایلی !
شفق چاریقلرك آلتنده خورده‌خاش ایمان ؛
خدای تیتره‌دیور ایلدکجه استیمان !
طوموز چوبانلری « بالقان » ده خاندان وقور !
او خاندانلر ، او بکلر بوتون بوتون مقهور .
رئیس عائله‌لر کاملاً شهید اولمش ؛
قاپانمش اولره طوللر ، یتیملر طولمش .
زمین جامدی سیّال بر آلو بورویور :
بوتون صولر طوره‌رق پختی پختی قان یورویور ،
دکل که محرمی اولسون یابانجی انظارك ،
بواحتمالی تصوردن اورکن ابکارك ،
آچیلمادق یری یوق شیمدی ، هپسی میدانده ؛
ردای عصمتی بر یانده ، کندی بر یانده .
حریمنك اشیکندن اوزانمامش باشلر ،
— اوزرلرنده محافظ بولوك بولوك جاناوار —

سورو کلنوب قاره قیشلرده وارنه ساحلنه ،
سفینه‌لرله طاشینمقده روسیه داخلنه !

بو، یانمادق یری قلمش‌سه ، قاغشامش یورده ،
مکر سه آوروپا قونداق صوقار طورورمش‌ده ،
« اویان شو اویقودن ، اطرافی یانغین آلدی، یتیش !»
دیمك لزومنی هیچ بر بین دوشونمزمش .
اونوتمشم، بونی اولمشدی حس ایدن کرچك..
چیقوب‌ده:« اورته‌ده فول یوق، یومورطه یوق.»دیه‌رك!

سزك‌ده وارسه‌ده پك قانلی بر هزیمتکز ؛
بزمکیلر اوکا بکزرمی ؛ نرده ! نسبتسز .
فرانسز اردوسی غالبدی واقعا « یه‌نا » ده ؛
فقط ینیلمدیکز، بنجه، سز ناپولیونه‌ده:
ظفر دکل‌ده نه‌در اویله بر پریشانلق ،
که بولدی ویردیکی غیرتله وحدت آلمانلق ؟
« سه‌دان »ده خارقه‌لر کوسترن بو وحدتدر؛
دیمك، او قانلی هزیمت‌ده بر سعادتدر .
بزم فلا کتمز بویله اولمیور اصلا :
محیطی یأس ایدرك هرطرفدن استیلا ،
نه انتباهه ، نه اقدامه ویرمیور میدان .

بونك‌ده حكمتی : ملتده بر دكل وجدان.
وطن كولنجه ، بزم محترم وطنداشلر
تحمل ایتمز اولور ، اكثری چهره‌لر باشلار !
مصائب ایتمه‌یه كورسون زواللی ملكی زبون ؛
آصیق صورتلیلرك هپسی منبسط ، ممنون !
ناصیل بو مملكت آتیدن اولماسین نومید ؟
افقلرنده سونوك بر ضیا ، جیلیز بر امید
بلیرمسیله ، باقارسین ، دمینكی بایقوشلر ،
مشیمه‌سنده فضانك او نوری بوغمشلر !
قوشاركن آوروپا تعجیله احتضاریمزی ؛
ایچرده بر سورو خائن قازار مزاریمزی !
« كبرمك ایسته‌میز بز ! » دیسه‌لرده كیم دیكلر ؟
قیمیلداسه‌ك ، « أزرز ، محو اولورسكز ! » دیرلر !
قیمیلدامازده طورورسه‌ك ، ایشتدیكك نقرات :
« چالیشمایانلر ایچون یوق جهانده حق حیات . »
سوزك خلاصه‌سی : بیهوده‌در بوغوشدیغمز ؛
چالیشماسه‌قده ، چالیشسه‌قده موته محكومز !
نه‌سویلیوب طورویور ، كورمدكمی انكلیزی :

« اوزولمه‌یك ، یاشامقدن كسیك امیدیكزی !
« حقیقت اورته‌ده ، معناسی وارمی اوهامك ؟

« بیلیرسکز که: مصر، کائنات اسلامك
« او صبصقه کوکده‌سی اوستنده عادتا قفاسی؛
« دیار هند ایسه، کوکسنده قلب حساسی؛
« سز ککیلرده، قیمیلدانمق ایسته‌ین قولیدر.
« که بوش براقمایه کلمز، نه اولسه قورقولیدر!
« بز انکلیزلر اولوب حالی اوکجه‌دن مدرك؛
« او بینه پنجه‌یی طاقدق، او کوکسه یرلشدك.
« او حالده بر قولی قالمش که بزجه چوللانه‌جق،
« یولنده‌در ایشمز باغلادقمی قیص قیوراق!
« هم اویله زورله دکل، چونکه « فکر قومیت »
« ایدر بوغایه‌یی تسهیله پك بویوك خدمت.
« او تخم لعنتی باشدن صاچوب‌ده اورته یره،
« عربله تورکی آییردقمی شویله بر کره،
« نه چارپینیر قولی آرتیق، نه‌چیرپینیر تمادی؛
« خلیفه‌لك‌ده قالیر ساده بر سویملی آدی!
« دو تمامزله ویروب، صوکره، شرقی ولوله‌یه،
« برنجی حمله‌ده بایراق دیکر چناق قلعه‌یه؛
« ایکنجی حمله‌یه دارالخلافه! دیر چکرز! »

ایشیت‌ده آغلا! فقط بز نه مظهر یتسز،
نه بختی قاپ قاره ملت‌مشز که دنیاده؛

شو بینی قورتاره‌لم دیر ، قوشارکن امداده؛
بش آلتی نجه بر اولمش بوغازلامقده بزی !
سیلیندی گیتدی هلالك شو آنده بلکه ایزی،
زواللی مرمره‌نك شرحه شرحه باغرندن !
بر انکلیز بزیدر ، بلکه ، شیمدی دالغه‌لانان
بزم چناق قلعه آفاق تارمارنده ،
او دار سلطنتك باب شرمسارنده !

سن ای بوغازکه ، اوزاندکده آهنین قولکی،
زواللی یوردیمی تهدید ایدن دکز یولنی،
جهانه قارشی عصرلرجه باغلادك طوردك ؛
آچیق دکل‌یا هنوز رهکذار مسدودك ؛
یرنده قالدی‌یا قبله‌م، حریم ایمانم؟
خدا رضاسی ایچون سویله، پك پریشانم!
اوزاقده اولمامه رغماً جوار زارکدن ،
جوارم ایکلیور آواز احتضارکدن!
شو آنده جبهه‌کی کورمکده‌یم : آتش یاغیور؛
بولوطلرك بری بیکلرجه ییلدیریم صاغیور !
نکاهی بیك بوقدر میل مسافه‌دن قاووران ،
آلولریله برابر ، او سیله قارشی طوران ،
قارالتیلر نه‌در، عسکرمی ، طاش‌می ، کولکه‌میدر؟

خدا رضاسی ایچون، سچمیور کوزم، بیلدیر.
نه‌طاش ، نه کولکه ، نه‌عسکر .. سراب ، قورقیورم،
بیغینله کول کسیلن صیرتلر کده منظورم !
طاش اولسه، چونکه، اریر؛ کولکه اولسه پارچه‌لانیر؛
طاشار کلیرده بوطوفان، اوکنده سدمی طانیر!
طوروك ؟... قیمیلدانیور کوردیکم خیالتلر...
باقیك : ایلرله‌دی... عسکر ! خدا بیلیر ، عسکر!
اوت ، کوزم سچیور شیمدی بر بر افرادی:
معظم اردومزك الك معظم اولادی ،
که پاك آلینلری اسلام ایچون صوك استحکام.

خدا رضاسی ایچون ای مجاهدین کرام !
ثباتی کسمه‌یکز، چونکه، ساده سزده امید؛
دونرسه‌کز ابدیاً سونر کیدر توحید ،
حریم حق ییقیلیر صولتیله اوهامك .
او الده طوتدیغکز بر حیات اسلامك
یکانه عقده‌سیدر. یاد آیاق باصارسه اکر،
اولور معالمی دینك بر آنده زیر وزبر!
امیدی سزده قالان اوچ یوز اللی میلیون جان
— که خسته کوکسنی ییقمقده شمدیدن خلجان —
قوپوب طامارلری شیرازه‌سز کتابه دونر ؛

قالیر صحائفی یرلرده راست کلن چیکنر!
مناره‌لر سوکولور سینه‌سندن آفاقك؛
فضایه سویله‌مز آرتیق لسانی خلاقك !
اون اوچ ، اون اوچ بوچوق عصرك نه‌وارسه قلبنده ،
حیات ماضیه‌مزدن ، شو آن ایچون ، زنده؛
بوغارده هپسنی بر بر طوتوب طوتوب نسیان،
بوتون مفاخرمز بر سراب اولور او زمان !
کوچر حظیرهٔ تاریخه بیتی مولانك ؛
چورور کیدر آیاتی آلتنده کوکسی قرآنك !
بیلیرسکز که ، همان ، یوز یوز اللی ییلدیر ، بز ،
نه‌وارسه الده ویروب متصل چکیلمه‌ده‌یز !
عمرلرك، یاووزك بز وفاسز اولادی ،
صیانت ایله‌مدك یادکار اجدادی .
نه‌یار جاندی او ، لکن بز اولمادق اوکا یار ؛
صوکنده پارچه‌لانوب یوردیمز ، دیار دیار ،
کوچولدی اویله که : بوقدر یاشاتمق امکانی ،
دونوب‌ده آرقه‌یه ناموسی ، دینی ، وجدانی !
أوت ، بوحسلر ایچون برمزار اولور آنجق ،
قالیرسه الده نهایت بش اون قاریش طوپراق !
انین ایچنده وطن .. قیمایپك شومظلومه ،

خدا رضاسی ایچون رجعت ایتمیك !..

— قورقمه !

جهنم اولسه کلن ، کوکسمزده سوندوررز ؛
بویول که حق یولیدر ، دونمه بیلمه‌یز ، یوروورز !
دوشرمی تك طاشی ، صاندك ، حریم ناموسك ؟
مکرکه حربه کیرن صوڭ نفر شهید اولسون .
شو قارشیمزده‌کی محشر قودورسه ، چیلدیرسه ؛
دکزلر اردو ، بولوطلر دونانما یاغدیرسه ؛
بو آلتمزده‌کی یردن بوتون یانار طاغلر ،
طاشوب‌ده قاپلاسه آفاقی برقیزیل صرصر ؛
دکلمی جبهه‌مزك سینه‌سنده ایمان بر ؛
سونمه بر ، آجی بر ، غایه عینی ، وجدان بر ؛
دکلمی سینه‌ده بردر اوران یورك ... ییلماز !
جهان ییقیلسه ، امین اول ، بوجبهه صارصیلماز !
ناصیل که یارمه‌دن آفاقی پاره پاره دوشر ،
خدایی بوغمق ایچون صالدیران جنون بشر ؛
ناصیل که نور حقیقتله چارپیشان اوهام ؛
اولور شرارهٔ غیرتله عاقبت کمنام ،
شو قارشیمزده‌کی محشرده اویله حشر اوله‌جق .

یاقینده قورتوله‌جقدر بو جبهه ...

— قورتوله‌جق ؟..

دیمك ییقیلمایه‌جق قبله‌گاه آماللم ..
دیمك كه أولمیورز ...

هایدی آرقداش كیده‌لم !

برلین : ٥ مارت ٣٣١

نجد چوللرندن مدینه‌یه

شریف علی‌حیدر پاشا حضرتلرینه

ناربیضامی نه‌در ، اوکله زماننده کونش ؟
تپه‌سندن دوکویور بیننه آفاقك آتش !
ییلدیریم یاغموری شکلنده اینن حزمه‌سنه ،
سپر اولمش یانیور چولده‌کی چیپلاق سینه .
صنعتك سرّینی رسّام ازلدن اوقویان ؛
روح معصومی بوتون خلقتی کندنده طویان ؛
شیمدی یرلرده شفق ، شیمدی بولوطلرده بهار ،
شیمدی طوفان ضیا ، شیمدی کوپوك ، شیمدی بخار ،
شیمدی ، مخمور تفکر ، اوزانان انکینلر ،
شیمدی یالچین قایالر ، شیمدی اویولمش اینلر ،
شیمدی طالغین دره‌لر ، شیمدی ظلال عمّانی ،

شیمدی برواحه چیزن ؛ شیمدی بوتون الوانی ،
طوپلایوب ماوی الکدن کچیریرکن ، عریان
قوملرك اوستنه بیك درلو بدائع طوویان ،
او کوزل سینه ، اوچول ، شیمدی نه قورقونج اولیور :
برجهنم که اوزانمش ، دیلی چیقمش ، صولویور !
نه زمیننده سزرسین ، نه فضاسنده حیات ؛
آه بر رنك حیات اولسه ده کورسه م ... هیهات !
بکنزی کولدن ده اوچوق .. نرده اوماس ماوی .
ینه بیچاره نك اوستنده اوم‍زمن حمّا !
یورولوب تیتره مه دن ، صانکه ، طالارکن محموم ،
کیزلی بوت کبی نردنسه چیقوب شیمدی سموم ،
دەشیور باغرینی جوّك ، اشیور ، آقطاریور ؛
او زمان ایشته محیطاتی آلولر طاریور ؛
برآووچ کولکه‌یی منتله ویرن قویتولرك ،
یالایور ، پارچه‌لایور کوکسنی بیکلرجه فرون !
نه صولوق وار ، نه ده سس .. بادیه‌نك حالی خراب !
چاغلیور ساده افقلرده‌کی آواره سراب ؛
برده چاك سسلرینك طالغه‌لانمان تکراری .

کیجه‌دن کیردیکی دهشتلی مغیلانزاری ،
کوندوزین کچمك ایچون قافله اولمش دوه‌لر ،

اکریلوب بوکرولەرك ، یانغینه دوشمش اژدر
اضطرابیله ، نەمزعج اوزانوب قیورانیور !
اینیور کن یانیور، طیرمانیور کن یانیور.
یا او صیرتندەکی یوزلرجه هیولای بشر ،
آتشین طالغەلر اوستنده یوزن بر محشر ،
که بوانکینلری طی ایتمك ایچون چالقانەرق ،
کیدییور بولمایه ، هیهات، یشیل برطوپراق!
یوقمی ، ای باغری یانیق چول ! ابدی پایانك ؟
نردەدر واحەسی ، یارب ، بوسرابستانك ؟
نجدك اعماقنه طالمش ، ایکی آیدی بریدر ،
قوجه بر قافله مجنون کبی خائب ، خاسر ،
قوشویور ، مرحمت ایت ، بادیەدن بادیەیه ،
کورورم ، بر کون اولور « خیمهٔ لیلا » یی دییه !
نەدوام ایتمەیه طاقت ، نەقرار ایتمەیه یر؛
بر ایلیق کولکه ، الٓهی ... اوده اولمازسه اکر ،
قالمیور ساحل مقصوده وصول امکانی .

یکیدن جوشه کلیرکن بر آلو طوفانی ،
قارشیدن « قبهٔ خضرا » [١] ایدیویرمزمی ظهور ؟
او ناصیل هیکل دیدار ، او ناصیل جبههٔ نور !

---

[١] مرقد نبوینك اوزرندەکی قبه

اویله بر طورکه : هر لمحهٔ استغراقی ،
اولمادن چاك تجلی ، سوزویور خلاقی !
ابدی فجرینی کوردکجه پریشان لاهوت ؛
ظل محدودینه دوشدکجه کونشلر مبهوت !
صانکه فیفای تجریده یانان ارواحه ،
سایه‌لر دوکمك ایچون سدره‌دن اینمش واحه .
او جهنم کبی وادیده بوجنت نه کوزل !
اك بویوك شعر تضادکمیدر ، ای حسن ازل ؟
سکا بر مصرع بر جسته‌در اینمش که سنوح :
طویار اما واره‌ماز بوکسه‌لن آهنکنه روح .

« مناخه » [۱] دن کچیوردق ، ایکندی اولمشدی .
چیقنجه قارشیمه جامامك یشیل یوردی ،
کوزم قراردی ، آتیلدم حریم جاذبنه ؛
یاروب جماعتی ، دوشدم دیزکلرك دیبنه .
صوکنده بر یره ، لکن ، کومنجه وارلغمی ،
ردای خشیته حس ایلدم صاریلدیغمی ،
یاواش یاواش او دمین طویدیغم درین هیجان
ایچمده طوندی‌ده بر رعشه قوپدی روحمدن ؛
که خلقتمده‌کی هرذره آیری اورپردی !

[۱] مدینه‌نك اورته‌سنده برمیداندر ؛ قافله‌لردوه‌لرینی اورایه چوکدوررلر .

اوكمده سينه‌يه چكمش خشوعى تيترردى ،
زمين زمين قاباران صفلريله كونا كون
ظلال جامده حالنده ، برجهان سكون !
اوت ، اوقوس قوجه عالم ... تونسلى ، افغانلى ،
ترانسواللى ، بخارالى ، چينلى ، سودانلى ،
حبشلى ، خيوه‌لى ، كاشغرلى ، يرلى ، هرسكلى ،
سرنديبك ، جاوانك ، مغربك بوتون شكلى ؛
خلاصه ، آنديغى قوللر ، محيط غربيدن ،
جهان جهان دولاشوب ، منتهاى شرقه كيدن ،
اودودمان كريمك صايلماز اولادى ،
حضور ايچنده براقمش بومحشر آبادى !

نه‌منظره‌يدى ، الٓهى ، او هرج ومرج صموت !
كه‌وجده كلدى تماشادن آ كسزين ملكوت :
خروش ايدوب بشى بردن يانيق مناره‌لرك ،
خداىي باغرينه باصمش ييغين ييغين بشرك
كومؤلمش اولديغى عمانى طالغه‌لانديردى ؛
دمينكى محشرى ايكلتدى ، صورى آ كديردى !
برنجى « اشهدان‌لااله الاالله »
ندالريله دونركن سمايه طوغرو جباه ،

طوپولوی مرقد پاکك‌ده ، عینی اقراری ،
درین درین کلن آوازه‌لرله تکراری .
بوتون اومعکسه دونمشدی جبهه‌لر شیمدی ؛
اونك صدالری آرتیق محیطه حاکمدی .
ایکنجی موج شهادتله عینی عکس مدید ،
خدایی ایتدی زمیندن ایچین ایچین توحید .
اوچنجی اولدی شهادت که : طوتدی ابعادی ،
محمدك ابدیت کزین اولان یادی .
نه غلغله‌یدی او یادك پینده طالغه‌لانان !
ناصیل اویانمادی بیلمم که اویقودن جانان ؟
محیطی بونجه زماندرکه ایکلیور ، آزمی ؟
قیام حشره قدر یوقسه هیچ اویانمازمی ؟
ناصیل صیغارکه ، الٓهی ، خیاله ، ادراکه :
شو خوابگاهی در آغوش ایدن دمیر شبکه ،
ـ یرندن اویناماپان طاغ قدر وجودنده ـ
بوتون بوجوششی اورپرمه‌لرله طویسون‌ده ؛
اومهربان ازل ، روح نازنینیله ،
اویانماسین قوجه برمحشرك انینیله ؟

منازه‌لر یکیدن « لااله الاالله »
ترانه‌سیله جوشارکن ، آیاقلانوب ناگاه ،

کوروندی یرده‌کی صفلر حضور مولاده ؛
یاپیلدی ولوله‌سز برایکیلتی ابعاده .
اوکمده امت مظلومه‌سیله پیغمبر ؛
کوزمده سل کبی یاشلر ، ایچمده تیتره‌مه‌لر ؛
نه‌اختیاریمه صاحب ، نه اعتیادیمه رام ،
بوکردباد عباد اورته‌سنده بی آرام ؛
صولرله انکینه دوشمش سفینه پاره کبی ،
ـ که شیمدی اوسته چیقار ، شیمدی بوملق اوزره دیی ،
اینر اینر سیلینیر ، شیمدی تا اوزاقلرده ،
یاواش یاواش قاباران طالغه‌لرله قالقارده ،
عیان اولور یکیدن ـ اویله چالقانوب طوره‌رق ؛
زمین عجزه قاپاندم صوکنده مستغرق !
آییلمشم که : او دهشتلی کردباد ، او خروش ،
سکونه منقلب اولمش‌ده بکلیور ، مدهوش .
اینتجه یرلره محفلدن عاقبت برانین ،
بوشاندی کیتدی اوبیکلرجه سینه‌دن « آمین ! »
بویون بوکوك ، قول آچیق آسمانه ، کوز قاپانیق ؛
نه‌ایکلیور او جماعت ، نه ایکلیور آرتیق !
فضایی طولدوران اللرکه حقه یالواریور ؛
یاروب‌ده لوشلغی بر متّکای نور آریور !

بوباشقه باشقه لسانلر ، بومرج ومرج آواز ،
بر نیاز ایدی مولایه .. همده عینی نیاز !
اوت ، شو اوکده طوران اختیار سرندیبلی ،
یا آرقه صفلره دوشمش زواللی مغربلی ؛
طالوب طالوب کیدیبورکن سمای مرحمته ،
کورك بوعالمه عائد ، کرکسه آخرته ،
نه ایستهسین که ، برابرجه بنده ایستهمیم ؟
شو بن که .. هر برینك آیری آیری قارداشی‌یم .
ازلده قایناشان ارواحه آیریلق وارمی ؟
جهان ییقیلسه بووحدت یرندن اوینارمی ؟
اولنجه منبریمز ، عرشمز ، خدامز بر ؛
بنم‌ده بکله‌دیکم نور اونك‌ده غایه‌سیدر .

او نوری کوندر ، الهی ، عصرلر اولدی ، یتر !
بونالدی ملتك آفاقی ، برصباح ایستر .
عنایتکله خلاص ایت که ، طالعه طالعه ظلام
ایچنده قایناماسین چارپینوب طوران اسلام !
بوسجده‌کاهه قاپانمش یانان یورکلر ایچون ؛
بوتون صولوقلری فریاد اولان شومحشر ایچون ؛
حریم کعبه‌ڭ ایچون ؛ سرمدی کتابك ایچون ؛

عوالمکده‌کی آیات بی‌حسابك ایچون ؛
نصیب دائمی خسران کسیلمش امّت ایچون ؛
شو خاك پاکه بورونمش سمای رحمت ایچون ؛
براز افقلری کولسون جهان اسلامك !
حدودی یوقمی بوبیتمز ، توکنمز آلامك ؟
او، چونکه ، عالمه حاکم یکانه قدرت ایکن،
بر انقلاب ایله محروم اولنجه عزمندن ،
اسارتك نه‌قدر شکلی وارسه قاتلاندی...
وطنلرنده غریب اولدی کندی اولادی !
او عزمی سن ویره‌جکسین که ایلسین سریان ،
صولوق بکزلره قان ، ایکله‌ین کوکسلره جان.
او روحی ویرکه ، الٰهی، قیام ایدوب دینك،
زمینه فیضی یاییسین حیات ماضینك .....

هنوز دعا ایدییوردم که ، « یارسول‌الله ! »
نداسی کوکره‌یه‌رك ، بر قانادلی طیف سیاه ،
باصوب اشیکلری طوتمش ییغینله کولکه‌لره،
سوزولدی اوجه‌کی « باب‌السلام » او کنده یره .
مهیب صیحه‌سی حالا فضاده چینلاردی ،
که یوکسه‌لوب یکیدن ، یاردی کچدی ابعادی.

دوشنجه روضهٔ پیغمبرك آیاقلرینه ؛
صاریلدی کوکسنه چاربان دمیر قوشاقلرینه.
دیکیلدی جبههٔ دیدار اوکنده ، مستغرق.
دییوردی ایکلیه‌رك :

— یا نبی ، شو حالمه باق !
ناصیل که باغری یانار ، کون قیزنجه ، صحرانك ؛
نه‌دە روحمی یاقدقجه یاقدی هجرانك !
حریم پاککه جان آتمق ایسته‌دم طوردم ؛
کریلدی قارشیمه ییللرجه عائله‌م ، یوردم.
« تحمل ایت ! » دیدیلر ... هانکی بر زمانه قدر؟
نه‌بیتمز اولسه تحمل ، اونك‌ده بر صوکی وار!
کوزمده توتدی بوآکدقجه یاندیغم طوپراق ؛
اوکمده طورمادی آرتیق ، نه خانمان ، نه‌اوجاق...
ییقیلدی هپسی .. بن آشدم دیار سودانی ،
اوچ آی « تهامه ! » دییوب چیکنه‌دم بیابانی.
کمیکلرم بیله یانمشدی بلکه صحراده ؛
یتیشمسه‌یدك اگر ، یا محمد ، امداده :
اسردی قومده یوزرکن سرین سرین نفسك ؛
آقار صولر کبی چاغلاردی هرطرفده سسك !
اراده‌م اولدیغی کوندر سنك اراده‌که رام ،
بر آن ایچون بکا یوللرده طورمق اولدی حرام.

بوتون هیا کل خلقتله حسبحال ایتدم؛
لیاله دردیمی دوکدم، جبالی سویلتدم!
یانوب طوتوشمادن آیلرجه یوممادم کوزیمی..
نجومه صورکه بوکیرپیکلر اویقو کورمشمی؟
عذاب هجریکه قاتلاندم اللی اوچ سنه‌در..
صوکنده آلنمه چارپان بوظالم اورتو نه‌در؟
بش آلتی سینه‌یی هجران ایچنده ایکله‌ده‌رك،
چیقان یورکلره خسرانمی، مرحمتمی کرك؟
دمیر نقابکی قالدیر مزار پاککدن؛
بوخسته روحمی آرتیق آییرمه خاککدن!
نه‌در او مشعله؟... نورکمی؟... یارسول‌الله!...

. . . .

سکون ایچنده بر آن کچدی، صوکره بر قیصه «آه!»..
نه کوردم، اوح! سریلمش زمینه سودانلی..
باشنده، آغلایه‌رق بر زواللی سیلانلی،
اوپوب اوپوب قاپایور اللریله کوزلرینی.

بیتنجه خارجه نقلیله غسلی، تکفینی،
«بقیع»ه [١] کیتدی شهیدك وجود فانیسی؛
«حرم» ده قالدی، فقط، روح جاودانیسی.

صولك

---

[١] مدینه مزارلغنك اسمی.

محمد عاکف

صفحات

آلتنجی کتاب

عاصم

ایکنجی طبعی

استانبول
« کون دوغدی » مطبعه‌سی
۱۳٤۷ هـ - ۱۹۲۸ م

قارداشم فؤاد شمسی یه

بو اثر بر محاوره‌دن عبارتدر که حرب عمومی ایچنده ، وقائع یانغیننددن اول ، خواجه زاده‌نك صاری کوزلده‌کی أونده کچر. اشخاص محاوره شونلردر :

خواجه زاده	مرحوم خواجه طاهر افندینك اوغلی
کوسه امام	مرحوم خواجه طاهر افندینك شاکردلرندن
عاصم	کوسه امامك اوغلی
امین	خواجه زاده‌نك اوغلی

— وای خواجهم! وای کوزیمك نوری افندیم، بویوروك!
هانکی روزکاردر آتمان سزلری ؟... لطفاً اوطوروك .
متحسردك افندیم ، نه عنایت ! نه کرم !
اوپمدك عفو ایدیکز..

— چوق یاشا .. لکن.. ویره‌مم .
— بوتون استانبولك آغزنده کزن اللریکز ،
بزه ناز ایتمسه اولمازمی افندیم؟ ویریکز .
— دوکدیکك دیللره بیتدم ، سنی چوق سوزلو سنی!
ایده ، عالمده بر اولسون آره‌مازسین کوسه‌کی .
بوحریف أولدیمی ، صاغ قالدیمی ، دیرلرده ، آیول،
بابا دوستیسه‌م اکر قالقوب آرارلر بر یول .
بوقسه یاشلانمایه کورسون ، آدامك حالی یامان...
نه فنا کونلره قالدق ، آمان اللهم آمان!
« نسل حاضر » دینیلن شی بك عجائب برشی :

خواجه رحمتلی‌یه باق، اوغلنه باق، هی کیدی هی!...

— آما تکدیر ایدییورسین، جانم ایلکین آدامی..

بر سلام ویر باقالم، بویله سلامسزدمی؟

— سلام علیکم.

— علیکم سلام..

باریشدق، یوزك کولسون آرتیق، امام.

— هله طور، اوفکه‌می تکمیلله‌یه‌یم..

— تکمیلله!

ذاتاً اکسیك بر او قالمشدی: خدایی سیلله.

— صانکه دوکسه‌م نه یاپارسین؟ خواجه‌یز بز، دوکرز..

کول بیتر عشق ایله اوردقمی..

— ایناندم، جائز.

— بك جیلیز چیقدی بو «جائز»، دیمك ایمانك یوق؟

— دایاق «آمنت»ه کیردیسه، بنم قارنم طوق.

کول دکل، قیل بیله بیتمز صوپا آلتنده!

— هله!

— اویله اولسه‌یدی، شو قارشیکده‌کی یالچین کله،

فرق اولونمازدی قیزانلقده‌کی کوللکلردن!

بودایاق فصلی‌ده آچ قرننه بیلمم نردن؟

طورکه چای دمله‌یه‌لم، نارکیله کاسین، کرم ایت.

— سویله کلسین، هادی، زحمتسه‌ده..

— حاشا، رحمت.

— انفیه‌ك واریا ؟

— طبیعی.

چكیلیر بویدنمی ؟

— بورون آلداتمایه كافی.

— بونه‌در ؟ جرمانمی ؟

— قاریشیق .

— نه‌یسه ، ضرورتده پك اعلا كیده‌جك .

خواجه زاده‌م ، باقلم ، برده نزمكندن چك .

— یرلی محصولنه بكزرمی دیسه‌م ؟...

— كندیسیدر .

— سن‌ده تیریاكی دكلسین‌یا ، پك اعلا یتیشیر .

— باباك اولسه‌یدی‌ده كورسه‌یدی ، ایشلك واردی .

— نه‌یی ؟

— چكدیكك مرداری .

سومزدی ، أوت، بویله شیئی.

— نه‌یدی رحمتلیده ، لكن، او تمیزلك ، وای وای !

— آزیجق بكزه‌مز اولسه‌یدی‌یا مخدومی‌ده..

— آی ؟

شو بابامدن نرمم ! كسیك ، هادی ، كوستر باقایم؟

— اما حدتلنه‌جكسه‌ك نه‌صویم وار ، نه‌صایم ؟

یوق ، اگر موم کبی طوس طوغرو جواب ایسترسه‌ڭ :
باباڭك کسدیکی ضیرناق بیله اولمازسین سن .
ـ نه‌نزا کتلی بیان : های کیدی موم، طبق اودون!
ـ بویله حدتلنه‌جکدڭ، نه‌یه راضی اولدڭ؟
ـ اولدم آما بوقدار طوغرولك اولمازكه طادی ..
« سلام علیکم به‌هی کور قضی ! »
سنی چوق سوزلو دیدڭ ، یتمه‌دی ؛ تکدیر ایتدڭ ،
ینه آز کلدی ..

ـ خایر ، سویله‌مدم، سویلتدڭ.
ـ باشلادڭ شیمدی‌ده تحقیره .. قیزیلمازمی خواجه؟
ـ زوببه‌لك یوق !

ـ اونه؟ بن زوببه‌می‌یم ؟
ـ اولدقجه.

ـ واقعا چوق سورم ، هرنه‌دیسه‌ڭ آلدیرمام ؛
بو ، فقط هضم اولونور پارچه دکل .. پیر اول امام !
ـ سن‌ده پیر اول.

ـ آما قیزدم.
ـ نه‌تحف شیسین به:

بر سوزمدن قیزییورسین.
ـ کیمه دیرلر زوببه ؟

ـ سکا دیرلر.

ـــ نه‌یه ؟

ـــ هم بکزه‌مدك مرحومه ؛

هم نه‌دن بکزه‌مدك ، دیرسه‌ك ، افندیم ، صورمه ،
اونه حدت ، اونه شدت ! چالیشوب بکزه‌سه‌که !
علمه وقف ایتدیکی دیرسك باباکك : اللی سنه .

ـــ بزده آز چوق پالا سورتدك ..

ـــ سکا جاهل دیمدك ،
یالکز زوببه دیدك .. باق بنه باقدك دیك دیك .
خواجه رحمتلی بتیشمشدی ، دوشون هم ، نه‌دن ؟
کیمك اوغلیدی باباك ؟ کیمدی اونوتدکمی دده‌ك ؟
ایپکك کویلوسی ، امی ، یاری وحشی بر آدام ..

ـــ باری یام یام دی ! نه‌مانع که ، أوت ، آق یام یام !

ـــ دیکله اوغلم ..

ـــ نه نزاهت بو خواجه‌م ؟ حیرانم !

ـــ لافی آغزمده بیراقدك به قوزوم ، طور به جانم ..

ـــ جمله بیتسه‌یدی ، امینم که ، دده‌م کیتمشدی ..
طار یتیشدم !

ـــ نه‌اوه ، صیرتلان‌ده‌می اولدق شیمدی ؟

ـــ نه‌یسه بحثکده دوام ایت باقالم ..

ـــ ایشته باباك ،
بر شی اوکرنمه‌دی البته او امی بابادن .

نه وارمسه ، بوبون ، کیمی فراغمی ، کندی .
ذات دولتلری . لکن ارتق بیتمشدی .
سن دعا ایت بابانك طوپلاق یغلی میراثه ،
شب اولك شمدی اوچ سطر علمك وارسه .
— اوچ سطر همزه ، الهی ، نه توکنمز عرفان :
— هادی اوچ یوز سطر اولسون متحملسه قفالر .
خواجه‌نك کبینه بو کسامه‌نك ایچون طاغلر وار .

— طیرمانیرسه‌م ؟

— هادی طیرمان ، باقالم ، ایشته‌دیوار .

— کوره‌جکسین .

— بو باجاقلرله‌می ؟

— های های !

— بللی !

یاشیکز قاچدی پاشام ، اللی می ؟

— یوقدر اللی .

— آشدیکز قیرقی یا ؟

— قیرق آلتی‌یی بولدق .

— اعلا ..

یوزی بولسه‌ك ، ینه « حلامی بومکتوب ، حلا ! »
عرضی اونمازسه حیاتك نه چیقار طولندن ؟
هانی قیرق آلتی ییلك الده‌کی محصولندن ؟

هانکی برفنده تعالی ایده‌بیلدك ، اولاد ؟
هانکی صنعتده رسوخلك کوزه چارپار ؟ آ کلات !
علمادن‌می صاییلدك ؟ فقهادن‌می ؟

— خایر .

— یا سیاسی‌می نه‌سین ؟ کندیکه برمسلك آییر .

— شاعرم .

— اولماز اولایدك : اونه یوزلر قاره‌سی !
نجه دنیاده‌کی ایشسزلرك اك مسخره‌سی .

— عفو ایدرسین اونی !

— امکانی یوق ایتم ، نه دیمك !
شعره مسلك دییه ، اوغلم ، ویریلیرمیدی امك ؟
آه ، وقتیله کلوب بردانیشه‌یدك کوسه‌که ،
سنلك اولمشدی بوکون بالکه اوقیرق آلتی سنه .

— آما بك خیرپالادك شعری ..

— أوت ، خیرپالادم :
چونکه مرکب دکلم ، بنده مرکب یالادم ،
بن‌ده تاریخ اوقودم ؛ عالمی آز چوق بیلیرم .
« شعرا » دیندیمی ، بردن بره اوینار سیکیرم .
ایی کون دوستی حریفلر ، اونه یارداجی کروه ،
اونه مستکره آدملر ! هانی باقق مکروه .
دالقاوقلقده‌کی ادمانلری سرمایه‌لری ..

اونلر آزدیردی ، اوت ، باشلیجه پسپایه‌لری .
بو صیقیلمازلره « مدح ایت ! » دییه ، مانغیر صونه‌رق ،
نه اراذل آدام اولمش ، اوقو تاریخی‌ده باق !
ادبیاته ادبسزلکی اونلر صوقدی ،
بوقسه ، دین پرده‌سی آلتنده بوعصیان یوقدی :
سوردیلر تورکه « تصوف » دییه اولغون شیرایی ؛
متصل شیمدی « حقیقت » قوصویور صدقی دایی !
بوجهان بوش ، یالکز بر راقی حق ، برده شراب ؛
قبله : تزکاه باشی ، میخانه‌جی اوغلان : محراب .
کیت او « دیوان » ی نه‌قارن آغریسیدر ، آچ‌ده اونی ،
قوقلا بر کره ، قوقار میس کبی « ساندیق بورنی ! » ١]
نی سویلتمه‌نه‌لر وار داها !
— تکمیله‌یویر ..
ساده بك سوکه‌که ، پیغمبریمز شعری سور .
— واقعا « ان من الشعر ... » بویوك برنعمت ؛
دقت ایتسه‌ك : ینه سودکلری ، لکن ، حکمت . ٢]
بن‌که عطار ایله سعدی‌یی اوقور ، هم سورم ؛
باشقه وادیلری طوتمشلره آنجاق سوکرم .

١] بکی قاپیده‌کی تاریخی میخانه‌لرك اولدیغی یر .
٢] « ان من الشعر لحکمة وان من البیان لسحراً = اویله شعر واردرکه حکمتدر ؛ اویله بیان واردرکه سحردر . » حدیث شریف

هم سنك شعره مدافع چیقیشك معناسز :
سکا شاعر دیین ، اوغلم ، سنی کوردم یالکز :
کیمی مولدجی دییور ..
— آه اولا بیلسه‌م ، نرده !
یتیشیلمز که : سلیمان دده یوکسکلرده .
— کیمی بدعتجی دییور .. طویدیغم اڭ چوق بونلر .
— داها وارمیدی ، امام ؟
— وار یا ، اونوتدم : بیطر .
— کشکه بیطرلق ایده‌یدم ..
— ینه ایت ممکنسه .
— یاپه‌مام .
— بلکه یاپاردڭ به ..
— اونوتدم ، به کوسه !
— کشکه ذهنکده قالایمش ، نه قدر لازممش ؛
نی دیکلرمیسین اولاد ؟ ینه قابلسه چالیش :
چونکه برتجربه ایتسه‌ڭ سنك عقلكده یاتار ،
بزه انسان هکیمندن داها لازم بیطر .
— هله برچك باقالم !
— سن‌ده بزمکندن چك .
— هانی چای کلدی یاهو ؟
— آی ، اونوتدق ، کرجك.

— كيتمه ، سسان ، يالكز ، برده امين يوقى ؟
امين !
برده‌سين ؟ باقسه‌كه ، چاى دمليه‌جكاردى دمين ..
— دمله‌مشلر ، بابا ..
— سن كلسه‌كه ، اوغلم ، بورايه ..
ال أوپرلردى ، اونوتدكمى ؟
— خاير .
— اولديمى يا ؟
— دمين اوپدم ، بابا ..
— اوپدكمى ، كيت اوياه‌يسه هادى.
هله ياربى شكر ، چاى‌ده نهايت كلدى .
شكر ايسترسه‌ڭ اكر بولدوره‌لم ؟
— درت يوزمى ؟
آلديغم يوق، ياشاسين ازميرك اعلا أوزومى ؛
هم اوجوز ، هم داها لذتلى .
— چكرد كسزده .
— بويورك .
— باشلا جانم ، وارمى مراسم بزده ؟
— خواجه‌م، اولجه أوزوم چيكنه‌نه‌جك ، اوستنه چاى ..
ايچه‌لم عشقنه رندان خدانك !
— هاى هاى !

. . .

— خواجه، كشف ایت باقیم، شیمدی بو حربك صوكنی؟
— اونی الله بیلیر اما ، عجبا وارمی صوكی ؟
— نه دیمك ! نامتناهی می بو ؟ البته بیتر ؛
طرفینك بری آنجاق دییوبرسین كه : یتر .
— عقلم ایرمز سه‌ده اولاد ، بو ایشك بیتمسنه ،
ایكی شیدن بری لازم ..
— او نه‌در ؟
— دیكله‌سه‌كه :
انكلیز یوقمی ، اوخائن ، یاطوبوب پاطلاملی ؛
یاخود آچ قالمالیدر .. یوقسه بزم فال قاپالی .
آچمه سن شیمدی او یاپراقلری ، اوغلم بی صور :
باشمك دردی بویوك ، چاره‌سی یوق .. اولسه‌ده زور .
— چاره‌سز درد اولاماز ، سویله خواجه‌م، دیكله‌یورم ؟
— بر دكل ..
— طوت كه بیك اولمش ، نه دیمك ، مجبورم .

سکا خدمت ، بابامك روحنه رحمتدر ، آیول .
— خواجه زاده‌م ، بیلیرم هپسنی ، برخوردار اول .
اوغلانك حالنی اولجه‌می آچسه‌م ؟.. لکن .
قومشونك دردی طورورکن بونی آچمق چیرکین .
— اوغلانك حالی نه‌در ، سویله ؟ مراق ایتمه‌ده‌یم ..
— هله طورسون‌ده او ، ایلکین شونی برنقل ایده‌یم :

متقاعد پاشالردن بری ، اوچ بش سنه وار ،
دوشدی بیلمم نه‌طرفدنسه بزم سمته قادار .
کیمده آز چوق کثیرر برصاتیلق مال وارسه ،
قاپاتوب یاپدی بلشدن سکز أو ، درت عرصه .
حریفك حالی بدایتده ضررسزجه‌یدی ؛
صوك زمانلرده ، نه‌اولدیسه ، نمازدن جایدی .
نه‌جماعتده ، نه مسجدده ، بوکون قومشو پاشا .
— اولاغان شی ، صوفیلق چیقمادی ، بسبللی باشه .
— دیرکن اینجلمه‌یه ، کنجلمه‌یه قالقیشدی ..
— آمان !
— نه آمان دیکله‌دی ، کیتدکجه ، خوواردام ، نه‌زمان .
صاچ صاقال طوتدی نه حکمتسه عجائب بر رنك ؛
قالافاتلاندی بییقلر ، ایکی بطمان ، بردنك !
چهره آللیقلی صابونلرله مجلاّ هرکون ؛

فس ییقبق ، کله چیقیق ، قاش ییلیشیق، کوز سوزکون؛
ایکنه ، بونجوق ، یاقه‌لق، تاصمه، یولار ... هپسی تمام؛
قوج ییکیت صاتکه بوناق !

— سن‌ده‌می شاعرلرك امام ؟

— قوشقولاندم پاشادن ، کیزلیجه کیتدم خانمه ؛
دیدم : اورتون‌ده قیزم ، کل باقالم ، کل یانمه .
زوجکك طوری عجائبله‌شیور ظن ایدرم ،
سن نه‌دیرسین بوکا بیلمم ، بکا صور ، باق نه‌دیرم :
ایشجیکمز، سوفره‌جیکمز وارمی ؟

— اوت .

— کیم ؟

— أله‌نی.

— شیمدی صاو.

— هیچ‌می سببسز ؟

— آ قیزم، دیکله بنی:
بویله شیلرده سبب ، حکمت آرانماز .. چابوجاق
صاوه بیلمکده‌در ایش .. یوقسه رذالت چیقه‌جق :
پاشا آزمش !

— عجبا اوستمه کول قوقلارمی؟

— اونی بیلمم ، کولی قوقلارمی قوجه‌ك، یوقلارمی؟

بنی سویلتمه قیزم ، کیت‌ده همان صاو قاری‌یی .

*
* *

چوق زمان کچمدی ، کوردم که بزم صویتاری‌یی،
کلیور « علم وخبر یاز . » دییه ، نه‌یمش باقالم ؟
— بر اذننامه.

— اذننامه‌می ؟ های های، لازم..
أوله‌نن هانکیسی ؟ بکلرمی ، کریمه کمی ، پاشا ؟
— اونلرك وقتی دکل .
— کیم‌یا ؟
— بن‌ایم .
— سنمی؟ پاشا!
تام‌ده وقتك ، هانی کون کچمه‌یه کلمز ، طاوران !
— خواجه اکلنمه همان یازمه‌که‌باق، ایشته پاره‌ك!
— آی اوم‌دار کاغدك پك‌می بویوك خاطری‌که ،
نی اورکر دییه طوتمش صاییورسین بر .. ایکی ؟..
قاچ پاره‌ك وارسه بوکوب قاتلاده ایندیر جبکه ،
یازه‌مام نافله .
— البت یازه‌جقسین ، سکا نه ؟
— هیچ آدام حالنه باقمازمی به ؟ انصاف آزیجق !
— چوق شکر حالمه.. نه‌م وار؟ یوزم آق، آلنم آچیق..
ایی باق سن بکا بر کره !

ــ خایر ، کندك باق ؛

نجه بر کلّه‌ك آچیق ، برده صاقال دیبلرك آق .

ــ آما سن خلط ایدییورسین ! صاقالمدن سزه‌نه؟

ــ نه‌می ؟ اوندن بلش اکلنجه‌می وار سیر ایده‌نه ؟

کولویور قهوه‌ده ایل ، چارشیده بقال ، چاققال؛

اولمه بیهوده ، آغیزلرده‌کی بر پارماق بال ؛

چاتلاسه‌ك سوفره‌جی رومدن قاری اولماز آدامه .

ــ کیم خبر ویردی بیله‌یدم ؟..

ــ نه‌بوناق شیسین آما !

کیم خبر ویردی ، نه‌در ؟ صورمایه وارمیدی لزوم ؟

یدیکك هرزه‌یی کور کوردی ، صاغیر دویدی قوزوم.

سویله‌تیر چار چابوق انسان ، مکر اولسون پك آلیق،

بوش بوغاز شی ، اوسنك یوصمه صاقال، خاصبه قیلیق!

ــ آرتیق الویردی امام، کـلّه‌می قیزدیرمه‌ده یاز.

ــ بکا باق : هیچ بر امام بویله رذالت یازه‌ماز .

ــ آی ، رذالت‌ده دییور سنته!

ــ سنت‌می ؟

ــ یانه؟

ــ اویله شی یوق..

ــ نه‌دیمك !

ــ دیکله ، به‌هی دیوانه :

اویله سنت دینه‌مز ، هر زمان ، اولمک ایچین ؛
وقت اولور ، سنتی کچ ، واجب اولور ارکك ایچین ؛
وقت اولور ، سنت اولور ..

— سویله‌دیکم چیقدی ، تمام !
— وقت اولور ، برده باقارسین که ، اولور بویله : حرام.
— کیمسه‌دن دیکله‌مه‌مشدم بو سنك فتوایی ..
نه توخاف !

— سنده توخافلق ، قیصه کس دعوایی.
چولوغك وار ، چوجوغك وار ، حرمك ناموسلو ؛
یاشك آلتمش بشی بولمش ، اوطور آرتیق اوصلو.
نره‌لی ا کسیك ، به آدام ، بویله نه‌وار چیلدیره‌جق ؟
قاری دردیله ییقیلماز بوقادار ییلاق اوجاق .
— او ناصیل سوز ؟ بن اوجاق ییقمایه اوله‌نمیورم .
— هیچ او سکسان قاپی کزمش ، اوقاشارلانمش روم ،
سوفره‌جیکن سنی قویمش‌ده بوجانم قیلیغه ،
خانمم دیرسه ، دوکولمزمی که فینديقجيلغه ؟
قاری قیوراق ، پاشا حضرتلری ، شاللاق ماللاق ؛
بری حقیله ادبسز ، بری شرطنجه صالاق ؛
اول الله دونه‌جکسین چابوجاق مسخره‌یه ؟
اوره‌جقسین ایکی اوچ دالغه‌ده باشدن قاره‌یه !
آرتیق اولر کیدیور جلوه‌یی قیردقجه مادام ..

اوبناسین قومده چوجوقلر !
ــ نه وظیفه‌ك به آدام؟
آووقاتدن‌ده بتر ، آی نه‌قادار هرزه وکیل !
ــ دفع اول اورادن !
ــ هادی یاز کاغدیمی !
ــ یازمام‌به ، چکیل !..
ــ یازه‌جقسین !
ــ بیقیل اورادن ، سکا یوق علم وخبر ؛
مکر امر ایتملی رؤیامه کیروب پیغمبر .
ــ یازمه ستین سنه ، پامپین ، یاپ الکدن کلنی ؛
یدی کون صوکره طویارسین : خانم !ولمش اَللّهنی !

*
* *

ــ خواجه زاده‌م، سوزی چیقسین‌ده نهایت حریفك،
بکا قاه قاه دییه کولسون‌می ؟ ناصیلمش کیفك !
ــ عقدی کیم یاپدی ؟
ــ آچیق کوزمی آرارسین که؟ طولو...
یالکز کوسترن اولسون : پاره‌نك نرده یولی .
او دکل ، شیمدی اصل چاتدی بلانك بویوکی :
خبر آلدم ، قاری قاندیرمش او سرسم هودوکی ،
آلیورمش بوتون املا کنی .
ــ کرچکمی؟

— اوت .

بوكا بر چاره دوشون ، كيتمسين اولر ، كرم ايت .

او چوجوقلر نه اولور صوكره ؟

— پريشان . ياخانم ؟

— اوده رحمتلى آنامدن داها صاقنش بەجانم ؟

سويلدم سويلدم آلديرمادى « اوردم طويماز»

صوكره ملعون قارى قورنازمى ، حقيقت قورناز؛

حريف آتشك‌مى ديدك ، اشهد بالله آتشك ؛

آغزى قارنده‌كى اوچقور دوكومندن كوشك !

بر قيريتسين ، ايكى ديل دوكسون او فتان قحبه !

چاره يوق ، صاليه‌سى صارقوب ديه‌جك : ويردم‌به:

خانم آقشام ، بزه كلمشدى نمازدن صوكره ..

بولده بيچاره شاشيرمش ، هادى كيرمش چاموره .

نه‌قيافت ، نه‌حزين منظره ، كورسه‌ك ياوروم !

كندى آغلار ، قيزى آغلار .. نه‌ديييم ، بيلميورم.

جكرم صيزلادى باقدم‌ده ، فقط فائده‌نه؟

قدرك جلوه‌سى ، قربان اولايم حل ايده‌نه!

غمسز انسانلره اكلنجه كليرمش ياشامق ؛

يوركك حسلى‌مى ، اشكنجه‌ده‌سين ، طالعه باق !

شیمدی ، اوغلم ، حریفك حجرینه برچاره !

— قولای .

— سفهادن صایه‌بیلسه‌ك ؟

— صایه‌جقسین ، های های .

برآدام مالنی اسراف ایله ایتمشسه هدر ،
اوکا حکام شریعت « سفهادن » در دیر .
ساده‌دل ، ابله اولوب ، کار ایدرم ، وهمیله ،
اخذ واعطایه چیقوب آلدانان اشخاصه بیله ،
« سفها » نامنی ویرمکده ، أوت ، شرع شریف .
کله‌لم مسئله‌نك حلنه : مادام بوحریف ،
کندی انفاقنه محتاج اولان اولادلرینك ،
جمله‌سندن کچه‌رك ، دردینه برپیس قارینك ،
هدر ایتمکده بوتون مالنی .. البت یابوناق ؛
یاخود آلدانمایه غایتله مساعد آواناق .
ایکی صورتده‌ده حاکم بونی حجر ایتسه ، ایدر .
شیمدی لازم کلن آنجاق سزه بر علم وخبر .
اختیار هیئتی ، مختار ، هپکز طوپلانیکز .
یازیکز چارچابوق .. اطرافلیجه اولسون یالکز ؛
صوکره ، هیچ بکله‌مه‌دن کوندریکز محکمه‌یه .
— ایش مهم .. قورقارم اطرافلی یازیلمازسه دییه ،
شونی سن یازسه‌کا اوغلم ؟

— باقاروز طورده براز ..

داها اعلاسی‌می : بن سویلیه‌یم ، کندیك یاز ..

امام اسلوبنه اویدورماسی آرتیق سندن !

هادی بربسمله چك ، باشلایه‌لم ایسترسه‌ك .

هله ایلکین طاقیویر کوزلکی .

— های های طاقه‌یم ؛

یالکز ، سن بکا برپارچه کاغد ویر باقه‌یم .

— حقه ایسترمی ؟

— دیویت واریا .

— پکی ، ایشته کاغد .

اولا اورته‌یه بر « هو » می آتارلر ؟ هادی آت ،

باشلا : « بادی »

— اوت ، « علم وخبر اولدرکه »

— « محله مزده » چابوق یاز!

— شاشیرمایم ، طورکه !

— « فلانه سوقاقده »

— یاواش سویله ، اولدی .

— « کائن اولانه

فلانجه خانه‌ده ... ساکن ... فلانجه اوغلی ... فلانه ...

دوشونمه ! « هنه‌قادار »

ــ اولدی ، سویله سن ...

ــ « معتوه »

ــ یکی .

ــ « دکلسه‌ده »

ــ لکن ، قلم قیریلدی‌به ، توه !

ــ او بر قلمله یاز آرتیق ، نه‌ماقته وار ، نه چاقی .
« اعاشه‌سیله » بیتیردکمی ؟

ــ سویله .

ــ « اتفاقی

تماماً اوسته‌ٔ عائد و ... » هایدی ! « افرادی
کثیر .. »

ــ أوت ، آزیجق طور ...

ــ « عیال واولادی »

ــ یکی .

ــ « بولوندیغی .. »

ــ طور طور !

ــ یورولدڭ آکلا شیلان ؟

ــ یورولمادم هادی سن ..

ــ « حالده عهده‌سنده اولانه »

یازیلدی بیتدیمی ؟ « بالجمله مال وملکی »

— اوت .

— « اخيراً آلديغى ... » يازدكمى ؟.. طورمه شيمدى.

— فقط ..

— نه واركه ؟

— « آلديغى » كافى مى ؟ ايستهمزمى نكاح ؟

— اوحالده شويله يازارسين : « اخيراً استنطاق »

— بو اولدى .

— « ايتمديكى » ... قيز نهيدى ؟

— سويلدك يا قوزوم ،

— ايشيتمدكمى دمين ؟

— حقليسين ، دوام ايت : « روم
جماعتندن » افندم « فلانهنك » يازيوير .

— يازيلدى .

— « اوستنه ايتمك »

— ايدهيدى كشكه !

— « ديلر

وبوبدن مالنى بيهوده يولده امحابه
قيام ايدر »

— ياواش اول ! قوش دييندە اولمادى يا !

— « وعرضه ايدلديكى وجه اوزره امر اتفاقى »

نه اعتنا بو ! یساری‌میسین ، نه‌سین ؟

— طبق !

— یازیگدی : « کندینه مخصوص ومنحصر بولنانه »
آدام ، جیزیقدیریوبر ، باقمه حسن خطه ، فلان .
« کوچوك ، بویوك بوتونه اولادلریله زوجه‌سنی »
یازیلدی بیتدی یا ؟

— صبر ایت دوزلته‌یم شو سینی ..

دوزلدی .

— یاز باقالم : « هر جهتجه یلك محروم

واحتیاج »

— أوت ، اوغلم ، یازیلدی ، بکلیورم .

— « ایچنده اُولمه‌یه محکوم »

— ایدرمی ؟

— یوق « برافیر »

— یازیلدی .

— « اولمقیوم »

— اعلا !

— فنامی یوقسه ؟

— خاییر ،

غنا اولورمی یا ؟

— « موسى البهلك »

— ايشته بوچوق !

— نه چاره ! « شرع شريف جانبندن » اولديمى ؟

— يوق ..

بيراز ياواشجه .

— پكى .. هايدى ، شيمدى باغلاييور :

« لزوم مجبرنه دائر » ياز .. « اشبو علم وخبر »

« محلمزجه » مى ديرسين ؟ ديدكسه « بالتنظيم

حضور حاكم شرعى يه » سجعى باص : « تقديم

قيلنرى . »

— آفرين ، اوغلم ، امامده بويله يازارم .

— اونى بيلمم ، شو بيتيردك يا نهايت زور زار .

— عجبا حجرى موافق كوره‌جكلرمى كه ؟

— ايى ..

حاكمك رأينه ، وجداننه قالمش برشى .

سن‌ده كور كنديني بر كره .

— پكى ، اولادم .

كوره‌يم .. باشقه نه‌ياپسه‌م كه ، شاشيردم قالدم .

بيتدم آرتيق ، نيله‌مزسين نه‌قادار بيتديكمى ؛

آه كورسه‌م شو جهاندن يىقيلوب كيتديكمى !

نه گبرمز ، نه کوتوك بنیه‌که هیچ قاغشامامش !
بونی ربم بکا صاغلق دییه نردن یامامش ؟
ایسته‌مم ، کندینك اولسون !

— نه‌دییورسین ؟ هله باق !

— بیراق اوغلم ، آزیجق دردینی دو کسون شوبوناق .
بکا دنیاده نه برقالدی ، امین اول ، نه‌ده‌یار ؛
آرارم کوچك ایچون باشقه زمین ، باشقه دیار .
بو گالان روحمه ایستر براوزون بویلو سفر ؛
یاشامقدن نه چیقار کونلرم اولدقجه هدر ؟
بر کولر چهره سزوب کولدیکی یوقدر یوزیمك ؛
کیجه‌دن فرقنی کورمش دکلم کوندوزیمك .
سنه‌لر وارکه خراب اولمادیغ کون بیلمم ؛
کزدم آبداله چیقمش کبی سرسم سرسم . ١]
دیکیلیر قارشیمه هپ کورمدیکم ، بیلمدیکم ؛
صورارم کندیمه : غربتده‌می ، حیرتده‌می‌یم ؟
یوقلارم طاشلری ، طوپراقلری : ایزلر قان ایزی ؛
یوردیمك قان قوصیور موس مور اوزانمش ده‌کیزی !
تو تر اوچ بش باجا قالمش .. اوده سیرك سیرك ..
آشنا بر یووا اولسون سچه‌بیلسه‌م ، دییه‌رك ..
باقینیر کن طویارم کوزلریمك یاندیغنی :

١] « آبداله چیقمق » اورته اویوننده آبدال اویونی اوینامقدر .

صارار آفاقی بیکارله صیجاق کول بیغینی .
نه او کوم کوك دره‌لر وار ، نه اوزمرد طاغلر ؛
نه او چیلدیرمش اکینلر ، نه او جوشقون باغلر .
شیمدی قیزغین کونك آلتنده پینکلر ، بکلر ،
ساده یالچین قایالر ، ساده ایپ ایصسز چوللر .
یوردی باشدن باشه ویرانه‌یه دونمش تورکك ؛
دونکی شن ، شاطر اوجاقلر یاتیور یرده بوکون .
کوندوز انسان سسی طویماز ، کیجه کورمز برایشیق ،
یولجی هایقیرسه‌ده بایقوش کبی ، چیغلیق چیغلیق .
« بودیارك هانی صاحبلری ؟ » دیرسین ؛ جنلر ،
« هانی صاحبلری ؟ .. » دیر ، قارشیکی طاغدن بوسفر !
نرده ارطغرلی قوینده بویوتمش اوبالر ؟
هانی عثمان کبی ، اورخان کبی کوربوز بابالر ؟
هانی برشانلی سلیمان پاشا ؟ برقانلی سلیم ؟
آه ، بربیلدیریم اولسون کوره‌مزسین ، نه‌الیم !
هانی جندیلری ، شاهین کبی ، جیلان قووالار ،
کوبورور ، دالغه‌لانیر ، یم یشیل انکین اووالر ؟
هانی تاریخی صورولدقجه ، مفاخر سویلر ،
قهرمانلر یتیشن طوپراغی زنکین کویلر ؟
هانی اورمان کبی آفاقی دەشن مزراقلر ؟
هانی آتلر کبی صحرایی اشن قیصراقلر ؟

هانی آی پارچه‌سی قیزلرکه قوشار اوینا‌ردی ؟
هانی طاغ پارچه‌سی میلونله بهادر واردی ؟
بوکون آرتیق بری یوق.. هپسی ماصال، هپسی یالان !
بر اوکولماز یاره‌در ، وارسه یورکلرده قالان .

*
* *

— صورمه ، قارتالده ایدم بن‌ده بوچهارشنبه کونی .
دیدیلر : « قورنه‌ده دوندن بری وار کوی دوکونی ،
خوشلانیرسه‌ڭ، هادی، اولمازمی ؟..» « پك‌اعلا، کیدرز؛
هم بیراز قیر کوروروز ، هم‌ده کولش سیر ایدرز . »
کشکه ، کیتمم دیمش اولسه‌یدم ... الٓهی ، اونه حال ،
او ناصیل مسخره درنکدی‌که تعریفی محال .
طوپی قیرق اللی قادار کویلو سریلمش بایبره ،
باقیور خرمنك آلتنده‌کی اوتسز چایبره .
بت بکز صاپ صاری بیچاره‌لرك هپسنده ؛
نه‌اولور برکیشی اولسون کوره‌بیلسه‌م زنده !
شیش قارن صیصقه چوجوقلرکبی ، قوللر صارقیق ؛
آرقه یوس یومرو ، کوکس چوکمش ، اوموزلر قالقیق .
کوزلرك بوس بولانیق رنکی ، قاباقلر شیش شیش ؛
یوز بوروشمش ، اوزامش ، جبهه طارالمش ، کیتمش .
کزه‌جك یرده او آواره نظرلر طالیور ؛
سریلوب دوشدیمی بر نقطه‌یه ، قالدیرماسی زور !

صیتمه‌دن بوینی بوکولمش‌ده اودیم دیك تورکك ،
دوشونوب طورماده اوکسوز کبی کوسکون کوسکون .
کوکده تشریحلره دونمش ، اوباجاقلر دکنك ؛
دها یاش یکرمی ایکن اللر ، آیاقلر تیتره‌ك .
اویله سکسانلك آداملر آرامق پك یاکلیش ؛
قیرق اونك عمرینه صوك مرحله اولمش قالمش .
دکیشیك صانکه اوآرسلان کبی عرقك طورونی !
بنسه اسلامك اوکوربوز ، اوجوان عنصرینی ،
قوجاماز ، دیردم ، عصرلرجه ، صورولسه‌یدی اکر ،
نه‌چابوق الدن ، آیاقدن دوشه‌جکمش اومکر !...

نه‌یسه ، دکنکجی کلوب: « میدان آچیلسین ، صاوولك!»
دیر دیمز ، باشلادی قلبی سسی بیرتیق داوولك .
کوم کوم اوتمك نه‌کزر ! طیق نفس اولمش قاصناق :
کوکسی طوقماق کبی کوت! کوت! اورویورخیشلایه‌رق .
زورنا خیم خیم‌می نه‌در ، سویله‌میور برتورلو ؛
اوفله‌ین چنکانه‌نك رنکی مزار ، کندی اولو .
کونش اولدقجه قیزیشمش ، بنی یورمشدی صیجاق ؛
هله بر کولکه بولوب آلتمه چکدم چابوجاق .
تام دیمشدم : آزیجق یاصلانه‌یم ، دیکله‌نه‌یم ...

بری طیقسیردی تا اکسه‌مده ... عجائب ، بوده کیم ؟
نه کوره‌یدم : کله‌بك تارلاسی اولمش‌ده ایچی ،
صولویوب سومکورویور صیرتمه بریاشلی کچی !
« آما باق ، عقلمه کلمزسه‌ده حرمت طلبی ؛
اوقادار فضله صمیمیتی سومم ، چلبی ؛
صاقالکدن چکرم ، صوکره ، قاریشمام .. هادی کیت !»
نرده ! آلدیرمادی .. صوردم ، باش أودولمش بوییکیت ![١]
هله سن کچ ییکیدم ، کچ باقالیم ، باشقه نه وار ؟
بر چلیمسز صوپا ، بوینده اوچ آرشون آستار .

پهلوانلر هانی ؟ دیرکن ، سوکویرمزمی ، خواجه‌م ،
بربرندن داها بیچاره سکز چیپلاق آدام ؟
آه او صویغونلغی رؤیاده کورن قورقاردی :
چونکه کوملك کبی أتدن‌ده صویونمشلردی !
بردلیك طوربایه کیرمش کیمی ، قیسیت برینه ؛
چکیویرمش کیمی ، برلیمه چووال دیزلرینه .
کیمنك ، کیدیکی چاقشیر ، کیمنك بز شالوار ؛
کیمنك ، اوچقوری بوینندن آصیلمش ، طونی وار .
عجبا یاغ سورونورلرمی دیسه‌م ، یاغ نره‌ده ؟

١] « أودول » کولشلرده ، یاریشلرده غالب طرفه ویریلن مکافات . املای قدیمی : اوکدول .

برکت ویرسین اونك معدنی وارمش درهده :
صاغ اوموزلرده برر ، باشلری کرتیکلی ، آغاج ،
قادین ، ارکك ، صوبی آقطارمهده باقراج .
صوکره ، بردنسه کلوب « یاغلانیکمز هایدی ! » سسی ،
چوکدی میدانده طوران قابلره آرتیق هپسی .
پالاز اوردك کبی ، باندقجه آووجلر باندی ؛
مشین ایصلار کبی ، قاوروق دریلر ایصلاندی .
بو مراسمده بیتوب ، باشلایهجق دیندی کولش ،
چارپینوب چیرپینهرق چیقدی نهایت ایکی اش .
داها ایللك الده بوشانسینمی آلینلردن تر ،
اوکوکسلر سکا اوتسونمی کوروکدنده بتر ؟
باقدم : آلتندن اوبر چیفته پریشان باغرك ،
صولوغانلر کبی قالقوب اینیور چیفته قرین !
صوکرهدن دیزلره برتیترهمهدر چوکمشدی ؛
هله چوق سورمیهرك دردیده جانسز دوشدی .
ایکی بیچاره سریلمش ، یاتیور کن یرده ،
« قالقیك آرتیق ! » دیدیلر ، لکن اودرمان نرده !
کولشك بویلهسی هیچ کورمدیکم برشیدی ؛
اورته ، باش ، هپسیده بونلر کبی آوارهیدی .

*

* *

قارشیدن تنتهسنك نصفی حصیر ، نصفی عبا ،

برتکرلکلری آلچاق ، یانه یاتمش آرابه ؛
یرلیدن آز قابا ، مالطیز کچیسندن چوق اوفاق ،
ایکی محزون اوکوزك سیرینه منقاد اولەرق ؛
نه یانیق مرثیه‌لر سویله‌دیبور دینکیلنه !
بونی کوردم ، آجیمق کلدی ایچمدن کلینه :
سکا باقسین‌ده قیزم ، بختك اوتانسین .. نه دییم ؟
او ، سنك ، کیمدی ، بوکون نرده یاتار ، بیلمدیکم ،
نینه کك روحنه آغوش آچیورکن ملکوت ،
ترتمیز نعشنی غفران کبی اورتن تابوت ،
شو کلینلك آرابا کدن داها شاهانه‌یدی .
کچدی رؤیا کبی ، اللهم ، اوکونلر نه‌یدی !
شو بایبرلرده ـ که وقتیله بوتون باغلردی ـ
سسی دنیایی طوتان بربرکت چاغلاردی .
یاشوادی که چیرپل چیپلاق اوزانمش ، بی‌تاب ،
هیچ یازین بویله فضاسنده توترمیدی سراب ؟
شیمدی آفاقه آلو پوسکوریور هرچاتلاق ،
یاریلوب خسته دوداقلر کبی ، یر یر ، طوپراق .
ــ دشمه ، اوغلم ، یاره‌در ، هم‌ده یورکلر یاره‌سی ...

ــ نه‌یدی ، یاربی ، اوتوز قیرق سنه اول بورا‌سی ؟

طاغلر اورمان ، تپه‌لر باغ ، اووالر هپ تارلا ؛
قوجه مرعی طولو باشدن باشه صاغماللرله .
ایکنه آتسه‌ك یره دوشمز : او اکین برطوفان ؛
آتلی کیرسه‌ك کومولور بوغدایك آلتنده قفاك .
کویلونك قیرلری طوتمش ، یاییلیر کن داواری ،
سو که‌مزسین ، صارار آفاقکی یوك دالغه‌لری !
طولاشیر صال کبی کوللرده حسابسز ماندا ،
فیل صانیرسین ، هانی ، برچیقسه‌ده کورسه‌ك قاره‌ده .
کنیش آلنیله یارار اوتلری بیکلرجه اوکوز ،
بسیدن هر برینك صیرتی ، باقارسین ، دوم دوز .
نه‌ده ایصلاق یاتی بورننده‌کی موس مور منویش ! ١]
هادی کلسین باقالم طاملرك آلتنده کویش .
دیز چوکر بولدیمی یاصلانمایه کافی میدان ؛
سورونور طوپراغك اوستنده اوقات قات کردان .
چیفته کوزلر سوزولور، تك چکه طورماز چیکنر ؛
ایکی یاندن یره شفاف ایکی ایپلیکدر اینر .
بونلرك آغده‌لانیر ، ماچ ماچ اوتر کن ساقیزی ،
اوته‌دن برسورو کوربوز ، دموی کویلی قیزی ،
طارایوب هپسنی اولاد کبی ، بربر قینالار .

١] صیغیرلرك بورونلری اوستنده‌کی ایصلاق نشانهٔ صحتدر. کویش کتیرملری ده اویله‌در .

تپه‌دن قوپروغی دیکمش ، اینه طورسون طاماللر ،
طالار اطرافه کویك دامغالی یوزلرجه طایی ؛
ایکله‌دیر آت سسی ، قیصراق سسی کوم کوك اووایی ..

کوندوزین کیمسه کوروممز : قادین ، ارکك چالیشیر ؛
وارسه میدانده کزن طوس طوپاچ اوغلانلردر .
آقشام اولمازمی ، فقط ، طوپلار اهالی‌یی اذان ،
صوك جماعت یری ، حتی ، آدام آلماز بعضاً .
کونش آفاقه هنوز عرض وداع ایتمشکن ،
بو کسه‌لیر کعبه‌یه طوغرولمش آلینلر یردن .
او کیجه بردالغه‌لانیر ، صوکره ایدر هپسی قرار ؛
اورولور اکلی اوموزلرله بر جانلی حصار .
بویامان صفلرك آهنکی حقیقت مدهش :
صانکه یالچین قایالر یان یانه پرچینلنمش ،
اویله برجبهه کسیلمش که : مسلسل ایمان ؛
هانکی ایمانه طوقونسه‌ك طاشه‌جق اطمینان .
آه او یکپاره‌لك ایامی خیال اولدی بوکون ؛
ملتك حالنی کور ، صوکره‌ده ماضی‌یی دوشون ..
کیم بو یالچین قایالر صارصیله‌جقدر دیردی ؟
اویله صارصیلدی که ادواره تزلزل ویردی !.

*
* *

کویلونك برشیئی یوق ، محق ، اخلاقی بیتیك ؛
باق او صیرتنده‌کی مینتان بیله تیفتیك تیفتیك .
برکیمك ، بردریدر أولمدی قالدیسه دیری ؛
نرده آولکی رفاهك عجبا اونده بری ؟
طام چوکوك ، عرصه رهن ، باغچه‌یی « اجرا » ایستر ؛
برقلم بورجه بدل فائضی دفتر دفتر !
هیچ باقیم کورمدیکندن‌می نه‌دندر ، طوبراق ،
ویریلن تخمی‌ده انکار ایده‌جك ، اویله چوراق .
بره درت آلدیغی ییل کویلو ، أمین اول ، قودورور :
خار اورور بیتمیه‌جکمش کبی ، خرمن صاوورور .
اوغراماز ، کون قاووشور ، چیفتنه یاخود أوینه ؛
صباح اسقامبیل آتار قهوه‌ده ، آقشام دومینه .
مختصر ، غیر مفید علمی قادار‌در دینی ؛
نه اوامر ، نه نواهی ، سچه‌مز هیچ برینی .
نمازك سمتنه بایراملری اوغرار ساده ؛
هیچ صو کورمز یوزینك دوشمانیدر سجاده .
هانی ، اوچ بش کیشیدن فضله مصلیّ آرامه ؛
مسجد آنبارلق ایدر ، باشقه نه‌یاپسین ، امامه
وقومق بختنی کچ .. چونکه اودفتر قاپالی ،
برردیف ضابطی مکتبلری دبوی یاپه‌لی .
صیتمه ، فحش ، ایچکی ، قومار دورلو فجایع صالغین ..

صوكره سويلنميه‌جك شكلی‌ده وار خسته‌لغك .
بر طرفدن بولانير لوثه حسابسز ناموس ؛
برطرفدن سريلير طوپراغه ميليونله نفوس .
هادی آلديرمايه‌لم يوكسه‌له طورسون وفيات ،
نرده نقصانی تلافی ايده‌جك تازه حيات ؟
أوله‌نوب عائله تشكيلی بوكون زوركليور ؛
كوروپورسين يا نكاحلر نه‌قادار سيره‌ليور !

* * *

اسکیدن زورنالر اوتدکجه فضا ایکلردی ؛
او نه دهشتلی دوکونلر ، اونه درنکلردی !
قورولور میدانه خرمن کبی قیرق اللی سینی ،
طابلالر ییغمایه باشلار قویونك بسلیسنی .
اکسه قات قات طاشوب اطرافه دوکولمش یاقه‌دن ؛
کوکسك ابعادی قاباردقجه کریلمش جامادان ؛
باشده آبانی صاریق ، تنده حلالی کوملك ؛
بلده لاهور شالی ، اوستنده او صوم صیرمه یلك ؛
دیزده قایطان چویرلمش چوخه‌دن صیقمه پوطور ؛
عمجه‌لر ، لوك کبی ، باغداش قوره‌رق حلقه اولور .
سوفره‌نك هاله‌سی شکلنده طوران ، قطری کنیش ،
بویی چپ چوره قیلاپدانله ظریف ایشلنمش ،
أکی آز پشکیری هرکس کوتورور دیزلرینه .
چوربادن صوکره أتك تورلوسی قالقوب ، یرینه ،
خمورك تورلوسی دولت کبی قوندقجه قونار .
سکز اون یرده کوکوملر متمادی قاینار .

تازه شربت صونولور تازه کسیلمش قارله ؛
بوزلو آیرانسه دونر اورته‌ده باقراجلرله .

اوکله اولمازمی ، جماعتله قیلارلر نمازی .
گولشك گوملر اواثناده مهیب اینجه سازی :
اوطورور بسلی داووللر یره ، شیشمان شیشمان ،
برده کوسترمه‌یه باشلار قابالردن ، اوزمان ،
اویله ایکلرکه زمین : قلب فضا « کوت ! کوت ! » آتار ؛
زورنانك تیزلری ، دیرسه‌ڭ ، یدی اقلیمی طوتار !
شیمدی ، حیوانلی ، یایان ، قیز ، قادین ، اوغلان ، ارکك ؛
قوشاتیر ایپ چکیلن میدانی یوزلرجه أوبك .
برطرفدن‌ده اینر نامتناهی آرابه ..
اینر امّا اوقادار سوسلوکه ، دیرسین : « عجبا ،
شو بیاض تنته‌لر آلتنده برر حجله‌می وار ؟ »
چکیلیر دیرکن أودوللر : سکز اون سچمه داوار :
ایکی باش ماندا ، برر طای ، طانا ، طوپ طوپ طوقوما ..
هله پشکیر کبی پشکشلری آرتیق صورما .
یاغ قازانلرله طورور ، طارتیسی یوق ، اولچوسی هیچ ؛
هانی ایستر سورون ، ایستر دوکون ، ایسترسه‌ڭ ایچ !

بونلرك هپسی بیتر ، برهیجاندر بلیریر ؛

نه تماشادر او، تیترر طوروور انسان تیر تیر.
بر برندن داها موزون ایکی اوچ چیفت اندام،
آتیلوب صحنه‌یه شاهین کبی ایتمزمی خرام؛
سس، صولوق چیقماز اولور، هر کسی اورپرمه آلیر؛
او کنیش پرده نفسلرله برابر طارالیر. —
چونکه میدانده دکل، سیره باقانلرده بیله،
عاصمك دنکی هیا کل سچیلیر یوزلرله.
شیمدی، صاغ قولده، کوموش قاپلی برر بازوبند،
بوینی میصقه‌یله دوناتمش، او یاریم دسته لوند،
اوکجه پشرو یاپه‌رق، صوکره طوتوشمازلرمی،
کولش آرتیق قیزیشیر، خصمنی طارتار خصمی.
اوزانیر شیمدی کوکسلر، قاووشور؛ شیمدی، ینه
طالغه چارپار کبی چارپار کریلوب بربرینه.
کیمی تك چاپرازه کیرمش، متمادی سورویور؛
کیمی شیرازه‌یی طارتوب آلیویرمش، یورویور.
کیمی صارمه‌یله چویرسه‌م دییه صاردقجه صارار؛
کیمی قیلچیق دوشونور، آتمق ایچون فرصت آرار.
عضلی کوکده‌لر آلتنده اوبیچاره چاییر،
سریلیر طوپراغه، هم برداها قالقارمی؟ خاییر!
بوال اکسه‌یله دوشورمش‌ده همان چوللانیور؛
اوده قورتولمق ایچون تورلو اویون قوللانیور.

کیمی آلمش پاچا قاصناق ، اوآچار ، خصمی دونر ؛
کیمی کوندەیله کیدرکن طوپوق اللردە یکر .
کیمی جرأتلی اولور چیفته طالار ، هم‌دە قاپار ؛
کیمی باصقین چیقەرق قاز قانادندن چارپار .
سیر ایدن خلقی‌دە بر کور : اونه جاندن خدمت ؛
اونه رقتلی آداملر ، او نه معصوم امّت !
یاریلان باشلری چورەیله بوغانلرمی دیدك ..
کوز سیلنلرمی دیدك ، اینجیك اوغانلرمی دیدك ..
یاغ سورن باشقه ، صاران باشقه ، چوزنلر باشقه ؛
صو ویرن باشقه ، کوکوملرله کزنلر باشقه .
شان ، شرف دویغوسی ملتدە ناصیل یوکسکسه ،
مرحمت حسی‌دە اویله‌یدی ، دکلمیدی کوسه ؟
نه او ؟ برشی دیمدك ...

— کچمشه ماضی دیرلر !

— طوغرو ، لکن ..

— بیراق ، اوغلم ، کله‌جکدن نه‌خبر ؟

— اونی الله بیلیر آنجاق .

— آزبجق قول‌دە بیلیر .

— بیلەمز ، چونکه کوروئمز .

— اینی امّا سزیلیر :

اوروج صیجاقلره کلمش ، قیر آغاسی باقمش که :

صباحلر آقشام اولور شی دکل ، بو ، تیریاکی ؛
بوتون کون أسنه‌مه‌دن ، حدّت ایتمه‌دن بیقمش ؛
آل آتله باغداشه‌رق « یا سفر ! » دیمش چیقمش .
طاقیم راحت ، پالا اویغون ، غزا مبارك اولا :
طاووقلی ، هندیلی کویلرده هفته‌لرجه مولا .
رفیق آربه‌یی بولمش ، کسر ، فریح وفخور ؛
بو درت اوکون ییوب ایستر صوکنده برده سحور !
بادهوا سوفره‌یه دوشدکمی ، خوش کچر رمضان؛ [١]
مسافرم دیه انسان مقیم اولور بعضاً .
ناصیلسه برکیجه بردوش کورور بزم یولجی ؛
صباحی بکلیه‌مز ، یوقیا خانک اوروجی ؛
اویاندیریر نه‌قادار کویلو وارسه ، دیر : چابوجاق ،
کیدك بولوك بکا برشویله زورلو دوش یوره‌جق . [٢]
چاریقچی عمی‌یی صاغلیق ویرر جماعتده ،
— فقط سحورده یاتار ، قالقه‌ماز بوساعتده .
بیزاز صبرلی اولیك ..
— شیمدی ایسترم ، کله‌جك :
بن اویله بکله‌یه‌مم ، قالقه‌ماز دیمك نه‌دیمك ؟
چاریقچی عمی کلن خلقی اوغراتیر قاپیدن.

---

[١] « بادهوا » کله‌سنی سویلندیکی کبی اوقویه‌جغز : به‌داوا .
[٢] « دوش یورمق » رؤیا تعبیر ایتمك .

ایکنجی دفعه کلیرلر: — اوجاغکه دوشدك ، آمان،
حریف لاف آ کلامیور، کل‌ده صوکره یات، هایدی!
— صباح صباح بونه دوشدربه ؟ کورمز اولسه‌یدی !
هنوز یاتاغمه اوزاندم باقیکدی عکسیلکه..
کیرمدیدی‌یا !

— سن کیت‌ده سوز کچیر دلی‌یه !
نه‌سویلسه‌ڭ قیزییور.. حق شاشیرتماسین قولنی.
آدامجغز چیقار أودن، طوتار کویك یولنی،
که اویقو سرسمی طاق دیر زاواللینك جانه ؛
دوشر کلنجه نهایت قیر آغاسنك یانه.
— آمان به عمی !
— نه‌وار؟
— دوش یورارمیسین ؟
— به آدام ،
بیزاز نفسلنه‌یم، طورکه، یورغونم..
— طوره‌مام.
— نه‌دن؟
— فنامه کیدر بکله‌مك‌ده ..
— واه ! واه ! واه !
— بیلیرمیسین که نه کوردم ..
— خیردر انشاءالله؟

— یمك ییوب یاتیوردم، تمام یاریدی کیجه،
بر اویله حیوانه بیندم که سچمه‌دم ایچه.
— بکی، اوبیندیکك آتمیدی، آ کلاسه‌ق، نه‌یدی؟
— بیلیرمی‌یم؟ یالکز درت آیاقلی بر شیدی..

قاطیرمی دیسه‌م؟ اشکمی دیسه‌م؟
اوکوزمی دیسه‌م؟ اینکمی دیسه‌م؟
آل آتمی دیسه‌م؟ ایدیجمی دیسه‌م؟
قویونمی دیسه‌م؟ چیپچمی دیسه‌م؟

— کوزل!
— بیراز یورودك..
— کچدیکك ناصیل یردی؟
— ناصیل‌می یردی؟... اونوتدم، کورورمیسین دردی؟

یوقوشمی دیسه‌م؟ اینیشمی دیسه‌م؟
اوزونمی دیسه‌م؟ کنیشمی دیسه‌م؟
چوراقمی‌دیسه‌م؟ چاییرمی دیسه‌م؟
صولاقمی دیسه‌م؟ خاییرمی دیسه‌م؟

— تمام! ایلرده نه کوردك؟
— ایلرده بر قوجامان،
قارالتی واردی..
— بکی، اسمی یوقمی؟
— بیلمم آمان!

آغاجمی دیسه‌م ؟ کوتوکمی دیسه‌م ؟
دیوارمی دیسه‌م؟ هویوکمی دیسه‌م؟
آغیلمی دیسه‌م ؟ حمامی دیسه‌م ؟
یبقیقمی دیسه‌م ؟ تمامی دیسه‌م؟...

— یا صوکره ؟

— قارشیمه ، باقدم، دیکیلدی..

— کیم ؟

— بر آدام..

— طانیشدیکـزمی ؟

— او ، بیلمم طانیرمی ، بن طانیمام ..

بابامی دیسه‌م ؟ قیزمی دیسه‌م ؟
خصم‌می دیسه‌م؟ خیصیم‌می دیسه‌م؟
جیفیت‌می دیسه‌م؟ کاوورمی دیسه‌م؟
شودرمی دیسه‌م؟ بودرمی دیسه‌م؟...

— اوزاتما ، سن بولیورسین بلا کی اللهدن..
بو: الده بر؛ یالـکـز یك سچیلمیور نه‌زمان ..

بوکونمی دیسه‌م ؟ یارینمی دیسه‌م؟
اوزاقمی دیسه‌م ؟ یاقینمی دیسه‌م؟
یازین‌می دیسه‌م ؟ کوزین‌می دیسه‌م؟
کوزین‌می دیسه‌م؟ یازین‌می دیسه‌م؟..

— نه‌قادار طوغرو! خواجه‌م، خیره یورولماز بو کیدیش.
— سن او رؤیایه حقیقت دییور، تام بزم ایش.
حریفك حالنی کوردك‌یا، بو کون ملت‌ده،
عینی مسلکده، او فطرتده، او ماهیتده.
طانیماز بیندیکی مخلوقی، سورر کور کورینه؛
طانیماز کیتدیکی یر هانکی طرف، کوردیکی نه؟
فکری یوق، دویغوسی یوق، صانکه یورور بر کوتوروم؛
بوده صاغلیقسه اکر بنجه مرجحدر أولوم.
اوچ بینسز قفانك سوقنه شاشقین کبی رام؛
قیرباج آلتنده بوتون کون، نه‌تظلم، نه قیام.
طوتدك، اوغلم، بکا ماضیلری تصویر ایتدك؛
کویلونك حالنی بیلمز، دییه‌رك دیکلتدك.
خسته میدانده، تداوی‌یه‌ده جداً محتاج؛
یالکنز کورملی‌یم نرده هکیم؟ نرده علاج؟
نسل حاضرکه صاریق کوردیمی، ترذیل ایدییور،
دفع‌اول اسقاطجی دییور، جرجی دییور، لشجی دییور..
خواجه زاده‌م، نه‌سولوکمش او مکر وای جاننه!
دیش بیلرمش سنه‌لردن بری تورکك قاننه.
أمیور فرصتی بولمش یاپیشوب، هم نه أمیش!
کـه‌نه برشیمی عجب، آه او نه طویماز شیمش!

نه او قیزدکمی ؟

— خاییر ، آ کلارم آمّا گه‌نه‌یی ،
صاغدیکمز سزده عصرلرجه او صاغمال اینکی .

— حقمزدر صاغارز : قهرینی چکدك او قادار،
بسلدك..

— یا ؟

— نه دیمك ؟

بسلدیکمز ، حقك وار !

هانکیکز بر طوتام اوت ویردی ، بیراق بسله‌مه‌یی ؟

— یوقمیدر مدرسه‌نك کویلوده اولسون امکی ؟

— مکتبك ، بلکه .. فقط مدرسه‌نك ، هیچ اونمام.

— قیزارمها !

— او سنك حق صریحکدر امام .

— خلقه یول کوستره‌جك بر قیلاغوز وار : علما.
قالانك هپسی‌ده بوش .

— بوشدر ، افندیم ، آمّا...

— نه‌یمش آمّاسی بکم ؟

— یوق ، شو سزك مدرسه‌لر ،
عصرك ایجابنه اویمقده عناد ایتمسه‌لر ..

— کیدك اصلاح ایدك اویله‌یسه !

— حقیقت، لازم.

— فقره کلسین‌می نه‌دیرسین ؟

— هادی ، کلسین باقالم.

— صوك زمانلرده حکومت شیماریق بر دلی‌یی ،
کوتورور بر یره والی دییه باغلار.

— نه‌ایی؟

— حریفك ایلك ایشی « تکمیل خواجه‌لرکلسین!» دیر.
که طبیعی بو آداملرده اجابتله کیدر.
او کیجه تبریك ایله تقدیم ایچون آز چوق طورولور؛
صوکره « مجلس» دینیلیر ، بر قوجه دیوان قورولور .
شیمدی کرسی‌یه آبانسین‌ده سنك والی بك ،
نطقه کلسین‌می آدام ظن ایدرك کندینی؟...

— أی‌ی؟

نه‌دیمش؟

— یوق ، نه‌کیرمش دییه صور! معناسز
بر ییغین رابطه مشتاقی پرا کنده لفظ ،
براتك یاوه صاچار ، بر سورو جنت صاوورور ؛
بوده‌ یتمز کبی پش تخته‌یه اوچ کره اورور ،
دیرکه :
« یکرمنجی عصر ، فنلره ذهنیتلر
ویره بیلمکله تبلرّ وتفاخرلر ایدر .

واقعا حالت روحیه‌سی وار اقوامك ؛
بوپرنسیپله ، فقط ، معشری پك اعظامك ،
بلکه فردیتی صارصار بیراز عکس‌العملی ..
ساده شأنیت اعصاری طوروب دیکله‌ملی .
اجتهادی غلیانلرده مهمدر یا ، اصل ،
اقتصادی جریانلردر اولان مستحصل .
بونی تأمین ایده‌مزلرسه نهایت خواجه‌لر ،
اسقولاستیکله صنایع یوله کلمز ، بوجالار .
ایلك آدیمدر آته‌جقدر بونی البته علم ؛
پار پرنسیپ ، کلیك ، اصلاح مدارس دیه‌لم . »
— پار پرنسیپ‌می ؟ بایلدم به !
— فرانسزجه‌مه‌می ؟
یا حریفدن ده‌می آتشك صانیوردك امامی ؟
— بردن آتشك دیمه ، بیچاره هنوز مسوده ..
نه یتیشکینلری وار ، طورسون او صاغلام شده .
— هانکی مسوده ؟ نه‌مسوده‌سی ؟ بربیلمجه که ..
— مرکبك ..
— ای ؟
— متکامل صویی اولمازمی ؟
— پکی ؟
— ایشته خلقتدن او صورتده چیقارکن بیاضی ؛

بویله بردن بره مسوده‌ده فیرلار بعضی !
نه یسه کچ فقره‌یه .
— برده‌یدك ؟ أوت ، شیمدی ، نطق
بیتر آما یاپیلیر مجلسه بر طورغونلق .
چونکه املایه کلیر هرزه دکل طویدیغی شی !
صوکره قلقار خواجه‌لردن بری ، دیر :
« والی بك ،
شو خطابه‌یله طاوانلردن اوچان افکاری ،
طوتامازلرسه کوچوك کورمیکز حضاری .
سزکه یکرمنجی عصرلرده سکنز ، باقسه‌کز آ ،
بزم اون دردینه دون باصمش اولان عصریمزه !
آلتی یوز ییل‌می ، أوت ، تام اوقادار لازم که ،
قابل اولسون او بویوك نطقکزك ادراکی .
ساده « اصلاح مدارس » می نه ، بر شی دیدیکز ..
اونی آکلار کبی اولدقسه‌ده ایضاح ایدیکز :
عجبا هانکی ضرورت سزی سوق ایتدی بوکا ؟
یا فساد اولمالی میدانده‌که اصلاح اولونه .
بونی برکره قبول ایله‌میز ، رد ایدرز .
صوکره ، بیچاره مدارس اوقادار صاحبسز ،
اوقادار باشدن آتیلمش‌ده اوحالیله ینه ،
دوشویور ، قالقیور اما کیدیور خدمتنه .

خلقك ارشادی‌میدر مقصد تأسیسی ؟ تمام :
شهره مفتی ویریبوز ، منبره ، محرابه امام .
خطبا کز اورادندر ، اورادن واعظکز ؛
اورادن‌در خواجه کز ، قیّمکز ، حافظکز .
عدلی توزیع ایده‌جك حاکمه فقه اوکره‌دن او ؛
هله کوی کوی دولاشوب کویلویی انسان ایدن او ..
شیمدی بر مسئله وار عرض ایده‌جك ، چونکه دکر :
بونلرك هپسنه آز چوق یتیشن مدرسه‌لر ،
بر زمان مفتقر اولمش‌می عجب خارجه ؟ یوق .
ایی امّا ، آبکم ، شوبله باقینسه‌ق ، بر چوق ،
بر آلای مکتب عالی دینیلن یرلر وار ؛
صوروکز بونلره ملت نه ویریر ؟ میلیونلر .
شو نه ؟ ملکیه . بو ؟ طبیه . بو ؟ بحریه . اونه ؟
اومی ؟ بیطر . بو ؟ زراعت . شو ؟ مهندسخانه .
چوق کوزل ، هیچ بری حقنده سوزم یوق ؛ یالکز ،
نه یتیشدیردی که شونلر عجبا ؟ آکلاتیکز .
ایشمز دوشدی‌می ترسانه‌یه ، یاخود دکیزه ،
مطلقا ، عادتمزدر ، قوشارز انکلیزه .
بر ییقیق کوپرو ایچون باچیقادن قالفه کلیر ؛
هکیمك حاذقی بیلمم نره‌دن جلب ایدیلیر .
مثلا بودجه حساباتنی یوقدر چیقاران ..

هادی مالیه‌یه کلسین باقالم موسیو لوران .
هانی تزکاهلریکز نرده ؟ صنایع نرده ؟
یا بروکسلده ، یا برلینده ، یا مانچسترده !
بز نه مفتی ، نه امام ایسته‌مشز آوروپادن ؛
نه‌ده عقباده شفاعت دیلرز ریمپاپادن .
سز کیدك بونلری اصلاحه باقیك پیدرپی ؛
خواجه‌دن ، مدرسه‌دن واز کچیکز ، والی بك ! »

*
* *

نه‌دیدك فقره‌مه ؟

— اعلا ! بنی خبط ایتدك ، امام !
— بوله کل شویله بیراز ، نه‌یدی اوسوزلر ؟
— به‌خواجه‌م ،
سکا بز مدرسه‌نك خدمتی هیچ یوق دیمدك ؛
بربداهت بوکه انکاره چالیشمق دلیلك .
خلقی ارشاد ایده‌جك وارمی‌یا سزدن باشقه ؟
اونی انسان بیله صایماز متفکر طبقه !
کویلودن ملتك اولادی قاچارکن یان یان ،
سیزدیکز کوبده‌کی عنصرله برابر یاشایان .
روحکز خلقمزك ، کویلومزك روحنه دنك ؛
سوزیکز بر ، اوزیکز بر ، او نه مسعود آهنك !

بز بو آهنکی خراب ایتمیه‌جکدك ، ایتدك؛
قاپانیر تورلو دکل آچدیغمز قانلی گدیك .
نه‌قادار بکنزییورز شیمدی سقط بر دیواره ..
وحدتك تر تمیز آلننده نه‌چیرکین بویاره!
هادی ایش کور باقالم ، وارمی که امکان ؟ نرده!
ایکیلك عزمکه حائل کسیلیر هریرده.
نه‌دیسه‌ك ، دیکله‌میور ، نافله، بر کیمسه بزی.
— اویدوروك سزده ، بکم ، خلقه بیراز کندیکزی .
— حقلیسین .
— آیقیری کیتمکله بو یول هیچ چیقماز .

— قونیه‌ده‌یدم ...
— خبرم یوق ، نه‌زمان ؟
— بیلدیر یاز.

شهری آز چوق بیلیر ، اطرافنی پك بیلمزدم؛
باری بر کویلری کورسه‌م ، دییه چیقدم ، کزدم .
یولده طویدم که : فلان ناحیه‌نك اعیانی ،
اوچ کون اول قوغیورمش خواجه بیلمم فلانی ؛
هرکس اولادینی آلمش، قاپادیلمش مکتب.
چوق فنا شی! هله بر آ کلایه‌لم، نه‌یدی سبب.
هیچ ایشم یوق ، بوده اولدقجه مهم طوغروسی‌یا ،

کیده‌جك یولجی‌ده وار ، آقشامه ایندك اورایه.
یاتسودن صوکره اهالی « بزه وعظ ایت . » دیدیلر؛
چکدیلر آلتمه بر جیللیغی چیقمش میندر .
تخته صوردم ، سیلینوب چوره قادار یکلرله ،
کلدی، تا کوکسمه یاصلادی سقط بر رحله.
اولا حمدله‌دن ، صلوله‌دن باشلایه‌رق،
کیرمه‌دن مقصده دیباجه‌یی سردم چابوجاق.
علمه قیمت ویرن آیاتی ، احادیثی بوتون،
اوقودم ، حاصلی بلبل کبی اوتدم بن اوکون.
صوکره، تأیید الٓهی اولاجق بسبلای ،
اویله بر مسخره ایتدم که او خائن جهلی ،
خانی کندم‌ده بکندم .

— آدام، آکلات ، نه‌دیدك؟

— بری عقلمده دکل.

— اویله‌می ؟

— باقدم ، صددك،

تام زمانیدی ، اهالی‌یه چویردم یوزیمی ؛
آچدم آرتیق بوسفر آغزیمی ، یومدم کوزیمی:
هیچ معلم قوغولورمیمش ، آیول ، سویله‌یکز ؟
او سزك دولتکز ، نعمتکز ، هرشیکز.
خواجه حقیله برابر کله‌جك حق وارمی ؟

سیزی میزانه چکر کن بونی صورمازلرمی ؟
مسلمان ، الده عصا ، بلده دیویت، باشده صاریق؛
صوکره، صیرتنده، یدك، شاپلی بش اون دسته‌چاریق؛
آلتی آیلق یولی ، طاغ طاش دیمیوب ، چیکنه‌یه‌رك ،
چین ماچینده‌کی بر علمی کیدوب اوکره‌نه‌جك .
هیچ دوشونمك‌ده‌می یوقدر ، بوآدام‌لر ، بونه‌ایش ؟
اك بویوك طالعی مولی سزه احسان ایتمش،
هم‌ده تا اولدیغکز موقعه کوندرمشکن ؛
تپدیکز کندی کلن نعمتی سرسملکدن !
چوق زمان کچمیه‌جکدر که بونانکورلککز ،
نه‌فلا کتلره میدان ویره‌جکدر کوروکز !
کویلرك یوزده بوکون سکسانی ، حتی، خواجه‌سز؛
سزده اونلر کبی جاهل قاله‌رق آ کلایکز !
بر خطا اولدی ، دییوب شیمدی پشیمانسکز آ...
نه‌چیقار ؟ کیتدی کیدن ، قیدیکز اولادیکزه... ،

بوکا بکزر داها بر خیلی صاووردم، اسدم،
سس ، نفس هپسی توکنمشدی ، نهایت کسدم .
صانیوردم که دعادن قوجه مسجد ایکلر..
اومدیغم چیقمادی هیچ: پك یاواش آمین دیدیلر .
چکیوردم او زمان بن‌ده همان فاتحه‌یی .

یانه‌جغمز اوطه‌نك صاحی مستانلی دایی ،
کتیریرکن بنی ، صاغ الده فنر ، مسجددن؛
« کورول کورول اوقویورهپ، کورول کورول اوقویور؛
یا گیل‌ده بر ، دلی اوغلان ، باباك مزارده‌می ، صور!»
دییویرمزمی ، نه‌دیرسین؟

— آما پك خوش جداً .

— بونی طویدم زهر ایچمش کبی سرسملشدم .
أوه کلدك، حریفك قلبنی آرتیق دشدم.
نه‌ده چوق شی بیلیورمش ، به‌خواجه‌م ، کویلومکر !
— اویله‌در .

— سن‌ده شاشارسین، هانی، سویلرسه‌م اکر.
آکلادم : بیلمیه‌جك تیلکی اونك بیلدیکنی .
— هادی نقل ایت باقالم شیمدی شو بیلکیجلکنی؟
— دیدی:

« فتوایی ویرن محکمه ، یا کلیش ، کرچك،
ایکی دعواجی نه‌سویلرسه بوتون دیکلیه‌جك .
اوزمان کسدیکی پارماق آجیماز ، آمنا..
آما هپ برطرفك آغزینه باقمق ، او فنا.
نم آرقه‌مده‌کی دوشمان بکا مولدمی اوقور ؟
طورکه بن سویلیه‌یم برده ، قوزوم ، سن هله طور !

کویلو جاهلسەدە حیوان‌می دیمکدر ؟ نەدیمك!
کیم تپر نعمتی ؟ انسان مکر اولسون اتّشك .
قوجە بر ناحیە تیترەشدك ، اودونسز یاتدق ؛
او بویوك مکتبی کوردکیا ، قیشین بز چاتدق.
کیمسە اولادینی جاهل قومق ایسترمی آیول ؟
بزە لازم ایکی شی وار : بری مکتب ، بری یول.
نەیە توركك جانی یانغین ، نەیە ملت کریدر ؛
آ کلادق بز بونی، آزچوق، سنەلردن بریدر.
صو کرە باقدق کە حکومتدن اوموب طوردقچە ،
نەمهندس ویرەجکلر بزە ، آرتیق، نەخواجە.
پارە بزدن، خواجە سزدن دیویردك.. او زمان ،
چیقە کلزمی بوصویسز ، آمان اللهم آمان !
سن ، اوغول ، ازبرە چالدك بزە آقشام، قارەیی..
کورملیدك او معلم دینیلن مسخرەیی .
کبریر ، جامعە کیرمز ، نەاوروج وار، نەنماز؛
غسل آبدستنی الله بیلیر اما طانیماز .
یلدە ایزلر بیراقیر کزدیمی برچیش قوقوسی ؛
ابەنك تکنەسی عمرندە پیسك کوردیکی صو !
قاینایوب چیفتە قازان ، آقسەدە چامچاق چامچاق ،
بونی بیلمم کە یارین هانکی امام پاقلایەجق ؟
خویی دیرسەك ، بر آداجیل کە صوقولماز آدامە..

باری بر پارچه آلیشسه‌یدی یاصوك صوك، آرامه!
بوله کلمز شهرك صویسزی، بوقدر قولایی.
کیلوب خوش بش ایدن اولدیمی، طیمازده آیی،
بر باقار انسانه یان‌یان که، یوز اولمش ماندا،
جانی یاندقجه، دونر اویله باقار نعلبنده.
بر سلام ویر به‌حریف! آغزك آشیمازیا.. خاییر،
نه‌بیلیر ویرمه‌یی حیوان، نه‌ده سن ویرسه‌ك آلیر.
یاغلی یر، چشمه‌یه کیتمز؛ صو دوکر، ال ییقاماز؛
هله طیرناقلری بر قازمه که انسان باقاماز.
قفا اورمان کبی، لکن، او بییق هپ بودانیر؛
نه‌عیبدر دیسه‌ك آکلار، نه‌توکورسه‌ك اوطانیر.
ترتمیز یرلره کیپ کیرلی فوطینلرله طالار؛
قالدیریمدن داها برباد اولور آرتیق اوطه‌لر؛
اورتو، میندر بولانیر هپسی، باقارسین، چاموره.

صو مهندسلری کلمشدی.. حریفلر کاوورآ،
نه‌مه لازم بزی اینجیتمدیلر ذره قادار؛
اینان اوغلم، دها انصافلی ایمش چورباجیلر!
طاتلی یوز، بال کبی سوز.. باشقه نه ایستر کویلو؟
آدام آلداتمایی اعلا بیلیور قحبه دولی!
نه‌ایچن واردی، نه‌سجاده‌یه چیزمه‌یله باصان؛

نه دییم دینلری باطلسه ، حریفلر انسان .
هیچ آییق گزدیکی اولمازیا بزم فارماصونك ..
ایچکی یوزلر صویی ، اخلاقنی بربیلسه‌ڭ اونك !
شیمدی ایستر بنی سن حقلی گور ، ایستر حقسز ،
اویله دولت کبی ، نعمت کبی لافلر بکا ویز !
علمی یوتدورسه خیر یوق بومصیبتلردن ..
بیراقك اوغلمی ، جاهللکه راضی‌یم بن . »

— حقی وار .
— پك گوزل اَمّا ، بوایشك یوق‌که صوکی .
قاپادق مکتبی ، قوغدق دییه‌لم فارماصونی ،
باشی بوش گویلونك اولادینی کیملر یده‌جك ؟
آدام ایستر اوکا انسانلغی تلقین ایده‌جك .
بونی نردن بولالم ؟ کیملره ایصمارلایه‌لم ؟
اوگجه قاچ تزکاهمز وار ، باقالم ، برصایه‌لم ..
— پك اوزون بویلی حساب ایتمه ، نه‌در مسئله‌که ؟
هرکسك بیلدیکی شی : مدرسه ، بر ، مکتب ، ایکی .
ایشته عرض ایلیورم ذات فضیلانه‌کزه :
ایکیسندن‌ده خیر یوق بوشرائطله بزه .
— غالبا سن یکیدن قیزدیره‌جقسین گوسه‌یی ؛
سویله ، میراث یدی بك ، کیمدی یيقان مدرسه‌یی ؟

بزمی بز ، سزمیسکز ؟ سزسکز البت ..

— البت !

— ییقدیکز قازمه‌یه قوت ، نه‌ده سرعتله :

— اوت .

— برهنرمش کبی اقرار ایدییور آغزیله ..

— چونکه مکتب یاپه‌جقدق اونك انقاضیله .

— چونکه مکتب یاپه‌جقمش !... نه‌قولای سویله‌مسی !

برکومس یاپدیغکز وارمی‌که ، برقاز کومسی ؟

— انقلاب امتنك شانی یاقوب ییقمقدر .

— سزه چیلغین دیمه‌ین وارسه ، قوزوم ، احمقدر .

ییقمق انسانلره یاپمق کبی قیمت‌می ویرر ؟

اونی اك چولپا حریفلرده ، امین اول ، بجریر .

ساده سن کوستریور « ایشته بودرقبه ! » دیبه ؛

ایکی ایرغادله اینر شیمدی سلیمانیه .

آما کل قالدیرمه‌لم دینمدیمی ، هیهات ، اوزمان ،

برسلیمان داها لازم یکیدن ، برده سنان .

بونلرك وارمی سزك لیسته‌ده هیچ بکنزری ، یوق .

یانه وار ؟ بر قورو دیل ، سز بویوروك ، قارنم طوق !

اوتمه‌یك نافله بایقوش کبی قارشیمده ، صوصك !

— مرتجعسین به امام ؟

— مرتجع ، حمد اولسون .

— هله باق حمد ایدییور !

— حمد ایدییورسه‌م ، یریدر :
شافعینك‌می ، کیمکدر اوشعر ؟
— هانکی شعر ؟
— هانی « پیغمبرك اولادینی جاندن سومك ،
رافضیلکسه ..
— أوت ،
— « یرده بشر ، کوکده ملك ،
رافضیدر بو ، دیسین هپسی‌ده حقمده بنم ،
بن اویم ، ایشته .. » دییور ..
— بیلدم ، أوت .
— قائلی کیم ؟
— شافعی ظن ایدرم ، نه‌یسه ، فقط مقصدیکز ؟
شونی لطفاً بکا تشریح ایدیکز ، آکلادیکز .
— ییقیلان یوردیمه جنت دییه‌مم ، معذورم ؛
هانی معموره ؟ خرابه‌یله بنم نه‌یدی زورم ؟
هکبه صیرتنده « عدالت » دیله‌نیرکن ملت ،
مستریح اولمانك امکانی‌می وار ، انصاف ایت ؟
« یاشاسین ! » معجونی اعلا ایدی ، یوت ، کیفکه باق ؟
طوتمیور شیمدی ، فقط ، بیك یالا پارماق پارماق .
— نه‌یه تیریا کیسی اولدڭ بوقادار سن‌ده آیول ؟
طوتمیور ، چونکه آلیشدك .. یمه‌یه‌یدك بول بول .

هم بزم معجونی پك خیرپالامق طوغرومی‌یا ؟

— طور جانم ! بن قیزارم بویله وقتسز شاقه‌یه ..
سوزی تکمیل ایده‌یم ..

— صوکره بیتیر ، دیکله بیراز :

بر یوتار ، بش یوتار ، آفیونکشی آفیون طوتماز ؛
دیرکه : طوپراقمی ، نه‌زیقیم بو ، واروب آکلامالی .
آچیلیر قورنه باشندن ، صیریر پشتمالی ،
نعلینك صیرتنه آتلار ، سوره‌رك طوغرو کیدر ،
هانکی عطارسه ، بولور : « طوتمادی یاهو ، ینه ! » دیر .
کولمه‌دن چاتلایه طورسون بیریکن چارشی ، پازار ؛
« بوقدر طوتدیغی یتمزمی قوزوم ؟ » دیر عطار .

سزده آرتیق اوزون ایتمکده‌سکز ، هم پك اوزون ؛
اوچ ساعت اسنه‌مه‌دن دیکله‌دیکم نطقکزك ،
« یاشاسین ! » معجونی پیمانهٔ الهامی بوتون ،
هانی ، سرخوش قوشه دوندك ، متمادی اوتدك !

— بیراق اوغلم ، یتر آرتیق ، شاقه‌نك وقتی دکل .

— سن‌ده ، اویله‌سه ، بزم معجونه باش کسمه‌یی بیل !

— ساده بر « بال » دیییورمکله آغیز طاتلانسه ،
آری اوچمش دیه ، قاچمش دییه هیچ چکمه طاسه .

آغلاسین ملتك اولادی ده بانغیر بانغیر ،
طورما حریتی آلدق دییه ، سن تورکو چاغیر !
ظلمی آلقیشلایه مام ، ظالمی اصلا سوه مم ؛
کلنك کیفی ایچون تجمشه قالقوب سوکه مم .
بری اجدادیمه صالدیردیمی ، حق ، بوغارم ..
— بوغامازسین که !
— هیچ اولمازسه یاقمدن قوغارم .
اوچ بوچوق صویسزك آردنده زاغارلق یاپه مام ؛
هله حق نامنه حقسزلغه اولسه م طاپه مم .
طوغدیغمدن بریدر عاشقم استقلاله ،
بکا هیچ طاسمه لق ایتمش دکل آلتون لاله .[١]
یوموشاق باشلی ایسه م ، کیم دیدی اویصال قویونم ؟
کسیلیر ، بلکه ، فقط چکمه یه کلمز بویونم .
قانمایان بریاره کوردممی یانار تا جکرم ،
اونی دیندیرمك ایچون قامچی یرم ، چیفته یرم .
آدام آلدیرماده کج کیت ، دییه مم ، آلدیریرم .
چیکنه رم ، چیکنه نیرم ، حقی طوتار قالدیریرم .
ظالمك خصمی یم امّا سورم مظلومی ...
ارتجاعك شو سزك لهجه ده معناسی بومی ؟
— یوق جانم !

---

[١] لاله : بویونه اوررولان زنجیر

— يوق ديمه !

— افراط ايديورسين كوسه ..

— يا ؟

ايشته بن مرتجع ، كلسين ايشيتسين دنيا !
هم ده باش مرتجع ، پاتلاسه كز چاتلاسه كز !
هادی قانونكز آصسين بنی ، ياخود ياسا كز !

— ياسا يوق شيمدی .

— نه‌دن ، بيتديمی ؟

— چوقدن بيتدی .

— دده جنكيزيا ؟

— بيراق ، درديمی دشدك : كيتدی !

— كتيريرلر ينه لازمسه ..

— خاير ، كيتدی كيدر ..

— ديمه اوغلم !

— يا بزم دوشمانمزمش اومكر ..
دده كزدر دييه برقحبه چيفيت‌مش ياماياں ..

— سزه ها ؟

— اويله يا ، چوق تجمدی ، لكن ، آرادن ،
كلدی برباشقه كاوورجق ، ديدی « جنكيزله ، آيول ،
بوخيصيمليق نره‌دن چيقدی كه ، سز تورك ، اوموغول !.. »

— صوکره ؟.

— هیچ!

— هیچمی ؟

— سونوب کیتدی اوقیزغین پیاسه.

— همده بر پوفله !

— اوت ، شیمدی نه‌خاقان ، نه‌یاسا!

— کیمسه معقول کفره‌یمش ، اوحریف .

— ضورما کوسه‌م ..

— چوق شکر سزده‌ده پك یوق ، دکل امّا سرسم !

— ایکنه‌لرسین شونم نسلمی یوز بولدقجه ،
سکا الماس کبی حریتی کیم ویردی ، خواجه ؟
نه‌یامان شیدی اونوتدکمی او استبدادی ؟
هپ فجایعدی ، حیاتك هله هیچ یوقدی طادی .
ملتك بکزی صارارمش ، ایشیدیلمزدی رفاه ؛
هرنفس درت الفلك صیرتنه بینمش بر « آه ! »
اونه کونلر ...

— نی قیزدیرمایه سویلر مخصوص ،
یتر آرتیق !

— نه‌یه ؟

— ازبر بیلیرم هپسنی ، صوص !

— نه توخفسين ! بكا دوكوررمه نه خكشين ايچمي ..

— يوق پاشام ، سزده توخفاق ؛ اوسم جديمي ؟

— مسنبلرده كي آبمز سوني چيقدك ، كيت كيت ،
سن كه حرمت ايچون نفى اولونوردك ، آتيربن !
ايشى يوق ، شيمدى خالقنك صارمش دردى ..

— خواجه رحمتى كرامت كبى سوز سويلردى ..

— بارى طوتدكمى ؟

— نه‌ممكن ؟ اوزمان نرده عقل ؟

— سو كره‌دن كلديكى ثابت‌مى افنديمجه ، ناصيل ؟

— دوكرم ها !

— هادى دوكمش قادار اول !

— طور به‌آدام
ديكله ، زوز كلكى ترك ايت !

— سكا ترك ايتدم ، امام !

— نه ديوردم به ؟..

— يا كوردكمى قفانك عينى قفا :
« خواجه رحمتلى » ديدك ، اويله كيريشدكدى لافه .

— أوت ، اوغلم ، خواجه سومزدى ، بيليردم ، سراني؛
آما سوكمزدى‌ده خوشلانمديغندن طولايي .
هواردى بردويغوسى بسبللى كه ...

— بیلمم ، وارمش ..

پادشاه دینددی ، چوقلق دیل اوزاتمازلرمش !

— هیچ اونوتمام ، خواجه زاده‌م که ، صیچاق بر کوندی ؛ باغچه‌ده‌یدك ، بکا برپارچه بابالك کوسترکوندی .

— سکا دوشکوندی بابام ، کوسدیکی اونلزدی آما ..

— بوش بوغازسین دییه قیزمشدی .

— کرامت !

— صوزما :

بوس بوتون قیزدیره‌یم باری ، دیدم ..

— یا ؟ چوق ایی :

چیوی ، زعفرانه‌دن بزده ، سوکرمش چیوی‌یی .

— « اورته‌لق شویله فنا ، بویله مذبذب ایشلر ،

آه او بیلدیزده‌کی بایقوش اولوویرمزسه اکر ،

عاقبت چوق کوتو ... » دیباجهٔ معلومیله ،

سوزه کیردم .

— قیزییورمیدی ؟

— خایر .

— تکمیله :

— بیراقن وارمی که ؟ رحمتلی خواجه‌م ضوغرولارق ، دیدی :

« اوغلم ، بوتمنی نه‌یه بکسزر ، بکا باق :

اشکلرك جانی یوکدن یانار ، آمن ، دیرلر ،
نه‌در بوچکدیکمز درد ، اوچیفته چیفته سمر !
بریله اوغراشیورکن کلیر چاتار او بری ؛
کلیرکه طاش کبی خائن ، هم اسکیسندن ایری .
سمرجی اوسته کبرسه‌یدی .. دکمیك کیمه !
اوت ، کبرملیدر انکسار ایدك حریفه .
زاواللی اوسته کوچر برکون عاقبت ، آنجاق ،
مقامی اویله اوزون بویلو نرده بوش قاله‌جق ؟
چیراقمی ، قالفه‌می ، کیم وارسه یاصلانیر کوشه‌یه ؛
طاقیم بچر طورور آرتیق کلن کیدن اشکه .
آدام مکر عجمیمش ، سمرسه خیلی هنر ؛
صیره‌یله بیطری بویلار زاواللی مرکبلر .
بوتون او بللر ، اوموزلر چورور چورور اویولور ؛
صوکنده هر برینك صیرتی یم یشیل أت اولور .
« کیدن سمرجی‌یی ، دیرلر ، بولورمی‌یز شیمدی ؟
یا بویله قالفه دکل ، باش بایاغی معلمدی .
ناصیل‌ده قدرینی وقتیله بیلمدك ، توخاف ایش :
سمر دکلمش او رحمتلینك کی دولتمش ! »

تصیحتم سکا : هرزه‌یله اشتغالی بیراق ؛
آداملغك یولی نردنسه ، بول‌ده کیرمه‌یه باق .
آدامیسین : ابدیاً جهانده حرسین ، کز ؛
یولار طاقوب سنی بر کیمسه‌جك سوروکلیه‌مز .
آدام دکلیسین اوغلم : کوکالیسین سمره ؛
کفر صاوورمه بویون کسدیکك سمرجیلره »

* * *

— سن ایشك بوقسه دوبر جملری پالدیر كولدور ؛
تسلمك شویله دونوب باقاسی حتی ذللدر .
كوزم اكسه‌مده دكل ، كورملی‌یم بن او كمی ؛
كسدك آتدق هله ماضی دیبیان كوردوكومی !
نه زماندن بریدر باغلی بز آرتیق بیقدق ؛
دمیر آلدق او سیزك عنعه‌لكدن چیقدق .
— بوپا یلمكن آچیلیك شاید اوطورمازسه كمی !
بوتنزه ، جیجی بك ، طوغروجه كاغدخانه‌یه‌می ؛
— خیر ، انكیندری بر بر كچه‌رك ، غایه‌مزه .
— هله بر كره چیقیك مرمره‌دن آق دكزه !
فقره كلسین‌می ؟

— ایشك فقره‌جیلق ذاتاً امام !
قورقارم چام دویررسین ینه ..

— بیلمم چام مام !

« بوجلارکن باقر اوستنده‌کی قپدان تجمی »

صاریلیر بر قیانك بوینـه بیچاره کمی .
« بونه‌در ، بك بابا ، بیتدکمی ، نه‌اولدق ؟ » دیرلر ؛
کیمی اوراد اوقور اوفلر ، کیمی لاحول چکر.
« یوق جانم ! دیر ، حاجی قاپدان ، بیربکن یولجیلره:
صو توکنمش ، خبرم یوق ، بویوروك ایشته قره :»

سزده ، اوغلم ، بومهارتده ، بوجرأتده‌سکـز :
کمی یوزدورمك ایچون قممادی میدانده دکیز!

— دیکله بر فقره‌ده بندن باقلم شیمدی .

— اولور.

— « دور سابقده ، قضا تکنه‌سی ، بر کهنه واپور ،
آق دکیز خطنه تخصیص ایدیلیر بول کیسه‌دن .
اسکی قپدان « کیده‌مم ، دیر ، کتیرك وارسه کیدن.»
یکی قپدان کله‌رك ، طوغرو چیقار موقعنه .
آدامك ظالمی اولدیجه کوزلمس که ینه ،
یل اوفورسون ، صو کوتورسون دییه بکلتمز یك ،
کیجه قالقار بوعدم پوسطه‌سی ازمیر دییه‌رك .
کوکصوده‌یمش کبی قیش قیش یوزه طورسون مسکین ..
دکیزك نشئه‌سی اعلا ، هوا انفس .. لکن ،
بر طرفدن ویریویرمزمی نهایت پاطلاق ،

تکنه کور قندیل اولور، بولجیلر آللاق بوللاق.
شیمدی بیچاره سواری‌یه نه طور وار ، نه‌اوطور ؛
دیکله‌نیر فرض ایدرك برچوق امرلر صاووروور :
« کتیرك خریطه‌یی! » دیر؛ باقسه‌که ماشاءالله:
شیله، بارطین ، قیزیل ایرماق. . کوزلم، بحرسیاه!
« آق دکز یوقمی ؟ ـ خایر یوق ـ بو ناصیل قاپدانلق ؟
ـ حقلیسین بك بابا، کوندرمدیلر ، چوق یازدق»
اکیلیر صوکره باقار : ابره‌سی یوق بر پوصوله ..
یورومز ازبره ، یاهو ، کمی ، ایواهلر اولا!
بورا اسدکجه اسر ، طالغه‌لر آزدقجه آزار..
« کتیرك ابره‌یی!» دیر ، بولمانك امکانی‌می وار؟
« ابره یوق ، بك بابا ، بیلمم نه‌کتیرسه‌ك؟ » دیرلر..
اوده « اویله‌یسه شهادت کتیرك!» دیر بوسفر.

*
* *

ویردیکك تك سیلیك اونلقدی، به‌هی عکسی امام،
اولاجق سوزمی طوقوز قبه‌لی ، چین چینلی حمام؟
بزه دولت دیه تسلیم اولونان شی نه‌یدی ؟
چارپه‌جق ساحل آرار ، قوپ قورو بر تکنه‌یدی !
اون سکز میل‌می کیده‌یدك ؟ باتیربردق..
ـ لتی ؟

باتمادق بر یریکنز قالدیمی ، بیلسه‌م ، جیجی بك؟
« دور سابق»می دیدك شیمدی؟.. الکده‌یسه ، چویر،
اکسه‌سندن طوتوب ایامی‌ده کلسین او دور .
ملتك بش پاره‌سز اونده، امین اول ، یدیسی!
کوندوزین آچ طولاشیر ، آقشامه قیرق أو کدیسی!
یاتیرك عالمی چاودار قاریشیق مزبله‌یه :
نه‌بو ؟ اکمك ! دییه دنیایی ویرك ولوله‌یه .
خسته‌لق ، کهله ، سفالت صاره طورسون، قول قول،
ساده سیز سیره باقیك !

— حرب عمومی‌بو ، آیول!
— دور سابقده کبرمزدی آدام بویله ذلیل ،
دیری بریانده اوزانمش، أولو بر یانده سفیل.
— نه‌یه حریت ایچون سورکونه کیتدکدی ؟
— أوت،
کیتدم امّا بودکل بکله‌دیکم حریت .
ذاتاً اعلان ایدیلیرکن ایشی چاقشدم‌یا ...
چاتلاسه‌ك خیره یورولمازدی او مسکین رؤیا !
نه‌حریفلر، نه‌قیلیقلر ، نه‌نطقلردی، دوشون!
— دوشونور، عرض ایده‌رم صوکره!

— اونوتمام ، بر کون،

ات علی يوفوشندن چيقيوردم ، باقدم :
يولی بويدن بويه طوتمش الی بايراقلی طاقيم.
گزييور باشلرك اوستنده گكيردن برسس.
چومه‌لوب ، صالیه سوموك ، اغلایه طورسون هر كس :
بن كوررور كوزمز اوتن زوريايی بر اير كيلدم ؟..
ی ، ظهوری‌یه چيقان مسخره ! بيلدم .. بيلدم ...
دکيشن بر يری يوق ، ديكله‌يه‌م كيم نه‌دلسه .
ينه بر قيل چه آلتنده وباغش اكسه ؛
ينه بيللر چه حمامسز كه بويون موش موردار ؛
ينه پارماق كبی ، ت قه باتان ، طيرناقلر ؛
ينه مردانه كچيرمش كبی ياتقين بر يوز ،
كه حيا نامنه تك عارضه بيلمز ، دوم دوز !
ينه بر طاتسز آلين ، ياصصی بورون ، باصمه چكه ...
هب او ، هيچ باشقه دكل ، كورديكم اولكی سنه .
— كيمدی ، آ كلات شونی ؟
— قوزغونجغه كچدم بر كون ،
متلاك كوشكنه ياقلاشمادن ايتمزمی سوكون ،
بلكه قيرق الی كوپك ، خولايه‌رق ، نردنسه ..
— اما هيچ صاقلامه : قورقوبده اوطوردكمی كوسه ؟
— كوسه دنياده سنك سويلديكك خلطی يمز ؛
پارچه‌لر ، بلكه ، فقط اوستمه ايتلر سيبه‌مز .

— هادی اویله‌یسه، خواجه‌م، سلّ عصا ایت‌ده یاناش!
— صالدیران یوقدی که .. دیر کن قوجامان برقازه باش،
قارشیدن باشلادی سس ویرمه‌یه ..

— لکن بویامن،
قوناغك بکجیسی بسبللی ..

— دکلش، طور آمان!
او ایچردن، بویکیتلرده طیشاردن اورودی؛
بر آغیز قاوغاسیدر آلدی، طبیعی، یورودی.
قاره باش صوصدی نه‌دن صوکره، کوپکلر یاتدی؛
شیمدی آفاقی کوموش قهقهه‌لر چینلاتدی.
قاپیدن بر کوره‌یم شویله، دیدم، وای جانمه:
آدام اولمش قاره باش، کچدی بکك تا یانمه.
بن شاشیرمش باقیوردم که صدالر دیندی؛
قاره باش صالطه طورورکن دونه‌رك سیلکیندی،
اولدی بر زیللی کوچك، اویناذی هوپ‌هوپ کوبکی؛
هانی وارمش کبی قارنده بش آیلق ببکی!
قاره باش صوکره ظهوری‌یه‌ده چیقسین‌می سکا؟
هم ناصیل، طاش چیقاریر، بلکه، بورونسز حسنه.
نه‌عرب قالدی، نه‌لاز قالدی، نه‌چرکس، نه‌بوماق،
اویله برکسدی که تقلیدلری، بیتدم..

— هله باق!

جوق کوبك اوغلیمش!

— أوت ، بك‌ده اوتانماز شیدی ..

— بارصه چوقمیدی ؟

— بیراق ، طوپلاسین ، اوغلم ، دکدی .

قاچیرانلر بیله اولمش ، او قادار کولمشدك .
ایشته یاورم ، بواوموزلرده کزن دیللی دودوك ،
خاولایان ، زیل طاقینان ، صوکره ظهوری‌یه طالان ،
او بزم صویتارینك کندی دکلمیدی ؟

— یالان !

— قاره‌باش کل ! دییه‌جکدم ..

— دیمه‌مشدك‌یا ، صاقین ؟

— نه‌دیدم ، بیلمیورم ، تا اوته‌دن بر چاپقین ،
غالبا سزدی‌که ، یکدن دیدی : « خلط ایتمه صوفی !
کوردیکك فسلی : سنك ملتکك فیلسوفی .
بو وامثالی دهالر طوتویور مملکتی .
سن بوشنلکلری کوردکسه ، کیمك معرفتی ؟ » .
دیدم : « ازبرلیه‌لم ، صایسه‌کا ، اوغلم ، بر بر ،
شو دهالر دیدیکك قاچ کیشیدر ، کیملردر ؟

— « اجتماعی بری ، دهشتلی سیاسی او بری ؛
هله مالیه‌جیمز یوقمی ، بوعلمك پیری . »

صابی دولمشدی ، فقط بنده توكنمشدی صفر ؛
دون ایشك یوقسه فیریلداق كبی آرتیق فیر فیر .
بویله برقورقو كچیرمش دكلم عمرمده ؛
بكزه‌دم كیتدی او كون نشوه‌سی قاچمش كرده .
— ینه بر فقرمی یرلشدیره‌جكسین آره‌یه ؟

— هانی واعظ كچینن مسخره شیلر واریا ،
دیركه بردانه‌سی پش تخته‌یی یومروقلایه‌رق :
دیكله دنیا نه‌نك اوستنده طورور ، هی آواناق !
برك آلتنده اوكوز وار ، اونك آلتنده بالیق ؛
اونك آلتنده‌ده بر زورلو دكیز وار قایالیق .
اوته‌دن كرد آتیلیر :

— طوغرومی دیرسین به‌خواجه ؟
— نه‌دیمك طوغرومی دیرسین ؟ كیدی جاهل عمجه !
سوزلرم باصمه دكل ، یازمه كتابدن تكمیل ؛
كیم ایناغازسه قیزیل كافر اولور بویله‌جه بیل .
— راحتم یوق بنم اویله‌یسه بو كوندن صوكره ؛
كومولوب قورتولایم باری همان برچوقوره .
— نه زورك وار به آدام ؟

— آ كلاته‌یم طوركه خواجه م
بن بودنیایی كورووردم‌ده صانیردم صاغلام .

نه چوروکمش او مکر سن شو نم نختمه باق :
طوتالیم شیمدی او کوز طوردی ، بالیق طورمایه‌جق ؛
دییه‌لم هایدی بالیق طوردی بیراز بولدی‌ده یم
یادگیز ؟... هیچ دیبی یتمش بوایشلك .. أورت که أوله‌م!

* * *

نه‌دیدڭ فقره‌مه ؟

— غایتله فنا .

— وای ؟

— دیکله :

مملکت محو اولویور ، باقسه‌ڭا ، بدبینلکله .
بن که اجداده سوکن مسخره‌لردن دکلم ،
آ کارم هپسنی رحمتله .. فقط منفعلم .
— نه‌یه ؟

— زرق ایتمه‌دیلر قلبمه برطامله امید .
خواجه ، دنیاده یاشامز ، یاشامقدن نومید .
داها مکتبده چوجوقدق ، بزی بیلدیردی حیات ؛
اویسه هیچ قورقو نه‌در ، بیلمیه‌جکدك ، هیهات !
نسلم اورککمش ، أوت ، یوقدی که اورکوتمه‌یه‌نی ؛
« یورو اوغلم ! » دییه تشجیع ایده‌جك یرده بنی ،
دیکدیلر قارشیمه برقاپ قاره مستقبل که ،

اویله قورقونج اولاماز خورتلاسه دیولر بلکه !
بکا دنیایه چیقارکن « باتەجقسین ! » دیدیلر ..
چیقمادن باتمەیی اوکرەن ، نەقادار صاچمه هنر !
یأسی ازبر بیلیرم ، عزمی یوزندن طانیمام ؛
اوقوتان بویله اوقوتمشدی ، بکندکمی امام ؟
— چاتدی ، لکن ، اویالان بللەدیکك استقبال .
— هادی چاتمش دیەلم ، کیملره عائدکه وبال ؟
برایشیق کوسترن اولسەیدی اکر ، تك برایشیق ،
بز اوظلمتلری بیك پارچه ایدوب چیقمشدق .
ایکی اوچ یوز سنەدر سرپەمیور بزده شباب ؛
چونکه بیچارەنك آتیسنه ایمانی خراب .
حسی یوق ، فکری بوزوق، عزمی دیرسەڭ: مفلوج ..
هانی روحنده اوحقسزلغه عصیان ، اوخروج ؟
قارشیدن زنده کورورسین ، صوقولورسین که : یاریم ..
یاندق اجدادیمزڭ نارینه ، حالا یانارم !
یأسی تکفیر ایدن ایمانمه اولسون که یمین ،
بزه تلقین امید ایتمدیلر ، یوقسه بودین ،
ینه دنیالره یایمشدی یشیل کولکەسنی ؛
ینه حقك سسی بوغمشدی ضلالك سسنی .
مسلمانلق بودکل ، بز یولمزدن صاپدق ،
طاپەجق برپوتمز یوقدی ، اوزندك ، یاپدق !

کوره‌یم کل‌ده بویوك بیلدیکك اللهی قایر ..
هانی ، توفیق الٓهی‌یه قانان وارمی ؟ خایر .
یاسنك عالم اسلامك ایناممش یأسه ؛
دین رسمیسی اودر ، واز کچه‌مز کیم نه‌دیسه !
او کیجه درت قطعه‌یی آلت اوست ایدن ایمان متین ؛
صوکره ، درت یوز بوقادار میلیون آدام، هپسی جبین!
شرقه این ، مغربه یوکسل ، کوره‌مزسین غلیان ..
حاصیل اولمش‌ده اویوشمش بوتون امته‌کی قان ؟
نه‌یه طوتمش‌ده بوشوکت ، بوشهامت دینی ،
بندن امساك ایدیور جدیمه بذل ایتدیکنی ؟
یاشامق حق صریحم‌می ؟ اوت . برمنطق ،
بونی انکار ایده‌مز ، چونکه بدیهی آرتیق .
بربداهت‌ده بو اویله‌یسه : « چالیشمق بورجم . »
یوق اراده‌م که ، فقط ، دیپ دیری برمفلوجم !
— یا قباحت ینه ماضیده‌می ؟...

— بیلمم ، کیمده ..
برچیفیت سیلله‌سی قاچ ییلدیر اوتر بینمده :
دیدی : « فرض ایت سنك آسیاك یدی یوز میلیونمش :
نه‌چیقار ؟ طاورانا ماز هیسچ که، سراپا طونمش.
واقعا بز بر آووج عنصرز امّا بوغازز،
کیمی دنیاده کورورسه‌ك حرکتسز ، جانسز . »

آه او دین نرده ، او عزمك ، او ثباتك دینی؛
او یرك كوكدن ایننی دینی ، حیاتك دینی ؟
بو ناصیل طار ، نه‌قادار باصمه قالب بر كوره‌نك ؟
مسلمانلق‌می دیدك ؟.. توبه‌لر اولسون، نه‌دیملك!
هانی قرآنده‌كی روحك شو هیولاده ایزی ،
ناصیل اسلام ایله برلشدیریرز كندیمزی،
یأسی تدریج ایله زرق إیتمش ایدنلر دینه ..
او نه ملعون آشی ، هیچ بكمزه‌میور ، هیچ برینه!
دقت ایت: ١٠٠٠ سنه‌سندن بری ، اعصابی خراب،
یاتیور قوس قوجه بر عالم ایمان ، بی‌تاب.
پختی حالنده یوركلر ، جولانسز قانلر ؛
چوریوب یاصدیغی تكرار اویویور قالقانلر !
كوزینك كوردیكی یوق بیننه چارپان كونشی !...

— ایی امّا ناصیل ایقاظ ایده‌جكسین بولشی؟
— لش دكل .
— لش‌می دكل؟
— دیب دیری .. دالغین، یالڭز ...
شیمدی قورتارمق ایچون عزم ایده‌لم، قورتاریرز :
ویره‌لم كل‌ده شونك قلبنه بر جانلی امید.

— نه‌قولای ! سمی مدید ایستر آیول ، سمی مدید !
— اکلرم بن‌ده مساعی‌یی طوتار بر برینه ،
آل قوزوم ، ایسته‌دیکك سمی مدید اولدی ینه .
وارمی بر باشقه سوزڭ سویلیه‌جك ؟

— البت وار :
هانی، توفیقی حساب ایتمدڭ ، اونسز نه‌چیقار؟
— آمن قول نه‌یله مکلفدی که ، توفیق ایله‌می؛
هیسچ دکل ، سمی ایله ؛ توفیق ، او : خدانك کرمی.
صاریل اسبابه‌ده چیق، ایشته طریق، ایشته رفیق؛
نه‌وظیفه‌ڭ سنك ، اولمازمش ، اولورمش توفیق ؟
اوطوروب دیل دوکه‌جك برده کیدوب دوکسه که‌تر!
بیك چالیش غایه‌ڭ ایچون ، بر قزان عمر کده یتر.
متباقی او طوقوز بوز امکك یوقمی ، خواجه‌م ؟
— داها طقسان طوقوز ایستر ، نه‌دیمك، ایتسه که‌ضم:
— هادی ایتدك .. بری اولماز ، بری حتی ، ضایع ؛
یا اونك غایه‌ده تك حصه‌سی وار، هم شایع .

دیکله اوچ بش سنه اول کچن اولدقچه مهم،
بر اوفاق حادثه‌دن بحث ایده‌یم ..
— دیکله‌یه‌لم .
— حسین کاظمی البته بیلیرسین ؟

— لَبی ؟

— قدری بك زاده جانم ؟

— ها ! شو بزم کاظم بك .

— او، زراعتله چوق اوغراشدی، بیلیر چفتجیلکی..

— کوردم: آثاری‌ده وار کویلو ایچون.. هم پك ایی...

— برزمانلر ، هانی ، تنویر ایده‌لم خلقی دییه ،

طوپلانیردق یا..

— أوت ، « هیئت ارشادیه . »

— اوسنك سویلدیکك جانلی اثرلر ، صانیرم ،

یکی بیتمشدی که ، کوستردی‌ده برکون کاظم ،

دیدی : « مجلسجه مناسبسه باصیلسین‌ده همان ،

اوقوسون طشره‌لیلر ، کوندره‌لم مجاناً .

بز بو تکلیفی بکندك ، آره‌مزدن ساده ،

اعتراض ایتدی شو صورتله رجائی زاده :

« کوزل یازیلمش اثرلر وشبهه‌سزکه مفید ؛

فقط ، باصیلسه اوقورلرمی ؟ نجه آزدر امید ،

أوت ، بش اون کیشی آنجاق اوقور تنور ایدر ؛

بزم مصارف طبعیه اولمایه‌یدی هدر . »

دیدك : « جوابنی ویرسین مؤلفك کندی . »

قبول ایدیلدی بوتکلیفمز ، پك أیی، دینلدی .

— نه سویله‌مش ، باقالم ، چونکه پك کوزل سویلر ؟

— سوز آلدی ، باشلادی کاظم :

— « افندیلر ، بکلر »

شو بحثی کچمش اثرلر نه‌در ؟ زراعیدر .
مدافعاتمی اویله‌یسه یك طبیعیدر ؛
آلوب‌ده نقل ایدیویرمك بوتون طبیعتدن ،
بوتون طبیعته حاکم شئون قدرتدن .
بیلیرسکزکه : خدایی بیتن الك اینجه نبات ،
دوکرده هرسنه میلونله جانلی تخم حیات ،
کوچرسه اویله کوچر خلقتك بهارندن .
یابانی خردله ممکنمی اولمامق حیران ؟
یا بر پاپاتیه‌یه قابلمی ایتمه‌مك حرمت ؟
نه ویرکی ویرمه‌لردر ؟ چیچك باشندن ، اُوت ،
زمینك آلدیغی تخمك یکونی : ملیارلر !
دیمك ، طبیعتی اجبار ایدن عوامل وار ،
بواحتشامه ، بوواسع ، بومدهش اسرافه ؛
او ، اقتصادی بیرآقمازدی یوقسه برطرفه .
ایشلك حقیقتی : خلقت نه کار آرار ، نه ضرر ؛
بقای نسله باقار هپ ، بقای نسلی صورار .
نه‌دن‌می ؟ چونکه حیاتك یکانه غایه‌سیدر ؛
اوغایه اولماسه دنیا برآخرت کسیلیر .
صاچوب صاوورماده فطرت بوتون خزائنی ؛

مرامی غایه‌سنك بویله‌لکله تأمینی .
یا او گیجه‌دن بیلیور ، بیکده کیم بیلیر نه‌قادار
زیانه اوغرایه‌جق صو گره‌دن بومیلیارلر ؟
قولای دکل ، کیمی ، انتاش ایچون زمین بولاماز ؛
زمین بولور کیمی ، لکن نه‌دنسه طوغرولاماز .
بوچیکنه‌نیر ، اونی قورت یر ، او برزاواللی‌یی قوش ؛
باقارسکز : چوغی بیتمش صو کنده ، محو اولمش ،
نبات ایدوب‌ده ، فقط ، قورتولان تخم بك آزی .
دیمك ، صاچارکن اتکارله صاچمه‌دن غرضی ،
شو چیمله‌نن بر آووچ تخمی دیوشیروب ، آنجاق ،
بقای نسله واران غایه‌سنده قوللانمق .
دیمك ، طبیعت ایدرمش زمان زمان اسراف ..
خایر . طبیعته مسرف دیمك بلا انصاف ،
خطا دکل‌ده نه‌در ؟ چونکه خیر ایچون وریبور .

افندیلر ، بزه فطرت نمونه کوستریبور ،
دیبورکه : غایه کز اوغرنده بذل ایدك امکی ؛
دوشونمه‌یك هله هیچ برزمان اسیرکه‌مه‌یی .
افندیلر ، بوآثارلرده شیمدی باصدیریلیر ،
بیکر بیکر صاچیلر یورده ، چونکه لازمدر .
بویور دیلرکه : فقط باصدیروب طاغیتدقمی ،

زیان اولوب کیده‌جك ، هم بویوکجه برقسمی .
افندیلر ، بیلیرم بن‌ده چوق بوایشده زیان ؛
شو وارکه : صاورولان افکاری طوپلایوب اوقویان ،
ولو بك آز کیشی اولسون ظهور ایدر مطلق .
بزم‌ده غایه‌مز آنجاق اونسلی قورتارمق . »

— حقیقةً دییه‌جك یوق به ! آفرین کاظم !
— زاواللی اکرم او کون « حقه سر فرو لازم »
دییوب رجوع ایدیورمشدی .
— آفرین ، اکرم !
— شیمدی ، اوغلم ، سکا بروقعه‌ده بن سویلرسه‌م ؟
— دیکلرم ، سویله خواجه‌م ،
— آفرین اولاد سکاده !
— هله برآفرین اولسون دییه‌بیلدك بکاده !

— قدری بك صاغدی ، طرنزونده هنوز والیدی .
ینه برطولدوران اولمشدی که عبدالحمیدی ،
قاراقولدن دیدیلر : « شیمدی ، امام ، ارضرومه ! »
برده قیش ، برده قیامتدی که آرتیق صورما !
طیقدیلر ، چال یاقه ، برتکنه‌یه ؛ صیرتم کوشك ،
عبام آرقه‌مده دکل ، صوکره نه یورغان ، نه دوشك .

تیتره‌دم بش کیجه، دورت کون..

— نه‌ده چوق! بش کیجه‌می؟

— خواجه زاده‌م، هله بیك تورلو مشقتله کمی،

بزی بر ساحله آقطاردی «طربزون» دیه‌رك.

هنوز ایتمش باقینیرکن «بونی والی کوره‌جك،

کوتورك شیمدی او بر لازله برابر قوناغه؛

طورمایيك!» امرینی ویرمزمی بر اولدقجه آغا؟

یکیدن طوغمشه دوندم. آرادن کچدی بیراز،

سوکدی ماندال خواجه‌در کورله‌یه‌رك..

— آی، اومی لاز؟

— یکی جامعه‌کی واعظ، بیله‌جکسین بلکه؟

— بیله‌جکسین نه‌دیمك؟ ماندالی کیم بیلمزکه؟

تاجی یوق، تختی‌ده یوق، کندینه مالك سلطان.

غالبا أولدی‌که هیچ کوردیکمز یوق؟

— چوقدن!

نه کوزل سویلدك، اوغلم، خواجه سلطاندی أوت،

یوقدی دنیاده اسیر اولدیغی هیچ بر قوت.

هله سن یولداشمك حالنی کورسه‌یدك او کون،

اسکیسندن‌ده پریشاندی ...

— طبیعی، سور کون.

— باشده بر دالغه‌لی فس، تا تپه‌سندن او ایپك،

چوق اوطورمش باقیور ا| ؛ ماوی بش اون قت ایپلیك،
صاپی یوق پوسکولی طوتمش ده، طیشندن ایبیکه،
باغلامش صیم صیقی « آرتیق بوده قوپمازیا ! » دییه .
اوکی کوچمش صاریغك ، آرقه طرف ویرمش بل ؛
چاغلیور پوسکوله باقدم ، اوزرندن تل تل .
صاچاق آلتنده او کوزلر اوزانان قاشلردن ؛
ایکی شیمشك طولو کوك صانکه ، یاغارسین باقسه‌ك !
صو کره، خندقلر آچیلمش کبی قات قات بر آلین ؛
هانی، بیك پارچه اولور ، دوشمه‌یه کورسون، نظرك !
ایری بورنندن اینوب صاورولیور چیفته دومان ،
أل آیاق باغلی ، صولورکن بوقیلماز آرسلان .
قاره یل ایندیره طورسون تیپی ، یاغمور ، قار ، قیش ؛
خواجه چیپلاق ، یالکز چوق سنه‌لردن قالمش ،
یانی ییرتماجلی بر انتاریسی وار صیر صیقلام ،
آقیور دورت اتکندن هانی بیچاره آدام .
لکن آلدیردیغی یوق : هم سوکیور ، هم یورویور ؛
کوکسنك قیللری طوتمش ، او آتش پوسکورویور !

---

۱) چوق اوطورمق ، آشیق اویوننده آشیق کمیکنك آیاقـده طورماسیدر . آشیغی چوق اوطورمق ، ایشی یولنده کیتمکدن کنایه اولور .

اوفلی « خائنلره لعنت ! » طاغیتیر کن بول بول ،
کیمه بکنزتدی که ، بیلمم ، بنی « برخوردار اول »
دییه‌رك اوقشادی ؛ آرتیق نه‌قدر خوشلاندم ،
بیله‌مزسین ... صیجاجق بر عبا کیدم صاندم .
— باقالم شیمدی مقامنده کوروكڭ قدری بکی ؛
زورلو والیدی حریف..

— علمه‌ده واردر امکی.

أوت ، اوغلم ، خواجه ماندالله طوتوندق أل أله ،
اولا کاظمی کوردك ؛ بزی حرمتلرله ،
آله‌رق طورمادی والی‌یه خبر کوندردی؛
کلیکنز ، أمرینی والی‌ده سریعاً ویردی .
کاظم اوکدن، هادی بزلرده پشندن طالدق.
— وای امام، سن ینه دوشدکمی بوقیشلرده؟ یازیق!
یا خواجهم ، سن نه‌یه تا بیلدیزه چیقدك بوسفر ؟
اوطور آکلات ، باقالم ، چونکه فنا سویلدیلر ؟
— کیم فنا سویلدی؟

— استانبوله صورمشدقده..

اوفلی تدریج ایله باغداش قوزه‌رق قولتوقده ،
دیدی:
چوقدن بریدر واردی بنم بر دردم :

کیده‌یم ، ظالمی ایقاظ ایده‌یم ، ایستردم .
او ، بزم جامع اوزاقدر ، کله‌مز ، مانع نه ؟
کیدرم بن ، دییه‌رك ، واردم اونك جامعنه .
قفس آردنده خانملر کبی صاقلیدی حمید ،
قوجه شوکتلی ! حقیقت بونی ایتمزدم امید .
بلکه قرق اللی بیك عسکرله صاریلمش ییلدیز ؛
او سلاحشورلر ، او آل فسلی حریفلر صاییسز .
نه‌یه مال اولماده سیر ایت ، حریفك بر نمازی :
ساده آلتمش بیك آدام قالدی نمازسز الك آزی !
هله تبذیری آشان مصرفی ، دیرسه‌ك ، صورمه .
کوردیکم مسخره‌لق کیتدی‌ده آرتیق زوریمه ،
دیدم که : « بونجه زماندر نه‌در بو کیزلنمك ؟
بر آزده میدانه چیقسه‌ك‌ده حسبحال ایتسه‌ك .
آدامی ، جنمی نه‌سین ؟ یوق نه‌بر کورن ، نه ایدن ؛
یا چونکه صاقلانیورسین بوجاق بوجاق بزدن .
دکلمی صاقلانیورسین ، دیمك که : قورقوده‌سین ؛
یا چونکه قورقان آداملر کرك که صاقلانسین .
دکلمی قورقوده‌سین وار قباحتك مطلق !...»

برده باقدم ، جاناوارلر یوصولردن چیقه‌رق ،
قوشدیلر ، تکمه‌یه قوت کیمی ، دیچیکله کیمی ،

سردیلر هر طرفندن دلینن پوستکی می .

— صوکره؟..

— بن حسمی غیب ایتمشم آرتیق ..

— واه ! واه !

— صانکه برقورقولی رؤیا ایدی .. فرداسی صباح ،
دکیز اوستنده بولوب کندیمی شاشدم بوایشه ،
دیدم که : « آ کلاتیرم بن ، حمید اوبر کلیشه .
آدام آلدتجه لازستان قیسندن طاقالر ،
قورتولوش یوق ، سنی ماندال ینه بر کون یاقالار ! »

قدری بك هم بنی ، هم واعظی تطییب ایتدی ؛
عبا کیدیردی که بزلرجه برر خلعتدی .
صوکره برچوق پاره‌لر ویردی ..

— جبندنمی ؟

— اوت .

اوفلی رد ایتدی ، بن آلدم ..

— ایي اولمش ..

— البت .

* * *

— ایشته کوردك‌یا، خواجه‌م، ملت ایچون لازم اولان،
خواجه ماندالده‌کی ایمان کبی صاغلام ایمان .
تیتره‌تیرسین ینه دنیایی ، امین اول ، تیر تیر ؛
هله سن شرقه او ایمانده بش اون سینه کتیر .
زوببه والی‌یه چاتان هانکی مدرسسه ، اوکا ،
صورارم بن که : آچیق کوردیکی برحق یولنه ،
که‌سندن لچه‌جك ملا یتیشدیرمشمی ؟
اوطوروب ساده‌جه ، مکتبلری تنقید ایشمی ؟
قورو لافدن نه‌چیقار ؟ طینغیر الك ، طینغیر ساج ..
مکتبك آجسه اکر ، مدرسه‌ك اوندن دها آج !
بوده محتاج ، اوده ییللرجه مغدی یمکه .
« نه‌یه بوینك بوقدر اکری دیمشلر ، دوه‌یه ،
آقوزوم ، هانکی یرم طوغرو ، دیمش .» سوزده بودر ..
سن ایشك یوقسه ، فلان مسلکه ویر پایه‌یی ، طور .
اوفلان مسلك ، اوت ، بزده فلاندن یوکسك ؛
بر بچاق صیرتی قادار فرقی ، فقط اولچرسه‌ك .

بنی کوردكڭيا ، شو بن قاچ پارەلق شاعرسەم ،
سنك علملك‌دە اودر ، نافله اوغراشمە كوسەم .

« بکجی خیرسیز یاقەلار باغدە ، قوشار دیركە بکە ،
باغلادم هایدودی ، زور زار ، آیاغندن دیرەكە .
ــ آیاغندن‌می دیدكڭ ؟ قوللری میداندە دیمك !
اوغلان ، آبدالمی نەسین ؟ شیمدی چوزر ..
ــ کیم چوزەجك ؟
ــ هله باق ! کندی چوزر اللری بوشدەیسە ..
ــ پاشام ،
هیچ تلاش ایتمە !
ــ نەدن ؟
ــ چونکه بزم کویلو آدام ..
ــ نه چیقار ؟ کیتدی کیدر ..
ــ کیتمەسنك وارمی یولی ؟
طوت‌كه ، بن بیلمەمشم باغلانەجقمش‌دە قولی ؛
آیاغندن ایپی کوشەتمەیی عقل ایتمز اودە . »

بزدە بر کویلیلرز ، یانلامشز بریوردە .
اویلە هیچ کندینی آلداتمایە قالقیشمامالی ،
هانکیمز ، باشقە متاعز ؟ هپمز تیرخاللی !

مدرسه‌ك وارمی سنك ؟ نجه اوچوقدن یورودی .
هادی كوستر باقایم شیمدی‌ده ابن‌الرشدی ؟
ابن سینانه‌یه یوق ؟ نرده غزالی كوره‌لم ؟
هانی سید كبی ، رازی كبی اوچ بش عالم ؟
الڭ بویوك فاضلكز : بونلرك آثارندن ،
بلكه اون شرحه باقوب ، برقورو معنا چیقاران .
یدی یوز ییللق اثرلرله بودینك حالا ،
احتیاجاتی قابلمی تلافی ؟ اصلا .
طوغرودن طوغرویه قرآندن آلوب الهامی ،
عصرك ادراكنه سویلتملی‌یز اسلامی .
قورو دعوا ایله اولماز بو ، فقط علم ایستر ؛
بن اوقدرتده آدام كورمیورم ، سن كوستر ؟
قوجه علمیه‌یی آقطارده ، بول اوچ دانه فقیه :
ذوق فقهیسی بوتون ، فكری آچیق ، روحی نزیه ؟
صاییسز حادثه وار اورته‌ده تطبیق ایده‌جك ؛
هانی بردانه « اصول » عالمی ، یاهو ، برتك ؟
بویله آواره دوشونجه‌یله یاشانماز ، هیهات ،
« ملتقی » فقهكزك نامی ، اصولك « مرآت » .
یاشانیر ، ظن ایدییورسه‌ڭ ، بابا جعفرلكسین ،
نفس ایتدیر ، چابوجاق ، كندیكه ، اولسون بیتسین !
أولولر دینی دكل ، سن‌ده بیلیرسین كه بودین ،

دیری طوغمش ، طوره‌جق دیپ دیری ، طوردقجه‌زمین.
نه‌یه اسراف ایده‌لم برسوررو اقناعیات ؟
خواجه ، مادام‌که بودین : دین بشر ، دین حیات ،
بشرك حقه رفیق اولمق ایچون وجدانی ،
بشریتله برابر یورومکدر شانی .
یورومز دیرسه‌ك اکر ، روحی کیدر اسلامك ؛
اویورور ، سن یورومزسه‌ك ، نه‌اولور انجامك ؟
اوفلینك علمی‌ده اولسه‌یدی اوایمانه کوره ،
شیمدی باشدن باشه توحید ایله طولمشدی کره .
اوناصیل قلب ، اوناصیل عزم ، اوناصیل اطمینان ؟.
ایشته توفیق الٰهی‌یه یورکدن اینانان ؛
ایشته « لاخوف‌علیهم » ۱] دیه‌یه قرآن حکیم ،
بو ولی زمره‌یی ایتمکده‌در آنجاق تکریم .
خالقك نامتناهی آدی وار ، الك باشی : حق .
نه‌بویوك شی قول ایچون حقك الندن طوتمق !
هانی ، اصحاب کرام ، آیریلالم ، دیرلرکن ،
مطلقا سورهٔ والعصری اوقورمش ، بونه‌دن ؟
چونکه مکنون اوبویوك سوره‌ده اسرار فلاح ؛
باشده ایمان حقیقی کلییور ، صوکره صلاح ،

۱] نظم‌جلیلده‌کی (لاخوف) فانك‌فتحیله - یعقوب قرائتنه کوره - اوقونمالیدر .

صوکره حق ، صوکره ثبات . ایشته قوزوم انسانلق -
دردی برلشدیمی بوقدر سکا خسران آرتیق .
مسلمان حقه ظهیر اولمایه هرآن مجبور ،
صارصیلیر وارلغی ، کوسترمه‌یه باشلارسه فتور .
هله ظلمك غلیاننده بو مجبوریت ،
داها شدتلی اولور باشقه‌لرندن البت .
چونکه حق اویله زمانلرده قالیر تهلکه‌ده ،
چاره‌سزدر اونی قورتارمایه باقمق ساده .
بر آدام طورسه‌ده برظالم امامك یوزینه ،
عدلی امر ایتسه ، بوظالمده اونك حق سوزینه ،
انقیاد ایله‌یه‌جك یرده طوتوب قیسه اوکا ،
اومجاهد یازیلیر تا شهدانك باشنه .
حمزه‌دن صوکره کلن شانلی شهید آنجق اودر .
حق ایچون جان ویره‌نك پایه‌سی البت بواولور .
حقی بر ظالمه اخطار ، اونه شاهانه جهاد !
« اك بویوکدر » دیدی پیغمبر پاکیزه نهاد .
حق ذلیل اولدیمی ملتده ، حکومتده ذلیل .
« هانکی امتده که مشکلدر ایدیلمك تحصیل ،
عاجزك حق قویلردن .. او ، قوتله‌نه‌مز . » [١]
ــ نه کوزل سوزبو ! شمولیله برابر موجز .

[١] امام علیدن روایت اولونان برحدیث شریفك مآلیدر .

— عمرك خطبه‌سی عقلکده‌می بیلمم ؟

— بیلمم ..

— « ایهاالناس ، ایدرم طاپدیغم اللهه قسم ،
یوقدر اصلا شو جماعتده‌که هیچ بر عاجز ،
نم عندمده سزك اولمایه اك قادریكز ،
برقویكزده اولان حقنی قورتارمام ایچین .
برقوی کیمسه‌ده یوقدرکه بوامتده ، بیلیك ،
اك ضعیف اولمایه نزدمده ، طوتوب کندندن ،
عاجزك حقنی اصرار ایله ایسترکن بن . »

عمرك ایشته ، خواجه‌م ، چیزدیکی مسلك بویدی .

— لکن اقوالنه افعالی بحق اویدی .

— صاللانان چونکه قیلیجلردی ؛ نه‌قوبروق ، نه‌قاووق!
اویله بردور شهامتده قولایدر اولولق .
سنك اطرافکی آلسین‌که ییغینلرجه سفیل ،
کیمی ادمانلی ادبسز ، کیمی تعلیملی رذیل .
کیمنك فطرتی آزاده حیا قیدندن ؛
کیمنك عفتی اقبالنه أتدن قالقان .
او قومارباز ، بو حرامی ، شونی دیرسه‌ك ، عیاش ،
صوکره مجموعی مزور ، متبصبص ، قلاش ..
بومحیطك باقالم شیمدی ایچندن چیقه بیل ؛

نه‌یاپارسین ؟ عمر اولسه‌ك ، ینه حالك مشكل .
اوغراماز طوغری آدام سمتكه ، لكن ، هیهات ،
كیجه كوندوز سنی اضلاله موكل حشرات !
قولاغك حق سوزه آرتیق ابدیاً حسرت ؛
قوصدیغك هرزه : یا حكمت ، یا بویوك برنعمت !
یوتان اولمازسه دیدك ، اویله‌می ؟ بیهوده مراق ؛
دالقاووقلر اونی هضم ایتمه‌یه جاندن مشتاق !
كیریرسین حریفك بورننه ، اوخ ، دیر ، نه نفیس !
آقصیریرسین ، وای‌افندیم ، بو نه آهنك سلیس !
توكورورسین اوملوث یوزه « هاق تو ! » دیه‌رك ؛
صیریتیر : « سورما ، صمیمیتمز پك یوكسك . »
ایچیپورسه‌ك ، صوفی ، سرخوش سكا هر كس ساقی ..
« عشرتك حرمتی حالامی ؟ او سزلر باقی ! »
عرضه دوشمانسه‌ك اكر ، عائله‌لر هپ محرم ..
« نه بویوك وحشت اساساً بوسلاملقله حرم ! »
برمخالف هوا یوق ، دیكه‌دیكك عینی صدا :
« ذات سامیكزه ملت‌ده ، حكومت‌ده فدا . »
منفعتدر سنی تهدید ایده‌جك تك موجود ،
چونكه چیقسه‌كده نبی‌یم دیه ، خصمك معبود ! [1]

صوفیسین فرض ایده‌لم ، شیمدی‌ده بوی بوی تسبیح ..

[1] خصمك یعنی منفعت

دالقاوولقلر بوتون انسان کسیلیر لاتشبیه !
طیلسان ، جبه ، قاووق ، حرقه ، هپ اسباب ریا ،
طیش یوزندن عمرك دوری محیطك کویا .
کیمی صائم ، کیمی قائم ، اوطاوانلر ، یرلر ،
« قل هوالله احد » زمزمه‌سندن ایکلر .
سن بوجوشقونلغه ایسترسه‌ك اینان ، هپسی یالان ،
«هو» نك مرجعی آرتیق ، نه «احد» در ، نه فلان .
چونکه مادام یوروین ساده سنك سلطنتك ،
شیمدیلك هیکلی سنسین طاپیلان منفعتك .
قائمه ، هی قوقلا قیافتلی آدام ، هی سرسم ،
حریفك آغزی «صمد» ، معده‌سی یوزلرجه « صنم ! » ،
سن‌ده بر تکمه‌ده بولدکمی ، نهایت ، یریکی ،
نه‌قیلیقده‌یسه کلن ، هپسی هویتلرینی ،
عینی ماهیته آقطارمه ایدرلر چابوجاق .
سکا هر کون سکنز اون کره سوکرلر مطلق .
هانی دیللرده کزن نامك ، اوهیچدن شرفك ؟
نه‌ده صاغلامش ، اوت ، آکلاسین آبدال خلقك :

« آه افندیم ، اونه حیوان ، اوناصیل مرکبدی !
الك خیر خواهی ایدك ، بزلری حتی تپدی .
بوحیا دیر ، بوادب دیر ، ویرر اوهامه وجود ؛

بیلمز آبدال که دکل هیچ بری ذاتاً موجود .
دین ، وطن ، عائله ، ملت ، ابدیت ، وجدان ،
صوکره حیثیت ذاتیه ، شرف ، شهرت ، شان ،
داها برخیلی خرافاته حریف اولمش اسیر .
صارمیساق بیننه ایتمزکه حقائق تأثیر .
بویله عنقا کبی مدلولی یوق اسمایه قانار ؛
آدامك صبری توکنمك دکل ، اسماسی یانار .
قیز ، قادین هپسی حرملرده بوتون کون محبوس ،
شو تلقی‌یه باقیك ، اك کوتو وحشت : ناموس !
حریفك سوفره‌ده شامپانیاسی حالا : آیران ،
باری ، یکرمنجی عصردن صیقیل آرتیق ، حیوان !
ایچه‌لم صحت سامیکنزه ... های های ایچرز !
بز ، افندیم ، سنك اوغرکده بوجاندن کچرز .
ایچه‌لم ... طورمایالم ... عافیت اولسون ... شرفه !.. »
صوکره نوبتله ، اوزون بویلو ، سوکرلر سلفه .

خلفك فرض ایده‌لم شیمدی اوبرمکتبدن .
دالقاووقلر یکی برماسه‌که طاقارلرده همان ،
قوشاتیرلر ینه اطرافنی :

« سبحان‌الله !

بونه فطرت ، بونه وجدان معالی آکاه !

ذات عليالری حقك بزه انعاميسكز ،
كيمسكز ، سويله‌ييكز ، حضرت موساميسكز ؟
هله فرعونك آلندن ياقه‌مز قورتولدی ؛
هله محو اولمادن اوّل سزی ملت بولدی .
آه افنديم ، او حريف يوقمی ، قيزيل كافردی ؛
چونكه برشی طانيماز ، هر نه‌ديسه‌ك منكردی .
نه ادب‌دير ، نه حيادير ، نه فضيلت ، نه وقار ؛
گيبرير لش كبی ، معتادی دكل استغفار .
آقصيرير صوكره ، فتور ايتميه‌رك ، بورنمزه ..
يوتارز ، چاره نه ، ممكنمی ايليشمك طوموزه ؟
صاوورر بالغامی تا آلنمزك اورتاسنه ،
توكورورمش كبی طاشلقده‌كی توكروك طاسنه !
هذيان ، صورسه‌كز ، الله ؛ هذيان ، پيغمبر ؛
دين ، وطن ، عائله ، ملت كبی يوكسك حسلر ،
احمق آلداتمق ايچون سويله‌نيلير شيلرمش ..
بو خرافاتی حقيقت ديه كيم ديكلرمش ؟
عاقل اويمش كه : حياتك بوتون اذواقندن ،
طورمايوب حرصنی تطمينه ايدرمش ايمان .
آخرت فكری يولارمش ، ياقيشيرمش اشكه ؛
هيچ قنارميمش آدام بويله بينسزجه شيئه ؟
هله اخلاقه صاريلمق نه‌ديمكمش حالا ؟

چکیلیرمیمش ، افندیم ، کیجه کوندوز بو بلا ؟
ذوقی حقمش آدامك ، باشقه‌سی هپ باطلمش ..
چوق توخامش بونی انسانلر ایچون آکلامایش !
آه ، افندیم ، داها سویلنمیه‌جك ایشلر وار ..
چونکه ناموسه مسلطدی او آزغین جاناوار .
— ایی اما نه‌یه صارمشدیکنز اطرافنی هپ ؟
— حق دولتلری وار ، عرض ایده‌لم نه‌یدی سبب :
تپه‌دن طیرناغه هر کون دونانوب صیر صیقلام ،
هانی ، یوتدقسه او تو کروکلری ، فاصلام فاصلام ،
وطن اوغرنده افندیم ، وطن اوغرنده بوتون .
بز او ذلتلره قاتلانمامش اولسه‌یدق دون ،
مملکت یوقدی بو کون ، یوقدی ، عیاذاًبالله ...
اویله اوچ بالغام ایچون ملته قیمقده کناه .
حریف آنجاق بزی بر پارچه‌جق اولسون صایدی ؛
باشی بوش قالمایه کلمزدی ، اکر قالسه‌یدی ،
ملکی صاتمشدی یا دوشمانلره ، اوندن‌ده کچیك ،
ییقمادق عائله قویمازدی خدا حقی ایچین .
بولونور بك چوق آدام جنکه قوشوب جان ویره‌جك ؛
حربك اك مشکلی حیثیتی قربان ایتمك .
بوفدائیلکی بر بز کوزه آلدیرمشدق .

اما خالق بیلیور ، بیلمسین ایسترسه بالیق ۱۰]
ای ولی‌النعم ، آرتیق سزه بزلر کوله‌یز ؛
یالکنز امر ایدیکنز سز ، یالکنز امر ایدیکنز . »

ــ شیمدی، اوغلم، قیزه‌جقسین‌یا ، فقط، بوش نه‌دیسه‌ك؛
بورذالت بنی مأیوس ایدییور آتیدن .
حاله باقدقجه آدام قهر اولیور الده دکل ؛
بزی کیم قورتاره‌جق ، وارمی‌که برباشقه نسل ؟
ــ عاصمك نسلی ، خواجه‌م ،
ــ نرده !
ــ خایر ، حقسزسین !
غالبا اوغلانه پك فضله بوکونلر حرصك ؟
ــ عاصمك نسلی ... دییورسین . نه‌اوزون بویلو خیال!
ــ عاصمك نسلنه منقاد اولاجق استقبال .
سکا وجدانمی آچدم اوقودم ، دیکله‌سه‌که ؛
سویله‌ٔن باشقه‌سیدر ، باقه ، خواجه‌م ، سویله‌ینه .
ــ نه کهانت بو ؟

۱] « ایبلکی ایت ، دکیزه آت ، بالیق بیلمزسه خالق بیلیر . »
دییه برمثلمز واردر .

— بیلیرسین که دکل معتادم .

— کوزل اما ، نه فضیلتلری وار اولادم ؟

— نه فضیلتمی ؟ چوجوقلر قوشویور ، آچ چیپلاق ،
جبهه‌دن جبهه‌یه آرسلان کبی هیچ طورمایه‌رق .
ینه واردر برأولوم قورقوسی آرسلانده بیله ؛
یوز کوز اولمش بوچوجوقلر أولومك شخصیله !
جبهه‌نك هر بری برقطعه‌ده ، اطرافی دکیز ؛
قاره دیرسه‌ڭ داها دهشتلی : نه یول وار ، نه‌ده ایز .
حرکاتك کورویورسین‌یا ، خواجه‌م ، اك قولایی ،
یالین آیاق قافقاسی طوتمق ، باش آچیق سینایی !
یاپیلیر ظن ایدیورسه‌ڭ ، باقالم ، سن‌ده صویون ..
قطعه قاپمق ، کوشه قاپمق دکل آرتق بواویون .

شو بوغاز حربی نه‌در ؟ وارمی که دنیاده اشی ؟
اك كثيف اوردولرك يوكله‌نيور دردی بشی ،
— تپه‌دن يول بوله‌رق كچمك ايچون مرمره‌يه —
قاچ دونانمايله صاريلمش اوفاجق بر قره‌يه .
نه حياسزجه تحشدكه افقلر قاپالی !
نرده — كوستر‌ديكی وحشتله « بو : بر آوروپالی »
ديدير‌ر — يير‌تيجی ، حس يوقسولی، صيرتلان كومه‌سی،
وارسه كلمش ، آچيلوب محبسی ، ياخود قفسی !
اسكی دنيا ، يكی دنيا ، بوتون اقوام بشر ،
قايناييور قوم كبی ، طوفان كبی ، محشر محشر .
يدی اقليمی جهانك طورويور قارشيكه‌ده ،
اوستراليايله برابر باقيورسين : قانادا !
چهره‌لر باشقه ، لسانلر ، دريلر رنكارنك ؛
ساده بر حادثه وار اورته‌ده : وحشتلر دنك .
كيمی هندو ، كيمی يام‌يام ، كيمی بيلمم نه بلا ..
هانی ، طاعونه‌ده ذلدر بوردیل استيلا !
آه او يكرمنجی عصر يوقی ، او مخلوق اصيل ،
نه‌قادار كوزده‌سی موجود ايسه ، حقيله سفيل ،
قوصدی محمدجكك آيلرجه طوروب قارشيسنه ؛

دوكدی قارنندەكی اسراری حیاسزجەسنه .
ماسكه یبرتیلماسه حالا بزه آفندی او یوز ..
مدنیت دینیلن قحبه ، حقیقت ، یوزسز .
صوكره ملعوندەكی تخریبه موكل اسباب ،
اویله مدهش كه : ایدر هر بری بر ملكی خراب .

اوتەدن صاعقەلر پارچەلایور آفاقی ؛
بریدن زلزلەلر قالدیریور اعماقی ؛
بومبا شیمشكلری بیننده اینوب هر سپرك ؛
سونیور كوكسنك اوستنده او آرسلان نفرك .
یرك آلتنده جهنم كبی بیكلرجه لغم ،
آتیلان هر لغمك یاقدیغی : یوزلرجه آدام .
اولوم ایندیرمەده كوكلر ، اولو بوسكورمەده یر ؛
او نه مدهش تیپیدر : صاورولور انقاض بشر ..
قفا ، كوز ، كوكده ، باجاق ، قول ، چكه ، پارماق ، ال ، آیاق ،
بوشانیر صیرتلره ، وادیلره ، صاغناق صاغناق .
صاچیور زرهه بورونمشده او نامرد اللر ،
ییلدیریم یاغلیمی طوفانلر ، آلودن سللر .
ویریور یانغینی ، طورمشده آچیق سینەلره ،

سورو حالنده کزرکن صایبسز طیاره .
طوپ توفکدن داها صیق ، کولله یاغان مرمیلر ...
قهرمان اوردویی سیر ایت که بوتهدیده کولر !
نه چلیك طابیه‌لر ایستر ، نه سیز خصمندن ؛
آلینیر قلعه‌سی کوکسنده‌کی قات قات ایمان ؟
هانکی قوت اونی ، حاشا ، ایده‌جك قهرینه رام ؟
چونکه تأسیس الٓی اومتین استحکام .

صاریلیر ، ایندیریلیر موقع مستحکملر ،
بشرك عزمنی توقیف ایده‌مز صنع بشر ؛
بو کوکسلرسه خدانك ابدی سرحدی ؛
« اونم صنع بدیعم ، اونی چیکنتمه . » دیدی .
عاصمك نسلی ... دییوردم یا .. نسل‌مش کرچك :
ایشته چیکنتمدی ناموسنی ، چیکنتمیه‌جك .
شهدا کوکده‌سی ، برباقسه‌کا ، طاغلر ، طاشلر ..
او ، رکوع اولماسه ، دنیاده اکیلمز باشلر ،
یاره‌لانمش تمیز آلنندن ، اوزانمش یاتیور ،
بر هلال اوغرینه ، یارب ، نه کونشلر باتیور !

ای ، بوطوپراقلر ایچون طوپراغه دوشمش ، عسکر !
کوکدن اجداد اینه‌رك اوپسه اوپاك آلنی دکر .
نه بویوکسین که قانك قورتاریپور توحیدی ..
بدرك آرسلانلری آنجاق ، بوقادار شانلی ایدی .
سکا طار کلیه‌جك مقبری کیملر قازسین ؟
« کومه‌لم کل سنی تاریخه . » دیسه‌م ، صیغمازسین .
هرج ومرج ایتدیکك ادواره‌ده یتمز او کتاب ..
سنی آنجاق ابدیتلر ایدر استیعاب .
« بو ، طاشکدر . » دییه‌رك کعبه‌یی دیکسه‌م باشکه ؛
روحمك وحینی طویسه‌م‌ده کچیرسه‌م طاشکه ؛
صوکره کوك قبه‌یی آلسه‌م‌ده ، ردا نامیله ،
قانایان لحدینه چکسه‌م بوتون اجرامیله ؛
مور بولوطلرله آچیق تربه‌که چاتسه‌م‌ده طاوان ،
یدی قاندیللی ثریایی اوزاتسه‌م اورادن ؛
سن بو آویزه‌نك آلتنده ، بورونمش قانکه ،
اوزانیرکن ، کیجه مهتابی کتیرسه‌م یانکه ،
تربه‌دارك کبی تا فجره قادار بکلتسه‌م ؛
کوندوزین فجر ایله آویزه‌کی لبریز ایتسه‌م ؛
توللەنن مغربی ، آقشاملری صارسه‌م یاره‌که ...

ینه برشی یاپه بیلدم دییه‌مم خاطره که .

سن که ، صوك اهل صلیبك قیره‌رق صولتنی ،
شرقك الك سوکیلی سلطانی صلاح‌الدینی ،
قلیچ آرسلان کبی اجلالکه ایتدك حیران ..
سن که ، اسلامی قوشاتمش ، بوغیور کن خسران ،
او دمیر چنبری کوکسکده قیروب پارچالادك ؛
سن که ، روحکله برابر کزر اجرامی آدك ؛
سن که ، اعصاره کومولسه‌ڭ طاشه‌جقسین ... هیهات ،
سکا کلمز بوافقلر ، سنی آلماز بوجهات ..
ای شهید اوغلی شهید ، ایسته‌مه بندن مقبر ،
سکا آغوشنی آچمش طورویور پیغمبر .

— بیراق اللهی سورسه‌ك ، ینه بَرباد اولدم !
او یانیق دفتری آرتیق قاپا ، زیرا طولدم ..
طیقانوب طورماده‌یم . باقسه‌کا ، نوبت نوبت ..
ذاتاً اعصابمه حاکم دکلم ، مرحمت ایت .

— باقایم شیمدی ، سنك نه‌یدی او مشکل دردك ،
که صباحدن بریدر سویله‌مدك ، سویله‌مدك ؟

— عاصمك حالی فنا : پك متهوّر ، آما ، پك !
نه نصیحتدن آلیر شی ، نه آزار دیکلیه‌جك .

— آتاق اوغلاندر اساساً ... دیمك آزدیردی ایشی ...

— بیلمم آزدیردیمی ، لکن خوشه کیتمز کیدیشی .

— رمضان وقعه‌سی وارمش ، او نه‌در ؟

— آ کلاتەیم ..

او زماندن بری ذاتاً نه صویم وار ، نه صایم !

— نه دیمك ؟

— چیقمیورم ، صانکه ، برابر طیشاری .

بو ، ظیپیر ؛ عالمك اولادینی دیرسه‌ڭ ، خاشاری ؛
کوره‌جك خیلی مروّت داها وار ! بن یاپه‌مام ..
— رمضان وقعه‌سی ، یاهو ! شونی آ کلات ، به‌آدام !
— اسکداردن کلیوردق ، ایکیمز : عاصم ، بن .
ساعت اون بر صولرنده‌یدی .. واپور بکلرکن ،
یولجیلر بافره‌یی تللندیریویرمزمی سکا ؟
قاچیویر ، بللی که چینغار چیقه‌جق ، طورماسه‌کا :
خاییر اوغلم ، ناصیل اولدیسه ، آپیشدم قالدم .
چوجوغك طوری دکیشمشدی . دیدم : « باق ، عاصم ،
دالاشیرسه‌ڭ بو حریفلرله اوزرسین باباکی . »
ایچلرندن بری ، هم شبهه‌سز ، اڭ قلتابانی ،
اوچ نفس پوفله‌یه‌رك بورنمه : « سن سویله ، خواجه !
نه‌یه باغلانمالی حیوان کبی حالا اوروجه ؟ »
دییبویرمزمی ، طبیعی سنك اوغلان توقادی ،
حریفك ییرتیلاجق آغزینه قلقوب یاپمادی .
غالبا پك جانی یوقمش که یووارلاندی لشی ...
اصل ایتلر کریده‌یمش ، قوشه‌رق دردی ، بشی ،
آکسزین سردیلر اولادیمی قارشیمده یره .
بن شاشیرمش ، « آمان اوغلم ! » دیمشم بر کره .
هله یاربّی شکر ، طوپلانوب اوغلان بردن ،
کومور آلمش دوه قالقار کبی طوغرولدی همان .

او ناصيل جهد ايدى قورتولمق ايچون آ كلامالى :
سيلكينوب آتدى بلندن آصيلان درت چووالى !
ديدم : آرتيق سزى حقلار بوظيپير شيمدى ، طوروك ،
نه آغيز قالدى ييكيتلرده ، حقيقت ، نه بورون ؛
كيمه ايندیسه ، نزول ايتمشه بگذرتدى اونى !
بوسويمسز شاقەنك خيلى فراقليدى صوكى :
هانى ، سلخخانه جوارنده طوروب سيره باقان ،
قاره باشلر كورولور : يوزلرى قان ، كوزلرى قان ؛
بوچومارلرده او وضعيته كلمشلردى .
هپسنك حقنى الله ايچون اوغلان ويردى !
هله بردانەسنك بينى داغيلمشدى ، اكر ،
ايشى صلح ايتمەمش اولسەيدى كلن درت عسكر .
— آ كلاسەيدق ، ، شو نەدن صوكره گنك فضله پايى؟
— يا طابانجەيله هجوم ايتدى اوزاقدن بودايى .
بركت ويرسين او عسكرلره دعوى بيتدى ؛
سديەلر كلدى ، پوليسلرله حريفلر كيتدى .
— سزى حقسز چيقاران يوقدى يا ؟
— اولسونمى ؟ توخاف!
عفو ايدرسين ، خواجه زادهم ، نه قادار صاچمه بولاف !
حقلى ، حقسز ديه تقسيمى كيم ايتمش كه قبول ؟
بوجهان ، باقسەكا ، باشدن باشه : آ كل ، مأ كول .

قوتك صيرتی کیممش ، کوره‌یم ، اوقشامایان ؟
نه زمان آلتده قالیرسه‌ڭ ، اوزمان دردیکه یان !
« بشرك عدلی ماصال ، حق ظيپير گدر یالگز ؛
دوكولن محکمه‌لردن قوغولور ، چونکه : جیایز ! »
بزم اوغلان بونی ورد ایتمش ، اوقور هریرده ..
— طوغرو سوز ، صوکره ، طبیعی ، افه‌لك‌وار سرده!
— افه‌لك ، چوق کوزل امّا ، صوکی چیقماز بوبولك؛"
ایتمه ، اوغلم ، شوکا برپارچه نصیحتده بولون .
چونکه بن قورقویورم ، سویله‌مش اولسه‌م تکرار ،
یوز کوز اولدق ، ایده‌جك مسئله عصیانده قرار .
— نه دیمك ! هیچ سکا عصیانمی ایدرمش عاصم ؟
— بنجه هر ممکنی وقتیله دوشونمك لازم .
— خواجه‌م ، اولادیکه بکزر بولامازسین آراسه‌ڭ ،.
کورمدم بن بو قادار درت باشی معمور انسان .
نه بویوك خلقت اوعاصم ، نه معظم هیکل !
اونی ، بر شعر حماست کبی ، الهام ازل ،
سکا صوندیسه ، آچوب روحنی تشریحه چالیش ..
غالبا اوغلانی یا کلیش کورویورسین ، یا کلیش !
یالکز کوکسنك ابعادی‌می صاندك یوکسك ؟
این‌ده اعماقنه برباق ، نه‌درینمش او یورك !
دالغه‌لاندقجه ایچندن طاشان ایمان دکیزی ،

دوکولن حسلری کور : انجیلرك الك تمیزی .
کوکده یالچین قیادن آبده ، لاقید اجل ؛
صانکه هیچ دویغوسی یوق .. برده فقط روحنه کل ؛
او نه افراط ایله رقت ! هانی ، اینسه‌لڭ تعمیق ،
برقدین روحی دکلدر او قدار بلکه رقیق .
صوکره ، عرفانی ایچون سویلیه‌جك سوز بولامام ؛
اوغلانك بیلدیکی ، او کرندیکی هرشی صاغلام .
بوینی دهشتلی ، أوت ، بینی‌ده لکن زنده ؛
قفا اکسه‌یله برابر کیدییور سیرنده .
چولده بن خیلی کوروشدم بوسفر عاصمله ؛
خواجه ، تأمین ایدرك سویلرم ایمانمله :
اغتنام ایتمه‌یه باقدم چوجوغك صحبتنی ؛
بلك یاقیندن طانیدم چونکه خصوصیتنی .
نه کولشدیرمدیکم قالدی ، نه قوشدورمادیغم ؛
نه‌ده « هر شیده صفیرسین ! » دییه جوشدورمادیغم .
چولك آسوده محیطنده کچن کونلریمز ،
بکا کوستردی تمامیله که : اوغلك اشسز .
بی تناهی صفحاتیله حریف آیری جهان ؛
بی تناهی صفحاتنده‌ده ، لکن ، انسان .

هیچ اونوتمام ، بویوجك برظفر اولمش‌ده نصیب ،

عسكر ایتمشدی كولشلرله یاریشلر ترتیب .
« هادی عاصم !» دیدك، « اولماز .» دیدی، بزدیكله‌مدك؛
بولارق بزده قالین ، پیرپیته بكـزر دیزلك ، ١]
یاره‌لیمش دیمدك ، اوچ كیشی طوتدق صویدق ؛
چیقدی میدانده كزن خصمنه بیچاره چوجوق .
نه‌یدی اوغلانده‌كی اندامك او آهنكی فقط !
بللی هرعضوی ایچون آیری چالیشمش خلقت .
یا كمیكلر نه صلابتلی ، یا اتلر نه قتی :
ثپه‌دن طیرناغه ، كویا ، دولامشلر خالاطی ،
ایكی اوچ قاتلی بوكوب برچنارك كوكده‌سنه .
هله طاشمش دوكولوركن اومعظم سینه ،
اویله بارز عضلاتك ابدی دالغه‌لری ،
كه‌یورار عارضه‌لر سیرینه طالمش نظری .
چوق كنیش دیرسه‌ك اوموزلر ، بوی اونسبتده اوزون ،
اونه موزون قفادر ، صوكره ، نه‌صاغلام اوبویون !
اوفاراق برقاپی صیرتك قاباران ابعادی ،
چارپیشوب طورماده ناچار ایكی مدهش قاتادی .
اكسه‌دن تابله صارقان او درین خط ، اویاریق ،
عرضی عمقنده نهان طول مجرد آرتیق !

١] پهلوانلرك كولشده دیزلرینه چكدكاری ، تماميله‌مشین ایسه آدینه « قیسپت » ، یاری یالكز بزی ، یاری مشین ایسه « پیرپیت » دیرلر .

بل‌نصابنده ، اوموزلر کبی طاشقین چاتیلر ؛
عضلی بالدیرینك قطری همان بوینی قدار .
ایکی چام بولمه‌سی قول ، کیم طونه‌جق ، کیم بوکه‌جك ؟
اوبیلکلرله او اللرسه دمیردن داها پك .
یاره‌لر باشقه‌جه اندامنه هیبت ویرییور ،
برشهامتلی تماشا که وجود اورپرییور .
واقعا خصمی‌ده کوربوز دلیقانلیدی آما ،
عاصمك صولتی قوت‌می صورار هیچ آدامه ؟
سیلکیور دوت کبی بیچاره‌یی صاغدن ، صولدن .
نه او ؟ چاپرازمی ؟ همان کیرکه سنکدر میدان .
آی ! حریف صیریلیور ، هم نه قولایلقله ، باقیك !
آمان عاصم ، بوکولش اولماسین اویدورما صاقین ؟
هله آکلات شوایشلك نه‌یسه حقیقی رنکی ؟
« یکه‌مزمش اونی : برکره دکلش دنکی ،
برده بیچاره آدام پك متعظم شیمش ،
قهر اولورمش کدرندن طوتارق یکسه‌یمش .
صوکره ، لایقمی ایمش یرلره سرمك شیمدی ،
بویله دوشمانله بوتون کون دوکوشن برییکیدی ؟ »

*
* *

— آکلادق ، هپسی‌ده اعلا ، دییه‌جك یوق ... لکن ،

شونم دردیمه برچاره بولایدق ایلکین .
رمضان وقعه‌سی هر کون ، خواجه زاده‌م ، هر کون ،
هله کونلر بر کتلیسه همان اوچ بش اوکون !
عادتا چیلغینه دونمش .. بوجنونك‌ده باشی :
یانه‌رق کومدیکی بیکلرجه شهید آرقاداشی .
صانیرم صوك یاره‌سندن‌ده بیراز خویلانیور ..
صوکره ، احواله تحمل‌می دیدك ، غایت زور .
نه دولابلر دونیور ، بینکی صارصار طویسه‌ك !
نجه بیهوده‌در ، اوغلم ، بونهرلر کبی قان .
او ، دمین « حرب عمومی » دیدیکك مسخره‌لق ،
قاره کوزدن‌ده بتر ، قیمتی یوق بش پاره‌لق .
پرده صیریلدی ، ایشلك قالمادی هیچ برهنری ،
هرباقان سزدی قاراکلقده سینن چهره‌لری .
یوتولور هرزه‌می پیر عشقنه محرومیت ؟
چکدی ییللرجه ، فقط ، چکمیور آرتیق ملت .
هله سن کل‌ده « حمیت ! » دییه آبدال قاندیر ؛
جانی یانمش دده‌نك صوك سوزی « الا الله ! » در .
بن سفالتدن اولورکن سنی صیقمازسه رفاه ،
حق ارنلر بوکا اوممام که دیسین : ایوالله !
شویله برباق : نه‌خراب اورته‌لیغك منظره‌سی ..
آما هیچ دشمه صاقین ، چونکه یورکلر یاره‌سی .

هانی ، انسان سسی چاغلاردی شو وادیلرده ..
صورکه آفاقه ، اوغالملر ، اودملر نرده ؟
یم یشیل یورده چوکن قاپ قره طوپراق رنگی ؛
دیندی بیکلرجه حیاتك ازلی آهنگی .
یوق جوارمده بوکون آج یاتانك پایانی ؛
هر پریشان یووا برعائله قبرستانی :
نی اولدورمه‌ده ، اوغلم ، بوخراب ایصسزلق :
هانکی ویرانه‌یی اشسه‌ك قوپویور بیك چیغلیق !
خسته بیکلرله ، باقان یوق ؛ دیریلر چیر چیلاق ؛
اولولر قاص قتی اولمش ، هانی کیم قالدیره‌جق ؟
برطرفدن بو فجایع کمیریرکن یوردی ،
برطرفدن‌ده ایلك برسورو طویماز قوردی ،
دیشله‌یور نعشنی صیرتلان کبی بیچاره‌لرك ؛
یولی اوتمام‌که بو اولسون قوشولان صوك ظفرك !
کیردیکمز حربه حریفلرله « ضروری ! » دیبه‌رك ؛
بو رذالت‌ده ضروری‌می ، قوزوم ، بربیلسه‌ك ؟
— اما سن بك اوزون ایتدك خواجه‌م، آرتیق صدده !
بحثمز نرده ، سنك سویلدیکك شی نره‌ده ؟
— ایشته ، اوغلم ، چوجوغك روحنی صارصان اسباب؛
متصل قیورانیور ، قلبی ییقیق ، بینی خراب .
هانکی بیچاره‌نك آلامنی ایتسین تعدیل ؛

کیمك امدادینه قوشسون ؟ او قادار چوق که سفیل !...
هانکی ماتملی اوكڭ دردینه چیقسین اورتاق ؟
بر ییغین کول کسیلن ، باقسه‌کا ، بیکلرله اوجاق !
هانکی یاردیم دیله‌نن عجزی طوتوب قالدیرسین ؟
هانکی ملعون چته‌نك بوینی ایلکین قیرسین ؟
بزم أو محکمه ؛ حاکم ، برکت ویرسین ، آجار ؛
کیجه‌دن حکمی ویرر ، کوندوزین اجرایه قوشار !
نه‌مه‌لازم ، حریفك پك عملی شی بیله‌کی !
— آما هیچ صورمه بزم چکدیکمز غائله‌یی:
آقشام اولمازمی ، قیزك بکـزی اوچوقدر مطلق ..
آغابکم کلدی حالا .. دییه قورقاق قورقاق ،
دیکیلیر قارشیمه .. لاحول دیرم ، صبر ایده‌رم ؛
نی کیم تسلیه ایتسین که بن اوندن بترم !
چوللانیر بینمه یوزلرجه مهیب اندیشه ؛
بوتون اعصابمی صارصار ، باقه‌مام هیچ بر ایشه .
ساعت آرتیق بیله‌مم آلتی‌می ، یاخود یدی‌می ؛
هیجان ، کلدیمی اوغلان ؛ خلجان ، کلمدیمی .

چله‌دن چیقمشم آقشام ، دیدم :
« عاصم ، بکا باق !
یول یاقینکن کری دون ، نافله چیقماز بوسوقاق -

قوشویورسین ، به چوجوق ، چاربه‌جق آلنك دیواره ؛
داغیلیر صوکره قفاڭ ، ایتمه ، چکیل بر کناره .
نه دمیر لبلبی مسلك بو ، ابوذر واری ؟
عمرك ضابطه مأموری كله‌یدك باری !
سن اومیخانه‌یی باصمقله مكلفمیدڭ ؟
یا قوماربازلری معناسی نه‌در تهدیدك ؟
طوپلانوب جنبش ایدرکن ایلك اولادی ، کیجه ،
هانکی بر حقله کیدوب هپسنی دوکدڭ دلیجه ؟
نعره آتمش دییه سرخوشلری ، طوت سن ، قووالا ..
باری کیت بکجی یازیل ، آیلق آلیرسین بودالا !
نه‌یه جبراً آییریرسین قوجه‌سندن قادینی ؟
قومشولر ، باقسه‌کا ، « کل کهیا » قومشلر آدیکی !
بالیق آلمش ، نه اولور ؟ صوکره یدیرمش ، نه چیقار ؟
حانکه هیچ بسله‌مه‌مش کندیسی وقتیله زاغار .
سکا بر شی دیمه‌مش ، قیصمش اوطورمش دیلنی ؛
نیچون ، اوغلم ، سرییورسین حریفك پسدیلنی ؟... »

سویله‌ین بن دکلم شیمدی ، بزم عاصم بك :
« حرکاتم سزی بیزار ایدییورمش .. چوق شی !
باباجغم ، اویله دکل ، دیکله‌میك راست کلنی ؛
دیکله‌ییك صوچلی‌می‌یم ، حقلی‌می‌یم ، برده ... .

هر کس آچ بکله‌شیور قالدیریمك صیرتنده ..
سز کیدك ، پرده‌لرك هپسنی قالدیرتیك‌ده ،
علنی عشرت ایدك عالمه کوسترمك ایچون !
به آداملر ! آزیجق صاینی صاییك : کیزلی ایچیك .
سزه طوفانه طالمش ، قولاج آتمقده‌سکز ؛
یوتقونان خلقه باقیك ، پنجره‌لردن ، صاییسز .
پاره کز یوق‌یا ، شو بن وار دییه‌یم ، بول کیسه‌دن ؛
حقکز نرده سفیه اولمایه دنیا آچکن ؟
هادی یاهو ، یتیشیر .. چوق بیله ایچدکلریکز ؛
طورمق اولماز ، طاغیلیك ، بلکه اوزاقدر یریکز ...
هانی آلدیرماسه‌لر باری ، « دفع اول کیت ! » دیدیلر ..
دیدم : « آرتیق کیمه عائدسه دفع اولمق ، او کیدر . »
قوللرندن طوته‌رق هپسنی آتدم بر بر ؛
سویله‌ییك وارسه قباحت ، عجبا بنده‌میدر ؟

کله‌لم شیمدی قوماربازلری تهدیده . أوت ،
بوتون أولرده ایشیقسز بوگالیرکن ملت ،
او قلوبدن صیریتان شنلکه انسان طوره‌ماز :
یانیورمش ، دیدیلر ، هفته‌ده بر صاندیق غاز !
بن بو اسرافی طبیعی چکه‌مزدم آرتیق ؛
طاشیدم سویله‌نیلن پترولی صاندیق صاندیق .

بر اوفاق اوچلو ، دیدم .. بولدی نهایت بقال ؛
آلدی هرکس غازی ، کول یاغی کبی ، مثقال مثقال !
نه دونانمشدی سوقق ، طوغروسی شهر آیینه‌دی !
صورمایلك پارچه‌لانمان ظلمتی : اوچ کون سینه‌دی !
باباجغم ، ایشته قومارباز‌لره ظلمم بوقادار ،
برده او کسوزلر ایچون بیك لیرا آلدم زور زار .

کله‌لم جنبشه انصاف ایدیکز وقتی‌میدر ؟
یاخود انسان کبی اکلنسه حریفلر نه دینیر ؟
محتکر قافله‌سیمش ، نه ادب وار ، نه حیا .
آچ ، سفیل ایکله‌یه‌رك جان ویره طورسون دنیا ؛
ینه سز دیکله‌میك ، آ کلامایلك ماتمنی ،
سوروك آرتیق سریلن یوردیکزك صوك دمنی !
صاغده یوزلرجه اولن ، صولده حسابسز سورونن ،
قارشیدن بونلره کولمك نه دیمکدر علناً ؟
طورمایلك ، دردیمه اورتاق کورونوك قالقیك‌ده ،
دیمش اولسه‌م ، بیلیرم ، وسعکزك فوقنده .
آغلامق چوق کیشینك ذوقی دکلش ، لکن ،
کولمه‌مك هرکس ایچون ، ظن ایدرم ، پك ممکن .
قومشولردن صیقیلیك ، پسدن آتیك نعره‌لری ؛
بوس بوتون صوصدوروم صوکره ، چیقارسه‌م یوقاری !

صوڭ سوزمدر سزه ... بيهوده فقط ، نرده طويان ؟
طاشدی قوصموق كبی هرپنجره‌دن بيك هذيان .
پك طبيعی كه طورولمازدی ...

— طور اوغلم ، يتيشير !

— لطف ايدك ، بيتمدی ...

— بر ديكله‌ده ، اولمازسه ، بيتير .

بكا آكلات باقايم شيمدی : شو بيچاره اوجاق ،
زوربالر سلطنتندن نه‌زمان قورتولاجق ؟
هيچ بو منطقه ، آ ديوانه ، حكومت‌می يورور ؟
بر جماعت كه ارنلر ايشی يومروقله كورور ،
قفا بيتمش ديمك آرتيق ، چكيور قويروغنی !
قوتك حقی‌ميدر اكسه‌له‌مك بولديغنی ؟
بزه ، عاصم ، نه شونك يومروغی لازم ، نه بونك ؛
برينك پنجه‌سی ايستر يالكز : قانونك .
وير بوتون قدرتی قانونه كه وحدت يوروسون ..
يوقسه ملت دكل آنجاق داغينيق برسوروسين ..
مملكت ذاتاً آ يول باقسه‌كا : آللاق بوللاق ،
سن‌ده حسكله يوروسه‌ڭ باتيريرسين مطلق .
يا قوزوم ، ضبطيه روحيله حكومت سوره‌نك ،
يری آلتنده‌در ، اوستنده دكلدر كره‌نك !

— باباجغم اويله دكل ..

— دیکله‌مم آرتیق ، هادی کیت !

* * *

خواجه زاده‌م ، سن اصل دردی بزم قیزدن ایشیت :
سنك آبدال داها بر خیلی‌ده چیلغین بوله‌رق ،
باب‌عالی‌یی ..
— آمان ؟
— باصمه‌یی قورمش ..
— هله باق !
عجبا کیم که آپارتان ؟... آما ظن ایتمم پك ..
— دیمه ، اوغلم ، بکا تکمیلنی آکلاتدی ملك .
قیز بیراز عزمنه انکل حریفك ، یوقسه فنا ..
هم باصار ، همده آصار ، چوق دلی شی ، آمنا !
— سویله ، پك قانلی اویوندر ، یا کلوب اویناماسین .
— نی هیچ صایدیغی یوق نافله .. برسن وارسین ،
برده همشیره‌سی وار ضبط ایده‌جك شیمدی اونی .
آمان اوغلم ، بکا ترك ایتمیکز مجنونی .
— یوق جانم ، واز کچر البته ، بو کرچکمی دلی ؟
— بیله‌مم ، قورقویورم قیزنی ایقاظ ایده‌لی .
ایش او اولکی وقایع کبی اولسه‌یدی ، اوت ،
بلکه برپارچه تسلی‌یه بولوردم جرأت .

لکن ، اوغلم ، کوروبورسین : قوروولان پرده یامان ؛
هانی ، باشدن باشه قان ، طیش یوزی قان ، ایچ یوزی قان!
بر طامار پاتلاماسین ، سل کوتوورور مملکتی ؛
بوقسه کوسترمه‌یه ربم او الیم عاقبتی .
— بنه افراطه قاپیلدك صانیرم ..

— هیچ‌ده دکل ،
سن شو وضعیته بر باقسه‌کا : جداً مشکل .
— هادی مشکل دیبه‌لم ، چاره‌سی هیچ یوقمی که ؟
— وار .
— نه‌در اویله یسه تلاشك ، هیجانك بوقادار ؟
— هیجان یوق ، یالکـز ، مسئله‌نك اهالی ،
نجه بك طوغرو دکلدر . أوت ، انسان حالی ،
یا نهایت قیزی صایمازده بو معتوه اوغلان ،
یکیدن قامته قالقارسه ، نه اولماز او زمان ؟
قوپاجق فتنه‌یی ، اوغلم ، هله بر کره دوشون ؛
صانیرم عین خطادر بنی مفرط کوروشك .
خایر ، افراطمه حکم ایتمه که راضی دکلم ؛
بن‌ده اولدقجه متینم ، هله پك معتدلم .
نه‌یاقین دیر ، نه اوزاق دیر، نه‌صوغوق دیر، نه‌صیجاق ،
بوچوجوق حربه کیدر ، قاچ سنه‌در ، زیپلایه‌رق .
نه زمان « کیتمه !» دیدم ؟ « قوش !» دیبه‌رك کوندردم؟

کوندرر کن‌ده « کیدر ، برداها کلمز » دیردم ؛
اونوتولمش کبی آرتیق بیراقیردم پشنی ،
آووتوردم ، اوطورور ، أوده قلان قارده‌شنی .
خانملر چوکویور ، زلزله یالکـز بکامی ؟
اورته‌لق جان چکیشیر کن آچه‌مام بن یاره‌می .
آ کلامام اوغلم ایچون چکمه‌یی ذاتاً خلجان ؛
ایلك اولادی نه‌در ؟ هپسی جوان ، هپسی‌ده جان .
« پارچه‌لانمش سنك عاصم . » دیدیلر بالدفعات ،
بابایم ، البت ایچم پارچالانیر کن ، هیهات ،
هر زمان سینه‌یه چکدم ، بیلیورسین یا ؟
— أوت .
— چو نکه غایتله طبیعیدر او مشکل غیرت :
قاپلامش یوردیمك آفاقنی ، مادام ، شهدا ..
وارسین اولسون قالانك اوغرینه عاصم‌ده فدا .
« هم غزا ، هم‌ده شهادت ، نه سعادت بو ! » دیرم ؛
جگرم یانسه‌ده سوندورمك ایچون جهد ایدرم .
آما « قاتل » دیسه‌لر اوغلمی ، یاخود « مقتول »
او زمان ایشته نم عاقبتم پك مجهول .
وارمی بر چاره که دنیاده ، کیدوب باش اوره‌یم ؟
هانکی خسرانمی « سن طور ! » دیه‌رك صوصدوره‌یم ؟
کندی وجدانم اولور اوکجه کلیر دعواجی ..

کوروپورسین یا : تجلدله صاوولماز بر آجی !
باباکك جانی ایچون مرحمت ایت ، اولادم ،
پك خرابم ، بکا برپارچه‌جق اولسون یاردیم .
یالکز سنسین ألمدن طوته‌جق ، یاش یتمش ..
آه او وقتیله أولنلر نه‌ده طالعلی ایمش !
ربمك جلوه‌سی بونلر یا ، فقط حیرانم ..
کبروب کیتمدیکم ، باشقه نه‌در عصیانم ؟
آمان اوغلم ، « هادی تحصیلکی اکمال ایدیویر . »
دی‌ده ، مجنونی زمان کچمه‌دن اول کوندر .
چونکه ..

— طور طور !... نه خبر ؟ یوقسه مسافرمی ، امین ؟
— عاصم آغا بکمی کتیردم ...

— ایی ایتدك ، کاسین .

— بزه کیتملك دوشویور شیمدی .

— سلامتله ، خواجه‌م ...
هیچ مراق ایتمه .. بو آقشام قاله‌بیلسه‌ك ؟

— قاله‌مام .

...

— سنی چوقدن بریدر ، کوردیکمز یوق ، عاصم ، زده‌سین ؟ بر ده‌مسین ؟ کوکده‌میسین ؟ کل ، باقالم ! یالکزسین ؟

— یالکز کلدم ، افندیم ، بوسفر .

— کتیره‌یدك ، آجانم ، شونلری ..

— بیلسه‌یدم اکر..

— آفرین ، طوغروسی ، جوهرلی چوجوقلر ، بللی ! افتخار ایتملی کوردکجه بو کوربوز نسلی .

— بنده شکرانمی عرض ایتملی‌یم شیمدی سزه ، بویله اك سوکلی یارانمی تقدیریکزه .
عمجه بك ، کوردیکز ، الله ایچون انسان شیلر ..
اما بر تورلو ایصینماز ، نه سیبدنسه ، پدر .

— عقلی ایرمز باباکك ، سن نه که لازم ، بکا باق !

— یکی یازدقلریکز نرده ، افندیم ، اوقوسه‌ق ؟
آرادم کیمسه‌ده یوق ..

ـــ وارسه‌ده اوچ دوت أثرم ،

ذات سامیکزی خوشنود ایده‌مز ظن ایدرم :

دموی ذوقکز البت دموی شعر ایستر !

ـــ عصبی اولسه‌ده راضی‌یز ، افندیم ، بزلر ..

بر مزاج ایسته‌میورسه‌ق اوده : لنفائیلك ؛

چونکه ملتلر ایچون ، طوغروسی ، غایت مهلك .

ـــ ادبیاتمز اللهه امانت دیسه که !

باباکلك اوغلیسین ، عاصم ، نه‌قدر اولسه ینه .

ـــ بك طرفداری دکلدر پدرم ..

ـــ صورمه ، فنا !

ادبا نامنه کیم وارسه ، بلا استثنا ،

هپسنك روحنی شاد ایتدی بوکون ..

ـــ ایتمیکز !

ـــ دیدم : آرتیق بوقادار سوکمه‌یه لائق دکلز .

سن‌ده کیمسین ؟ دیویرمزمی ، نه اولدم ، بیلسه‌ڭ ؟

بنسه شاعر کچینیردم ، هله برباق شوکا سن !

قومشونك حالنه کولملك نه فنا شی !

ـــ البت :

یوق که دنیاده جزاسز قاله‌جق برحرکت .

ـــ أوت ، اوغلم ، یالکز عبرت آلانلر نرده ؟

ادبی صحبت اولورمش بو بوجك بر یرده .
نه‌دن آثاریمزك هپسی چلیمسز ؟ دیرلر ؛
بوزمین اوستنه هر کس ایکی اوچ سوز سویلر .
بولونور ، نه‌یسه ، نهایت بالیغك بل کمیکی :
شرقلك اوچ بیك سنه‌در ، کون صایه‌رق بکله‌دیکی ،
اومعظم ، اویامان شاعر داهی‌یی زمن ،
چیقاروب ویرمه‌مش آغوشنه یوردك الآن .
روح ملیمزی تطمین ایده‌مزمش برادیب ،
کله‌دن صحنهٔ ایامه اوداهیٔ مهیب .
کیجه‌لر حامله ، مدام ، چوجوق ارکچ طوغه‌جق .
آما سن شیمدی ایشلك کیردیکی صوك صفحه‌یه باق :
هانکی ساز شاعری ، بیلمم ، بونی آلمش ده خبر ؛
« نه‌جی‌یم بن ؟ » دییه ، کونلرجه تپینمش ترتر !
صو کره طورمشسه‌ده ، حالا ، دیدیلر ، غیظی یامان ؛
دوت‌یمش بلبله دونمش ، کیدرك ، قهرندن .

بوکا کولمشدم ، اوت ، کولیه‌جکدم اوغلم ،
چارچابوق عدل الٓهی دیدی : « طور شیمدی قولم ،
سن که ، واه واه دییه‌جك یرده ، کولرسین قاه قاه ؛
ایشته فعل ، ایشته جزا ، چك باقالم ! » ایوالله .

باباکزك يوقمى داوولدن بتر ايقاظى ، هانى ،
طبق رؤيادن آيلمشلره بگزتدى بن !
— يوق افنديم ، بوقادار شدتى ايتمم يا اميد ،
معمافيه پدرك حق دكلدر تنقيد .

— شيمدى عاصم ، ادبياتى بيراق ، برطرفه ؛
داها جدى ايشمز وار ، كچه‌لم باشقه لافه .
غالبا سويلديكم يوقدى ؟ أوت ، هيچ يوقدى :
مصرك اك محتشم استادى محمّد عبده ،
قونوشوركن نه‌يه دائرسه جمال‌الدينله ؛
ديركه تلميذينه افغانلى :

« محمّد ، ديكله !

انقلاب ايسته‌يورم ، باشقه دكل ، هم چابوجاق .
اوكه بزلر دوشوب اسلامى‌ده قالديرمازسه‌ق ،
نظريات ايله برشيلر اولور ظن ايتمه ..
اوبر اهينى‌ده آرتيق يتيشير ديكلتمه !
چونكه محتاج تظاهر دكل استعدادك ... »
— « شبهه يوق ، حق سموحيلرى وار استادك ..
كيده‌لم بريره ، حتى شو بزم سودانه ؛
يكى برمدرسه تأسيس ايده‌لم عربانه .
داها اوچ بش‌ده فضيلتلى مجاهد بولالم .

نسلی تهذیب ایله ، اعلا ایله مشغول اولالم .
چیقاروب کوندرهلم ، حاصلی ، شیخم ، یر یر ،
اورادن عالم اسلامه جمال‌الدینلر . »

— « بو ، فقط ، یکرمی ییل‌ایسترکه قولای کورمیورم..
یکرمی کونلك ایشه باق سن !

— « قولکز معذورم . »

قصه‌دن حصه چیقارسه‌قمی ، نه دیرسین عاصم !
آکلایورسین‌یا ، ضرر یوق ، داها ایی آکلاشه‌لم :
انقلاب ایسته‌یورم بن‌ده ، فقط ، عبده کبی ..
یوقسه ، الّرده کور آلت أفه‌لر ترتیبی ،
باب عالیلری باصمق ، آدام آصمقله دکل .
چك بو ایشدن بوتون اخوانکی ، کندكده چکیل .
کزمیك اورته‌ده ، اوغلم ، صوقولك بر صاپایه ،
وارسه امکانی ، یارین عودت ایدك آوروپایه .

— عجبه بلك !

— نافله عاصم ، سنی هیچ دیکله‌میز ..
چونکه سن بر کیشیسین ، بز باقالم اویله‌می‌یز ؟
بن .. باباك .. صوکره ملك .. طوتدوره‌مازسین نه‌دیسه‌ك ..
هادی تحصیلکی اکماله تزالدن ، هادی سن !
چونکه ملتلرك اقبالی ایچون ، اولادم ،
معرفت ، برده فضیلت .. ایکی قدرت لازم .

معرفت ،ایلکین ، اهالی‌یه سعادت ویره‌جك
بوتون اسبابی طاشیر ؛ صوکره فضیلت کله‌رك ،
او بیریکمش طوران اسبابی آلیر ، مملکتك
خیر اعلاسنه تخصیص ایله صرف ایتمك ایچین .
معرفت قدرتی اولمازسه بر امتده اکر ،
تك فضیلتله تعالی ایده‌مز ، ضعفه دوشر .
ابتدائیلکه مخصوص اولان آواره سکون ،
چوکر اعصابنه . آرتیق اوده بوندن ممنون !
معرفت ، فرض ایده‌لم ، وارده ، فضیلت مفقود ..
برفلاکت که جماعتلر ایچین ، نا محدود .
بشرك روحنی تسمیم ایده‌جك قرحه بودر ؛
نه مصیبتدر او : طاعونلره رحمت اوقودور !
بزلر ادوار فضیلتلری جداً پارلاق ،
بر بویوك ملتك اولادی‌یز ، اوغلم ، آنجاق ،
او فضیلت صوك اوج عصرك یوروین علمیله ،
برلشوب کیتمدی ؛ باندقجه‌ده امت جهله ،
بنیه‌وی قدرتی کوندن کونه مفلوج اوله‌رق ،
بردوشوش دوشدی که : طاورانسه‌ده ، صارصاق صارصاق..
غربك امریله یاتوب قالقمایه آرتیق محکوم ؛
چونکه حاکم یاشاتان شوکت فندن محروم .
بز ، أوت ، خصممزك قدرت عرفانندن ،

بی نصیبزده اویوزدن بوشرفسز خسران .
صوکره ، اعصاره سورن خیتی چکمکله ، بوکون ،
او فضیلت بیله حس‌سز ، حرکتسز ، أولکون .
شیمدی ، عاصم ، بکا مفرطدی ، نه ایسترسه‌ڭدی ،
معرفتدن‌ده جدا ، شرق او فضیلتدن‌ده .
لکن ایسترمیسین ، اوغلم ، متسلی اولمق :
اجتماعی بوتون عامللره ، قدرتلره باق .
بونلرك هر برینك قوتی ، ماضی‌یه اینن ،
کوکی مقداری اولور ؛ چونکه بوعامللردن ،
اڭ درین کوکلیسی اڭ صاغلامی ، اڭ حاکمیدر .
شیمدی ، سن بزده‌کی قدرتلری اشسه‌ڭ برر ،
کوره‌جکسین‌که : بوملتده فضیلت اڭ اوزون ،
اڭ درین کوکلره یاصلانماده ؛ هم صوکره اونك ،
برمبارك صویی وار ، هیچ قوروماز : دین‌مبین .
حادثات ایتمسین اوغلم ، سنی اصلا بدبین ..
ایکی اوچ بالطه آییرماز بزی ماضیمزدن .
آغاجك کوکلری مادامکه درینډر جداً ،
دالی قوپمش ، نه اولور ؟ کوکده‌سی کیتمش ، نه‌ضرر ؟
او ، باقارسین ، ینه اوستنده‌کی ادواری یارار ،
بوکسه‌لیر ، فیشقیروب ، آفاق پریشانمزه ؛
ینه بیك واحه سرر قاورولان ایمانمزه .

واقعا اورته‌ده یوزلرجه مساوی یوزویور ؛
سن بو کابوسی بوتون شره دکل ، خیره‌ده یور .
چونکه یوقدر برینك قلب جماعتده یری ؛
آراسه‌ڭ : هپسی بش اون مسخره فردك هنری !
بو جهتدن ، هانی ، هیچ بیلماسین ، اوغلم ، کوزیکز ؛
ساده غربك ، یالکز علمنه دونسون یوزیکز .
او چوجوقلرله برابر ، کیجه کوندوز ، دیدینك ؛
کیدن اوچ یوز سنه‌لك علمی صیق الدن ایدینك .
فن دیارنده صیزان نامتناهی پیکاری ،
هم ایچك ، هم کتیرك یورده او نافع صولری .
عینی منبعلری احیا ایچون آرتیق بوراده ،
قفاڭز ایشله‌سین ، اوغلم ، قانال اولسون آراده .

سن لجنلرده دیمشدڭ که :

« یازیق حالا بز ،

دونکی علمك بیله بیکانه‌سی‌یز ، جاهلی‌یز .
ایشته فقدانی بو اهمال ایدیلن معرفتك ،
نسلی برعجزه دوشورمش که ، بو کون ، مملکتك ،
بریغین قوتی وار ، هم نه طبیعی‌ده ، هنوز ،
بز او قوتلره ایللر کبی حاکم دکلز !
یارینك علمی نه‌در ، حالبوکه ؟ غایت مدهش :

« ماده‌نك قدرت ذره‌سی » اوغراشدیغی ایش .
او یامان قدرته حاکم اولابیلسه‌م دیه‌رك ،
صرف ایدوب طورماده برچوق قفا بیکلرجه امك .
اونی بربولدیمی ، آرتیق بوزمین : باشقه‌زمین .
چونکه برداملـه کوموردن ایده‌جکلر تأمین ،
اویله میلیونله دکل . نامتناهی قدرت !... »

عبرت آل کندی سوزکدن ، آمان اوغلم ، غیرت !
بربیلك وار داها غلنمجه ؟
— أوت .
— باق ، نه قولای ؟
لکن اخوان کرامك ؟
— چوغنك آلتیشر آی .
— هپ کیدرلریا ، برابرجه ؟
— کیدرلر ، معلوم .
— هپسنك مسلکی صاغلامی ؟
— اوت ، مثبت علوم .
— انقلابك یولی مادام که بویولدر یالکز ،
« نرده‌سین هی کیدی برلین ؟ » دیه‌رك بوللانیکز .
آلتی آی ، برسنه غیرت سزه اکلنجه دیمك ..
سزکه ییللرجه نه‌لر چکمدیکز ، هم کوله‌رك !

هانی ، بر عمره بدلدر شو کچن هر کونکز ؛
بر کون اول کیدیکز ، برساعت اول دونوکز .
شرقلك آغوشی آچیقدر او زمان ایشته سزه ؛
اوزمان وارمەنك امکانی اولور غایه کزه ؛
او زمان دیکلرم آرتیق سنی ، عاصم ، بول بول ..
— یارین آقشام کیدەرز .

— اویلەمی ؟ برخوردار اول .

٢٢ ذی‌الحجه ١٣٣٧ ، ١٨ ایلول ١٣٣٥

صوك